

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД
САМОСТОЯТЕЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

	<i>Страница</i>
Доклад на независимите одитори	
Самостоятелен Годишен доклад за дейността	1-25
Декларация за корпоративно управление	26-39
Нефинансова декларация	40-47
Самостоятелен Финансов отчет:	48-53
<i>Самостоятелен отчет за доходите</i>	48
<i>Самостоятелен отчет за всеобхватния доход</i>	49
<i>Самостоятелен отчет за финансовото състояние</i>	50
<i>Самостоятелен отчет за собствения капитал</i>	51
<i>Самостоятелен отчет за паричните потоци</i>	52-53
Приложения към самостоятелния финансов отчет	54-185



КПМГ Одит ООД
бул. „България“ № 45/А
София 1404, България
+359 (2) 9697 300
bg-office@kpmg.com
kpmg.com/bg



Бейкър Тили Клиту и
Партньори ООД
Ул. „Стара Планина“ № 5,
ет. 5
София 1000, България
+359 (2) 9580980
info@bakertilly.bg
www.bakertilly.bg

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До акционерите на
„Юробанк България“ АД

Доклад относно одита на самостоятелния финансов отчет

Мнение

Ние извършихме одит на приложения от стр. 48 до стр. 185 самостоятелен финансов отчет на „Юробанк България“ АД („Банката“), съдържащ самостоятелен отчет за финансовото състояние към 31 декември 2019 г., самостоятелен отчет за доходите, самостоятелен отчет за другия всеобхватен доход, самостоятелен отчет за промените в собствения капитал и самостоятелен отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към самостоятелния финансов отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният самостоятелен финансов отчет дава вярна и честна представа за неконсолидираното финансово състояние на Банката към 31 декември 2019 г. и за нейните неконсолидирани финансови резултати от дейността и неконсолидирани ѝ парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на самостоятелния финансов отчет“. Ние сме независими от Банката в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на самостоятелния финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.



Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на самостоятелния финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на самостоятелния финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Очаквани кредитни загуби („ОКЗ“) по отношение на заеми и аванси към клиенти

Към 31 декември 2019 г. самостоятелният финансов отчет включва:

- Брутна стойност на кредити и аванси на клиенти в размер на 7,422,527 хил. лева (31 декември 2018 г.: 5,608,184 хил. лева) и загуба от обезценка за ОКЗ в размер на 310,786 хил. лева (31 декември 2018 г.: загуба от обезценка за ОКЗ: 336,995 хил. лева), както са представени в бележка 18 в самостоятелния финансов отчет;
- Нетен размер на разходи за обезценка за кредитни загуби, признат в отчета за доходите в размер на 66,067 хил. лева (2018: 63,799 хил. лева), както е представен в бележка 12 в самостоятелния финансов отчет;

Виж също следните бележки в самостоятелния финансов отчет:

- 2.2.15 Обезценка на финансови активи
- 3.1 Обезценка на кредити и вземания
- 5.2.1 Кредитен риск
- 5.2 Фактори на финансовия риск, Оперативни цели за управление на необслужвани експозиции („НОЕ“)

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
<p>Както е описано в бележките към самостоятелния финансов отчет, очакваните кредитни загуби са били определени в съответствие със счетоводните политики на Банката, които следват изискванията на МСФО 9: <i>Финансови инструменти</i> („МСФО 9“). Съгласно изискванията на МСФО 9, Банката изготвя приблизителна оценка на очакваните кредитни загуби, като отчита класификацията по нива на заемните експозиции.</p> <p>Ние считаме, че очакваните кредитни загуби по отношение на предоставени кредити и аванси на клиенти е ключов одиторски въпрос за нас поради размера на свързаните с това суми, както и поради сложните счетоводни изисквания на МСФО 9, включително допускания, които се правят, за да се направи оценка и да се определят ОКЗ (в т.ч. макроикономически входящи данни,</p>	<p>Нашите процедури, изпълнени, където е приложимо с помощта на наши специалисти по управление на финансовия риск, включиха без да се ограничават до:</p> <ul style="list-style-type: none">— Оценка доколко са подходящи счетоводните политики и методологията за обезценка на база на изискванията на съответния счетоводен стандарт, нашето разбиране за бизнеса и практиките в индустрията. По-конкретно ние подложихме на критична оценка преценката на Управителния съвет, за това дали нивото на сложност на методологията е подходящо на база на оценката на фактори на ниво дружество и на ниво портфейл;— Отправихме съответните запитвания към служителите в отделите за управление на риска на Банката, вътрешен одит и информационни технологии с цел да придобием разбиране за процеса на изчисляване на ОКЗ, използваните в него

рисково моделиране на ОКЗ), които изискват значителни преценки при определяне на очакваните кредитни загуби.

От Управителния съвет се изисква да направи преценки, за това дали има значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване или има обективни доказателства за обезценка, на база на оценката за обслужването на заема от длъжника и вероятността от неизпълнение, както и за очакваните парични потоци, които да бъдат получени от длъжника (по отношение експозициите, определени като ниво 3, в много случаи и относно направената приблизителна оценка на справедливата стойност на съответното обезпечение).

За ниво 1 и ниво 2 очакваните кредитни загуби се определят на база на статистически модели, в които са заложили данни, на база на историческа информация на Банката, както и прогнозни макроикономически фактори (напр. темп на нарастване на brutния вътрешен продукт), като се отчита сходния кредитен риск. Основните допускания на Управителния съвет в тази област са свързани с вероятността длъжника да не изпълни задължението си и оценката на задължението, което няма да бъде възстановено от длъжника в случай на неизпълнение („загуба при неизпълнение“).

В допълнение, както е оповестено в бележка 5.2 в самостоятелния финансов отчет, Управителният съвет възнамерява да постигне оперативни цели за намаляване на обема на необслужваните експозиции до 388 млн. лева до 2021 г. На база на приблизителната оценка на Управителния съвет прилагането на програмата за намаляване на НОЕ е довело до увеличение на ОКЗ към 31 декември 2018 г. и 31 декември 2019 г. и е свързано основно с допълнителни загуби, които се очаква да бъдат реализирани при продажбата на тези

приложения на информационните технологии, основните източници на данни и допусканията, използвани в модела на ОКЗ. Също така, с помощта на нашите вътрешни специалисти по информационни технологии, направихме оценка и тестване на контролната среда на информационните технологии на Банката за сигурност и достъп до данните и промени в програмите;

- Оценка и тестове на проектирането и внедряването, както и оперативната ефективност на избрани основни контроли по отношение на одобрение, отчитане и наблюдение на заеми, включително, но не само, контроли свързани с идентифициране на неизпълнение, доколко подходяща е класификацията на експозициите на такива, по които има изпълнение и такива, по които няма изпълнение, изчисление на дните просрочие и изчисление на ОКЗ;
- За избраната извадка от кредити и аванси към клиенти, избрана по специфични критерии, критична оценка, която се базира на наличната документация (актуализирани финансови индикатори, специфика на изплащането, събития на неизпълнение, реструктурирана експозиция) и на дискусия с кредитните инспектори и служители в отдела за управление на риска, за наличие на обстоятелства, които да наложат класификация в Ниво 2 или Ниво 3 към 31 декември 2019 г.;
- За тези заеми, за които са идентифицирани обстоятелства, които да изискат класификация в Ниво 3, критичен анализ на основните допускания, използвани от Управителния съвет при изготвяне на приблизителната оценка на бъдещите парични потоци, използвани при изчисление на обезценките и оценките на обезпеченията;
- За НОЕ, за които се очаква възстановяване чрез продажба, преценка доколко са разумни допусканията на Управителния съвет на база на цените, използвани от Банката при сходни пазарни транзакции;



НОЕ, тъй като оперативните цели за намаляване на НОЕ се планира да бъдат осъществени предимно чрез продажби на портфейли НОЕ.

Поради ограничения брой наблюдаеми сделки по продажби на необслужвани кредити в България в предходни периоди приблизителната оценка на тези загуби изисква съществена степен на преценка от страна на ръководството.

- Получаване на съответните макроикономически прогнози на Банката и критичен анализ на оценката на Банката за прогнозната информация, използвана при изчислението на ОКЗ. Независима оценка на информацията с помощта на проучващи запитвания към Управителния съвет и сравнение на факторите, използвани от Банката с публично налична информация;
- За извадка от големи експозиции от всички нива критичен анализ на основите допускания, използвани от Банката при изготвяне на приблизителната оценка на бъдещите парични потоци, използвани при изчисление на обезценките: период за възстановяване и стойност на обезпечението, на база на историческия опит на Банката и практиките в индустрията, там където е необходимо и с помощта на нашите специалисти оценители;
- Преизчисляване на вероятността от неизпълнение и загуба при неизпълнение за избрани портфейли на Банката, включително тестове за пълнота и точност на историческите данни, заложи в процеса на изчисление на горните параметри;
- Преизчисляване на очакваните кредитни загуби към 31 декември 2019 г. за избрани портфейли на Банката на база на модела на Банката за ОКЗ;
- Оценка на адекватността на свързаните оповестявания в самостоятелния финансов отчет по отношение на ОКЗ в съответствие с изискванията на отчетната рамка.

Придобиване и последващо сливане с Банка Пиреос България АД

Виж също следните бележки в самостоятелния финансов отчет:

- 2.2.1 Акции в дъщерни предприятия
- 38 Придобиване на Банка Пиреос България АД от Юробанк България АД

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

Както е оповестено в бележка 38 Банката е обявила през ноември 2018 г., че е сключила споразумение с „Пиреос Банк“ С.А. за придобиване на 99.98 % от правата на глас в „Банка Пиреос България“ АД („БПБ“), дъщерно дружество на „Пиреос Банк“ С.А. Придобиването е приключило на 13 юни 2019 г., след като са получени съответните регулаторни одобрения. Финалната цена на придобиването е в размер на 150,956 хил. лева, от които 107,571 хил. лева са уредени в пари, 4,354 хил. лева допълнително са платими на продавача на база финализирания одит преди приключване на Стойността на Нетните активи („СНА“) и 39,031 хил. лева е нетната настояща стойност на отсроченото възнаграждение, платимо в рамките на четири годишен период.

През септември 2019 г. общото събрание на акционерите на „Юробанк България“ АД одобри сливането на Банката с БПБ. Сливането е приключило на 12 ноември 2019 г., след получаване на съответните регулаторни одобрения.

В резултат на придобиването и последващото сливане Банката е признала печалба от покупка при бизнес комбинация в размер на 78,690 хил. лева. Изгодната покупка произтича от това, че сделките представляват последния етап от финализирането от страна на „Пиреос Банк“ С.А на ангажимента за Плана за реструктуриране, така както е договорен с Европейската комисия.

Счетоводното отчитане на тази транзакция е сложно, поради множеството допускания и приблизителни оценки, които се изискват, за да се определят стойностите на прехвърленото възнаграждение, както и

Нашите процедури, изпълнени, където е приложимо с помощта на наши специалисти оценители, включиха без да се ограничават до:

- Критичен анализ на оценките, изготвени от Банката и използваната методология за идентифициране на придобитите активи и пасиви и по-конкретно:
 - оценка на компетентността, уменията и обективността на външния експерт, назначен от Управителния съвет да определи справедливата стойност на придобития кредитен портфейл;
 - критичен преглед на приложените методологии и основните допускания, използвани от външния експерт при оценката на кредитния портфейл, което включва:
 - сравнение на дисконтовия процент, използван от външния експерт със статистиката на лихвения процент за нови кредити, публикувана от Българската народна банка („БНБ“);
 - оценка, доколкото са подходящи приложените дисконтови проценти чрез сравнителен анализ на изчислените справедливи стойности от ниво 1, ниво 2 и ниво 3 с нивата на покритие на загубите от обезценка за сравнима група (банки от Група 1 на българския пазар, така както е определено от БНБ);
 - оценка доколкото са разумни допусканията сравнени с продажните цени, постигнати от Банката в пазарни транзакции за портфейли със сходни характеристики.



справедливите стойности на придобитите активи и пасиви.

Поради размера и сложността на гореспомената транзакция ние определихме това като ключов одиторски въпрос.

- критичен анализ на определената от Банката справедлива стойност на останалите активи и пасиви по отношение на пълнотата на идентифицираните активи и пасиви и разумността на допусканията, използвани при оценката;
 - тестване на извадкова база на съществуването на придобити активи и пасиви, включително получаване на доказателства за собствеността по отношение на земи и сгради;
 - проверка на математическата точност на изчисленията за определяне на справедливите стойности на активите и пасивите и преизчисление на произтичащата от това печалба от изгодна покупка.
- Отпращане на съответните запитвания към ръководството на Банката, служители в отделите за вътрешен одит и информационни технологии с цел получаване на разбиране на процеса по миграция на данните от информационните системи на БПБ и използваните приложения на информационните технологии в тази връзка. Оценка и тестове на контролите по информационни технологии на Банката по отношение на равнието на данните прехвърлени от главната книга на БПБ към тази на Банката;
- Тестове за пълнота на данните прехвърлени от БПБ и точността на счетоводните записи чрез проверка доколко са подходящи направените връзки и равнение на информацията преди и след миграцията на информационните технологии;
- Оценка на адекватността на свързаните оповестявания в самостоятелния финансов отчет, включително оповестявания на основните допускания и преценки в съответствие с изискванията на финансово отчетната рамка.



Друга информация, различна от самостоятелния финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от самостоятелен доклад за дейността, декларация за корпоративно управление и нефинансова декларация, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва самостоятелния финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно самостоятелния финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на самостоятелния финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие със самостоятелния финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на самостоятелния доклад за дейността, декларацията за корпоративно управление и нефинансовата декларация, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в приложимите в България Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в самостоятелния доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен самостоятелния финансов отчет, съответства на самостоятелния финансов отчет.
- б) Самостоятелният доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- в) В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен самостоятелният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа, информация.



- г) Нефинансовата декларация за финансовата година, за която е изготвен самостоятелния финансов отчет, е предоставена и изготвена в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за самостоятелния финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и представянето на този финансов отчет, който дава вярна и честна представа в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на самостоятелни финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали длъжници се на измама или грешка.

При изготвяне на самостоятелния финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Банката или да преустанови дейността и, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Банката.

Отговорности на одиторите за одита на самостоятелния финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали самостоятелният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали длъжници се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този самостоятелен финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в самостоятелния финансов отчет, независимо дали длъжници се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Банката.



- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в самостоятелния финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Банката да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на самостоятелния финансов отчет, включително оповестяванията, и дали самостоятелния финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на самостоятелния финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.



Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнително докладване във връзка с Наредба №38/2007 г. и №58/2018 г. на Комисията за финансов надзор

Изявление във връзка с чл. 33 от Наредба №38/2007 г. на Комисията за финансов надзор (КФН) за изискванията за дейността на инвестиционните посредници и чл. 11 от Наредба №58/2018 г. на КФН за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисиони, други парични и непарични облаги

На база на извършените одиторски процедури и на придобитото познаване и разбиране за дейността на Банката в хода и контекста на нашия одит на самостоятелния ѝ финансов отчет като цяло, създадената и прилагана организация във връзка със съхраняването на клиентски активи съответства на изискванията на чл. 28-31 от Наредба №38 и на чл. 3-10 от Наредба №58 на КФН по отношение на дейността на Банката в ролята ѝ на инвестиционен посредник.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- „КПМГ Одит“ ООД и „Бейкър Тили Клиту и Партньори“ ООД са назначени за задължителни одитори на самостоятелния финансов отчет на „Юробанк България“ АД за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. от извънредното общо събрание на акционерите на Банката, проведено на 27 декември 2019 г., за период от една година. Одиторският ангажимент е поет с Писмо за поемане на съвместен одиторски ангажимент от 30 декември 2019 г.
- Одитът на самостоятелния финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. на Банката представлява втори пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на Банката, извършен от „КПМГ Одит“ ООД и втори пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на Банката, извършен от „Бейкър Тили Клиту и Партньори“ ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Банката, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Банката.
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, освен одита, „КПМГ Одит“ ООД е предоставило следните услуги на Банката, които не са посочени в самостоятелния доклад за дейността или самостоятелния финансов отчет на Банката:



- одит на финансова информация със специално предназначение на „Юробанк България“ АД, изготвена към и за годината, завършваща на 31 декември 2019 г., в съответствие със счетоводните инструкции на Групата Юробанк Ергасиас СА към компонентите, обект на консолидация;
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен съвместен одит, дружество от мрежата на Бейкър Тили е предоставило разрешени консултантски услуги свързани с портфейли от недвижими имоти, на дружества, които се притежават от компанията майка на Банката – Юробанк Ергасиас С.А. Тези услуги не са посочени в самостоятелния доклад за дейността или самостоятелния финансов отчет на Банката.

София, 24 март 2020 г.

За КПМГ Одит ООД:


Иван Андонов

Управител


Ондрей Фикле

Партньор по ангажимента


Севдалина Димова

Регистриран одитор, отговорен за одита

бул. „България“ № 45
София 1404, България



За Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД:


Спиридон Груиц

Управител


Галина Локмаджиева

Регистриран одитор, отговорен за одита

бул. „Стара Планина“ № 6, ет. 5
София 1000, България



(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

САМОСТОЯТЕЛЕН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

Ръководството на Банката представя самостоятелен годишен отчет за дейността към 31 декември 2019 г.

ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

Юробанк България АД (Банката или Пощенска банка) е лицензирана кредитна институция и инвестиционен посредник, предлагащ обслужване на физически лица, корпоративно и инвестиционно банкиране в България. Централният офис на Банката се намира в град София. Адресът на управление е п.к. 1766 гр. София, ул. „Околовръстен път” 260.

Дейността на Банката се регулира от приложимото законодателство за кредитните институции и инвестиционните посредници. Основните надзорни органи са Българска народна банка (БНБ) и Комисията за финансов надзор (КФН).

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА

Макроикономическа среда

Световната икономика остави след себе си една от най-лошите години от края на финансовата криза. Геополитическото напрежение, слабите търговия и инвестиции бяха в допълнение на природните бедствия в различни части на света и понижиха ръста на БВП от 3,7% през 2018 година до прогнозните 2,9% през 2019. За щастие беше избегнато по-значително забавяне и към края на годината вече имаше индикации, че перспективите относно БВП се подобряват. Най-лошите страхове за търговска война между САЩ и Китай бяха до голяма степен избегнати с подписването на сделката „Фаза едно“ между двете държави, което помогна за намаляване на напрежението. Подкрепящата парична политика и фискалните стимули в някои държави бяха също важни фактори подпомагащи ръста на БВП.

Основните рискове в негативна посока включват нарастващото геополитическо напрежение в различни части на света, по-нататъшно влошаване на отношенията между САЩ и основните им търговски партньори, както и по-силно от очакваното забавяне на развитите икономики.

Също така основно предизвикателство за международната общност е започналата наскоро епидемия от коронавирус (Covid-19), чието разрастване в световен мащаб се очаква да причини временно отрицателно въздействие върху световната икономика. Ефектите от Covid-19 върху икономическата активност силно зависят от обхвата на възможното му разрастване в световен мащаб, както и времето за неговото ограничаване. Държавите по света, сред които е и България, вече са предприели мерки за ограничаване на разпространението на вируса (например ограничения за пътуване, карантинни мерки), засилване на способността на здравните системи да се справят с огнището на зараза и да ограничат сътресението, както върху икономическото предлагане, така и върху търсенето чрез фискални мерки. Освен това някои централни банки, включително Федералния резерв на САЩ, Европейската Централна Банка (ЕЦБ), Банката на Англия и много други, са приложили мерки за финансови облекчения. В зависимост от горепосоченото, основният сценарий за развитие е разширяването на разпространението на вируса в световен мащаб, както и в Европейския съюз (ЕС) ще бъде ограничено и постепенно забавено (както вече се случва в Китай) до края на първото полугодие на 2020 г. В този случай се очаква епидемията да има значително отрицателно икономическо въздействие главно за първото и в по-малка степен за второто тримесечие на 2020 г. Очаква се европейските икономики да се възстановят през втората половина на 2020 г. При неблагоприятния сценарий обаче не може да се изключи негативно въздействие върху някои отрасли на световната икономика, като а) по-ниски приходи от туризъм, б) намаление на търсенето на продуктите от производствения сектор, в резултат на забавянето на основните пазари и в) прекъсванията във веригите за доставка на производствения сектор.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Макроикономическа среда (продължение)

Продължителното забавяне на икономическата активност би могло да повлияе на размера на необслужваните експозиции на Банката и може да окаже негативно влияние, водещо до намаляване на приходите от такси, комисионни и приходите от лихви. Банката непрекъснато следи развитието във връзка с Covid-19 и повишава степента си на готовност, така че да приспособи решенията, инициативите и политиките за защита на капитала и ликвидността си, както и за изпълнение в най-голяма степен на своя стратегически и бизнес план за предстоящите тримесечия

В средносрочен план високите нива на задлъжнялост в някои държави представляват риск в момента, в който периодът на ниските лихви достигне до своя край.

В началото на 2019 година, икономиката на ЕС се представяше сравнително добре, но започна да губи инерция с напредването на годината. През последното тримесечие на годината някои от най-големите европейски икономики като Франция и Италия се свиха на тримесечна база, докато немската икономика порасна със скромните 0,2%. Въпреки това, налице са признаци, че забавянето е близо до най-ниското ниво и перспективите за следващата година изглеждат сравнително оптимистични. Ръстът в еврозоната през следващите две години се предвижда да остане на същото ниво, както и през 2019 – 1,2%, докато за ЕС като цяло ще бъде малко по-висок – 1,4%. Европейската икономика е в добра позиция да преодолее предизвикателствата през следващите години, подпомагана от ръста на реалните доходи, подкрепящите фискални и монетарни политики, както и от стабилния строителен сектор. През януари 2020 година Обединеното кралство най-накрая напусна Европейския съюз и въпреки че много казуси остават неразрешени, поне има яснота относно търговските отношения до края на настоящата година.

Изминалата година също така показва изместване към една по-спокойна парична политика. В САЩ основният лихвен процент беше намален три пъти през втората половина на 2019, докато в еврозоната ЕЦБ обяви нови стимулиращи мерки през септември 2019. Последните включват намаление с 10 базисни точки на основната лихва до -0,5% и нова безсрочна програма за количествени улеснения в размер на 20 милиарда евро на месец. В допълнение ЕЦБ ще продължи да реинвестира плащанията по главниците на всички падежиращи ценни книжа. Така в обозримо бъдеще паричната политика ще остане подкрепяща, но това вероятно няма да е достатъчно да увеличи ръста на БВП до желаните нива, ако няма по-силни фискални стимули, което е слабо вероятно в текущата среда.

Българската икономика продължава да расте стабилно и за пета поредна година реалният ръст надхвърля 3%. БВП нарасна с 3,4% през 2019 г., според предварителните данни на НСИ, което е подобрене спрямо 3,1% за 2018 г.

Икономиката продължава да бъде задвижвана от потреблението – през 2019 г. то нарасна с 5,7% в реално отношение. Данните за инвестициите сочат, че те са увеличават със скромните 2,2%, което е по-скоро неочаквано при положение че строителният сектор е в подем, а някои големи инфраструктурни проекти бяха стартирани. Приносът на външния сектор е отрицателен – износът се увеличи с 1,9% в реален размер, докато вносът нарасна с 2,4%.

Търговският дефицит се свива с над 50% през 2019 г. до 3,37 милиарда лева, поради по-ниския внос на петрол отчетен от националната статистика. Според данните България е намалила вноса си на минерални масла с почти 2,9 милиарда лева, но числото се очаква на бъде ревизирано поради забавяне в докладването на данните вследствие на промяна на методологията. Вносът от трети страни намалява с почти 12% като вносът от Русия съставлява четири-пети от нетния спад. В резултат на това Русия е изместена от Турция като най-големият вносител в България извън страните от ЕС. В същото време търговията със страните от блока се развива добре – вносът и износът се увеличават едновременно с 2,8%. Износът за страните извън ЕС е повлиян от спада на износа на минерални масла и полезни изкопаеми, но това се компенсира от по-високия износ на хранителни продукти – 60% увеличение на годишна база до 2,1 милиарда лева. Като цяло България е изнесла 3,3% повече в номинална стойност през 2019

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Макроикономическа среда (продължение)

година или общо за 57,9 милиарда лева и е внесла с 2,5% по-малко или общо 61,3 милиарда лева. Преките чуждестранни инвестиции нарастват със 17% на годишна база до 630 млн. евро според предварителните данни на БНБ. Инвестициите в дялов капитал не успяха да преодолеят значителния изходящ поток от продажбата на Сосиете Женерал Експресбанк на ДСК в началото на годината и приключиха със спад от 400 млн. евро. Реинвестираната печалба беше 81 млн. евро, само една четвърт от нивото за 2018 година, което е добро постижение като се имат предвид големите дивиденди платени от някои местни дружества на големи мултинационални компании през втората половина на годината. Дълговите инструменти, получени от българските компании бяха на стойност 950 млн. евро. Най-голям поток от инвестициите през 2019 година идва от Нидерландия (404 млн. евро), следвана от Обединеното кралство (174 млн. евро) и Люксембург (142 млн. евро).

Няколко години инфлацията беше под контрол, но през 2019 г. беше достигнат нов рекорд за последните 7 години. Индексът на потребителските цени нарасна до 3,8% през декември, воден от по-високите цени на храните и услугите. Цените на хранителните стоки скочиха със 7,7% на годишна база, след като африканската чума по свинете доведе до 16% ръст на цените на месото и месните продукти, докато цените на плодовете и зеленчуците бяха по-високи съответно с 11,3% и 6,6%. Значително увеличение се наблюдава и при цените на развлеченията (6,4%) и ресторанти и хотели (5,4%), където причината основно се приписва на нарастващите заплати в страната. Само цените на съобщенията бяха с 3,1% по-ниски, отколкото през предходната година.

Данните на Националния статистически институт показват, че в края на 2019 г. нивото на безработица е достигнало 4,1% - рекордно ниска стойност в новата история на страната. Сравнено с 2018 година, броят на безработните спада с една десета до по-малко от 139 хиляди души. И други рекорди бяха подобрени – коефициентът на заетост във възрастовата група между 15 и 64 години е вече 70%, ръст от 2,3 процентни пункта, сравнено с предходната година. Броят на заетите се увеличава със 74 хиляди до 3,22 милиона, обръщайки до известна степен негативната тенденция през последните години. Коефициентът на безработица пада във всяка една възрастова група и въпреки че младежката безработица (15-25 години) остава най-висока, тя намалява до 9,1% - много по-ниско, отколкото средното за страните от ЕС. Броят на дългосрочните безработни (търсещи работа повече от 2 години) също намалява с малко под 4 хиляди души. Единствената негативна тенденция, която се вижда в данните е, че броят на безработните с основно или без образование се увеличава и те са почти 45% от всички регистрирани безработни. Северозападната част на страната все още е с най-високият коефициент на безработица от 10,8%, докато в югозападната част (която включва София) коефициентът е едва 2,4%.

Средните заплати продължиха да нарастват с двуцифрен темп в повечето сектори от икономиката. Средно увеличението е с 12% до 1,349 лева. Най-високо платеният сектор остава ИТК със средна заплата от 3,250 лева (11% годишен ръст), като финансовият сектор е втори с 2,307 лева (13% годишен ръст).

За пръв път през последните четири години бюджетът приключи на дефицит – от 1,15 милиарда лева (0,97% от БВП). Той се формира от дефицит в размер на 1,04 милиарда лева от националния бюджет и дефицит от 110 милиона лева от европейските фондове. Най-значимият фактор за дефицита беше сделката за придобиване на нови изтребители от Българските военновъздушни сили. Цената от около 2,1 милиарда лева беше платена на една вноска през август, а не разсрочена за няколко години както се очакваше първоначално. Въпреки това, бюджетът беше с излишък до декември, преди правителството да одобри допълнителни плащания, включително и почти 500 милиона лева за строителството на магистрала Хемус.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Макроикономическа среда (продължение)

Приходите в бюджета надхвърлиха прогнозите с 0,4% и достигнаха 26 милиарда лева. Данъчните приходи се увеличиха с 8,7% (1,9 милиарда лева) като повече от половината от увеличението беше от ДДС (1 милиард лева, 10,2% годишен ръст). Други 350 милиона лева дойдоха от данъците върху доходите на физическите лица (9,6% на годишна база), а около 230 милиона лева от корпоративните данъци. През годината правителството изразходва 26,9 милиарда лева, което е около 1 милиард лева по-малко от бюджетираното. За разлика от предишните години, когато бюджетните спестявания идваха от капиталовите разходи, тази година повече от една трета от спестеното идва от текущите плащания и само една четвърт – от капиталовите.

Въпреки бюджетния дефицит, държавният дълг намаля със 170 милиона евро до 12,04 млрд. евро. През 2019 година правителството издаде ценни книжа за 967 милиона лева и направи плащания по падежиращ дълг в размер на 920 милиона лева. Като дял от БВП, дългът е 19,9% към декември 2019 г. Правителството планира балансиран бюджет през 2020 г. и ще емитира нов дълг само за да рефинансира падежиращ такъв.

През ноември 2019 година рейтинговата агенция S&P увеличи кредитния рейтинг на страната с една степен до BBB в местна и чуждестранна валута. Запазена беше и положителната перспектива. Другите две големи рейтингови агенции – Moody's и Fitch потвърдиха рейтинга на страната (съответно Baa2 и BBB в местна и чуждестранна валута), но подобриха перспективата от неутрална на положителна.

Банкова система

В много отношения 2019 г. беше много добра година за българските банки. По отношение на финансовите резултати годината беше повторение на предходната, но по отношение на нови кредити и депозити няколко рекорда бяха подобвени.

С икономиката в подем, водена от частното потребление и растящите номинални и реални доходи на населението, е разбираемо, че търсенето на кредити остава високо в сегментите банкиране на дребно и корпоративно банкиране. Брутните кредити се увеличиха с 8,8% до 66,3 милиарда лева. В номинална стойност нетният ръст е почти 5,4 милиарда лева, който е най-високият за последните 10 години и е с една десета по-висок отколкото през 2018 г.

Около 60% от новите кредити са за бизнеса – кредитите за юридически лица се увеличиха с 3,3 милиарда лева (8,4% на годишна база) до 42,1 милиарда лева. Кредити за домакинства бяха близко до нивото си от предходната година – 2,1 милиарда лева увеличение (9,6% на годишна база) до 24,2 милиарда лева. Близо три четвърти от новите кредити на дребно са усвоени за покупка на жилищни имоти – тенденция, която се подхранва от продължаващия строителен подем, увеличаващите се реални доходи и ниските лихвени проценти.

За последната година лихвите на новите ипотечни кредити в лева са паднали с още 0,25% до 3% - най-ниското ниво наблюдавано в новата история на страната. По подобен начин, средните лихвени нива на кредитите за предприятия паднаха под прага от 3%, като само в сегмента на потребителско кредитиране лихвите запазиха нивата си почти без промяна.

Пазарът на депозити подобри няколко рекорда през последната година. В номинален размер депозити за почти 7,3 милиарда лева навлязоха в банковата система – с много най-доброто постижение в историята. И депозитите на нефинансовите предприятия и на домакинствата нараснаха с рекордни нива – съответно с 2,87 милиарда лева (11,4% на годишна база) и с 4,2 милиарда лева (7,9% на годишна база). Общите депозити достигнаха 91,85 милиарда лева, оставяйки коефициентът депозити към кредити без промяна на ниво 72%, което продължава да оказва натиск върху банките как да усвоят излишната ликвидност. Средните лихви се понижиха с още 5 базисни точки до 0,09% в края на годината, а лихвите по краткосрочните депозити на компании в лева и евро са вече под нулата.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Банкова система (продължение)

Банките успяха да постигнат още малко спестявания от лихвените си разходи – те намаляха с 11 милиона лева (3,8% на годишна база) до 286 милиона лева. БНБ увеличи лихвите върху свръхрезервите на банките, в резултат на решението на ЕЦБ да намали основния лихвен процент, и банките нямаха много възможности освен да прехвърлят част от това върху най-големите депозитни клиенти. Банките платиха 53 милиона лева на БНБ (спрямо 50,7 милиона лева през 2018 г.) и успяха да съберат 17,8 милиона лева от клиентите (спрямо 10,2 милиона лева през 2018 г.) под формата на отрицателни лихви. Лихвените приходи паднаха с четвърт пункт (8 милиона лева) до 3,03 милиона лева, но пък лихвените приходи по кредитите се свиха с 1,7% (46,5 милиона лева) тъй като конкуренцията продължи да оказва натиск върху маржовете. Нетните приходи от такси и комисиони се увеличиха с близо 4% (41 милиона лева) до 1,1 милиарда лева, но този положителен ефект беше неутрализиран от намалението на други неосновни източници на приходи, тъй като липсваха еднократните ефекти, осчетоводени от банките през 2018 година. Въпреки това, общите приходи за последната година са практически на същото ниво както през 2018 г. – 4,23 милиарда лева.

Общите разходи нараснаха с 4,2% (81 милиона лева) до 2 милиарда лева, но половината от това увеличение идва от по-високите разходи за провизии, които са начислени във връзка с предстоящото реструктуриране на някои банки. Съотношението разходи към приходи се повиши с 1,8 процентни пункта през годината, но все още е на впечатляващото ниво от 47,2%. Разходите за обезценка на кредити са с 10% по-ниски (47 милиона лева), отколкото през предходната година. Нетната печалба остана почти същата – 1,68 милиарда лева. Коефициентите за ефективност намаляха до известна степен, но останаха стабилни – възвращаемостта на капитала беше 11,9% (около 0,8 процентни пункта намаление спрямо 2018), докато възвращаемостта на активите беше 1,5% (0,2 процентни пункта намаление спрямо 2018).

Банковата система направи още една важна стъпка за раздяла с миналото, като намали обема на необслужваните експозиции. В номинален размер необслужваните експозиции намаляха с 10% (670 милиона лева) до 6,1 милиарда лева. Коефициентът на необслужвани експозиции се подобри с близо 2 процентни пункта и падна под 10% за пръв път след кризата – на ниво от 9,23% в края на годината. Въпреки това остава да се направи още много тъй като има още 3,5 милиарда лева необслужвани с повече от 180 дни експозиции, но потенциалните бъдещи загуби са поносими, като се има предвид солидният коефициент на покритие от почти 60%.

Вземайки предвид нарастващите капиталови изисквания, за банките беше важно да поддържат капиталовите си излишъци. Въпреки факта, че някои банки платиха значителни дивиденди на своите акционери, капиталовата адекватност беше на ниво от 20,2% в края на годината, а адекватността на базовия собствен капитал от първи ред се подобри с 5 базисни точки до 19,04%.

Основни промени в регулаторната среда

През март 2019 г. БНБ обяви, че ще повиши нивото на антицикличния капиталов буфер, приложим към кредитни рискови експозиции в България до 1%, в сила от 1 април 2020 г. През декември 2019 г. Управителният съвет на БНБ взе още едно решение да повиши нивото на антицикличния капиталов буфер, приложим към кредитни рискови експозиции в България до 1,5% в сила от 1 януари 2021 г. БНБ отбеляза, че съотношението кредити към БВП съответства на нулева стойност на референтния индикатор за антицикличния капиталов буфер, но въпреки това счита за необходимо да продължи въвеждането на мерки за намаляване на системните рискове и дисбаланси в банковия сектор.

През май 2019 г. Управителният съвет на БНБ взе решение за прилагане от 1 януари 2020 г. на „Насоки относно оповестяването на необслужваните и реструктурираните експозиции“ (EBA/GL/2018/10), издадени от Европейския банков орган на 17 декември 2018.

На 19 март 2020 БНБ обяви, че отменя предвидените за 2020 г. и 2021 г. увеличения на антицикличния капиталов буфер с цел запазване устойчивостта и гъвкавостта на банковата система и намаляване на негативните ефекти от ограниченията, произтичащи от пандемията Covid 19.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Основни промени в регулаторната среда (продължение)

През май 2019 г. Управителния съвет на БНБ взе решение за прилагане от 30 юни 2019 г. на Насоки за управление на необслужвани и реструктурирани експозиции (EBA/GL/2018/06), издадени от Европейския банков орган на 31 октомври 2018 г.

През 2019 Българският парламент одобри промени в Закона за кредитните институции, Закона за Българската народна банка и в Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитните институции и инвестиционни посредници, които ще влязат в сила в деня на прилагане на решението на ЕЦБ за тясно сътрудничество по чл. 7 от Регламент (ЕС) 1024/2013 от 15 октомври 2013 г.

Развитие и основни индикатори от дейността на Юробанк България

Изминалата година беше изпълнена със събития и рекорди за Юробанк България. Банката придоби акциите на „Банка Пиреос България“ АД (БПБ) на 12 юни 2019 г. и за рекордно кратък срок от 5 месеца успя да приключи правното и оперативното сливане до ноември. Банка Пиреос България допълни силното органично представяне на Юробанк България и към края на годината Банката стана третата по големина в страната по размер на кредитния портфейл и депозитите с пазарен дял от над 10%.

Нетната печалба за годината е 213,7 милиона лева, увеличение с над 35% сравнено с 2018 г., което спомогна за подобряване на възвращаемостта на капитала с повече от 3 процентни пункта до 15,78%, изчислена като съотношение на сумата на нетната печалба спрямо средният размер на собствения капитал за последните дванадесет месеца. Възвращаемостта на активите се подобри с 0,3 процентни пункта до 2,3%, най-високата сред основните конкуренти.

Юробанк България постигна значително увеличение на депозитната си база, както в резултат на вливането, така и от нови и съществуващи клиенти. Депозитите от клиенти скочиха с 39% до 9,44 милиарда лева, което отговаря на 10,3% пазарен дял в края на годината. Разпределението на депозитната база между клиенти на дребно и корпоративни клиенти остана без промяна. Ритейл депозитите бяха 6,99 милиарда лева, докато корпоративните депозити бяха 2,45 милиарда лева. Ликвидните буфери нарастнаха със същия темп като ликвидните средства, които останаха на ниво от почти 40% от депозитите от клиенти. Съотношението нетни кредити към депозити е на устойчиво ниво от 75%, което гарантира че банката има достатъчно ресурси, които да бъдат използвани под формата на нови кредити или други лихвоносни активи. Юробанк България продължава да се финансира изключително от депозити, които представляват 99% от всички привлечени средства. Средните лихви се понижиха с още 4 базисни точки през годината и достигнаха до едва 0,08%.

Брутните кредити нарастнаха с една трета за годината, достигайки 7,42 милиарда лева или 11,2% от пазара. В номинален размер нетното увеличение е с повече от 1,8 милиарда лева, от които близо 30% се дължат на органичен ръст а останалото – на придобития портфейл от Банка Пиреос България. Корпоративните кредити бяха с най-голям увеличение – техният обем нарастна с една втора до 3,53 милиарда лева. Потребителските кредити нарастнаха с 30% до 1,03 милиарда лева, докато ипотечните кредити с 20% до почти 2,1 милиарда лева. В сравнение с останалите сегменти, кредитите за малки предприятия се увеличиха с 8,6% (60 милиона лева) до 760 милиона лева, но това се дължеше почти изцяло на органичен ръст.

Лихвените приходи се увеличиха с 8% (24 милиона лева) до 347 милиона лева като огромната част от увеличението идва от кредитите на клиенти и депозити в банки. Въпреки значителното увеличение на депозитната база, Банката успя да реализира допълнително спестяване от лихвените си разходи, които намаляха с 6% до 10,9 милиона лева. В номинален размер спестяването беше равно на едва 0,6 милиона лева, докато увеличението на нетния лихвен приход беше с 25 милиона лева, достигайки 336,5 милиона за цялата година. Нетният лихвен марж продължи да се свива до ниво от 3,7% към края на годината в резултат на силния пазарен натиск.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Развитие и основни индикатори от дейността на Юробанк България (продължение)

В среда на ниски лихвени проценти, останалите източници на приходи придобиват все по-важно значение. Нетните приходи от такси и комисиони се увеличиха с 13% на годишна база (11,1 милиона лева) като повече от половината от увеличението идва от продажбата на услуги и поддържане на сметки. Общият оперативен приход достигна 515.7 милиона лева, където две трети от годишното нарастване в размер на 116 милиона лева се дължи на еднократния ефект от придобиването на БПБ.

Придобиването и последващото сливане с БПБ са също така и основната причина за увеличението на разходите с 54 милиона лева (38% на годишна база). Практически увеличение има във всички разходни пера, но най-много допринасят разходите за реструктуриране и персонал, които съставляват 90% от увеличението. Съотношението разходи към приходи нарастна с 2,4 процентни пункта до 38,5%, което е почти без конкуренция измежду големите банки. Очакваните кредитни загуби в номинален размер бяха малко по-високи (2,7 милиона лева или 4% на годишна база), но пък съответстващата цена на риска, изчислена като съотношение между допълнителните разходи за обезценка към средната стойност на нетните кредити се подобри от 1,3% до 1,1%.

Необслужваните експозиции намаляха с 4 процентни пункта до 8% в края на годината, почти 1 процентен пункт по-ниско от средното за системата. Коефициентът на покритие е с 1,2 процентни пункта по-нисък отколкото през 2018 година, поради отписаните кредити през 2019 година в размер на 132 милиона лева и признаването на придобитите от БПБ необслужвани експозиции по справедлива стойност – т.е. с нулев коефициент на покритие. Коефициентите на обща капиталова адекватност и адекватност на базовия собствен капитал от първи ред се понижиха до 16.82% поради факта, че капиталовата база на Юробанк България трябваше да покрие значителното увеличение на рисковопреглетените активи вследствие на вливането.

Събития след датата на баланса

На 20.03.2020 г. беше одобрено и вписано в Главния търговски регистър, Юробанк Ергасиас С.А. да се преобразува чрез отделяне и учредяване на ново дружество – кредитна институция с наименование Юробанк С.А., като по този начин се създаде нова корпоративна група.

В резултат от тези действия:

а) Юробанк Ергасиас С.А. става акционер на новото дружество, придобивайки всички негови акции, и

б) по реда на универсалното правопримемство от Юробанк Ергасиас С.А. към Юробанк С.А. се прехвърлят всички активи и пасиви, посочени в баланса по преобразуването.

След приключване на преобразуването Юробанк Ергасиас С.А. престава да бъде кредитна институция и ще продължи да притежава единствено активи и пасиви, които не са свързани с основна банкова дейност.

Сливането на „И Ар Би Лизинг България“ ЕАД и Банката беше регистрирано на 4 февруари 2020 година след получаване на необходимите регулаторни одобрения. Лизинговият бизнес на компанията ще продължи като част от операциите на Банката.

Предвид започналата наскоро епидемия от коронавирус и повишената икономическа несигурност, Банката следи отблизо развитието в българската и глобалната макроикономическа среда като предприема проактивни действия за подготовка на различни сценарии, които да гарантират устойчивостта на Банката.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Рискът е съставна част от дейността на Банката за постигане на нейните стратегически и бизнес цели. Поемането на риск е присъщо на финансовия бизнес, а оперативните рискове са неизбежна последица от осъществяването на дейността. Затова навременното и ефективно управление на риска е важен приоритет за ръководството на Банката.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (продължение)

Дейността на Банката е изложена на различни финансови рискове и тя включва анализ, оценка, приемане и управление на риска или комбинацията от рискове. Политиките за управление на риска отразяват целите на Банката. Банката не възнамерява да поддържа големи рискови позиции с цел да се увеличи доходността в краткосрочен план. Целта на Банката е да постигне баланс между риск и възвръщаемост и да минимизира потенциалните негативни последици за дейността си.

Последователната и ефективна рамка за идентификация, оценка, мониторинг и контрол на риска е изцяло документирана от звеното за управление на риска в Банката. Тази рамка формира единна основа за дефиниране на стратегиите, политиките и процедурите на всички звена в Банката, които поемат риск. Банковите политики за управление на риска са предназначени да идентифицират и анализират рисковете, да определят лимити и контроли, да следят нивото на различните видове риск и придържането към определените лимити с помощта на надеждна и съвременна информационна система.

Надзорният съвет на Банката (НС) е делегирал на Риск комитета функциите по одобряване на всички стратегически решения за управление на риска. Риск комитетът е отговорен за контрола на количествените и качествени аспекти на всички кредитни, пазарни, ликвидни и оперативни рискове. Към момента това се допълва от функцията по управление на риска. В допълнение Вътрешен одит извършва независим преглед на управлението на риска и контролната среда.

Управлението на риска в Банката обхваща съществените източници на риск във всички портфейли и операции. Ръководството е отговорно за създаването и развитието на процеси и системи за ефективно и ефикасно извършване на банковите операции, адекватен контрол на риска, разумно управление на дейността, коректни оповестявания към външни и вътрешни потребители и спазване на вътрешните и външни правила и регулации.

Звената, чиято отговорност е измерването, отчитането и контролирането на риска имат ясно определени отговорности, които са независими от звената, откриващи позиции и поемащи риск. Създадените в Банката системи за вътрешен контрол осигуряват адекватно разделение на задълженията, с цел да се предотврати конфликт на интереси между дейностите по поемане, одобряване, мониторинг и контрол на риска.

Звеното „Управление на риск“ в Банката участва активно в създаването и ценообразуването на новите продукти, в изготвянето на нови процедури, във вземането на бизнес решения, както и във въвеждането на ефективни механизми за управление и контрол на риска. Вътрешните процедури подсиgurяват за Банката, че рискове, присъщи на новите продукти и инициативи, се идентифицират своевременно и са обект на адекватен анализ и контрол, преди да бъдат въведени или предприети.

Основните четири вида риск, управлявани и контролирани от страна на Банката, са кредитен риск, пазарен риск, ликвиден риск и оперативен риск.

Кредитен риск

Банката е изложена на кредитен риск - рискът, свързан с невъзможността или нежеланието на клиенти или контрагенти да изпълнят задълженията си към Банката, свързани с кредитиране, търговия (с финансови инструменти, валута и т.н.), сетълмент, хеджинг или други трансакции в съответствие с договорния период или погасителен план.

Експозиции към кредитен риск възникват основно от дейности, свързани с предоставяне на заеми на клиенти и от инвестиционни дейности, свързани с придобиване на дългови и други ценни книжа в портфейла на Банката. Кредитен риск има и по задбалансовите финансови инструменти като поети кредитни ангажименти и риск на контрагента в извънборсови операции с деривати.

Банката използва рейтингови системи и подходяща методология на йерархията при оценка на кредитоспособността на корпоративните си клиенти. Рейтинговите системи включват както количествена, така и качествена информация за всеки един отделен кредитополучател с цел оценяване на неговата кредитоспособност и определяне на кредитния му рейтинг. Банката определя кредитното качество на кредитите, отпуснати на корпоративни клиенти, на индивидуална основа като използва съответния рейтинг на клиента, както и на база задълбочени

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Кредитен риск (продължение)

анализи на определен брой качествени и количествени критерии. Класификацията на кредитите на малки предприятия и граждани е базирана на анализи на просрочия по групи. Групирането е на база общи характеристики на съответните продукти, на база на сходните рискове, които носят и на база на вида на обезпечението.

Експозициите към кредитен риск се управляват редовно чрез анализ на способността на настоящите и потенциални кредитополучатели да извършват плащанията за главници и лихви съгласно договора за кредит и чрез промяна на кредитните лимити, където е уместно. Експозицията на всеки кредитополучател е ограничена от съответните лимити, покриващи балансовата и задбалансовата част на експозицията. Задбалансовите ангажименти към клиентите включват валутни и лихвени деривати, банкови гаранции, акредитиви и други финансови инструменти.

В съответствие със своята стратегия за управление на риска, Банката поддържа ниско ниво на концентрация на риска по индустрии и клиенти.

Банката оценява на месечна база рисковите експозиции, свързани с кредитния портфейл чрез класифициране и провизиране на кредитите в съответствие с МСФО и Политиката за провизиране. Провизиите за обезценка отразяват вероятността Банката да не съумее да упражни своите права върху предоставените в нейна полза обезпечения по просрочените кредити.

Пазарен риск

Банката е изложена на пазарен риск, представляващ риска от потенциални финансови загуби в резултат на неблагоприятни промени в пазарни променливи като лихвени проценти, валутни курсове или цени на капиталови инструменти. Справедливата стойност или бъдещите парични потоци на даден финансов инструмент може да варира в следствие на изменения в пазарните променливи и по този начин да окажат влияние върху печалбата на Банката.

Корпоративните ръководни принципи по отношение на контрола и наблюдението на пазарните рискове са дефинирани в „Политиката за пазарен и контрагентски риск“ на Банката. “Политиката за пазарен и контрагентски риск” се допълва от процедури за пазарния риск, които излагат в детайли стандартите и изискванията, необходими за прилагането на Политиката. Политиката и процедурите се отнасят до контрола на пазарните рискове, произтичащи от всички активи, пасиви и задбалансови позиции на Банката, като по този начин покриват както дейностите на управление „Капиталови пазари”, така и всички останали, които носят експозиция към пазарен риск.

Установената от Банката рамка за контрол и управление на пазарните рискове цели да защити Банката от непредвидени пазарни загуби и да допринесе за стабилността на доходите посредством независимо идентифициране, оценка и разбиране на пазарните рискове, присъщи на бизнеса, както и да изгради прозрачна, обективна и последователна информация относно пазарните рискове като база за вземането на разумни решения.

Отдел „Пазарен риск“ на Банката цели да спомогне за привиждането на банковата организационна структура и управленски процес в съответствие с най-добрите международни практики, за прилагането на стандарти за контрол на пазарните рискове и за осъществяването на връзката между бизнес стратегията и операциите - от една страна, и целите на контрола и наблюдението на риска - от друга.

Склонността на Банката за поемане на пазарен риск е изразен с помощта на номинални лимити за експозициите към пазарни рискове, както и чрез определени характеристики, като различни типове разрешени пазари, продукти, държави, контрагенти и валути. Измерването на пазарния риск се осъществява текущо чрез използването на данни за номиналните експозиции и лимити върху тях, което се допълва от изготвянето на регулярни стрес тестове. Банката не използва VaR-базирани лимити. При решение на ръководството, в бъдеще е възможно да бъде въведен допълнителен value-at-risk анализ.

Системата за оценка на пазарния риск на Банката измерва рисковете, свързани със следните специфични пазарни фактори:

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Пазарен риск (продължение)

а) Лихвен риск

Дейността на Банката е свързана с поддържане на експозиции, чувствителни към колебанието на пазарните нива на лихвените проценти, което оказва въздействие върху финансовата позиция и паричните потоци на Банката. Лихвеният риск е вероятността за промяна в нетния лихвен марж, който може да се увеличи, но също така би могъл и да се намали или да доведе до загуби при поява на неочаквани движения на пазарните лихвени проценти. Лихвеният риск може да включва риск от преоценка, риск от промяна в кривите на доходността, базисен риск, спред риск, опционен риск и риск от волатилност. Ръководството наблюдава на месечна база нивата на лихвените дисбаланси и оценява необходимостта от предприемане на промени в лихвената политика на Банката.

б) Валутен риск

Промените във валутните курсове оказват съответното въздействие върху финансовото състояние и паричните потоци на Банката. Основната част от откритата валутна позиция на Банката е срещу евро, като обменният курс на лева спрямо еврото е фиксиран на 1.95583 като част от параметрите на Валутния борд в България. Ръководството определя лимити за откритите позиции по отделни валути и за нетната обща откритата позиция както за овърнайт, така и за дневни позиции, като тези лимити се следят на ежедневна база.

в) Риск, свързан с цените на капиталовите инструменти

Рискът от промяна на цените на капиталови инструменти е риск от потенциални загуби поради неблагоприятна промяна в стойността на притежаваните капиталови инструменти. Той включва директен риск, риск от волатилност, спред риск и дивидентен риск.

Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът, свързан с това Банката да не може да посрещне плащания, свързани с финансовите си пасиви, когато станат дължими или да набере достатъчно средства, компенсирани за изтеглени такива. Последствията могат да бъдат невъзможност за изпълнение на задължения за изплащане на депозити или поети ангажименти, свързани с усвояване на одобрени кредити.

Банката има ограничен апетит по отношение на ликвидния риск и приема потенциално увеличените разходи, свързани с поддържането на ликвидни буфери с цел подсигуряване на адекватна ликвидна позиция.

Банката поддържа политики за ликвидността, които подсигуряват наличието на адекватни практики в областта на управление на ликвидността. Като част от своята рамка за управление на ликвидния риск Банката съблюдава различни ликвидни съотношения и индикатори. Основните аспекти, вземани под внимание при контрола на ликвидността, са ликвидните съотношения, наличието на достатъчно и висококачествени ликвидни активи и буфери, профилът на падежните несъответствия, разнообразието и стабилността на депозитната база, съотношението на кредити към депозити, резултатите от провежданите стрес тестове и др.

Банката анализира ликвидната си позиция и при стресови сценарии, разработени да проверят адекватността на ликвидната позиция за устояване на кризисни ситуации (например значителен отлив на депозити, редуциране на кредитни линии и др.).

Управителният съвет (УС) на Банката възлага на Комитета за управление на активите и пасивите (КУАП) първостепенна отговорност да съветва УС относно стратегическото управление на активите и пасивите на Банката с цел да управлява лихвения и ликвиден риск на Банката. На стратегическо ниво КУАП управлява активите и пасивите на Банката с оглед осигуряване на редовно и навременно посрещане на текущите и бъдещи задължения.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ликвиден риск (продължение)

В неговите правомощия е да взема всички необходими решения по отношение на лихвената политика, управлението на ликвидността и активите и пасивите на Банката и да определя целевите параметри по потенциалното външно финансиране. Оперативното управление на ликвидността на Банката и изпълнението на решенията на КУАП относно управлението на ликвидността се възлагат на Началника на управление „Капиталови пазари”.

Отдел „Пазарен риск“ е отговорен за регулярното изготвяне и докладване на вътрешния отчет за ликвидните несъответствия и заложените в него ликвидни съотношения. Отделът упражнява независим контрол на ликвидния риск и ескалира нарушенията на лимитите до съответните ръководни органи.

ВАЖНИ СЪБИТИЯ ПРЕЗ ФИНАНСОВАТА ГОДИНА

Пощенска банка, с юридическо име „Юробанк България“ АД, е четвъртата по активи банка в България, с широка клонова мрежа в цялата страна и значителна клиентска база от граждани, фирми и институции. Банката има близо 30-годишно присъствие сред лидерите на банковия пазар в България. Тя е водещ фактор в нововъведенията и формирането на тенденциите в банковия сектор в страната през последните години и е многократно награждавана за своите иновации. Финансовата институция заема стратегическо място в банкирането на дребно и корпоративното банкиране в България.

На 13 юни 2019 г. придобиването на Банка Пиреос България АД от Юробанк България АД приключи с покупката на 99.9819% от акциите на БПБ, всички от които с право на глас и след получените съответни регулаторни одобрения, както следва – от Управителния съвет на Българската народна банка на 28 март 2019 г., от Комисията за защита на конкуренцията на 9 май 2019 г. и от HFSF на 12 юни 2019 г. Това е ключово събитие, свързано със стратегията на Банката за разширяване и засилване на позицията ѝ в българския банков сектор.

През ноември 2019 г. Пощенска банка успешно приключи сливането с Банка Пиреос България АД, което е поредна стъпка в затвърждаването на позицията ѝ на системна за пазара банка, в разширяването на клиентската ѝ база и развитието на екипа. Оперативното сливане приключи за рекордно кратък срок от пет месеца, като в резултат от обединението си с Банка Пиреос България, Пощенска банка придоби пазарен дял на българския пазар от над 10% по размер на активи, кредити и депозити. Обединената банка разполага с още по-широка клонова мрежа от над 200 клона в цялата страна и продължава да предлага иновативни продукти и услуги, високо качество на обслужването и гъвкави финансови решения за индивидуални и бизнес клиенти.

За успешното приключване на обединението с Банка Пиреос България, спечеленото доверие на акционерите и доказаните умения да ръководи екип, г-жа Петя Димитрова, главен изпълнителен директор и председател на УС на Пощенска банка, бе отличена със специалната награда „Банкер на годината 2019“. Финансовата институция получи приза „Сделка на годината“, с който банката беше отличена в 27-то издание на наградите „Банка на годината“, които се организират от Асоциация „Банка на годината“.

Като водещ работодател, който оценява успеха си през удовлетвореността на своите служители, Пощенска банка винаги се е стремяла да развива уменията на хората в екипа и да осигурява среда за разгръщане на техния потенциал. Благодарение на активната си политика в тази посока, финансовата институция получи в началото на февруари 2020 г. две златни отличия от годишните награди за Employer branding, организирани от b2b Media. Те са за реализирания през 2019 г. цялостен проект, насочен към развитието и мотивацията на служителите в компанията, както и за иновативния ѝ подход в управлението на таланти.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ВАЖНИ СЪБИТИЯ ПРЕЗ ФИНАНСОВАТА ГОДИНА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Фокус на компанията са широк спектър от дейности за оптимизиране на работната среда, продължаващо професионално развитие и обучения, ангажиране на служителите в проекти за корпоративна социална отговорност с висока добавена стойност за обществото.

Банката получи и приз за „Лидерски позиции в банковия сектор, развитие на технологиите и човешкия ресурс“ от 5-ите годишни награди „Компания на годината“, организирани от групата на списание Bulgaria Business Review. Те отличават най-добрите компании в различните индустрии, като дават гласност на постиженията им и фокусират общественото внимание върху техните иновативни и успешни модели на управление.

Банката е един от лидерите на пазара на кредитни и дебитни карти, жилищното и потребителско кредитиране, спестовните продукти, както и по отношение на продуктите за корпоративни клиенти – от малки фирми до големи международни компании с присъствие в страната. Финансовата институция е с една от най-добре развитите клонови мрежи и модерни алтернативни канали за банкиране, като специално обръща внимание на качествено обслужване на своите клиенти.

През юни 2019 г. Българската агенция за кредитен рейтинг (БАКР) потвърди дългосрочен кредитен рейтинг ВВВ-, стабилна перспектива.

И през 2019 г., за да отговори на очакванията на модерните потребители, Банката продължи да инвестира в бранда за иновативно потребителско кредитиране „Моменто“ и откри пет нови центъра. Модерните обекти, в съответствие с концепцията на бранда, отново се намират на топ локации – в едни от най-посещаваните търговски зони в Бургас, Варна, Пловдив и София, и работят всеки ден с удължено работно време. Излизането на „Моменто“ извън София е част от стратегията на Пощенска банка за постоянно разрастване на иновативните ѝ канали за контакт с клиентите и предоставяне на най-добрите решения, съобразени с техните нужди. Разширяването на мрежата е в отговор на търсенето от потребителите на удобство, бързина, индивидуален подход и все повече дигитални услуги. Иновативният бранд получи приз за „Любима марка“ на българите в категория „Финансови институции“ от 11-ото издание на класацията, която се базира единствено на нагласите на потребителите.

Пощенска банка откри през 2019 г. и първите си три дигитални офиса от ново поколение, с които поставя началото на процес по цялостна трансформация на своята още по-широка клонова мрежа. Концепцията на новите офиси е подчинена на стремежа за отлично потребителско изживяване в контакта с институцията. Тя съчетава, от една страна, обособяване на зони за самообслужване, в които клиентите могат сами да извършват бързо и лесно различни операции, а от друга – залага на по-отворен, уютен и модерен интериор.

В края на 2019 г. Пощенска банка получи престижна международна награда за осигуряването на отлично клиентско преживяване в банкирането (Excellence in Customer Centricity or Customer experience). Финансовата институция е сред победителите в 12-те категории на оспорваното състезание The Retail Banking: Europe 2019 Awards, организирано от водещото европейско списание с фокус върху банкирането на дребно Retail Banker International. Сред другите участници и победители в конкурса се открояват имената на едни от най-големите, стабилни и утвърдени банки в Европа – Santander, Danske Bank, Nordea, BBVA, Raiffeisen bank, OTP. Признанието на Пощенска банка е за постигнатите високи резултати и оптимизация на работа, благодарение на въведения иновативен начин за потвърждение на платежни документи с дигитален подпис. Като модерна банка, работеща с отношение към опазването на околната среда и с грижа за своите клиенти, финансовата институция е сред първите на пазара у нас, която въвежда подписване на документи с дигитален подпис в цялата си клонова мрежа.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ВАЖНИ СЪБИТИЯ ПРЕЗ ФИНАНСОВАТА ГОДИНА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

За втора поредна година Пощенска банка е отличена като най-добра в банкирането на дребно в България. Наградата е от престижния конкурс World Finance Banking Awards 2019, организиран от World Finance Magazine – авторитетно издание, което следи и анализира финансовата индустрия, международния бизнес и икономика. Признанието е за иновативния и устойчив модел на банкиране на дребно на Пощенска банка, разработените от нея модерни продукти и услуги, широката клонова мрежа в цялата страна, алтернативни канали за комуникация и многобройни възможности за професионална финансова консултация от нейните експерти.

Световният лидер в сферата на разплащателните услуги Western Union отличи Пощенска банка със специална награда за „Устойчив бизнес растеж 2018“. Банката бе отличена за развитието на платежните услуги в страната сред всички финансови институции, с които Western Union си партнира в България. Наградата се присъжда за издръжания и професионален подход, познанията, усърдната работа и цялостния принос на Пощенска банка за развитието на бизнеса в България, заявяват от Western Union Regional Business Team Bulgaria.

За осма поредна година Пощенска банка е определена за топ попечител в България от сп. Global Custodian – най-престижното световно списание в областта на попечителските услуги, известно със своите годишни проучвания, които се приемат като бенчмарк за сектора. Банката отново е с най-високите числови оценки при всички категории.

Пощенска банка получи за пети път високо отличие от Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) – наградата за „Най-активна банка в България в търговското финансиране за 2018 г.“ (Most Active Issuing Bank in Trade Finance for 2018). Призът беше връчен на официална церемония, която се проведе в Сараево, Босна и Херцеговина. Банката постигна общ обем на реализираните по програмата сделки, който възлиза на над 17 млн. евро. Институцията, с помощта на програмата за търговско финансиране на ЕБВР, активно подкрепя външнотърговската дейност на български фирми, като им предоставя пълен пакет от продукти, които намаляват до минимум рисковете за тях и им осигуряват възможности за развитие на външни пазари. Пощенска банка традиционно отчита отлични резултати в предлаганите факторинг услуги и за поредна година е водеща на пазара на факторинг услуги в България – с над 45% пазарен дял от цялостния обем на факторинг бизнеса и 60% дял от експортния факторинг.

Пощенска банка беше и единствената финансова институция – финалист от България, в дванадесетото издание на международния конкурс за най-добрите практики и високи постижения в бизнеса – European Business Awards, създаден с цел да отличи най-добрите практики и да насърчи иновациите и проявата на предприемачески дух сред бизнес средите в Европа.

През 2019 г. финансовата институция, която традиционно е водещ партньор на бизнеса у нас, подкрепи уникалната пилотна програма за растеж Dare to Scale - първата от този род в България, насочена към бизнеси с потенциал за по-мощно разрастване на дейността си. В проекта на българския офис на глобалната мрежа Endeavor бяха избрани 10 родни компании. Селектираните предприемачи преминаха през обучения и интерактивни сесии, водени от успешни практики и лидери от мрежата на Endeavor, сред които успешният сериен предприемач и председател на Борда на Endeavor Bulgaria Васил Терзиев, съоснователят на Telerik, “Телерик Академия“ и инкубатора Campus X Светозар Георгиев, Румяна Иванова, началник управление “Банкиране малък бизнес“ в Пощенска банка и др. Тренингите покриха основните области, от които всяка успешна компания има нужда - управление на организацията, маркетинг, продажби, финансово планиране и набиране на капитал.

Програмата за растеж Dare to Scale ще продължи и през следващите години, за да насърчи растежа на още повече нови местни бизнеси.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ВАЖНИ СЪБИТИЯ ПРЕЗ ФИНАНСОВАТА ГОДИНА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

С участието си в програмата за растеж Dare to Scale Пощенска банка допринася активно за развитието както на перспективните scale-up компании, така и за бизнес средата у нас. Това е пореден израз на стремежа ѝ да насърчава смелите идеи, да подкрепя иновациите и конкурентоспособността на фирмите и икономиката. Програмата за растеж Dare to Scale на Endeavor, с основен партньор Пощенска банка, е победител в престижната категория „Най-добра акселераторска програма“ на конкурса CES Awards Bulgaria 2019 г.

През годината Пощенска банка продължи организацията на поредица от специализирани конференции в подкрепа на бизнеса в страната под надслов „Пощенска банка среща бизнеса“. Повече от 300 предприемачи и представители на малки и средни предприятия се включиха в събитието, което през 2019 г. се проведе в София. В отворена дискусия представителите на банката консултираха участниците в срещата за процесите при фирменото финансиране и споделиха с тях своите съвети за успешната реализация на инвестиционни проекти.

Финансовата институция е основен партньор през 2019 г. на поредица от бизнес закуски, част от проекта „Годишни награди на Imoti.net“. На срещите с представители на бизнеса с имоти, експертите на банката обсъдиха тенденциите в развитието на сектора и като лидер в кредитирането представиха своя анализ на пазара, профила на потребителите и най-актуалните условия за жилищни кредити от Пощенска банка.

За пета поредна година през 2019 г. Банката подкрепи Националния конкурс на вестник „24 часа“ – „Големите малки“, защото отдава голямо значение на развитието на малкия бизнес.

Пощенска банка подкрепи инициативата на фондация „Каузи“, Предприемаческа борса 2019, като част от фокусираните си усилия за развитие на предприемаческата екосистема у нас. Рекорден брой участници от цялата страна – 40, се включиха в това издание на събитието, което се утвърждава като работеща платформа за среща между предприемачи и потенциални инвеститори.

Чрез партньорството си с Eurobank Private Bank Luxembourg и нейните 100% специализирани и строго персонализирани услуги за частно банкиране, Пощенска банка продължава да развива модерния си център „Частно банкиране“. Клиентите на банката могат да се възползват от набор от инвестиционни услуги по доверително управление, управление на активите и бизнес консултиране.

НОВИ ПРОДУКТИ

Пощенска банка въведе през 2019 г. още иновативни продукти и услуги, съсредоточавайки се в предлагането на удобства и допълнителни ползи за клиентите.

EVA Postbank е първото мобилно банково приложение у нас с функция „live chat“, създадено специално по повод придобиването на Банка Пиреос България, в полза както на клиентите от Банка Пиреос в процеса на присъединяване, така и на настоящите клиенти на Пощенска банка. Модерната интерактивна апликация, без аналог на пазара, е част от стратегията на Пощенска банка да подобрява и надгражда дигиталните решения, които предлага. От ключово значение за банката е да предоставя удобни начини на обслужване на своите клиенти, съобразени с динамичното им ежедневие и техните нужди по всяко време, независимо къде се намират. EVA Postbank е виртуален съветник, който живее в телефона на клиента и може да съдейства с отговори на най-често срещаните въпроси по ползването на продукти и услуги от банката, въпроси, свързани с обединението на двете банки, локация на най-близки офиси и банкомати и много други. За повече информация и допълнителна консултация EVA Postbank насочва клиентите да се свържат с експерт от банката, посредством функцията „live chat“.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

НОВИ ПРОДУКТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

През 2019 г. Пощенска банка предлага на пазара иновативна мобилна услуга, която спестява време и разходи на потребителите и работодателите. Това е специален кът, който се разполага в бизнес центровете и моловете по предварителна заявка и дава лесна възможност за безплатна експертна консултация за различни финансови продукти и актуални предложения. Сред най-силните предимства на услугата, освен спестяването на време и удобството банката да „гостува“ в твоя офис, е възможността клиентът да получи индивидуално гъвкаво решение за своите потребности.

След задълбочено проучване на нагласите на потребителите, през месец май Банката сключи ново стратегическо партньорство в интерес на своите клиенти – с ClaimCompass, българска технологична компания, която защитава професионално правата на пътниците при проблем с полета им вместо тях. От него могат да се възползват картодържатели на кредитни карти от банката, която единствена на пазара предлага иновативната услуга. Само за тях се предлага и ексклузивна възможност – да подадат заявка за проследяване на бъдещ полет и в случай че с него има проблем, ClaimCompass осъществява контакт с клиента и го информира за следващите стъпки за подаване на иск и получаване на обезщетение.

Пощенска банка предлага целеви потребителски кредит за бизнес обучения в цял свят, без аналог на пазара у нас. С него могат да се финансират таксите по различни програми като Master of Business Administration, Executive Master of Business Administration, Advanced management и др. Новият продукт е създаден в отговор на нарастващия интерес към финансиране на обучения, които отварят пътя към кариерно израстване и развитие, регистриран от банката през последните години.

През 2019 г. Пощенска банка продължава предлагането на своята модерна и удобна услуга „Банкери Насреща“. Услугата представлява безплатна професионална консултация, като експертите предоставят решения, съобразени с конкретните нужди на клиента, и съдействат за попълването на необходимите документи и вхождането им в банков клон. В удобно и предварително заявено време и на място, предпочитано от клиента, мобилните банкери отговарят на всички въпроси, свързани с потребителски и жилищни кредити, овърдрафти и кредитни карти.

Пощенска банка продължи партньорството си с Booking.com, световният лидер в осигуряването на места за настаняване, като всички притежатели на кредитните карти Mastercard и Visa от Пощенска банка получават допълнителни 3% отстъпка за всяка резервация през сайта на банката с Booking.com в България или чужбина.

Банката продължи да предлага на своите клиенти и Кредитна програма „Повече днес“. С нея клиентите могат да увеличат разполагаемия си доход с до 50%, а в определени случаи дори и повече. Тя включва широка гама от кредитни продукти, като с нея клиентите имат възможност бързо и лесно да обединят задълженията си по кредитни карти, потребителски или ипотечни кредити до 100 000 лв. Освен по-доброто управление на личните финанси, програмата позволява на потребителите да пестят време, като плащат по-висока вноска в една банка на определена дата.

Пощенска банка отчете нарастващ интерес към жилищното кредитиране. Увеличението на покупките на имоти допринесе за увеличение на заявленията за жилищни кредити в сравнение със същия период на миналата година.

Продължава да се наблюдава търсене на по-големи имоти – основно на тристайни жилища с квадратура над 90 кв.м. Най-голям е интересът към монолитни жилища, ново строителство в големите градове. През първите 9 месеца на годината се наблюдава и повишение на продажната цена на имотите, като по данни на Пощенска банка се отчита ръст от 7.53% в средната цена на квадратен метър на финансираните жилищни имоти в София спрямо същия период на миналата година. Тази тенденция, както и интересът към покупка на по-големи по размер жилищни имоти, водят до нарастване на средния размер на искания ипотечен кредит, който по данни на финансовата институция се е повишил с 10% спрямо същия период на 2018 г.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

Освен върху основната си бизнес дейност Пощенска банка продължава да се фокусира и върху нуждите на местната общност, като подкрепя програми и инициативи съвместно с утвърдени институции и организации. Банката се стреми да възпитава както своите служители, така и потребителите и обществеността в отговорно отношение към всичко, което ни заобикаля. Тя цели не само създаване на конкурентни предимства чрез включване на все по-голяма добавена стойност в продуктите, които предлага, но и да намали своето негативно въздействие върху околната среда, като използва всяка възможност, с която да допринася за опазването на природата.

През 2019 г. Банката осъществява редица социално значими проекти в областта на образованието, опазването на околната среда, спорта и корпоративното дарителство. Пощенска банка е активен член и работи в подкрепа на инициативи на КРИБ, AmCham, НВСВ, Асоциация на банките в България, „Борика“ АД, сдружение „Ендевър България“, Българския форум на бизнес лидерите, сдружение „Български дарителски форум“, фондация „Атанас Буров“, Българската мрежа на Глобалния договор на ООН, Българската асоциация на рекламодателите и Българска Финтек Асоциация.

Образованието на децата и младите хора на България винаги е било част от разработваните и подкрепяни проекти за корпоративна социална отговорност на Пощенска банка. Затова Банката продължава да развива съвместния си проект със СофтУни (SoftUni) в подкрепа на българското образование, който стартира през 2018 г. Той включва различни активности за подготовка на младите хора за професиите на бъдещето и реализация в България. Със стратегическото партньорство двете организации имат за цел да насърчат студентите да развият потенциала си като IT и дигитални лидери, подготвени за динамично променящата се среда и новите тенденции в банкирането. Пощенска банка осигури 10 стипендии за обучение в СофтУни. Те са за победителите в първото издание на играта BRAIN GAMES, която се проведе през месеците юли и август във Facebook страницата на финансовата институция в две направления – програмиране и дизайн. BRAIN GAMES е игра за „разумните“ и „творчески“ личности.

Повече от 400 ученици и студенти от цяла България с 36 проекта се включиха в оспорваната надпревара СофтУниада 2019, която се организира от Софтуерния университет за четвърта поредна година. Пощенска банка участва със свои представители в оценката на конкурсните предложения. Специалната награда на банката получи Кирил Василев от Пловдив, който се състезава в категория „Софтуерни проекти“ за младежи над 16 г. Той спечели с разработката си за приложна програма „Пловдив 2019 – Доброволци“, създадена специално за инициативата „Пловдив – Европейска столица на културата 2019“, която обединява над 360 проекта с близо 500 събития.

Екип от трима млади програмисти спечели голямата награда на Пощенска банка от единственото по рода си състезание SoftUni Fest, организирано от Софтуерния университет (СофтУни). Те работиха по задание за софтуерно решение за следене на физическата активност на потребителя, което може да се интегрира с някои от известните мобилни приложения.

За трета поредна година мениджъри от Пощенска банка взеха участие в „Европейската седмица на парите“. Съвместната инициатива е на Европейската банкова федерация, част от която е Асоциацията на банките в България и други национални банкови сдружения, и цели да подобри нивото на финансово образование на учениците в основните и средните училища в Европа. Повече от 25 открити уроци в над 10 града в страната се организираха от служителите на Пощенска банка като част от инициативата. Те представиха на ученици от 3-и до 12-и клас интересни моменти от историята на парите и се фокусираха върху начините за спестяване, различните банкови продукти и най-често срещаните киберизмами.

Пощенска банка подкрепи конференцията „Галерията на успеха“, организирана от Бизнес клуба към Американския университет в България – организация, която обединява студенти от различни националности, които искат да разширят хоризонта си и да подобрят своите професионални умения.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Пощенска банка се включи и тази година в социално отговорната инициатива на Българската мрежа на Глобалния договор на ООН „Гордея се с труда на моите родители“. Кампанията си поставя за цел да помогне на децата в бъдещото кариерно ориентиране, като им показва, че трудът и образованието са водещи ценности, а качествата и уменията са в основата на успешната лична реализация. Общо 120 деца на възраст между 7 и 12 години посетиха централата на банката.

През 2019 г. финансовата институция за поредна година подкрепи Националната търговско-банкова гимназия в София, като се ангажира да стане ментор на една от учебните банки. Младите банкери от Postbank Next участваха в XX панаир по проекта „Интегративно практическо обучение“. Екипът завоюва престижната награда за „Корпоративно управление“ в състезание между 56 учебни предприятия на НТБГ – 20 банки, 30 фирми и 6 застрахователни компании.

В рамките на традиционната си стажантска програма, която вече е целогодишна, за поредна година Пощенска банка дава възможност на талантиви студенти и млади хора с мотивация да докажат своите качества и да започнат професионалната си кариера в една от най-големите и водеща по отношение на иновациите банка на пазара. Стажантската програма е част от политиката за корпоративна социална отговорност на Пощенска банка в подкрепа на младите хора вече повече от 12 години. За да промотира стажантската си програма, банката създава през 2019 г. и серия от видео истории за личния път на успеха на хора от екипа, които са започнали работа в банката като стажанти и са стигнали до мениджърски позиции, както и на настоящи стажанти във финансовата институция.

Пощенска банка се включи и в най-голямото кариерното изложение за квалифицирани кадри Career Show 2019.

За поредна година Пощенска банка подкрепи конференцията на Bulgaria ON AIR и Bloomberg TV Bulgaria – „Образование и бизнес“. Международният форум събира на едно място представители на водещи компании, които всеки ден работят за развитието на младите хора.

За поредна година Пощенска банка, като член на Асоциацията на банките в България (АББ), се включва в европейската кампания, посветена на борбата срещу финансовите „мулета“.

Пощенска банка се включи през 2019 г. в благотворителна инициатива за дарение на медицинска апаратура за подпомагане лечението на недоносени деца на стойност над 50,000 лева, предоставена на шест болници в страната. Дарителската кампания, посветена на Деня на детето, беше организирана от АББ и Фондация „Нашите недоносени деца“, с участие на членовете на АББ.

През юни Пощенска банка за поредна година бе основен партньор на благотворителното щафетно бягане Postbank Business Run, организирано ежегодно от клуб „Бегач“. В него се включиха рекорден брой участници – 306 отбора от 119 компании от различни сектори, които се състезаваха в подкрепа на две кауза. Събраните средства от над 11 000 лв. ще бъдат дарени за 12 стипендии „Продължи“ на Националната асоциация по приемна грижа и фондация VCause за подкрепа на ученици в приемни семейства да продължат успешното си представяне в училище и по проект на фондация „Воден път“ за осигуряване на водна рехабилитация на деца с увреждания. За пореден път през 2019 г. се проведе и най-голямото регионално фирмено състезание - Business Run, което този път се състоя във Варна и Пловдив, в което отново сред партньорите е Пощенска банка.

Екип от Пощенска банка се включи в Благотворителното бягане Run2gether България, което се проведе за втора поредна година в София.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Представители на банката се включиха като доброволци – съдии в Републиканския шампионат по пътна безопасност и приложно колоездене за деца. В него участваха 10 отбора от София, Берковица, Силистра, Челопеч, Етрополе и Първомай. Финансовата институция раздаде и награди за победителите в надпреварата.

Пощенска банка е единствената банка в България, която има свой „Зелен борд“ и звено „Environmental Office“ в организационната си структура, които работят за опазването на околната среда както по отношение на ограничаване на използваните от Банката ресурси, така и по отношение на финансиращата ѝ дейност. Освен това членовете на борда организират различни инициативи на открито, в които увличат и останалите служители.

Доброволци от Пощенска банка засадиха 500 дръвчета, като част от цялостната вътрешна програма на компанията за опазване на околната среда „Зелени заедно“ и устойчивата ѝ екологична политика. Над 70 служители участваха в акцията по създаването на „Новата гора на София“.

През юли 2019 г. доброволци от Пощенска банка преобработиха изцяло горска пътека в местността Златните мостове на Витоша, заедно с екипа на Природния парк и със семейството на Ваня и Евгения Джаферович, които оцениха високо каузата и активно се включиха в нея. Инициативата „Зелени истории на открито“ е част от устойчивата екологична политика на компанията, която показва как с обединени усилия можем да променяме средата около нас към по-добро.

С велотур беше отбелязан финалът на инициативата на Българската мрежа на Глобалния договор на ООН „Да завъртим колелата за повече въздух“, която се осъществява с подкрепата на Пощенска банка. Събитията в нея фокусираха общественото внимание върху важни проблеми като вредите от замърсяването на въздуха и добрите практики за опазването на околната среда.

Пощенска банка зае първо място в категория „Еко работодател“ от конкурса за наградите на Career Show 2019, в който авторитетно жури оцени най-добрите практики на компаниите. Банката бе отличена за цялостната си корпоративно социална отговорност с фокус върху околната среда.

Служителите на Пощенска банка са и редовни дарители на Националния център по трансфузионна хематология и участват в акции за кръводаряване, които се организират и провеждат в Централния офис.

През годината Банката продължи и своята дългогодишна подкрепа и работа с групите в неравностойно социално положение и стимулирането на тяхната активна роля в обществото. Подкрепа бе оказана на деца в неравностойно положение в гр. Казанлък, възрастни хора в гр. Русе, националната кампания „Великден за всеки“ – „Дари празник на баба и дядо“, както и много други по-малки инициативи през цялата година.

НАГРАДИ:

- Престижна международна награда за осигуряването на отлично клиентско преживяване в банкирането в категория Excellence in Customer Centricity/ Customer experience от европейския бизнес конкурс The Retail Banking: Europe 2019 Awards, организиран от водещото списание с фокус върху банкирането на дребно Retail Banker International
- Награда за осма поредна година за най-добра банка в предоставянето на попечителски услуги от сп. Global Custodian – престижното световно издание за капиталови пазари, управление на активи и инвестиционна дейност
- Пощенска банка получи за пети път високо отличие от Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) – наградата за „Най-активна банка в България в търговското финансиране за 2018 г.“
- За втора поредна година отличие „Най-добра в банкирането на дребно в България“ от авторитетния конкурс World Finance Banking Awards 2019, организиран от World Finance Magazine

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

НАГРАДИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

- Програмата за растеж Dare to Scale на Endeavor, с основен партньор Пощенска банка, е победител в престижната категория „Най-добра акселераторска програма” на конкурса CES Awards Bulgaria 2019 г., организиран от Асоциацията на българските лидери и предприемачи (ABLE)
- Специална награда за „Устойчив бизнес растеж 2018“ от световния лидер в сферата на международните парични преводи Western Union
- Награда „Сделка на годината” от 27-ото издание на конкурса „Банка на годината“
- Специална награда за принос в българската икономика от списание „Икономика“, което отличи топ компании от различни сектори по повод своята 30-а годишнина
- Петя Димитрова, главен изпълнителен директор и председател на УС на Пощенска банка, бе отличена със специалната награда „Банкер на годината 2019“ за успешното приключване на обединението с Банка Пиреос България, спечеленото доверие на акционерите и доказаните умения да ръководи екип
- Димитър Шумаров, изпълнителният и главен финансов директор на Пощенска банка, е носител на приз „Буров“ за банково управление за 2019 г.
- Награда „Работодател на годината“ за втора поредна година от престижния конкурс за Employer branding у нас, организиран от b2b Media
- Две първи награди в категория „Иновации в управлението на талантите“ и категория „Employer branding проект“ от авторитетния конкурс за Employer branding, организиран от b2b Media през януари 2020 г.
- Бронзово отличие в категория „Услуги” за кампанията „Чатботът EVA – малка иновация с голям залог“, която популяризира първия банков чатбот у нас EVA Postbank, от Effie Awards 2019
- Първа награда в категория „Иновативна компания на годината“ от петото издание на конкурса b2b Media Annual Awards 2019 за цялостна стратегия за дигитална трансформация
- Отличие за „Лидерски позиции в банковия сектор, развитие на технологиите и човешкия ресурс” от 5-ите годишни награди „Компания на годината”, организирани от групата на списание Bulgaria Business Review
- Иновативният бранд на Пощенска банка „Моменто“ получи приз за „Любима марка“ на българите в категория „Финансови институции“ от 11-ото издание на потребителската класация
- Награда от VAPRA Bright Awards 2019 за кампанията за изграждане на работодателска марка „Дигитални и успешни Заедно“
- „EVA – нашият най-добър служител“, награда в категорията за нова услуга от престижния конкурс за PR и комуникации VAPRA Bright Awards 2019
- Награда в категория „Вътрешен комуникационен отдел на годината“ от PR Приз 2019 за проекта „Дигитални и успешни Заедно“
- Отличие в категория „Комуникационна кампания за работодателска марка/ Employer Branding” от PR Приз 2019 за проекта „Дигитални и успешни Заедно“
- Първа награда в категория „Проект с образователна насоченост в сферата на бизнеса“ от петото издание на конкурса b2b Media Annual Awards 2019 за стартиралото през 2018 г. стратегическо дългосрочно сътрудничество с образователната институция СофтУни
- Приз за „Еко работодател“ от наградите на Career Show 2019
- Второ място в категория „Фирмен сайт“ на ежегодния конкурс „Сайт на годината 2019“
- Награда за устойчиво развитие на бизнес средата в България за партньорството на уникалния проект Dare to Scale на Endeavor Bulgaria от Годишните награди за благотворителност и корпоративна социална отговорност „Златно сърце” на сп. Business Lady и сп. Bulgaria Business Review

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

СТРУКТУРА НА ОСНОВНИЯ КАПИТАЛ

Към 31 декември 2019 г. общият брой на акциите на „Юробанк България“ АД е 560,323,302 с номинална стойност 1 лев на акция. Юробанк Ергасиас С.А. притежава пряко 56.14% от „Юробанк България“ АД, 43.85% от капитала са притежание на И Ар Би Ню Юръп Холдинг Б.В. и 0.01% се притежават от миноритарни акционери.

Като част от сделката за придобиване на Банка Пиреос, Банката придоби собствени акции през годината в размер на 457 броя акции.

УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ

Към 31 декември 2019 година Управителният съвет се състои от следните членове:

- Петя Димитрова – Главен изпълнителен директор, председател и член на Управителния съвет;
- Димитър Шумаров – Изпълнителен директор, Главен финансов директор и член на Управителния съвет;
- Асен Ягодин – Изпълнителен директор и член на Управителния съвет;
- Йордан Суванджиев – Началник Управление Правомерност и член на Управителния съвет.

На 21.03.2019 г. Йоанис Серафимидис беше освободен от поста Изпълнителен директор и като член на Управителния съвет на Банката.

1. Акции и облигации на дружеството, които са придобити, притежавани и прехвърлени от членовете на Управителния съвет през годината

Членовете на Управителния съвет не са притежавали или прехвърляли акции и облигации на Банката.

2. Права на членовете на Управителния съвет да придобиват акции и облигации на дружеството.

Членовете на Управителния съвет не притежават специални права за придобиване на акции или облигации на Банката.

3. Участие на членовете на Управителния съвет в други търговски дружества като:

3.1. Съдружници с неограничена отговорност

Членове на Управителния съвет не са били съдружници с неограничена отговорност в други търговски дружества.

3.2. Съдружници /акционери притежаващи повече от 25 на сто от капитала на друго дружество

Членове на Управителния съвет не са били съдружници или акционери притежаващи повече от 25 % от капитала на друго дружество.

3.3. Участващи в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвета на директорите

○ Петя Димитрова

Сдружение „Асоциация на банките в България“, България – член на Управителния съвет;

Международен Банков Институт ООД, България – член на Управителния съвет;

Сдружение „Ендевър България“, България - член на Управителния съвет;

„Борика“ АД, България – член на Съвета на директорите;

Фондация „Атанас Буров“, България – член на Управителния съвет;

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, България – асоцииран член (в сила от 18.09.2019 г.);

Банка Пиреос България АД, България – изпълнителен директор и член на Съвета на директорите (в сила от 20.06.2019 г. до 12.11.2019 г.).

○ **Димитър Шумаров**

Сдружение „Клуб на финансовите директори“, България – член на Управителния съвет;
„И АР БИ Пропърти Сървисиз София“ ЕАД, България – член на Съвета на директорите;

Банка Пиреос България АД, България – изпълнителен директор и член на Съвета на директорите (в сила от 20.06.2019 г. до 12.11.2019 г.).

○ **Асен Ягодин**

„Българска фондова борса – София“ АД, България – член на Съвета на директорите;

ЗАД „Булстрад Живот Виена Иншурънс Груп“, България – независим член на Надзорния съвет;

„И АР БИ Пропърти Сървисиз София“ ЕАД, България – изпълнителен директор и член на Съвета на директорите;

Сдружение Спортен клуб „ДФС-ЛОКОМОТИВ“ София, България – председател и член на Съвета на директорите;

Банка Пиреос България АД, България – член на Съвета на директорите (в сила от 20.06.2019 г. до 12.11.2019 г.).

○ **Йоанис Серафимидис**

„И АР БИ Пропърти Сървисиз София“ ЕАД, България – член на Съвета на директорите (до 21.02.2019 г.);

○ **Йордан Суванджиев**

„ИМО Пропърти Инвестмънтс София“ ЕАД, България – заместник-председател и член на Съвета на директорите и Изпълнителен директор (до 20.05.2019 г.).

4. Договори, сключени през годината съгласно чл. 240 б от Търговския закон

През 2019 година Банката не е сключвала договори по смисъла на чл. 240 б ал. 1 от Търговския закон.

НАДЗОРЕН СЪВЕТ

Към 31 декември 2019 година Надзорният съвет се състои от следните членове:

- Георгиос Провопулос – председател и член на Надзорния съвет;
- Теодорос Каракасис – заместник-председател и член на Надзорния съвет;
- Ставрос Йоану – член на Надзорния съвет;
- Михалакис Луис – член на Надзорния съвет;
- Анастасиос Николау – член на Надзорния съвет;
- Джон Дейвид Бътс - член на Надзорния съвет.

На 06.02.2019 г. Христина Теофилиди беше освободена като член на Надзорния съвет на Банката.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

НАДЗОРЕН СЪВЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

- 1. Акции и облигации на дружеството, които са придобити, притежавани и прехвърлени от членовете на Надзорния съвет през годината**

Членовете на Надзорния съвет не са притежавали или прехвърляли акции и облигации на Банката.

- 2. Права на членовете на Надзорния съвет да придобиват акции и облигации на дружеството.**

Членовете на Надзорния съвет не притежават специални права за придобиване на акции или облигации на Банката.

- 3. Участие на членовете на Управителния съвет в други търговски дружества като:**

3.1. Съдружници с неограничена отговорност

Членове на Надзорния съвет не са били съдружници с неограничена отговорност в други търговски дружества.

3.2 Съдружници /акционери притежаващи повече от 25 на сто от капитала на друго дружество

Г-н Джон Дейвид Бътс е съдружник, притежаващ повече от 25 на сто от капитала на друго дружество. Нито един друг от настоящите членове на Надзорния съвет не е съдружник или акционер, притежаващ повече от 25 на сто от капитала на друго дружество.

- **Джон Дейвид Бътс**

„Джей Дейвид Бътс“ ЕООД, България – Едноличен собственик на капитала (прекратено поради ликвидация на 31.12.2019 г.);

„Лекс Ар Екс България“ ЕООД, България – Едноличен собственик на капитала;

„ЮБАД – ТОРО“ ООД, България – съдружник;

„Лексарекс Кепитъл“ ООД – съдружник.

3.3 Участващи в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвета на директорите

- **Георгиос Провопулос**

Eurobank Private Bank Luxembourg S.A., Люксембург – заместник-председател и член на Съвета на директорите;

Ellaktor S.A. – председател на Съвета на директорите.

- **Теодорос Каракасис**

ERB Property Services d.o.o. Белград, Сърбия – председател и член на Надзорния съвет;

Eurobank A.D. Белград, Сърбия – заместник-председател и член на Управителния съвет;

„Бългериън Ритейл Сървисиз“ АД, България – председател и член на Съвета на директорите (до 29.11.2019 г.);

Greek-Serbian Chamber of Commerce – заместник-председател и член на Съвета на директорите.

- **Ставрос Йоану**

Eurobank Ergasias S.A., Гърция – заместник-главен изпълнителен директор, Главен директор Групови операции и международни дейности, член на Изпълнителния съвет, член на Комитета за стратегическо планиране.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

НАДЗОРЕН СЪВЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ve – Business Exchanges S.A., Гърция – председател и член на Съвета на директорите;
Eurobank Property Services S.A., Гърция – член на Съвета на директорите (до 01.04.2019);
Eurobank A.D., Beograd, Сърбия – член на Управителния съвет;
Eurobank Cyprus Ltd, Кипър – член на Съвета на директорите;
Grivalia Properties R.E.I.C, Гърция – член на Съвета на директорите (до 17.05.2019);
Grivalia Management Company S.A., Гърция – член на Съвета на директорите (от 27.09.2019).

○ **Михалакис Луис**

Eurobank Ergasias S.A., Гърция – Ръководител на Главно управление Международни дейности, член на Изпълнителния комитет;

Eurobank Private Bank Luxembourg S.A., Люксембург – член на Съвета на директорите;

Eurobank a.d. Beograd, Сърбия – председател и член на Управителния съвет;

Eurobank Cyprus Ltd, Кипър – Главен изпълнителен директор и член на Съвета на директорите;

NEU Property Holdings Limited, Кипър – председател и член на Съвета на директорите (до 01.09.2018 г.);

NEU 03 Property Holdings Limited, Кипър – председател и член на Съвета на директорите (до 06.12.2018 г.);

ERB New Europe Funding III Limited, Кипър – председател и член на Съвета на директорите;

Naltirox Investments Limited, Cyprus – Изпълнителен директор.

○ **Анастасиос Николау**

Eurobank A.D. Beograd, Сърбия – член на Управителния съвет.

○ **Джон Дейвид Бътс**

„Лекс Ар Екс Капитал България“ ЕООД, България – управител.

4. Договори, сключени през годината съгласно чл. 240 б от Търговския закон

През 2019 година Банката не е сключвала договори по смисъла на чл. 240 б ал. 1 от Търговския закон.

През 2019 г. членовете на Управителния и Надзорния съвет са получили възнаграждения в размер на 2,464 хил. лева

СТРУКТУРА НА БАНКАТА

Към 31 декември 2019 г. Юробанк България АД има едно дъщерно дружество – И АР БИ Лизинг ЕАД. Банката има 3,383 служители (2018 г.: 2,643).

ЦЕЛИ НА БАНКАТА ЗА 2020 Г.

След успешното приключване на придобиването и интеграцията на Банка Пиреос България за рекордно кратко време, през 2020 година Юробанк България ще се върне към органичен растеж с фокус върху увеличаване на приходите и поддържане на двуцифрена възвращаемост на капитала. Банката ще разшири кредитния си портфейл с темпа на развитие на пазара, запазвайки позицията си на трети най-голям кредитор. Не се очакват значими промени в кредитната политика и рисков апетит и никой сегмент няма да бъде приоритизиран. Капиталовата

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ЦЕЛИ НА БАНКАТА ЗА 2020 г. (продължение)

адекватност ще бъде заздравена чрез задържане на нетната печалба за годината, за да може да се отговори на нарастващите регулаторни изисквания. Банката ще продължи стриктно да следва стратегията си за намаление на необслужваните експозиции и да подобрява коефициента си на покритие.

Новите кредити ще бъдат покрити със съответстващото нарастване на клирингските депозити, като по този начин ще се запазят ликвидните буфери. Пазарният натиск върху лихвените нива по кредитите ще бъде компенсиран чрез увеличение на обемите, което ще доведе до по-висок лихвен приход. По-голямата клиентска маса вследствие на вливането на Банка Пиреос България ще предостави повече възможности за кръстосани продажби и ще помогне за увеличението на нетния приход от такси и комисиони. С приключване на интеграцията, през 2020 година разходите ще бъдат оптимизирани и коефициентът разходи към приходи ще се върне към нормалните си нива.

Иновациите остават ключов елемент в стратегията на Банката като начин да се открие от конкуренцията и да удържи на натиска на новите играчи на пазара. Поради това, Банката ще продължи да инвестира значителни суми в дигитализацията и трансформацията на клоновата мрежа, за да може да осигурява безупречно клиентско обслужване. Дългосрочната стратегия на Банката остава непроменена – да бъде предпочитаната банка за своите клиенти, отговаряща на постоянно нарастващите им очаквания, като по този начин създава стойност за тях и за своите акционери.

ОТГОВОРНОСТИ НА РЪКОВОДСТВОТО

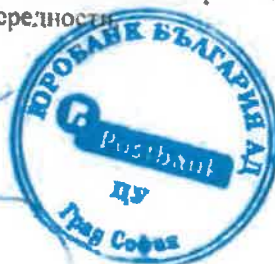
Според българското законодателство Ръководството на Банката следва да изготвя финансови отчети за всяка финансова година, които да дават вярна и честна информация за състоянието на дружеството и неговите финансови резултати към края на годината. Ръководството е изготвило приложените тук финансови отчети в съответствие с МСФО, приети от Европейския съюз.

Ръководството потвърждава, че се прилага адекватна счетоводна политика.

Ръководството също така потвърждава, че се спазва законодателството, приложимо за банките в България и че финансовите отчети са изготвени на базата на принципа „действащо предприятие“.

Ръководството е отговорно за коректното водене на счетоводните регистри, за опазването на активите и за предприемане на необходимите мерки за предотвратяване и разкриване на потенциални злоупотреби и други нередности.

Петя Димитрова
Председател на УС и
Главен изпълнителен директор



Димитър Шумаров
Член на УС, Изпълнителен директор
и Главен финансов директор

24 март 2020 г.
София, България

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ ЗА 2019 г.

1. Кодекс за корпоративно управление и практики

В съответствие с българското законодателство и въз основа на най-добрите международни практики за корпоративно управление, „Юробанк България“ АД („Банката“) спазва Националния кодекс за корпоративно управление („Кодекса“), който описва основните принципи и практики на корпоративно управление.

2. Спазване на Националния кодекс за корпоративно управление

Банката съблюдава и спазва изцяло Кодекса. Учредителният акт на Банката („Устава“) и всички приети вътрешни правила и ръководства са в пълно съответствие с изискванията на Кодекса и приложимото законодателство. До настоящия момент не е имало никакви установени случаи на неспазване на Кодекса.

2.1. Вътрешно ръководство за корпоративно управление

Банката е разработила и приела свое Вътрешно ръководство за корпоративно управление (IGSM) и стриктно прилага указанията му. Ръководството припокрива съдържанието и е в пълно съответствие с установената от Кодекса рамка.

2.2. Етичен кодекс

В областта на етиката Банката е приела и прилага вътрешен акт, наречен Кодекс за професионално поведение, съдържащ правила, които се прилагат в допълнение към изискванията на правната рамка, които имат за цел създаването на минимални общи вътрешни правила и принципи на професионално и етично поведение, които да бъдат следвани от служителите на Банката по време на изпълнение на служебните им задължения.

2.3. Конфликт на интереси

Процедурите за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси в Банката са включени във вътрешни Правила за управление на конфликт на интереси. В съответствие с тези правила, Изпълнителните директори и другите членове на Ръководството имат задължение да информират съответно Надзорния съвет/ Управителния съвет за каквито и да било лични интереси, които биха могли да произтекат от сделки в Банката, които попадат в полето на тяхната отговорност или всякакъв друг конфликт между техните интереси и интересите на Банката, които могат да възникнат при изпълнение на служебните им задължения.

2.4. Възнаграждение

Приетата Политика за възнагражденията на Банката е неразделна част от практиката ѝ на корпоративно управление. Разработена е в съответствие с оперативния модел, бизнес стратегията, краткосрочните и дългосрочни цели на Банката и включва мерки за избягване на конфликт на интереси. Също така, политиката за възнагражденията съответства и насърчава разумното и ефективно управление на риска и не поощрява прекомерното поемане на риск за Банката. Следователно, оперативните стандарти и механизми, които са приети гарантират, че нивата на възнаграждение са пряко свързани с резултатите и необходимото поведение.

Оповестяванията относно възнаграждението на членовете на съветите и на ключовия управленски персонал за 2018 г. са включени в Годишните оповестявания, съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 575/2013 (чл. 431-455).

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

3. Състав и работа на Общото събрание на акционерите, Надзорния съвет, Управителния съвет и техните комитети

3.1. Общо събрание на акционерите

Общото събрание на акционерите („ОСА“) се състои от всички акционери с право на глас, представени лично или чрез пълномощник, овластен чрез писмено пълномощно. Акционерите или техните пълномощници имат в Общото събрание толкова гласа, колкото акции имат в капитала на Банката. Членовете на Надзорния съвет и на Управителния съвет вземат участие в работата на Общото събрание без право на глас, освен ако са акционери. Представители на Управление Вътрешен одит и на специализираното одиторско предприятие, избрано да провери и завери годишния счетоводен отчет, могат да участват в работата на Общото Събрание без право на глас.

3.2. Надзорен съвет и Комитети на Надзорния съвет

Надзорният съвет (НС) е постоянно действащ колективен орган, който извършва цялостен контрол върху бизнеса и финансите на Банката. НС контролира и съответствието на дейността на Банката с приложимото законодателство, Устава и решенията на Общото събрание в най-добър интерес на акционерите на Банката, клиентите и служителите. НС може да се състои от 3 (три) до 7 (седем) члена, които се избират от Общото събрание на акционерите за срок от 3 (три) години. Съставът на НС към 31.12.2019 г. от 6 (шест) члена, след като един от членовете Христина Теофилиди беше освободена от НС на 06.02.2019 г. НС приема свои правила и назначава председател и заместник-председател измежду своите членове.

Членовете на НС са длъжни да изпълняват функциите си с дължимата грижа и в интерес на Банката и нейните акционери и да поставят интереса на Банката и нейните клиенти над собствения интерес при изпълнение на служебните си задължения.

Към 31.12.2019 г. членовете на Надзорния съвет са:

- Георгиос Провопулос - Председател на Надзорния съвет;
- Теодорос Каракасис - Заместник-председател на Надзорния съвет;
- Ставрос Йоану - Член на Надзорния съвет;
- Михалакис Луис - Член на Надзорния съвет;
- Анастасиос Николау - Член на Надзорния съвет;
- Джон Дейвид Бътс- Член на Надзорния съвет.

Председателят, заместник-председателят и един от членовете на НС са независими членове.

Следните комитети са създадени с цел да подпомагат членовете на Надзорния съвет, споделяйки тяхната отговорност:

3.2.1. Риск комитет

Надзорният съвет на Банката е делегирал на Риск комитета функциите по одобряване на всички стратегически решения за управление на риска, (в това число одобрение на рисковия апетит, разпределението на капитала, рисковата структура на баланса и управлението ѝ). Риск комитетът е отговорен за контрола на количествените и качествени аспекти по управление на пазарен, кредитен, ликвиден и операционен риск.

Членовете на Риск комитета се избират от Надзорния съвет. Текущо Риск комитетът се състои от 4 (четири) члена.

Риск комитетът заседава поне веднъж тримесечно. Заседанието може да се проведе, когато присъстват 2/3 от членовете. Един от присъстващите трябва да бъде Председателят. При отсъствието му, той трябва да упълномощи друг член на Риск комитета.

През 2019 г. Риск комитета проведе 4 (четири) редовни заседания и 5 (пет) извънредни заседания.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

3. Състав и работа на Общото събрание на акционерите, Надзорния съвет, Управителния съвет и техните комитети (продължение)

3.2. Надзорен съвет и Комитети на Надзорния съвет (продължение)

3.2.2. Одит комитет

Одит комитетът се назначава от Общото събрание на акционерите по предложение на НС и неговата цел е да помогне изпълнението на надзорните отговорности на НС, които са предимно свързани с:

- Преглед на адекватността на вътрешния контрол и системите за управление на риска и съответствието с процеса по мониторинг на правила и регламенти;
- Преглед на процеса на финансова отчетност и удовлетворение по отношение на целостта на финансовите отчети на Банката;
- Избор, представяне и независимост на Външните одитори;
- Ефективност и осъществяване на функцията по вътрешен одит;
- Ефективност и изпълнение на функцията за съвместимост.

По този начин, отговорността за осигуряване на отворени канали за комуникация между НС, ръководството, вътрешния и външен одит се поема от Одит комитета.

Одит комитетът се състои от трима членове, които са назначени за срок от три години с възможност за подновяване на назначението още 5 (пет) пъти. През 2019 г. мандатът на членовете на Одит комитета беше подновен до юни 2020 г.

Членовете на Одит комитета притежават необходимите умения и опит, за да изпълняват своите задължения.

Одит комитетът заседава поне 4 (четири) пъти годишно или по-често при необходимост и докладва за своята дейност и изпраща протоколи от своите заседания до Надзорния Съвет всяко тримесечие. През 2019 г. Одит комитетът проведе 4 (четири) редовни и четири 6 (шест) извънредни заседания.

3.2.3. Комитет по възнагражденията

Комитетът по възнагражденията е Комитет за НС, който предоставя специализирани и независими съвети по въпроси, свързани с:

- политиката за възнагражденията и нейното изпълнение и за стимулите, създадени при управлението на рисковете, капитала и ликвидността;
- ефективно приваждане в съответствие на възнагражденията на персонала с оглед рисковете, които Банката поема, и координиране на постигането на посоченото съответствие между Юробанк Ергасиас С.А. и Банката;
- одобрява или предлага за одобрение всички възнаграждения на ключовия ръководен персонал.

Комитетът се състои от 3 (три) до 5 (пет) члена. Членовете се назначават от НС за срок от две години. Всички членове на комитета са неизпълнителни директори и мнозинството от членовете са независими директори. През 2019 г. Комитетът по възнагражденията се състои от четирима членове. Срещите се провеждат според изискванията, но не по-малко от два пъти годишно.

3.2.4. Комитет по назначенията

Комитетът по назначенията („NomCo”) поема отговорността по извършването на преценка и отправянето на препоръки към НС по въпросите, свързани с адекватността, ефикасността и ефективността на Управителния съвет, както и във връзка с назначаването на ключовия ръководен персонал, съгласно разпоредбите на чл. 73в, ал.1 от Закона за кредитните институции и чл. 12 от Наредба № 20 от 28.04.2009 г. за издаване на одобрения за членове на Управителния съвет (Съвета на директорите) и Надзорния съвет на кредитна институция и изисквания във връзка с изпълнение на

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

3. Състав и работа на Общото събрание на акционерите, Надзорния съвет, Управителния съвет и техните комитети (продължение)

3.2. Надзорен съвет и Комитети на Надзорния съвет (продължение)

техните функции (издадена от Българска народна банка). Комитетът заседава не по-малко от веднъж годишно по време, което комисията смята за подходящо и по-често, ако е необходимо.

Комитетът се състои от 2 (двама) членове.

3.3. Управителен съвет и комитети на Управителния съвет

Банката се управлява от Управителен съвет („УС“) в съответствие със закона, Устава ѝ, Правилата за работа на УС („Правилата“) и всички други вътрешни правила. УС е постоянно действащ колективен орган за управление и представителство на Банката, упражняващ своите правомощия под контрола на НС и Общото събрание на акционерите. УС може да се състои от 3 (три) до 9 (девет) члена, които се избират от НС, за срок от три (3) години. Съставът на УС към 31.12.2019 г. е от 4 (четири) члена. Йоанис Серафимидис беше освободен от УС на 21.03.2019 г. Трима членовете на УС са назначени за изпълнителни директори. УС възлага, с одобрението на НС, отговорността за управлението и представителството на Банката на изпълнителни директори, избрани измежду членовете на съвета. Упълномощаването на изпълнителните директори да представляват Банката може да бъде оттеглено във всеки един момент от УС с одобрението на НС.

Към 31 декември 2019 година Управителният съвет се състои от следните членове:

- Петя Димитрова – главен изпълнителен директор и председател на Управителния съвет;
- Димитър Шумаров – изпълнителен директор, Главен финансов директор и член на Управителния съвет;
- Асен Ягодин – изпълнителен директор и член на Управителния съвет;
- Йордан Суванджиев – член на Управителния съвет.

Комитетите на УС са създадени да подпомагат органа. Такива комитети са:

3.3.1. Комитет по управление на активите и пасивите

Комитетът по активите и пасивите (КУАП) носи основната отговорност да консултира УС в стратегическото управление на активите и пасивите на Банката с цел ефективно управление на лихвения и ликвидния риск.

Комитетът се състои от ключов ръководен персонал както от Юробанк България АД, така и от Юробанк Ергасиас, в т.ч. изпълнителни директори и мениджъри, изпълняващи функции във всички бизнес звена – банкиране на дребно и корпоративно банкиране.

КУАП има следните правомощия:

- Да съветва УС относно стратегическото управление на активите и пасивите;
- Да взема всички необходими решения по отношение на разликата в лихвените проценти и управлението на ликвидността;
- Да поставя целевите параметри за потенциално външно финансиране;
- Да преглежда/наблюдава/установява бизнес инициативи и/или инвестиции, които влияят на пазарния и ликвиден рисков профил на Банката.

3.3.2. Регионален кредитен комитет

УС е делегирал на Регионалния кредитен комитет функциите да отговаря за решения, свързани с процеса по одобрение на клиенти с вътрешен кредитен рейтинг под определено ниво в зависимост от нивата на компетенции съгласно Политиката за корпоративно кредитиране на Юробанк България АД.

Комитетът е съставен от висш ръководен персонал от Юробанк Ергасиас и независим член.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

3. Състав и работа на Общото събрание на акционерите, Надзорния съвет, Управителния съвет и техните комитети (продължение)

3.3. Управителен съвет и комитети на Управителния съвет (продължение)

3.3.3. Кредитен комитет за страната

УС е делегирал на Кредитния комитет за страната функциите да отговаря за решения, свързани с процеса по одобрение на клиенти с вътрешен кредитен рейтинг под определено ниво в зависимост от нивата на компетенции съгласно Политиката за корпоративно кредитиране на Юробанк България АД.

Комитетът е съставен от висш ръководен персонал от Юробанк България АД (в т.ч. Главен изпълнителен директор) и висш мениджмънт от Кредитен Сектор на Юробанк Ергасиас С.А.

3.3.4. Комитет за управление на проблемни експозиции I

УС е делегирал на Комитета за управление на проблемни експозиции I функциите да отговаря за решения, свързани с процеса по управление на клиенти с вътрешен кредитен рейтинг над определено ниво в зависимост от нивата на компетенции съгласно Политиката за корпоративно кредитиране на Банката.

Комитетът се състои от висш ръководен персонал от Юробанк Ергасиас, включително и независим член.

3.3.5. Комитет за управление на проблемни експозиции II

УС е делегирал на Комитета за управление на проблемни експозиции II функциите да отговаря за решения, свързани с процеса по управление на клиенти с вътрешен кредитен рейтинг над определено ниво в зависимост от нивата на компетенции съгласно Политиката за корпоративно кредитиране на Банката.

Комитетът се състои от висш ръководен персонал от Юробанк България АД (в т.ч. Главния изпълнителен директор) и висш мениджмънт от кредитен сектор на Юробанк Ергасиас.

3.3.6. Комитет по проблемните активи

УС е делегирал на Комитета по проблемните активи надзора и контрола на управлението на проблемните активи.

Комитетът се състои от висш ръководен персонал от Юробанк България АД, в т.ч. Главен финансов директор и Изпълнителен директор, друг ръководен персонал от областта на Управление на проблемни активи, Риск и Стратегическо планиране.

Основните задължения и отговорности на Комитета по проблемите активи са:

- Да осъществява мониторинг на управлението на кредити с просрочие и необслужвани експозиции;
- Да определи и внедри стратегия за управление на проблемни активи и да осъществява мониторинг за ефективното ѝ прилагане.

3.3.7. Комитет по кредитите и продуктите

Комитетът по кредити и продукти отговаря за одобрението на всички кредитни продукти, както в банкирането на дребно, така и в корпоративното банкиране.

Комитетът по кредити и продукти е съставен от висш ръководен персонал, в т.ч. Главния изпълнителен директор на Банката.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

3. Състав и работа на Общото събрание на акционерите, Надзорния съвет, Управителния съвет и техните комитети (продължение)

3.3. Управителен съвет и комитети на Управителния съвет (продължение)

3.3.8. Комитет по оперативен риск

Комитетът по оперативен риск отговаря за контрола на действителната експозиция, изложена на оперативен риск и нейното управление, както и за процеса по оценка, мониторинг и намаляване на оперативния риск.

Комитетът се състои от висш ръководен персонал в областта на Риск, Операции, ИТ, Финанси, Управление на проблемни активи, Банкиране на дребно и Корпоративно банкиране. В състава е включен и член без право на глас от Управление Вътрешен одит.

3.3.9. Комитет по доставките в страната

Комитетът по доставките в страната е комитет на подчинение на УС. Основните отговорности на комитета са свързани с оценка на разходите, необходимост и бизнес обосновка на поръчки по оперативни и капиталови разходи.

Комитетът се състои от висш ръководен персонал, в т.ч. Главен изпълнителен директор, Главен финансов директор и Изпълнителен директор и Главен оперативен директор.

3.3.10. Комитет за свързаност на служителите

Комитетът за свързаност на служителите е отговорен за мониторинга и правилното прилагане на Политиката за назначаване на роднини в Банката и за вземане на решение по случаи, които се отклоняват от политиката.

Комитетът за свързаност на служителите е съставен от висш ръководен персонал, в т.ч. Главен изпълнителен директор и представители на други ключови управленски функции от областта на Човешки ресурси, Правно и други.

3.3.11. Комитет по екологичните и социалните въпроси

Комитетът по екологичните и социалните въпроси е комитет на УС, който осигурява всички стратегически решения в рамките на обхвата на Политиката за околната среда на Банката.

Комитетът е съставен от висш ръководен персонал в областта на Операции, Правно, Риск, Корпоративни комуникации и маркетинг, Банкиране на дребно и Корпоративно банкиране.

3.4. Комитети към Главния изпълнителен директор

Главният изпълнителен директор е упълномощен да създава комитети, които да го/я подпомагат, като им възлага отговорности и назначава техните членове, председател и секретар.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

3. Състав и работа на Общото събрание на акционерите, Надзорния съвет, Управителния съвет и техните комитети (продължение)

3.4. Комитети към Главния изпълнителен директор (продължение)

3.4.1. Изпълнителен комитет

Изпълнителният комитет (“ЕхСо”) има отговорността за ежедневното управление на Банката като разглежда всички въпроси, свързани с текущата дейност на Банката и приема решения по тях, като следи за изпълнението на стратегията на Банката; планира, ръководи и контролира дейността на Банката като осигурява високо ниво на производителност и удовлетвореност на клиентите; установява подходящи системи за вътрешен контрол и гарантира, че те се поддържат правилно, преглежда месечните финансови отчети преди представянето им на УС.

Комитетът е съставен от висш ръководен персонал, в т.ч. Главен изпълнителен директор и други изпълнителни директори и всички други ключови ръководни функции, покриващи всички области на дейността на Банката.

3.4.2. Етичен комитет

Етичният комитет се занимава главно със случаи на измама и/или груба небрежност от страна на служителите и заседава, когато има въпроси, които да бъдат разгледани.

Етичният комитет е ставен от висш ръководен персонал, в т.ч. Главния изпълнителен директор и Ръководителя на Човешки ресурси.

3.5. Основни въпроси разгледани от Надзорен съвет през 2019 г.:

В изпълнение задълженията си през 2019 г. НС е разгледал следните основни въпроси:

а) Корпоративно управление:

- одобрение за придобиване на 99,98% от акциите на „Банка Пиреос България“ АД и вследствие на това 100% от акциите на „Пиреос Застрахователен брокер“ ЕООД; придобиване на 100% от акциите на „И Ар Би Лизинг България“ ЕАД; придобиване на 100% от акциите на „Бългериън Ритейл Сървисиз“ АД;
- отделяне на част от активите на „И Ар Би Лизинг България“ ЕАД в приемащото дружество „И Ар Би Попърти Сървисиз София“ ЕАД;
- одобрение на вливането на „Банка Пиреос България“ АД в Банката и вливането на „Пиреос брокер“ ЕООД и „Бългериън Ритейл Сървисиз“ ЕАД в „И Ар Би Лизинг България“ ЕАД;
- инициране на процедура за регистриране на „И Ар Би Попърти Сървисиз София“ ЕАД като финансова институция;
- подготовка и свикване и провеждане на редовни и извънредни ОСА;
- одобрение на някой промени в съставите на комитетите;
- редовна актуализация относно заседанията на комитетите към УС и НС;
- Други решения съгласно Устава на Банката.

б) Капиталова адекватност:

- информиране относно процеса по Вътрешен анализ на адекватността на капитала и Вътрешен анализ на ликвидността за 2018 (ICAAP & ILAAP) – Доклад за Стълб 2. Отчетът за капиталова адекватност е прегледан всяко тримесечие.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

3. Състав и работа на Общото събрание на акционерите, Надзорния съвет, Управителния съвет и техните комитети (продължение)

3.5. Основни въпроси разгледани от Надзорен съвет през 2019 г. (продължение)

в) Бизнес мониторинг:

- одобрение на годишния финансов отчет за 2018 г.;
- преглед на развитието на бизнеса и ликвидността.

г) Управление на риска и вътрешен контрол:

- Информирание относно годишните доклади по оценка на системите за вътрешен контрол и политиката на съответствие;
- Преглед и одобрение на Доклада по Стълб 3 за 2018 г.;
- Информирание относно Стратегията за риска и капитала и Рамката за риск апетита;
- Преглед на протоколите от заседанията на Одит Комитет и ключови въпроси на одита

4. Политика за разнообразие в Съветите

Политиката за разнообразие („Политиката“) очертава подхода към многообразието в УС и НС на Банката и е в съответствие с най-добрите международни практики и ЕС и разпоредбите на българското банково право.

Банката приема разнообразието в Съветите като важен елемент за поддържане на конкурентно предимство. Разнообразието в Съветите води до използване на предимствата от разликите в уменията, опита, националността, пола, възрастта и други качества на членовете. Тези разлики се отчитат при определянето на оптималния състав на Съветите и когато е възможно, следва да са балансирани по подходящ начин. Всички назначения в Съветите на Банката са направени според заслугите, уменията и опита на членовете с цел ефективното им функциониране.

Комитетът по назначенията е отговорен за прегледа и оценката на годишна база на структурата, размера, състава и представянето на членовете на Съветите и препоръчва назначаването на нови членове. При прегледа на състава на Съветите комитетът отчита ползите от всички аспекти на многообразието включително, но не само тези, описани по-горе, за да се осигури подходящ обхват и баланс на умения, опит и квалификация.

5. Политиката за подбор на членовете на съветите и Политика за въвеждане в работата и продължителното професионално развитие на членовете на съветите

В съответствие с изискванията на новоприетата Наредба №20 на БНБ, която въвежда Насоките на Европейския банков орган (ЕВА/ GL/ 2017/12), на 20-ти август 2019 г. Управителният съвет и Надзорният съвет на „Юробанк България“ АД приеха Политиката за подбор на членовете на съветите и Политика за въвеждане в работата и продължителното професионално развитие на членовете на съветите.

5.1. Политиката за подбор на членовете на съветите на „Юробанк България“ АД определя насоките и официалния процес за идентифициране, подбор, избиране и оценка на кандидатите за членове на Управителния съвет и Надзорния съвет на „Юробанк България“ АД, както и за избор и назначаване на лицата заемащи ключови позиции. Съветите, подпомагани от Комитета по подбор, номинират кандидати, които са пригодни и отговарят на изисквания. Пригодността на номинираните се оценява според следните критерии: репутация и честност, почтеност и доверие, знания, умения, опит и други общи изисквания за пригодност, конфликт на интереси и независимост; ангажираност на времето и колективна пригодност.

5.2. Политика за въвеждане в работата и продължителното професионално развитие на членовете на съветите има за цел да въвежда и обучава новоназначените членове, както и настоящите членове на

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

5. Политиката за подбор на членовете на съветите и Политика за въвеждане в работата и продължителното професионално развитие на членовете на съветите (продължение)

съветите. В зависимост от опита на човека се определя кои действия по програмата трябва да бъдат предприети.

Целите на програмата са: да информира за визията и стратегията на „Юробанк България“ АД, да информира практически процедурни задължения, за да намали времето, необходимо на дадено лице да стане продуктивно в своите задължения, да интегрира дадено лице като новодошъл член на съвета, да гарантира задържане на лицата занапред, да се запознаят новоназначените лица с организационната структура на „Юробанк България“ АД, да се запознаят с бизнеса на „Юробанк България“ АД и пазарите, на които оперира, да се създаде връзка със служителите на банката разбиране за нейните основни взаимоотношения с регулаторите Българска народна банка и Комисията за финансов надзор.

6. Основни характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска

Банката се стреми да възприеме най-добрите практики във връзка с корпоративното управление вземайки предвид всички приложими указания и регулаторни изисквания на Базелския комитет по банков надзор, Европейския банков орган, Българската народна банка, както и други решения на компетентните надзорни органи.

Банката е създала няколко специализирани контролни функции, част от цялостната система за вътрешен контрол, които да действат като независими контролни механизми и по този начин да затвърдят контролната структура на Банката.

6.1. Принципи на системата за вътрешен контрол

Банката е създала система за вътрешен контрол, която е основана на международни добри практики и Интегрираната рамка за контрол COSO и е проектирана да гарантира постигане на целите в следните категории:

- ефикасни и ефективни операции;
- надеждност и пълнота на финансовата и управленска информация;
- съответствие с приложимите закони и регулации.

Основните принципи, върху които е изградена системата за вътрешен контрол, са описани по-долу:

- **Контролна среда:** Контролната среда е основата на всички компоненти от системата за вътрешен контрол, която осигурява дисциплина, създава и влияе на разбирането за контрол на служителите. Почтеността и високите етични ценности произтичат от философията и работния стил на мениджмънта и се подкрепят от подходящите политики за подбор и обучение, които подсибират компетентността на хората. Организационната структура на Банката съответства на размера и сложността на операциите ѝ, с ясно дефинирани отговорности и линии на отчетност и ясно определени делегирани правомощия.
- **Управление на риска:** Банката осъзнава, че поемането на рискове е неделима част от нейния бизнес. Поради това тя определя механизми да идентифицира тези рискове и да оцени тяхното потенциално въздействие върху постигането на нейните цели. Тъй като условията, в които оперира, както и тези от икономически, секторен и регулаторен характер ще продължават да се променят, механизмите за управление на риска, които се прилагат, трябва да са определени (и да еволюират) по начин, който дава възможност да се идентифицират и управляват специалните и нови рискове, свързани с промяната.
- **Контролни дейности:** Дейностите по вътрешен контрол са разписани в политики и подробни процедури, които са създадени с цел да подсибират, че операциите се извършват сигурно и всички трансакции са записани точно и прецизно в съответствие с указанията на мениджмънта и регулациите. Те възникват по време на организационните и бизнес процеси на всички нива и във всички функции. Една от основните организационни мерки за осигуряване на ефективността на контрола в Банката е разделянето на дейностите.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

6. Основни характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска (продължение)

6.1. Принципи на системата за вътрешен контрол (продължение)

Функциите, които трябва да бъдат отделени, включват тези за одобрение (лимита, надвишаване на лимита, специфични транзакции), дилинг, администрация (въвеждане на данни, сетълмент, потвърждаващи проверки, одобрение на транзакции, проверки на документация, поддръжка на досиетата, попечителски услуги) и контролинг (равняване, мониторинг на лимитите, проверка на одобрение при надхвърляне, управление на риска, проверки за правомерност, физическо броене).

- **Информация и комуникации:** Информацията трябва да бъде идентифицирана, запазена и комуникирана във форма и времеви рамки, които дават възможност на хората да продължат да изпълняват отговорностите си. Банката е установила ефективни канали за комуникация, които да осигуряват, че информацията е комуникирана във всички посоки (по вертикала, хоризонтала) в рамките на организацията. Налице са механизми, които да обхвалят подходяща външна информация, както и да комуникират ефективно с външни страни, в т.ч. регулатори, акционери и клиенти.

- **Мониторинг:** Банката е установила механизми за постоянен мониторинг на дейностите като част от нормалния оперативен процес. Тук се включват регулярни мениджмънт и надзорни дейности и други действия, които персоналът предприема при изпълнението на своите задължения, които оценяват представянето на системите за вътрешен контрол. Извършват се и независими оценки на системите за вътрешен контрол от функцията по Вътрешен одит, обхвата и честотата на които зависят основно от оценката на рисковете и ефективността на непрекъснатите мониторинг процедури. Недостатъците на вътрешния контрол се докладват на ръководството, като значимите се докладват на Управителен съвет, Одит комитет и Надзорен съвет.

6.2. Вътрешен одит

Функцията Вътрешен одит в Юробанк България АД е независима и обективна оценъчна дейност, предназначена да добавя стойност и да подобрява операциите на Банката. Управление Вътрешен одит (УВО) подпомага постигането на целите на организацията чрез прилагането на систематичен и последователен подход за оценяване и подобряване ефективността на методите за управление на риска, контрола и процесите на управление в Банката.

Ръководството на Банката носи отговорност за внедряването на система за вътрешен контрол, подходяща за размера и сложността на организацията. УВО отговаря за докладването на адекватността и ефективността на тази система.

За да бъде гарантирана независимостта му, УВО отчита дейността си пред Одит комитета на Банката, а за административни цели - пред Главния изпълнителен директор. УВО е самостоятелно звено, което не зависи от дейността на звената в Банката с оперативни отговорности. Надзорният съвет е делегирал отговорността за мониторинг на дейността на УВО на Одит комитета.

УВО прилага методология, която отчита значимостта и риска за банката на отделните процеси, обекти и системи за контрол, следи за наличието и адекватността на контролите и оценява специфичните контролни цели.

Задълженията на УВО включват, но не се ограничават до следните:

- Да предоставя увереност под формата на независимо мнение относно адекватността и ефективността на системите за вътрешен контрол. За да формира мнение УВО провежда одити, базирани на Одит план, одобрен от Одит комитета. Честотата на одитните проверки зависи от степента на риск във всяко бизнес звено;

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

6. Основни характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска (продължение)

6.2. Вътрешен одит (продължение)

- Да предоставя активна подкрепа на Ръководството на Банката в установяването на най-добрите практики за вътрешен контрол и управление на риска;
- Да съдейства на Ръководството на Банката в предотвратяването на измами и злоупотреби;
- Да извършва последващи проверки с цел да установи дали са предприети подходящи действия във връзка с докладваните констатации в определените срокове.

6.3. Правомерност

Мисията на управление „Правомерност“ е да съдейства в Банката да съществува организационна култура, която насърчава етичното поведение и ангажимента за спазване на законите и разпоредбите, както и да се спазват глобалните стандарти за управление.

Управление „Правомерност“ е създадено с одобрението на Надзорния съвет и на Одит комитета на Банката. То е постоянно действащо звено, осъществяващо своята функция независимо от бизнес дейността на Банката.

С оглед на опазване на тази независимост, Началникът на управление „Правомерност“ докладва пред Одит комитета, Началника на управление „Правомерност“ на Групата Юробанк, а за административни цели - пред Главния Изпълнителен Директор. Началникът на управление „Правомерност“ присъства на всички срещи на Одит комитета и представя доклад за всяко тримесечие, обобщавайки дейностите през разглеждания период и акцентирайки на основните въпроси в съответната област. Докладът включва всички въпроси, които са в сферата на дейност на управление „Правомерност“ и които Началникът на управлението е преценил, че трябва да бъдат докладвани, както и такива, изрично изискани от Одит комитета.

Задълженията и отговорностите на Управление Правомерност включват:

- да разработи методологията на Банката за оценка на регулаторния риск и нейното правилно прилагане;
- да разглежда въпросите, свързани с мерките срещу финансовите престъпления в съответствие с действащото законодателство и със съществуващите санкции. Управлението е отговорно за разработване и въвеждане на необходимите политики и процедури относно мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризъм, както и за мониторинга по тяхното спазване. Освен това, то е отговорно за осигуряване на подходящо обучение на служителите, както и за взаимодействието със съответните компетентните органи;
- да изготвя своевременни и точни отговори на запитвания от регулаторни и други органи и да им съдейства при осъществяване на тяхната дейност;
- да разработва и въвежда вътрешни документи свързани с поведението на служителите като кодекс за поведение, външна заетост, конфликт на интереси и антикорупционна политика, и да осъществява мониторинг на спазването им от служителите;
- да осъществява мониторинг на съответствието със законовите и регулаторните изисквания свързани с финансовите пазари;
- да осъществява мониторинг на съответствието на Банката със законовите и регулаторни изисквания свързани със защитата на потребителите и защитата на личните данни;
- да разглежда съвместно с други структури на Банката в страната въпроси от обхвата на дейност на управлението;
- да информира мениджмънта и да изготвя становища относно въздействието на нови закони и регулации попадащи в обхвата на отговорностите на управлението.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

6. Основни характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска (продължение)

6.4. Управление на риска

Рамката за управление на риска в Банката се състои от няколко различни съставни части. По-специално, Надзорният съвет е създал Риск комитет, който да наблюдава и следи всички функции за управление на риска. Неговата дейност текущо се допълва с функцията, изпълнявана от Управление на риска.

Надзорният съвет е делегирал на Риск комитета функцията да одобрява всички стратегически решения в сферата на управление на риска (локален риск апетит, разпределение на капитала, структура на баланса, структура на управление на риска). Отговорност на Риск комитета е да съблюдава количествените и качествените измерители свързани с кредитен, пазарен, ликвиден и оперативен риск.

Риск комитетът има следните правомощия:

- Преглед и анализ на рисковия профил на Банката, както и идентифициране и оценка на съществените за Банката рискове;
- Създаване на адекватни политики и процедури с цел идентифициране, оценка, мониторинг и контрол на съществените рискове;
- Информирание на Надзорния съвет за съществени проблеми и събития, които могат да имат значително въздействие върху рисковия профил на Банката;
- Мониторинг на влезлите в сила политики, свързани с управлението на значителните рискове;
- Одобрение на методологии и модели за оценка на риска.

Риск комитетът информира периодично Надзорния съвет за адекватността на структурата на Управление Риск, както и отчита ключови риск индикатори. Ако има съмнение за съществени проблеми, то те се ескалират или до Надзорен съвет на Юробанк България АД или до Груповия Риск комитет.

Предвид факта, че Банката е изложена на различни видове риск във всички свои ежедневни дейности, организационната структура за управление на риска обхваща всички управленски структури – от Надзорен съвет, през Риск комитет, Управителен съвет и висшия мениджмънт. Солидната рамка за управление на риска осигурява основата за въвеждане на Риск стратегията на Банката, както и постигането на бизнес целите ѝ.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

6. Основни характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска (продължение)

6.4. Управление на риска (продължение)

Подходът на Банката е да дава следните насоки: разбиране на материалните рискове с цел постигане стратегията на Банката, определяне на рисков апетит, както и комуникиране на рамката за управление на риска. Процесът по идентифициране и управление на риска се разделя на 5 основни стъпки с цел осигуряване на цялостното управление и изграждане на съответната инфраструктура.

Стъпка	Дейност
Идентификация	<ul style="list-style-type: none">Създаване на правила и процедури за идентифициране на бизнес рисковете
Оценка	<ul style="list-style-type: none">Създаване и въвеждане на показатели за измерване на риска, както и методологии и стандарти за отчетност
Контрол	<ul style="list-style-type: none">Установяване на процеси и практики за контрол, включително структура на лимити, критерии за обезценка и изисквания за отчетностМониторинг на операциите, свързани с контрола и придържане към насоките за управление на риска и лимититеРанни предупредителни сигнали относно отклонения от определения рисков апетит на Банката
Отчетност	<ul style="list-style-type: none">Отчитане на рисковите експозиции, концентрации и резултатите от поемането на рискКомуникация с външни страни
Управление	<ul style="list-style-type: none">Преглед на всички аспекти на рисковия профил на БанкатаОценка на възвращаемостта на новите рисковеМнение относно оптимизиране на рисковия профил на БанкатаПреглед на практиките за управление на риска

Горепосочените процеси са неразделна част от управлението на всеки един вид риск, подкрепени от съответната инфраструктура и персонал и са описани детайлно в параграфите по-долу.

Принцип 1: Управителният съвет и Надзорният съвет отговарят за одобрението и периодичния преглед на Риск стратегията на Банката, както и на правилата и процедурите, свързани с управлението на риска.

Принцип 2: Висшият мениджмънт отговаря за въвеждането на риск стратегията, одобрена от Надзорен съвет и за разработването на политики и процедури за идентификацията, измерването, мониторинга и контрола на рисковете, на които е изложена Банката. Тези политики и процедури обхващат рисковете във всички дейности на банката, както на индивидуално, така и на портфейлно ниво.

Принцип 3: Банката разполага с адекватни процеси и процедури за одобрение на нови кредити и трансакции, както и за промяна, подновяване и рефинансиране на съществуващи кредити.

Принцип 4: Всички експозиции подлежат на мониторинг и се предприемат необходимите мерки за контрол и намаляване на риска.

Принцип 5: Банката разполага със системи, процеси и процедури за мониторинг на представянето на отделните експозиции, включително изчислението и адекватността на провизиите и резервите.

Принцип 6: Информационните системи и аналитични техники се използват, за да подпомагат мениджмънта при оценката и мониторинга на съществените за Банката рискове, както и за структурата на портфейла. Банката използва вътрешни модели за оценка на кредитния риск.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

6. Основни характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска (продължение)

6.4. Управление на риска (продължение)

Принцип 6 (продължение):

За портфейл Банкиране на дребно – апликационни и поведенчески скоркарти служат за оценка на кредитния риск на клиента. За корпоративни клиенти Банката използва рейтингови системи, в зависимост от икономическата дейност на клиента. Моделите за оценка на риска и рейтинговите системи са съвместими с естеството, размера и сложността на дейностите на Банката.

Принцип 7: Банката взема предвид потенциалните бъдещи промени в макроикономическата среда при оценка както на индивидуални експозиции, така и при оценка на портфейли. Банката оценява кредитните си експозиции и портфейли, при утежнени макроикономически условия.

Принцип 8: Банката е разработила процес за постоянен независим преглед на риска и съответно отчита рисковите показатели на висшия мениджмънт, Управителния съвет, Надзорния съвет и Риск комитет.

Принцип 9: Банката подкрепя отворена риск култура, за да изгражда откритост и доверие.

Принцип 10: Мениджмънтът и всички служители на Банката са професионално ангажирани с принципите за управление на риска на Банката и взимат решенията в ежедневната си работа, следвайки стриктно тези принципи.

Принцип 11: Управлението на риска в Банката е организирано по начин, по който се избягват конфликт на интереси сред служителите и организационните структури.

7. Информация съгласно член 10, параграф 1, букви "в", "г", "д", "е" и "ж" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане

7.1.в) Банката не е участвала в значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО.

7.2.г) Банката не е регистрирала никакви притежатели на ценни книжа със специални права на контрол.

7.3.д) Няма въведени или упражнени ограничения по отношение на правата на глас, като ограничения върху правата на глас на притежателите на определен процент или брой гласове, срокове за упражняване на правата на глас или системи, чрез сътрудничеството с дружеството. Финансовите права, свързани с ценните книжа, са отделени от притежаването на ценните книжа. Всички акции от капитала¹ на Банката са обикновени, с номинална стойност от 1.00 (един) лев всяка, с право на глас, дивидент и на ликвидационен дял, пропорционален на номиналната стойност на акциите.

7.4.е) Основният учредителен документ, а именно Устава на Банката регулира назначаването и смяната на членовете на Съветите. Той инкорпорира основните разпоредби и принципи на действащото търговско право. Документът е публично достъпен по партидата на Банката в Търговския регистър към Агенцията по вписванията при Министерството на правосъдието. В него се съдържат и разпоредбите, регулиращи основните правомощия и начин на взаимодействие между Съветите в процеса по вземането на решения.

7.5.ж) Разпоредбата, уреждаща правото на обратно изкупуване на акции, е предвидена в чл. 11 от Устава на Банката.

7.6 Банката няма информация за предложения за поглъщане към датата на изготвяне на самостоятелния финансов отчет.

¹ Информация за структурата на капитала на Банката е оповестена към съответния раздел в самостоятелния годишен отчет за дейността.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА 2019

БИЗНЕС МОДЕЛ

Подробна информация относно бизнес модела, целите, структурата и продуктите на Пощенска банка са представени в Декларацията за корпоративно управление и самостоятелния годишен доклад за дейността.

ЕКОЛОГИЧНА ПОЛИТИКА

За Пощенска банка устойчивото бизнес развитие е много по-голяма ценност от краткосрочната доходност и други търговски ползи. Вярваме, че дългът ни към природата, от която сме част, е ключов елемент от грижата ни за благополучието на всички заинтересовани страни и на цялото ни общество. Затова се стремим да намалим негативното въздействие на нашата дейност върху околната среда и да използваме всяка възможност да допринесем за опазването на природата.

Като една от най-големите български банки и член на силна международна финансова група, ние осъзнаваме, че разполагаме с разнообразни възможности да изостряме общественото внимание към даден въпрос. Същевременно това засилва огромната ни отговорност към обществото и необходимостта да служим за пример за нашите колеги, партньори, клиенти и съграждани.

Нашата група Юробанк може да се похвали със значителни постижения в областта на опазването на околната среда и ние сме твърдо решени да пренесем и да обогатим добрите й практики в България. В тази връзка, ние се ангажираме да си поставяме съответстващи цели и задачи, непрекъснато да следим, оценяваме и подобряваме екологичното си представяне и да спазваме стриктно всички изисквания на местното, национално и международно законодателство в съответната област.

Като социално отговорна институция, ние сме решени да използваме влиянието си, за да работим за опазването на планетата, която ще завещаем на нашите деца. За целта ние не само ще се придържаме към политика на екологична отговорност в ежедневната си работа, посредством нашите отдадени служители, но и постепенно ще я разпростираме към своите доставчици, клиенти и цялото ни общество, за да спомагаме за налагането на природосъобразни бизнес практики и постигането на устойчив икономически растеж.

1. Общ преглед на управлението на околната среда в Пощенска банка

Днешният свят е изправен пред феномена на замърсяването и изменението на климата. Едва ли има човек или организация, които да се съмняват в значението на управлението на последиците от климатичните промени и замърсяването, и в изработването на подходящи мерки за справянето с тях.

Съществуват два основни типа екологични аспекти на дейността на една организация - преки и косвени, и те водят до проявлението на два съответни типа въздействия. Преките въздействия върху околната среда произтичат от функционирането на дадено предприятие (оперативен отпечатък), а непреките са следствие на продуктите и услугите, предлагани от компанията.

Банките не оказват пряко въздействие върху околната среда до голяма степен, тъй като потреблението на енергия и други ресурси е незначително на фона на други индустрии. Те обаче могат да допринесат значително за усилията за опазване на околната среда чрез селективни практики по отпускане на кредити, както и чрез прилагане на управление на екологичния риск в техните кредитни портфейли. Освен това банките могат да бъдат добър пример за обществото, като показват активна грижа за ефективното управление на вътрешните ресурси.

Пощенска банка се ангажира активно да управлява както преките, така и косвените въздействия върху околната среда от дейността си. В организационната си структура тя има Зелен борд и Екологичен

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ЕКОЛОГИЧНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

офис, които работят за опазване на околната среда, както в областта на вътрешното потребление на ресурси от банката, така и във финансовата ѝ дейност. Освен това членовете на борда организират различни инициативи на открито, включващи и останалите служители. Банката инвестира в собствена вътрешна програма “Зелени заедно”, която беше разработена със собствени средства и беше реализирана чрез доброволния труд на служителите си.

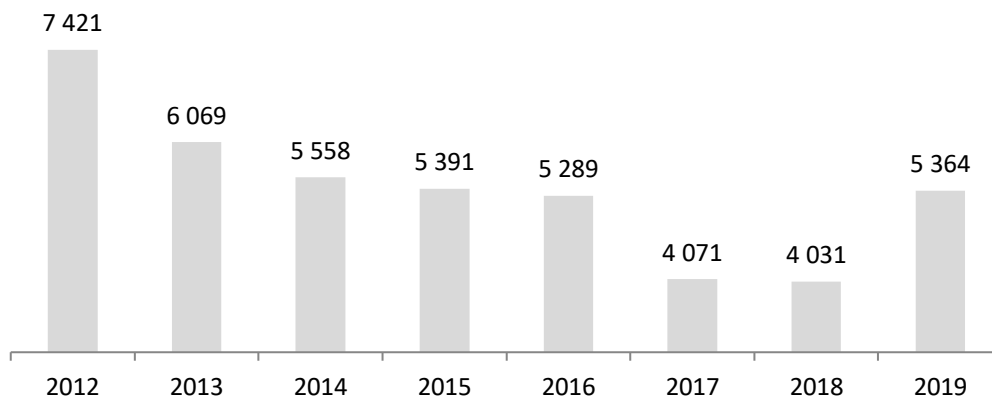
2. Управление на потреблението на ресурси в Пощенска банка

В съответствие с политиката и решителността си да действа, Пощенска банка е определила следния пряк аспект от своите операции, свързани с вътрешното потребление на електроенергия и съответните емисии на CO₂, вода и хартия.

С цел постигане на оптимизация на вътрешното потребление на тези ресурси през годините бяха започнати редица инициативи, които продължиха и през 2019 г. Резултатите от тях са представени на Фигури № 1, 2 и 3 по-долу при използването на три екологични индикатора.

Анализът на данните показва, че през 2019 година се наблюдава ръст в консумацията на вътрешни ресурси. Това може да се отдаде на факта, че, първо, Пощенска банка придоби друга голяма банка в България – Пиреос Банк – като по този начин разшири присъствието си в страната, и второ, наблюдаваше се нарастване на бизнес активността, което естествено доведе до ръст в употребата на вътрешни ресурси, като например хартия. Въпреки тези факти, усилията за ограничаване на вътрешното потребление се оценяват като ефективни, тъй като благодарение на тях не се допусна неговото неконтролируемо разрастване и то беше задържано в разумни размери

Фиг. 1. Емисии на CO₂ от потреблението на електроенергия, тона, 2012-2019 година



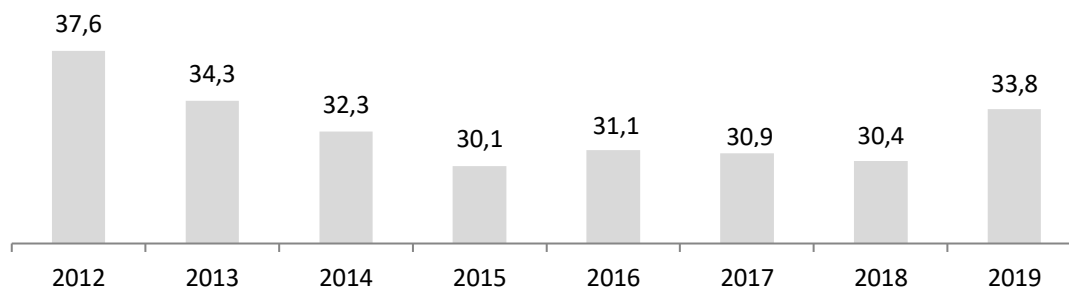
Източник: Изчисления на Екологичния офис въз основа на данни от отдел „Сгради“

Въпреки иновативния проект за поэтапно въвеждане на дигитални подписи на всички трансакции, извършвани от клиенти във финансовите центрове на Банката през 2018 година, продължил и през 2019 година, потреблението на хартия нарасна през 2019 година приблизително с 10% на годишна база. Това се дължи на ръста на бизнес обемите на Банката. Данните за потреблението на хартия са представени на Фиг. 2.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ЕКОЛОГИЧНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

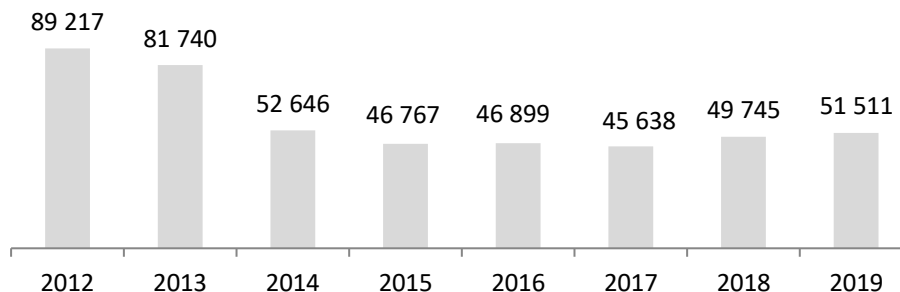
Фиг. 2. Изразходвана хартия, брой листа, 2012-2019 година



Източник: Изчисления на Екологичния офис въз основа на данни от отдел „Административен“

Консумацията на вода за нуждите на офисите показва известно увеличение на годишна база през 2019 г. Проверките на помещенията за течове доведоха до подобряване на редица проблемни водопроводи, но придобиването на Банка Пиреос и нейните офиси естествено предизвика увеличение на потреблението. Данните са представени на Фиг. 3 по-долу, което показва приблизително 3% увеличение на консумацията на вода на годишна база.

Фиг. 3. Използвана вода за битови нужди, м3, 2012-2019 година



Източник: Изчисления на Екологичния офис въз основа на данни от отдел „Сгради“

През 2019 година продължи реализирането на стартиралата още през 2017 г. инициатива – „Зелени герои“ като част от цялостната политика на Банката в областта на устойчивото развитие и екологично управление като социално-отговорна институция. Тази инициатива е насочена към поощряване на социално-отговорно поведение сред служителите. Те могат да кандидатстват за средства от Банката с цел реализирането на различни проекти на местно равнище, които сами избират, и които показват, че едно обикновено действие може да доведе до устойчива промяна. Такъв проект беше засаждането на дървета в Новата гора на София, което се планира да продължи и през 2020 г.

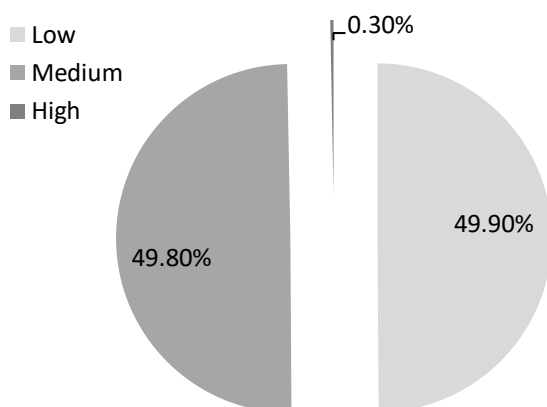
Освен работата в областта на преките аспекти и въздействието им върху обществото, Пощенска банка последователно изследва и последиците от непреките аспекти на своята дейност. Те се проявяват предимно в областта при фирменото и корпоративното кредитиране. В тази област се прилага подробно разработена Процедура за управлението на екологичния и социалния риск в кредитирането. Банката поощрява зелените компании индиректно посредством прилагането на тази процедура. В нея е разписана конкретната методология, по която се изготвя оценката на екологичния и социален риск и се извършва последващия мониторинг в кредитния процес, както и ролите и отговорностите на всички страни, които участват в него.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ЕКОЛОГИЧНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Резултатите от анализа на кредитния портфейл на Банката, представени на Фиг. 4, показват, че повече от половината от сделките в него са с нисък екологичен риск, докато тези с висок екологичен риск представляват по-малко от 1% от целия портфейл.

Фиг. 4. Разпределение на екологичен риск по степен в кредитния портфейл на банката, 2019 година



Източник: Изчисления на Екологичния офис въз основа на данни от управленията „Корпоративно банкиране“ и „Банкиране малък бизнес“

Пощенка банка е определила следните цели за 2020 година в областта на екологичното управление които продължават линията от предходните години:

- Повишаване на ангажирането на служителите с поредица от дейности с цел разширяване на познанията им по екологичните и социалните въпроси;
- Осъществяване на електронни обучения по различни въпроси, свързани с прилагането на екологичната политика в Банката;
- Обогаляване на съществуващите материали за обучение на служителите по екологичните въпроси, важни за банкерите.

Дефинирани са конкретни екологични задачи, чието изпълнение да помогне за реализирането на поставените цели през годината.

3. Глоби, санкции и съдебни дела

През 2019 г. Пощенска банка не е била санкционирана, нито е участвала в съдебни дела по въпроси, свързани с опазването на околната среда.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ И ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ СЪС СЛУЖИТЕЛИТЕ

1. Разпределение на служителите по пол и заемани позиции

Устойчива политика на Пощенска банка е тази, която се отнася еднакво към всички служители, независимо от пол, националност, възраст или други признаци. Банката се стреми да гради и развива взаимоотношения на доверие и уважение.

Разпределението на служителите по пол и възраст е представено в таблицата по-долу:

Фиг.5 Разпределение на служителите по пол и възраст за 2019 г.

под 25 години		25-34 години		35-44 години		45-54 години		над 55 години	
Жени	Мъже	Жени	Мъже	Жени	Мъже	Жени	Мъже	Жени	Мъже
85.16%	14.84%	82.29%	17.71%	78.56%	21.44%	79.61%	20.39%	76.95%	23.05%

Пощенска банка дава равни възможности на служителите си и цени таланта и иновативните им идеи. Всеки получава възнаграждение в зависимост от приноса и степента на отговорност, които се определят от заеманата позиция и от пазара на труда.

Разпределението на служителите по длъжност и пол е представено в таблицата по-долу:

Фиг.6. Разпределение на служителите по заемани позиции и пол за 2019 г.

	Специалисти	Експертни позиции	Мениджърски позиции
Жени	94.57%	78.42%	59.48%
Мъже	5.43%	21.58%	40.52%

2. Развитие на Човешкия капитал

Човешкият капитал е ключов за успеха на всяка една организация. Ръководството на Пощенска банка споделя разбирането, че грижата за служителите, тяхното развитие и мотивация са от изключително значение за организацията и за постигането както на краткосрочните, така и на стратегическите ѝ цели.

Динамичното развитие и интензивната конкуренция на банковия пазар поставят високи и многопосочни изисквания пред управлението на човешки ресурси, свързани от една страна с подбора на правилните хора на подходящи за тях позиции, осигуряване на ефективно обучение за бързо овладяване на всички необходими професионални умения, а от друга - с развитието и мотивирането на талантите вътре в организацията.

Банката получи и приз за „Лидерски позиции в банковия сектор, развитие на технологиите и човешкия ресурс“ от петото издание на годишни награди „Компания на годината“, организирани от групата на списание Bulgaria Business Review. С награди са отличени най-добрите компании в различните индустрии, като се дава гласност на постиженията им и по този начин се фокусира общественото внимание върху техните иновативни и успешни модели на управление.

Управление „Човешки ресурси“ допринася за успехите на Банката чрез създаването и поддържането на среда, насърчаваща постиженията на служителите и насочена към постоянно повишаване на тяхната квалификация.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ И ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ СЪС СЛУЖИТЕЛИТЕ (продължение)

Чрез вътрешния е-бюлетин "Our Bank", разпространяван ежеседмично по електронна поща, се съобщава важната информация за служителите на Банката. Той включва важни корпоративни новини, информация за предлагането на нови продукти и услуги, специални моменти от вътрешни събития и снимки от различни дейности, в които членовете на екипа на Пощенска банка участват извън офиса.

В допълнение към основната си дейност, Пощенска банка продължава да се фокусира и върху нуждите на местната общност, като подкрепя програми и инициативи съвместно с утвърдени институции и организации. Банката се стреми да възпитава както своите служители, така и потребителите и обществеността в отговорно отношение към всичко, което ни заобикаля. Тя цели не само създаване на конкурентни предимства чрез включване на все по-голяма добавена стойност в продуктите, които предлага, но и да намали своето негативно въздействие върху околната среда, като използва всяка възможност, с която да допринесе за опазването на природата.

3. Профсъюзни организации, компенсации, социални придобивки

Пощенска банка съзнава социалната значимост на ролята си на голям работодател и затова предоставя на служителите си най-разнообразни възнаграждения и социални придобивки. В тази връзка Банката се придържа към последователната си политика за предоставяне на допълнителни социални придобивки на своите служители и се стреми да ги обогатява. Прилагат се и стриктни стандарти за здравословни и безопасни условия на труд на работното място. Всички служители на Банката имат допълнително здравно осигуряване в частен фонд, чиято цена се покрива изцяло от работодателя. Допълнителното осигуряване покрива стойността на лечението в случай на необходимост. Служителите могат да сключат договор и за допълнително осигуряване на членове на своето семейството при преференциални условия. Банката осигурява служителите си и със застраховка „Живот“ за покриване на разходи при настъпване на застрахователно събитие. Наред с това сериозна придобивка за служителите на Пощенска банка е възможността да се възползват от продуктите и услугите на институцията при преференциални условия. Това включва жилищни и потребителски кредити, кредитни карти, овърдрафт и интернет банкиране.

Пощенска банка продължи активно да поддържа вътрешна дарителска платформа за подпомагане на колеги със здравословни проблеми, наречена „ЗАЕДНО“. Благотворителна програма е планирана като един от основните дългосрочни проекти на Банката, целящи да надградят непрекъснатите усилия за развитие на лоялност и грижа за служителите. Идеята на платформата е да създаде солидарност между колегите и да бъде работещ механизъм за финансово помагане на служители със сериозни здравословни проблеми.

В Пощенска банка няма синдикална организация.

4. Политика и процедура за оценка на представянето на служителите

Грижата за личностното и професионално развитие на служителите е сред основните ценности на Банката. В тази връзка всеки служител ежегодно е оценяван за професионалното си представяне чрез програмата „Оценка на представянето“, която допринася за по-нататъшното целенасочено развитие на неговите умения. Процедурата за годишна оценка гарантира прозрачност и обективност. Тя позволява оценка на служители на база на тяхната йерархична позиция в организацията и взема под внимание техните отговорности и задачи. Нещо повече, системата не само оценява изпълнението на поставените цели, но също така набляга и на начина, по който тези цели са били постигнати. Тази процедура подобрява комуникацията между оценявания и оценяващия, насърчавайки професионалното и лично развитие на служителите.

Системата помага на служителите да се ориентират към сфери на бизнеса, които са най-успешни за развитието на техния потенциал, като в същото време ги мотивира да постигнат професионалните си цели.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ И ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ СЪС СЛУЖИТЕЛИТЕ (продължение)

5. Здравословна и безопасна среда

Успехът и производителността на един бизнес зависят от ефективността на служителите. По тази причина гарантирането на здравословно и безопасно работно място за всеки служител е в основата на управлението на здравословните и безопасни условия на труд в Банката. Пощенска банка не само се придържа стриктно към всички стандарти за безопасност на работното място, предвидени в трудовото законодателство, но и предприема допълнителни мерки, за да защити здравето на своите служители. Тези инициативи са резултат от убеждението на ръководството на Банката, че създаването на безопасна и здравословна работна среда е предпоставка за по-добра мотивация и кондиция на служителите, и по-висока конкурентоспособност. Пощенска банка работи в тясно сътрудничество със служба по трудова медицина, за да гарантира безопасността и здравето на своите служители по време на работа. Съвместно със Службата по трудова медицина Банката извършва оценка на риска за здравето и безопасността на служителите, включително при промяна на условията на труд и при въвеждане на нови технологии. Всички служители на Пощенска банка са представени в Комитета по условия на труд – централизиран комитет, обхващащ всичките структурни звена на Банката. Комитетът е базиран в София и отговаря за Централно управление и клоновете на Банката.

6. Въпроси, свързани с човешките права

Пощенска банка се противопоставя на всяка форма на дискриминация, неравенство и нарушаване на човешките права като признаваме и подкрепяме индивидуалните различия. Всички политики, процедури и практики по управление на човешките ресурси на Банката се ръководят от зачитането на човешките права. Това гарантира, че няма място за дискриминация, а различията се признават и подкрепят. Пощенска банка насърчава бизнес етиката и високите постижения, прозрачността, правата на човека и отговорността. Взаимното уважение и достойнство са основни приоритети и съществени елементи в Кодекса за поведение на Банката. При избора си на доставчици Банката цели да гарантира пълно зачитане на правата на човека в тези компании.

През 2019 г. Банката осъществи редица социално значими проекти в областта на образованието, опазването на околната среда, спорта и корпоративното дарителство. Пощенска банка е активен член и работи в подкрепа на инициативи на КРИБ, AmCham, НВСВ, Асоциация на банките в България, „Борика“ АД, сдружение „Ендевър България“, Българския форум на бизнес лидерите, сдружение „Български дарителски форум“, фондация „Атанас Буров“, Българската мрежа на Глобалния договор на ООН, Българската асоциация на рекламодателите и Българска Финтех Асоциация.

Пощенска банка зае първо място в категория „Еко работодател“ от конкурса за наградите на Career Show 2019, в който авторитетно жури оцени най-добрите практики на компаниите. Банката бе отличена за цялостната си корпоративно социална отговорност с фокус върху околната среда.

Служителите на Пощенска банка са и редовни дарители на Националния център по трансфузионна хематология и участват в акции за кръводаряване, които се организират и провеждат в Централния офис на Банката.

През годината Банката продължи и своята дългогодишна подкрепа и работа с групите в неравностойно социално положение и стимулирането на тяхната активна роля в обществото. Подкрепа бе оказана на деца в неравностойно положение в гр. Казанлък, възрастни хора в гр. Русе, националната кампания „Великден за всеки“ – „Дари празник на баба и дядо“, както и много други по-малки инициативи през цялата година.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

БОРБА ПРОТИВ КОРУПЦИЯТА

„Юробанк България“ АД е възприела политика на нулева толерантност спрямо каквито и да е корупционни прояви. Приетите вътрешнобанкови актове целят да създадат стабилна вътрешна система и контролна среда, които да минимизират корупционния риск, и да установят ясен подход за действие в конкретни рискови ситуации.

Действащата в Банката антикорупционна инструкция изрично забранява директното или индиректно участие в каквито и да е корупционни прояви. Забраната се отнася за всички служители и лица, които действат от името и за сметка на Банката. Задължение на всички служители е да бъдат бдителни и да докладват всички случаи или опити за подобни прояви, както и съмнения за такива.

БЪЛГАРСКА МРЕЖА НА ГЛОБАЛНИЯ ДОГОВОР НА ООН

Пощенска банка е активен член на Българската мрежа на Глобалния договор на ООН, като част от целенасочената си подкрепа на инициативи в полза на обществото и опазването на околната среда.

Участието ѝ в дейността на организацията е поредно доказателство за готовността на компанията да следва устойчива корпоративна политика, която спазва десетте универсални принципа за социална отговорност и опазване на околната среда на Глобалния договор, именно:

Права на човека:

Принцип 1: Зачитане и подкрепа за опазването правата на човека.

Принцип 2: Гаранция за необвързване с действия, нарушаващи правата на човека.

Трудови норми:

Принцип 3: Приемане свободата на сдружаване и ефективно признаване на правото на колективно договаряне.

Принцип 4: Премахване на всякакви форми на насилствен и принудителен труд.

Принцип 5: Ефективно премахване на детския труд.

Принцип 6: Изкореняване на дискриминацията по отношение на правото на труд и на професия.

Околна среда:

Принцип 7: Подкрепа за превантивните подходи в опазването на околната среда.

Принцип 8: Подемане на инициативи, стимулиращи поемането на по-голяма отговорност към околната среда.

Принцип 9: Насърчаване развитието и разпространението на технологии, щадящи околната среда.

Антикорупция:

Принцип 10: Подкрепа на антикорупционни инициативи и политика на прозрачност.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Самостоятелен отчет за доходите

	Приложение	Годината, завършваща на 31 декември	
		2019 г.	2018 г.
Приходи от лихви и подобен приход		347,375	323,053
Разходи за лихви и подобен разход		(10,897)	(11,540)
Нетен доход от лихви	6	336,478	311,513
Приходи от такси и комисиони		111,947	99,219
Разходи за такси и комисиони		(17,935)	(16,321)
Нетен доход от такси и комисиони	7	94,012	82,898
Печалба от покупка при бизнес комбинация	38	78,690	-
Други оперативни приходи, нетно	8	1,001	1,032
Приходи от дивиденди		56	31
Нетна печалба от търгуване	9	289	118
Печалба/(загуба) от ценни книжа в оборотен портфейл, нетно	17	259	(264)
Печалба от ценни книжа в инвестиционен портфейл, нетно	196	4,970	4,742
Обезценка на активи за препродажба		(475)	(497)
Други разходи за дейността	10	(198,633)	(144,207)
Разходи за Фонд за гарантиране на влоговете		(19,501)	(16,358)
Разходи от обезценка за кредитни загуби	12	(66,067)	(63,799)
Печалба преди данъци		231,079	175,209
Разходи за данъци	13	(17,380)	(17,782)
Печалба за годината		213,699	157,427

Самостоятелният финансов отчет е одобрен от Управляващото съветство на 24 март 2020 г.

Петя Димитрова
Председател на УС и
Главен изпълнителен директор



Димитър Шумаров
Член на УС, Изпълнителен директор и
Главен финансов директор

Заверили съгласно одиторски доклад:
КПМГ Одит ООД:

Севдалина Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Бейкър Тили Клитю и Партньори ООД:

Галина Локмаджиева
Регистриран одитор, отговорен за одита

Иван Андонов
Управител
КПМГ Одит ООД

Спиридон Грунч
Управител
Бейкър Тили Клитю и Партньори ООД

Ондрей Фикрле
Партньор по ангажимента
КПМГ Одит ООД



Приложенията на стр. 54 - 185 са неразделна част на одитния самостоятелен финансов отчет.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Самостоятелен отчет за всеобхватния доход

	Приложение	Годишната, завършваща на 31 декември	
		2019 г.	2018 г.
Печалба за годината		213,699	157,427
<i>Позиции, които са или могат да бъдат прекласифицирани в печалба или загуба в следващи периоди:</i>	14	(1,972)	(8,649)
Ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход			
- изменение в справедливата стойност, нетно от данък	1,680	(5,824)	
- прекласифициране в печалба или загуба, нетно от данък	(3,652)	(2,825)	
<i>Позиции, които няма да бъдат прекласифицирани в печалба или загуба в следващи периоди:</i>		729	73
Промяна в справедливата стойност на имоти и оборудване, нетно от данък	903	(36)	
Преоценки на задължения по планове с дефинирани доходи, нетно от данък	(174)	109	
Друг всеобхватен доход за годината	14	(1,243)	(8,576)
Общо всеобхватен доход за годината		212,456	148,851

Самостоятелният финансов отчет е одобрен от Ръководството на 24 март 2020 г.

Петя Димитрова
Председател на УС и
Главен изпълнителен директор



Димитър Шумаров
Член на УС, Изпълнителен директор и
Главен финансов директор

Заверили съгласно одиторски доклад:
КПМГ Одит ООД:

Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД:

Севдалиня Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Галина Локмаджиева
Регистриран одитор, отговорен за одита

Иван Антонов
Управител
КПМГ Одит ООД

Спирidon Груни
Управител
Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД

Ондрей Фикрле
Партньор по ангажимента
КПМГ Одит ООД



(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Самостоятелен отчет за финансовото състояние	Приложение	Към 31 декември	
		2019 г.	2018 г.
Активи			
Пари и парични еквиваленти и салда при Централната банка	15	1,454,306	871,393
Предоставени средства на банки	16	1,702,796	1,417,922
Ценни книжа в оборотен портфейл	17	8,805	8,071
Деривативни финансови инструменти	25	1,502	2,400
Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	7,111,741	5,271,189
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	19a	579,275	409,407
Акции в дъщерни дружества	37	6,763	4,868
Текущ данък за възстановяване		1,398	374
Активи по отсрочени данъци	28	16,050	-
Имоти и оборудване, вкл. активи с право на ползване	21	200,987	125,088
Инвестиционни имоти	20	1,488	406
Нематериални активи	22	61,850	58,536
Други активи	23	36,739	27,545
Общо активи		11,183,700	8,197,199
Пасиви			
Привлечени средства от банки	24	15,036	28,079
Деривативни финансови инструменти	25	8,353	5,938
Привлечени средства от клиенти	26	9,438,085	6,814,255
Други привлечени средства	27	38,924	22,973
Пасиви по отсрочени данъци	28	-	2,001
Провизии по други пасиви	29	26,583	6,817
Задължения по планове с дефинирани доходи	30	8,062	5,429
Други пасиви	31	175,363	61,047
Общо пасиви		9,710,406	6,946,539
Собствен капитал			
Основен капитал	32	560,323	560,323
Законови резерви		282,521	282,521
Неразпределена печалба и други резерви		630,450	407,816
Общо собствен капитал		1,473,294	1,250,660
Общо пасиви и капитал		11,183,700	8,197,199

Самостоятелният финансов отчет е одобрен от Ръководител на 24 март 2020 г.

Петя Димитрова
Председател на УС и
Главен изпълнителен директор



Димитър Шумаров
Член на УС, Изпълнителен директор и
Главен финансов директор

Заверили съгласно одиторски доклад:
КПМГ Одит ООД:

Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД:

Светлалина Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Галина Локмаджиева
Регистриран одитор, отговорен за одита

Иван Андонов
Управител
КПМГ Одит ООД

Спирidon Грунц
Управител
Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД

Ондрей Фикрле
Партньор по ангажимента
КПМГ Одит ООД



Приложенията на стр. 54 – 185 са неразделна част от настоящия самостоятелен финансов отчет.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

**САМОСТОЯТЕЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2019г.**

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Самостоятелен отчет за промените в собствения капитал	Основен капитал	Проц. резерв на имоти	Проц. резерв	Законови резерви	Неразпределена печалба и други резерви	Общо
Салдо към 1 януари 2018 г.	560,323	1,059	31,052	282,521	361,632	1,236,587
Ефект от преминване към МСФО 9 на 1 януари 2018 г., нетно от данък Рекласификация, нетно от данък	-	-	-	-	(77,021)	(77,021)
Салдо към 1 януари 2018 г.	560,323	1,059	(131)	-	131	-
Печалба за годината	-	-	30,921	282,521	284,742	1,159,566
Друг всеобхватен доход	-	-	-	-	157,427	157,427
Промяна в процептивния резерв на финансови активи, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	-	-	(8,649)	-	-	(8,649)
Проценка на имоти и оборудване	-	(36)	-	-	-	(36)
Преизчисление на задълженията при пенсиониране, нетно от данък	-	-	-	-	109	109
Общо всеобхватен доход за 2018 г.	-	(36)	(8,649)	-	157,436	148,851
Придобиване на дъщерно дружество	-	-	-	-	917	917
Сделки със собствениците на банката	-	-	-	-	-	-
Вноски от и разпределения към собствениците:	-	-	-	-	-	-
Изплатен дивидент	-	-	-	-	(58,674)	(58,674)
Общо сделки със собствениците на банката	-	-	-	-	(58,674)	(58,674)
Салдо към 31 декември 2018 г.	560,323	1,023	22,272	282,521	384,521	1,250,660
Салдо към 1 януари 2019 г.	560,323	1,023	22,272	282,521	384,521	1,250,660
Печалба за годината	-	-	-	-	213,699	213,699
Друг всеобхватен доход	-	-	-	-	-	-
Промяна в процептивния резерв на финансови активи, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	-	-	(1,972)	-	-	(1,972)
Проценка на имоти и оборудване	-	903	-	-	-	903
Преизчисление на задълженията при пенсиониране, нетно от данък	-	-	-	-	(174)	(174)
Общо всеобхватен доход за 2019 г.	-	903	(1,972)	-	213,525	212,456
Промяна в резерва след придобиване на Банка Пиреос България АД	-	-	-	-	10,178	10,178
Трансфер към неразпределена печалба	-	-	-	-	72	-
Салдо към 31 декември 2019 г.	560,323	1,854	20,300	282,521	608,296	1,473,294

Самостоятелният финансов отчет е одобрен от Ръководството на 20 декември 2020 г.

Петя Димитрова
Председател на УС и
Главно изпълнителен директор
Завършил съгласно одиторски доклад:
КПМГ Одит ООД;

Севдалина Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Иван Андонов
Управител
КПМГ Одит ООД

Одрей Фикрле
Партньор по ангажимента, КПМГ Одит ООД



Димитър Шучаров
Член на УС, Изпълнителен директор и
Главно финансов директор

Бейкър Тили К्लиту и Партньори ООД;

Галина Локмаджиева
Регистриран одитор, отговорен за одита

Спирidon Груев
Управител
Бейкър Тили К्लиту и Партньори ООД



Приложенията на стр. 54 – 185 са неразделна част от настоящия самостоятелен финансов отчет.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Самостоятелен отчет за паричните потоци

	Годишната, завършваща на 31 декември	
	2019 г.	2018 г.
Паричен поток от основна дейност		
Получени дивиденти	356,819	319,271
Платени дивиденти	(9,116)	(10,899)
Получени такси и комисиони	56	31
Платени такси и комисиони	111,683	99,514
Суми платени на и от името на служителите	(15,575)	(14,605)
Суми платени на и от името на служителите	(91,943)	(74,343)
Чиста приход от търговия с деривативни инструменти и други приходи	413	3,130
Платени други разходи за дейността	(87,034)	(74,626)
Платени данъци	(18,691)	(9,925)
Паричен поток от основна дейност преди промени в оперативни активи и пасиви	246,612	237,548
Променни в оперативните активи и пасиви:		
Нетно (увеличение) на задължителните резерви в Централната банка	(112,595)	(33,919)
Нетно (увеличение)/намаление на ценни книжа в оборотен портфейл	(734)	6,117
Нетно (увеличение) на предоставени кредити и аванси на клиенти	(615,736)	(630,696)
Нетно (увеличение) на други активи	(1,122)	(3,052)
Нетно увеличение/(намаление) на деривативни инструменти	2,793	(2,301)
Нетно (намаление)/увеличение на депозитите от банки	(13,043)	19,054
Нетно увеличение на задълженията към клиенти	625,111	733,368
Нетно (намаление)/увеличение на други пасиви	(4,732)	1,185
Чист паричен поток от основна дейност	126,554	327,304

(Продължава на следващата страница)

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Самостоятелен отчет за паричните потоци (продължение)

	Годишата, завършваща на	
	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
Паричен поток от инвестиционна дейност		
Плащане за придобиване на Банка Пиреос България, нетно от придобитите парични средства (Приложение 38)	774,446	-
Нетен паричен поток от покупка/ продажба на акции в дъщерни дружества (Приложение 37)	(1,141)	(15,505)
Покупка на имоти и оборудване и нематериални активи (приложения 21, 22)	(20,830)	(35,641)
Покупка на ценни книжа в инвестиционен портфейл	(157,271)	-
Постъпления от продажба на имоти и оборудване	456	581
Постъпления от продажба на ценни книжа в инвестиционен портфейл	51,727	39,728
Нетен паричен поток от/ (използван в) инвестиционна дейност	647,387	(10,837)
Паричен поток от финансова дейност		
Изплатен дивидент	-	(58,674)
Платени суми по дългосрочни заеми	(6,548)	(7,441)
Платени суми по лизингови задължения	(12,068)	-
Нетен паричен поток използван във финансова дейност	(18,616)	(66,115)
Ефект от промяната на валутния курс върху паричните средства и паричните еквиваленти	(357)	(1,181)
Нетна промяна на паричните средства и еквиваленти	754,968	249,171
Парични средства и еквиваленти в началото на годината	1,985,058	1,735,887
Парични средства и еквиваленти в края на годината (Приложение 33)	2,740,026	1,985,058

Самостоятелният финансов отчет е одобрен от Управителството на 24 март 2020 г.

Петя Димитрова
Председател на УС и
Главен изпълнителен директор



Димитър Шуमारов
Член на УС, Изпълнителен директор и
Главен финансов директор

Заверили съгласно одиторски доклад:
КПМГ Одит ООД

Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД:

Свещалина Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Галина Локмаджиева
Регистриран одитор, отговорен за одита

Иван Андоцов
Управител
КПМГ Одит ООД

Спиридон Груин
Управител
Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД

Ондрей Фикрле
Партньор по ангажимента
КПМГ Одит ООД



(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет

1. Обща информация

Юробанк България АД (Банката), ЕИК 000694749, е учредена със седалище в Република България. Банката е акционерно дружество, регистрирано съгласно българското законодателство. Банката притежава пълен лиценз, издаден от Българска народна банка, за извършване на банкови операции.

Юробанк България АД (Банката) извършва банкиране на дребно, корпоративно и инвестиционно банкиране на територията на Република България. Централният офис на Банката се намира в град София. Банката има клонова мрежа от 178 клона и офиси и 10 бизнес центъра (2017 г.: 177 клона и 10 бизнес центъра). Адресът на управление е: гр. София 1766, ул. „Околовръстен път” 260. Банката има 3,383 служители (2018 г.: 2,643).

Юробанк България АД е дъщерно дружество на Групата Юробанк, Гърция (Групата). Компанията-майка е учредена и извършва своята дейност в Гърция.

Позиция на Групата Юробанк, Гърция

Групата оперира в среда на положителни темпове на растеж, както в Гърция (основният пазар на групата), така и в другите страни, в които има значително присъствие. По-конкретно, според данните на Hellenic Statistical Authority (ELSTAT) растежът на реалния БВП на Гърция през 2019 г. беше 1,9% (2018: 1,9%), докато според зимните прогнози 2020 на Европейската комисия прогнозния процент на БВП за 2020 г. е 2,4%. Коефициентът на безработица през декември 2019 г. е бил 16,3% въз основа на данните на ELSTAT (декември 2018 г.: 18,5%). От фискална гледна точка, според бюджета за 2020 г., основният излишък на Гърция за 2019 г. се оценява на 3,7% от БВП, докато съответната прогноза за 2020 г. се оценява на 3,6% от БВП. Въпреки това, е твърде възможно текущата епидемия от коронавирус да намали горните прогнози за 2020 г. В контекста на Засиления Надзор (ES) първите четири последователни тримесечни прегледа приключиха успешно до декември 2019 г., очаква се приключването на петия преглед до средата на март 2020 г.

Наложеният през юли 2015 г. контрол върху капитала беше напълно премахнат от 1 септември 2019 г. В тази среда, през 2019 г. гръцката държава успя да нормализира и постигне непрекъснат достъп до капиталовия пазар с издаването на четири емисии облигации с различни падежи. През януари 2020 г. гръцкото правителство издаде 15-годишна облигация от 2,5 милиарда евро с доходност от 1,9%. Към 31 декември 2019 г. доходността по 10-годишните облигации беше 1,46% , в сравнение с 4,40% към 31 декември 2018 г. Освен това, съгласно решението на ЕЦБ, оповестено на 6 март 2020 г., се взе решение за отмяна на наложените лимити върху експозицията на гръцките банки (включително Юробанк Ергасиас) спрямо тези на Република Гърция.

По отношение на перспективите за следващите 12 месеца, основните макроикономически рискове и несигурност в Гърция са свързани с (i) прилагането на програмата за реформи и приватизация, за да се постигнат целите и основните етапи на ЕС, (ii) прилагането на Публична Инвестиционна програма в съответствие с бюджетните цели за 2020 г. (iii) привличането на нови инвестиции в страната и (iv) геополитическите и макроикономическите условия в близкия или в по-широкия регион, включително въздействието на устойчивата среда с ниски/отрицателни проценти и външните трусове от забавяне на регионалната и/или глобалната икономика. Основно предизвикателство за международната общност е кризата с коронавируса, чийто икономически ефект е свързан главно с прекъсването на търговските и глобалните вериги за доставки и рисковете, които може да създаде за световния растеж за 2020 г. В случай на глобално забавяне на икономическата активност, не може да се изключи неблагоприятно въздействие върху някои отрасли на гръцката икономика, като туризма, производствения сектор и корабоплаването. Материализирането на тези рискове би имало потенциално неблагоприятно въздействие върху фискалното планиране на гръцката държава и върху ликвидността, платежоспособността и рентабилността на гръцкия банков сектор, както и върху реализирането на плановете им за намаляване на необслужваните кредитни експозиции (NPE). Групата следи отблизо развитието на гръцката и регионалната макроикономическа среда, като взема предвид прякото и косвено излагане на държавен риск.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

1. Обща информация (продължение)

Позиция на Групата Юробанк, Гърция (продължение)

Сливването с Гривалия приключи през май 2019 г. като допълнително увеличи капитала на Юробанк Ергасиас. Към 31 декември 2019 г. общия коефициент на капиталова адекватност и коефициентът на базовия собствен капитал от първи ред (СAD и СЕТ1) са съответно 19,2% и 16,7%, а нетната печалба за годината, приключила на 31 декември 2019 г. на разположение на акционерите възлиза на 127 милиона евро (формирана от 257 милиона евро печалба от продължаващи операции, преди 66 милиона евро разходи за реструктуриране, след данъци и обезценка на репутацията в размер на 62 милиона евро). Освен това Юробанк Ергасиас елиминира използването на Програма за спешна помощ при необходимост от ликвидност ЕЛА към края на януари 2019 г. Към 31 декември 2019 г. депозитите на Групата са се увеличили с 5,7 млрд. евро (от които 1,1 млрд. евро са свързани с придобиването на Банка Пиреос България) и са достигнали до 44,8 млрд. Евро (2018 г.: 39,1 млрд. евро), подобрявайки коефициентът на нетни кредити към депозити в Групата, който е 83,2% към 31 декември 2019 г. (2018 г.: 92,6%).

В контекста на вътрешната рамка за стрес тест за ликвидност, която е част от ПЛААР 2019 (вътрешният процес за оценка на ликвидната адекватност), резултатите от краткосрочните и средносрочните стрес тестове за ликвидност показват, че Банката разполага с адекватен буфер за ликвидност, който да издържа на всички ефектите на стрес теста.

През 2019 г. Групата, изпълнявайки своята стратегия за намаляване на необслужваните кредити, успя да намали необслужваните си кредити по амортизирана стойност с 3,7 млрд. евро до 13,0 млрд. евро, което доведе до съотношението на необслужваните кредити от 29% (2018: 37%), в резултат на приключилата през септември продажба на 95% от мецанин и младши ноти от секюритизацията на жилищни ипотечни кредити, с брутна балансова стойност от около 2 млрд. евро (включващи предимно необслужвани кредити по проект Пилар).

В подкрепа на намаляването на необслужваните кредити на банките, гръцкото правителство разработи Схема за Защита на Активите (СЗА), одобрена от Европейската комисия през октомври 2019 г., улесняваща секюритизирането и изнасянето на необслужваните кредити извън техните баланси. С влизането в сила на СЗА през декември 2019 г., и с оглед взетото решение от Юробанк Ергасиас да се включи за всички старши ноти от сделката Кайро, банката сключи обвързващи споразумения за: а) продажба на 20% от мецанина и минималният необходим процент (според СЗА) на младши ноти от секюритизацията на портфейл от смесени активи с брутна балансова стойност от около 7,5 млрд. евро (проект Кайро, включващ основно необслужвани експозиции) и б) продажбата на мажоритарен дял във Financial Planning Services S.A. (FPS), дружество лицензирано за обслужване на заеми и 100% собственост на Eurobank (по проект Европа). Горепосочените проекти са ключов компонент от предварително разработения план за намаляване на необслужваните кредити за целево постигане на съотношение от около 16% през първото тримесечие на 2020 г. и едноцифрено съотношение до 2021 г.

В отговор на избухналата епидемия от коронавирус, на 12 март 2020 г. ЕЦБ обяви редица временни мерки за подпомагане на капитала и оперативна помощ, за да гарантира, че пряко контролираните от нея банки могат да продължат да изпълняват ролята си във финансирането на реалната икономика. На банките ще бъде разрешено да използват буфери за капитал и ликвидност и да покриват изискванията по стълб 2 с различни от инструментите на СЕТ 1. На същата дата ЕБО реши да отложи провеждането на стрес тест за целия ЕС до 2021 г., за да позволи на банките да се съсредоточат и да гарантират непрекъснатост на основните си операции, включително подкрепа за своите клиенти. ЕЦБ заяви, че подкрепя горепосоченото решение на ЕБО и ще разшири отлагането за всички банки (включително Юробанк Ергасиас), подлежащи на стрес тест през 2020 г. В допълнение, ЕБО заяви, че е налице гъвкавост при прилагането на Насоките на ЕБО за управление на необслужвани експозиции и експозиции с мерки за задържане, и призова за тесен диалог между надзорните органи и банките, а така също и относно стратегии за управление на необслужвани експозиции по отделни кредити.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

1. Обща информация (продължение)

Позиция на Групата Юробанк, Гърция (продължение)

Сделки със свързани лица – структура на акционерния капитал на Eurobank Ergasias S.A.

През май 2019 г., след увеличението на акционерния капитал на Юробанк Ергасиас в контекста на сливането с поглъщане на Grivalia Properties REIC, процентът на обикновените акции с право на глас, притежаван от Гръцкият фонд за финансова стабилност (ГФФС), намалява от 2,38% до 1,40%. Все още се счита, че ГФФС има значително влияние върху Юробанк Ергасиас съгласно разпоредбите на закон 3864/2010, който е в сила, както и поради Рамковото споразумение за взаимоотношения (RFA), което Юробанк Ергасиас е сключила с ГФФС.

По-конкретно, наред с други права съгласно закон 3864/2010, който е в сила, и рамковото споразумение с фонда, ГФФС упражнява своето право на глас в общото събрание на Юробанк Ергасиас само за решения относно изменението на Устава на Юробанк Ергасиас, включително увеличаването или намаляването на капитала на Юробанк Ергасиас или предоставянето на съответно разрешение на Управителния съвет на Юробанк Ергасиас, решения относно сливания, разделяния, преустройство, възстановяване, удължаване на съществуването или прекратяването на Юробанк Ергасиас, трансфер на активи (включително продажба на дъщерни дружества) или всеки друг въпрос, изискващ одобрение от квалифицирано мнозинство, както е записано в Закона за предприятията 4548/2018. В допълнение на 4 декември 2015 г. Юробанк Ергасиас сключи ново Рамково споразумение с ГФФС, заменяйки предишното, подписано на 26 август 2014г., което регулира по-конкретно, (а) корпоративното управление на банката, (б) плана за реструктуриране и неговото съблюдаване, (в) мониторинг върху прилаганата рамката за управление на необслужвани кредити и изпълнението на решението за необслужвани кредити от страна на банката, (г) значими задължения и прехвърляне на правата на глас, (д) мониторинг на фактическия рисков профил на банката, съгласно одобрените рискова и капиталова стратегии, (е) предварително писмено съгласуване за рисковата и капиталова стратегии на банката и за стратегията, политиката и управлението на Групата с ГФФС по отношение на просрочените и необслужваните кредити и всяко подобрене, удължаване на срока, преразглеждане и отклонение от договореностите и (ж) задачите, правата и задълженията на представителя на ГФФС в Съвета на директорите на Юробанк Ергасиас.

Банката извършва голям брой сделки със свързани лица в нормалния ход на своята дейност и сделките се сключват при същите условия като тези с трети страни. Тези сделки със свързани лица включват предоставени кредити, привлечени депозити и издадени гаранции. Освен това, като част от обичайния бизнес свързан с дейностите по инвестиционно банкиране, Групата понякога може да държи позиции в дългови и капиталови инструменти на свързани лица.

След приключването на сливането на Юробанк с Grivalia Properties REIC, Fairfax group увеличи процентния си дял в акционерния капитал на Юробанк Ергасиас, който към 31 декември 2019 г. е вече 31,27%.

Съгласно плана за реструктуриране на Юробанк, одобрен от Европейската комисия на 26 ноември 2015 г., край на периода на реструктуриране беше 31 декември 2018 г.

2. База за изготвяне на финансовите отчети и счетоводна политика

Основните счетоводни принципи, залегнали при изготвянето на самостоятелните финансови отчети са представени както следва:

Юробанк България АД изготвя самостоятелни финансови отчети. Банката има едно дъщерно дружество към 31 декември 2019 г. – И АР БИ Лизинг България ЕАД. Банката използва посочената в чл. 38 (10) от Закона за счетоводството и съгласно МСФО 10, ал. 4 възможност за освобождаване от изготвянето на консолидирани финансови отчети.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.1 База за изготвяне на финансовите отчети

Самостоятелните финансови отчети на Банката са изготвени в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския Съюз (ЕС) и онези разяснения, издадени от Комитета за разяснения (КРМСФО), приети и действащи или приети и приложени по-рано към датата на изготвяне на тези самостоятелни финансови отчети.

Самостоятелните финансови отчети са изготвени при спазване на принципа на историческата цена, изменена от:

- преоценката на финансовите активи/финансови активи оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и на финансови активи и финансови пасиви (включително деривативни инструменти), отчитани по справедлива стойност в печалба или загуба;
- собствени земя и имоти – отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход;
- инвестиционни имоти - отчитани по справедлива стойност в печалба или загуба;
- придобити имоти – оценявани по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност;
- задължения по планове с дефинирани доходи – отчитани по настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи.
- придобити активи и поети пасиви при сливане – оценени по справедлива стойност.

Използване на оценки и допускания

Изготвянето на самостоятелните финансови отчети в съответствие с МСФО изисква използването на оценки и допускания, описани в Раздел 3. Критични счетоводни оценки и допускания при прилагане на счетоводни политики, които оказват влияние върху отчетните стойности на активите и пасивите и оповестяванията на условни пасиви към датата на финансовите отчети и отчетните стойности за приходи и разходи през отчетния период. Въпреки че тези оценки са базирани на най-доброто знание за текущи събития и действия на управителите на Банката, действителните резултати могат да се различават от тези оценки.

2.1.1 Нови и изменени стандарти и нови разяснения, приети от Банката

Следните изменения на стандарти и нови разяснения, публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и Комитета за разяснения (КРМСФО), приети от Европейския Съюз (ЕС), се прилагат от 1 януари 2019 г.:

МСФО 9, Изменение – Характеристики за предплащане с отрицателна компенсация

Изменението променя изискванията на МСФО 9, за да позволи оценяването на финансов актив по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, в зависимост от бизнес модела, дори в случаите на опции за предплащане, които биха могли да доведат до получаване на обезщетение от страна на страната, която е инициирала предсрочното прекратяване от другата страна (отрицателна компенсация). Следователно оценката на тези финансови активи ще бъде независима от събитието или обстоятелството, което е причинило предсрочното прекратяване на договора и независимо от това коя страна плаща или получава разумно обезщетение за предсрочното прекратяване. Прилагането на МСФО 9 преди изменението, вероятно би довело до оценката на тези финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Измененията също така потвърждават модификацията на финансовите пасиви съгласно МСФО 9. В частност, когато финансов пасив, отчитан по амортизирана стойност, се модифицира, без това да води до отписване, печалба или загуба, изчислена като разлика между първоначалните договорни парични потоци и променените парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент, следва да се признават в печалба или загуба.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.1 База за изготвяне на финансовите отчети (продължение)

2.1.1 Нови и изменени стандарти и нови разяснения, приети от Банката (продължение)

МСФО 9, Изменение – Характеристики за предплащане с отрицателна компенсация (продължение)

Приемането на изменението не се очаква да окаже влияние върху самостоятелните финансови отчети на Банката.

КРМСФО 23, Несигурност при третирането на данъци върху дохода

Това разяснение дава насоки по прилагането на изискванията за признаване и оценяване в МСС 12 Данъци върху дохода, когато има несигурност по отношение на третирането на данъка върху дохода. При такива обстоятелства признаването и оценката на текущ или отсрочен данъчен актив или пасив съгласно МСС 12 се основава на облагаема печалба (данъчна загуба), данъчни основи, неизползвани данъчни загуби и данъчни кредити и данъчни ставки, определени при прилагане на КРМСФО 23.

Според тълкуването всяко несигурно данъчно третиране се разглежда отделно или заедно като група, в зависимост от това кой подход по-добре прогнозира разрешаването на несигурността. Предприятието следва да приеме, че даден данъчен орган с право да разгледа данъчното третиране ще ги разгледа и ще да имат пълна информация за цялата съответна информация.

Също така ако предприятието преценява, че е вероятно данъчната администрация да приеме несигурно данъчно третиране, тя трябва да определи отчитането на данъка върху дохода в съответствие с това данъчно третиране. Ако се стигне до заключението, че не е вероятно това третиране да бъде прието, ефектът от несигурността при отчитане на данъците върху дохода следва да бъде отразен в периода, в който е направено това определяне, като се използва методът, който най-добре прогнозира решаването на несигурността т.е. най-вероятната сума или метода на очакваната стойност.

Решенията и оценките, направени за признаването и оценяването на ефекта от несигурното данъчно третиране, следва да бъдат преоценени, когато се променят обстоятелствата или възникне нова информация, която засяга тези решения (например действия на данъчната администрация, доказателство, че е заело определена позиция във връзка с подобна позиция или изтичането на нейното право да разглежда конкретно данъчно третиране).

Приемането на тълкуването не се очаква да има ефект върху самостоятелните финансови отчети на Банката.

МСФО 16, Лизинг

МСФО 16, който заменя МСС 17 „Лизинг” и свързаните с него тълкувания, въвежда единен балансов счетоводен модел на лизинг за лизингополучателите, при който се елиминира класификацията от гледна точка на лизингополучателя на лизинговите договори за като оперативен или финансов лизинг и всички лизингови договори се третира по начин, подобен на финансовия лизинг съгласно МСС 17.

Дефиницията за лизинг съгласно МСФО 16 се отнася главно до понятието за контрол. Новият стандарт въвежда разграничение между лизинговите договори и договорите за услуги въз основа на това дали използването на идентифициран актив се контролира от клиента. Счита се, че съществува контрол, ако клиентът има:

- Правото да получава почти всички икономически ползи от използването на идентифициран актив;
- и
- Правото да насочва използването на този актив.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.1 База за изготвяне на финансовите отчети (продължение)

2.1.1 Нови и изменени стандарти и нови разяснения, приети от Банката (продължение)

МСФО 16, Лизинг (продължение)

МСФО 16 предвижда признаването на „право на ползване на актива“ и „лизингово задължение“ в началото на срока на лизинга, в случай че има договор или част от договор, който предава на лизингополучателя правото да използва актив за определен период от време срещу възнаграждение. Правото на ползване на актива първоначално се оценява по цена на придобиване, състояща се от сумата на лизинговото задължение, плюс всички лизингови плащания към лизингодателя на или преди датата на започване, намалени с всички получени лизингови стимули, първоначалната оценка на разходите за възстановяване и всякакви първоначални преки разходи, направени от лизингополучателя и впоследствие по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и обезценка. Лизинговото задължение първоначално се признава в размер, равен на настоящата стойност на лизинговите плащания за срока на лизинга, които все още не са платени.

Съответно, характерният линеен разход за оперативния лизинг по МСС 17, се заменя от разходи за амортизация за „правото на използване на актива“ и разходите за лихви по „лизинговите задължения“. Признаването на активи и пасиви от лизингополучателите, както е описано по-горе, не се изисква за някои краткосрочни лизингови договори и лизинг на активи с ниска стойност. Освен това, счетоводното третиране на лизингодателите не се влияе съществено от изискванията на МСФО 16.

Преход към МСФО 16

Датата на първоначално прилагане на МСФО 16 за Банката е 1 януари 2019 г. Банката е избрала модифицираното ретроспективно прилагане на МСФО 16 и следователно сравнителната информация няма да бъде преизчислявана.

Банката се е възползвала от практическата целесъобразност при прехода към МСФО 16 да не оценява отново дали даден договор е или съдържа лизинг. Съответно, съществуващите договори, класифицирани преди като договори за услуги, като банкомати и печатни услуги, няма да бъдат класифицирани като лизинг съгласно МСФО 16, докато определението, дефинирано в МСФО 16 започне да се прилага за всички договори за наем, сключени или променени на или след 1 януари 2019.

В съответствие с МСФО 16, към датата на започване на лизинговия договор, Банката като лизингополучател признава активите, за които има право на ползване и лизинговите задължения в отчета за финансовото състояние, първоначално оценени по настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания.

Банката е приложила този принцип на първоначално измерване за всички лизингови договори, с изключение на тези със срок на лизинг от 12 месеца или по-малко, като се възползва от изключенията за краткосрочните лизингови договори и лизингови договори на активи с ниска стойност (по-малка от 10,000 лева).

При прилагането на модифицирания ретроспективен подход за преход, Банката използва следните основни оценки и преценки:

- При определяне срока на лизингов договор, където Банката е лизингополучателят, включително тези лизингови договори с неопределен срок на живот, бяха взети предвид и оценени всички съответстващи факти и обстоятелства, като бъдещи жилищни нужди и очаквано използване на имота. Освен това бяха разгледани опциите за удължаване или прекратяване на лизингов договор, за които е налице сигурност в разумни граници за упражняването им. Тези оценки ще се преразглеждат редовно по време на срока на лизинга.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.1 База за изготвяне на финансовите отчети (продължение)

2.1.1 Нови и изменени стандарти и нови разяснения, приети от Банката (продължение)

МСФО 16, Лизинг (продължение)

- Дисконтовият процент, използван за определяне на лизинговите задължения, се преизчислява редовно, като се използва актуална входяща информация.
- Настоящата стойност на лизинговите задължения се измерва чрез използване на вътрешно определен лихвен процент за заемане на средства към датата на преминаване към стандарта, доколкото лихвеният процент, включен в лизинговите договори, не може лесно и на готово да се определи. За Банката вътрешно определеният лихвен процент на заемите е равен на цената на привлечените от Банката депозити за съответната валута. Дисконтовият процент, използван за определяне на лизинговите задължения, се преизчислява редовно, като се използва актуална входяща информация.
- Приложимите данъци, данък върху добавената стойност и митнически такси бяха изключени от обхвата на изчисленията по МСФО 16.

Количественият ефект от прилагането на МСФО 16 към 1 януари 2019 г. е оповестен в приложение 2.3.1

МСС 28, Изменение - Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия

Изменението пояснява, че МСФО 9 „Финансови инструменти“, включително неговите изисквания за обезценка, се прилага за дългосрочни участия в асоциирани или съвместни предприятия, които са част от нетната инвестиция на предприятието в асоциираното или съвместното предприятие, но не се отчитат по метода на собствения капитал.

Съгласно изменението, предприятието не следва да взема предвид каквито и да било корекции на балансовата стойност на дългосрочните лихви (нетна инвестиция в асоциираното или съвместното предприятие), произтичащи от прилагането на МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия“ при прилагането МСФО 9.

Приемането на изменението не се очаква да има ефект върху самостоятелните финансови отчети на Банката.

МСС 19, Изменение - Изменение на плана, съкращаване или уреждане

Изменението пояснява, че когато се налага промяна на план с дефинирани доходи, т.е. ако е налице изменение, съкращаване или уреждане и се изисква повторно оценяване на нетния пасив или актив, актуализираните актюерски допускания от повторната оценка следва да се използват за определяне на текущите разходи за услугата и нетната лихва за остатъка от отчетния период след промяната на плана. Освен това, изменението включва пояснения относно ефекта от изменението на плана, съкращаването или уреждането на изискванията по отношение на тавана на активите.

Приемането на изменението не се очаква да има ефект върху самостоятелните финансови отчети на Банката.

Годишни подобрения на МСФО цикъл 2015-2017 г.

Подобренията въвеждат ключови промени в няколко стандарта, както е посочено по-долу:

Измененията на МСФО 3 „Бизнес комбинации“ и МСФО 11 „Съвместни предприятия“ изясняват как предприятието отчита увеличението на участието си в съвместна операция, която отговаря на определението за бизнес. По-конкретно, когато предприятието придобие контрол върху бизнес, който е съвместно предприятие, тогава сделката представлява бизнес комбинация, постигната на етапи и придобиващата страна преизчислява целия предишен дял в активите и пасивите на съвместната дейност по справедлива стойност. Обратно, ако дадена страна получи съвместен контрол върху бизнес, който е съвместно предприятие, тогава притежаваното преди това участие не се преизчислява.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.1 База за изготвяне на финансовите отчети (продължение)

2.1.1 Нови и изменени стандарти и нови разяснения, приети от Банката (продължение)

Годишни подобрения на МСФО цикъл 2015-2017 г. (продължение)

Подобрението на МСС 12 „Данъци върху дохода“ пояснява, че всички данъчни последици от дивиденди, свързани с данъка върху доходите, включително плащания по финансови инструменти, класифицирани като собствен капитал, следва да бъдат признати в печалбата или загубата, друг всеобхватен доход или собствен капитал, в зависимост от това, къде са признати първоначалната транзакция или събитието, които са генерирали печалба, която може да се разпредели като дивидент. Изменението на МСС 23 „Разходи по заеми“ пояснява, че всяко заемане на средства първоначално извършено за разработване на отговарящ на условията актив трябва да се третира като част от средствата, които предприятието е взело назаем като цяло, когато всички дейности, необходими за подготовката на актива за използване по предназначение или продажбата му, са изпълнени.

Приемането на измененията не се очаква да има ефект върху самостоятелните финансови отчети на Банката.

Нови стандарти, изменения на стандарти и тълкувания, които все още не са приети от Банката

Редица нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и тълкувания са в сила след 2019 г., тъй като те все още не са одобрени от Европейския съюз или не са били прилагани по-рано от Банката. Тези, които могат да имат отношение към Банката, са изложени по-долу:

Реформа за лихвена референтна оценка: Изменения на МСФО 9, МСС 39 и МСФО 7 (в сила от 1 януари 2020 г.)

През септември 2019 г. СМСС издаде изменения в МСФО 9 „Финансови инструменти“, МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“ и МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестявания“ насочени към последиците от прилагане изискванията за счетоводно отчитане на хеджирането, свързани с несигурността, произтичаща от пазарната реформа на няколко критерия за референтни лихвени проценти (наричана „реформа на IBOR“).

В резултат на реформата на IBOR може да има несигурност относно: а) референтния лихвения процент, определен като хеджиран риск и / или б) срока или размера на референтно определените парични потоци на хеджираната позиция или хеджиращия инструмент, през периода преди замяната на съществуващ лихвен процент с алтернативен, почти безрисков лихвен процент („RFR“).

Измененията модифицират някои изисквания за отчитане на хеджирането съгласно МСС 39 или МСФО 9, за да осигурят временни облекчения от потенциалния ефект на несигурността през този период. Тези облекчения са свързани главно с високо вероятното изискване за хеджиране на паричните потоци, съответствието с идентифицирания характер на рисковия компонент и прилагането на перспективни и ретроспективни тестове за ефективност.

СМСС се занимава с реформата на IBOR и нейните потенциални ефекти върху финансовото отчитане на две фази. Тези изменения завършват първата фаза, която се фокусира върху въпросите, засягащи финансовото отчитане в периода преди реформата на лихвения процент, докато втората фаза се фокусира върху потенциални проблеми, които могат да засегнат финансовото отчитане, след като съществуващият лихвен процент бъде заменен с RFR.

Както е описано в бележка 2.2.3, като избор на политика, разрешен съгласно МСФО 9, Банката избира да продължи да прилага счетоводното хеджиране в съответствие с МСС 39. Следователно измененията на МСС 39 и МСФО 7 ще бъдат приложими за Банката.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.1 База за изготвяне на финансовите отчети (продължение)

2.1.1 Нови и изменени стандарти и нови разяснения, които все още не са приети от Банката (продължение)

Банката е създавала програма наречена „преминаване към IBOR“ за осъществяване на прехода към алтернативни лихвени проценти, която се фокусира върху ключови области на въздействие върху клиентските договори, системи и процеси, финансово отчитане, оценяване, планиране и връзка на капитала и ликвидността.

Банката текущо прави оценка на измененията, за да определи степента, в която предоставените облекчения ще се прилагат в хеджиращи взаимоотношения.

Изменения към препратките на концептуалната рамка в МСФО стандартите (в сила от 1 януари 2020 г.)

През март 2018 г. СМСС публикува преработената си концептуална рамка. Тя заменя предишната версия на концептуалната рамка, издадена през 2010 г. Ревизиите, извършени от СМСС, въведоха нова глава за измерване и оценка, актуализирани дефиниции и критерии за признаване на актив/пасив, както и разяснения по важни области.

Наред с преработената концептуална рамка, СМСС публикува придружаващ документ „Изменения на референциите на концептуалната рамка в МСФО стандартите“, който съдържа последващи изменения на засегнатите стандарти, така че да се позовават на новата рамка.

Приемането на измененията не се очаква да има ефект върху самостоятелните финансови отчети на Банката.

Изменения на МСФО 3 Бизнес комбинации (в сила от 1 януари 2020 г., все още неприет от ЕС)

СМСС публикува изменения в дефиницията на бизнес в МСФО 3 „Бизнес комбинации“, за да помогне на предприятията да определят дали придобит набор от дейности и активи е бизнес или не. Те поясняват минималните изисквания за бизнес, премахват оценката дали участниците на пазара са в състояние да заменят липсващи елементи и добавят насоки, за да помогнат на предприятията да преценят дали даден придобит процес е съществен, стеснява дефинициите за бизнес и резултат и въвежда опционен тест за концентрация по справедлива стойност.

Приемането на измененията не се очаква да има ефект върху самостоятелните финансови отчети на Банката.

Изменения на МСС 1 и МСС 8: Дефиниция на същественост (в сила от 1 януари 2020 г.)

Измененията в МСС 1 „Представяне на финансови отчети“ и МСС 8 „Счетоводни политики, промени в счетоводните оценки и грешки“ имат за цел да приведат дефиницията за „същественост“ в стандартите и да изяснят някои аспекти на определението. Според новата дефиниция информацията е съществена, ако пропускането, погрешното или неясно представяне може да се очаква да повлияе на решенията, които основните потребители на финансовите отчети за общо предназначение правят на базата на тези финансови отчети, които предоставят финансова информация за конкретно отчитащо се предприятие. Измененията уточняват, че съществеността ще зависи от естеството или значението на информацията, или и от двете.

Приемането на измененията не се очаква да има ефект върху самостоятелните финансови отчети на Банката.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.1 База за изготвяне на финансовите отчети (продължение)

2.1.1 Нови стандарти, изменения на стандарти и тълкувания, които все още не са приети от Банката (продължение)

МСС 1, Изменения, Класификация на пасивите като текущи или нетекущи (в сила от 1 януари 2022 г., все още не е одобрен от ЕС)

Измененията засягат само представянето на пасивите в отчета за финансовото състояние и дават разяснения относно дефиницията на правото за отсрочване на уреждането на пасив, като същевременно изясняват, че класификацията на пасивите като текущи или нетекущи трябва да се основава на права, които съществуват в края на отчетния период. Освен това е изяснено, че оценката за класификация на пасивите, направена в края на отчетния период, не се влияе от очакванията дали предприятието ще упражни правото си на отсрочване на погасяване на пасив. Съветът също така поясни, че когато класифицира пасивите като текущи или нетекущи, предприятието може да игнорира само онези опции за конверсия, които се признават като собствен капитал.

Не се очаква приемането на измененията да има ефект върху самостоятелните финансови отчети на Банката.

МСФО 17, Застрахователни договори (в сила от 1 януари 2021 г., все още неприет от ЕС)

МСФО 17, който заменя МСФО 4 „Застрахователни договори“, предоставя изчерпателен и последователен счетоводен модел за застрахователни договори. Той се прилага за издадени застрахователни договори, за всички презастрахователни договори и за инвестиционни договори с дискреционни характеристики за участие, които предприятието издава, при условие че също така издава застрахователни договори. Договори за финансова гаранция могат да бъдат включени в обхвата на МСФО 17, ако предприятието е твърдяло, че ги счита за застрахователни договори.

Съгласно общия модел на МСФО 17, групите от застрахователни договори, които се управляват заедно и са обект на сходни рискове, се оценяват на базата на градивни елементи от дисконтирани, вероятно претеглени бъдещи парични потоци, корекция на риска и договорения марж за услуги („CSM“) представляващи нереализираната печалба от договорите. Според модела оценките се преоценяват за всеки отчетен период. Може да се използва опростен подход за измерване, ако се очаква, че това ще доведе до разумно приближаване на общия модел или ако договорите са краткосрочни.

Приходите се разпределят по периоди пропорционално на стойността на очакваното покритие и други услуги, които застрахователят предоставя през периода, претенциите се представят при възникване и всички инвестиционни компоненти, т.е. сумите, възстановени на притежателите на полици, дори ако застрахователното събитие не настъпи, не се включват в приходите и исовете.

През юни 2019 г. СМСС публикува проект на проекта за изложение към МСФО 17, включително отлагане на датата на влизане в сила за една година, така че предприятията да бъдат задължени да прилагат МСФО 17 за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022 г.

МСФО 17 не е от значение за дейността на Банката.

Политиките, описани по-долу, са надлежно приложени за 2019 година и 2018 година.

2.2 Основни елементи на счетоводните политики

2.2.1 Акции в дъщерни предприятия

Инвестициите в дъщерни предприятия, включително инвестициите, направени чрез сделки с дружества под общ контрол, се отчитат по цена на придобиване, намалена със загубите от обезценка. Цената представлява справедливата стойност на платената сума или емитираните акции, или ако това не може да бъде надлежно определено, заплатеното възнаграждение заедно с всички пряко свързани разходи.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.1. Акции в дъщерни предприятия (продължение)

Бизнес комбинации

Банката отчита бизнес комбинации по метода на придобиване, когато контролът се прехвърля на Банката. Прехвърленото възнаграждение при придобиването, обикновено се оценява по справедлива стойност, както и придобитите идентифицируеми нетни активи. Всяка възникнала репутация се тества ежегодно за обезценка. Всяка печалба от покупка при бизнес комбинация се признава незабавно в печалбата или загубата. Транзакционните разходи се приспадат при възникването им, с изключение на случаите, когато са свързани с емитирането на дългови ценни книжа или капиталови инструменти.

Прехвърленото възнаграждение не включва суми, свързани с уреждането на съществуващи отношения. Такива суми обикновено се признават в печалбата или загубата.

Всяка условно възнаграждение се оценява по справедлива стойност към датата на придобиване. Ако задължението за плащане на условно възнаграждение, което отговаря на определението за финансов инструмент, се класифицира като собствен капитал, то не се преоценява и сегълментът се отчита собствения капитал. Съществува и противоположен подход, при който условно възнаграждение се преизчислява по справедлива стойност на всяка отчетна дата и последващите промени в справедливата му стойност се признават в печалбата или загубата.

Сливане

Сливания между Банката с едно или повече свързани с нея дружества, се отчитат в съответствие с МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки” и позовавайки се на последните решения на други органи, определящи стандартите, които използват сходна концептуална рамка, следвайки общите принципи на МСФО.

При такива сделки Банката отчита придобитите активи и пасиви на влятото дъщерно дружество по техните балансови стойности към датата на юридическото сливане без корекции на справедливата стойност. Разлика между стойността на инвестицията в дружество преди юридическото сливане и балансовата стойност на придобитите нетни активи, се признава в собствения капитал на Банката.

Сделките елиминирани при сливане

Вътрешногруповите салда и трансакции и всички нереализирани приходи и разходи, произтичащи от вътрешногрупови трансакции, се елиминират. Нереализираните печалби, произтичащи от сделки с инвестиции в собствения капитал, се елиминират спрямо инвестицията до степента на участие на Банката, в която е инвестирано. Нереализираните загуби се елиминират по същия начин като нереализираните печалби, но само доколкото няма доказателства за обезценка.

2.2.2 Функционална и отчетна валута

Данните във финансовите отчети са представени във валутата на основната икономическа среда, в която Банката извършва своята дейност (функционална валута). Финансовите отчети са представени в български лева (BGN) в хиляди лева, освен ако не е посочено друго.

Операции и салда

Операции с чуждестранна валута се осчетоводяват по официалния курс на Централната банка в деня на операцията. Печалбите и загубите в резултат на валутни операции и от преоценка на активи и пасиви в чуждестранна валута се признават в отчета за доходите. Салдата на тези активи и пасиви се преоценяват по официалния курс на Централната банка в края на отчетната година.

Паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута и отчетени по историческа стойност, се преоценяват във функционалната валута по валутни курсове за всяка отделна валута в деня на операцията и курсовите разлики се признават в отчета за доходите.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.2 Функционална и отчетна валута(продължение)

Непаричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута и отчетени по историческа стойност, се отчитат по официалния валутен курс в деня на операцията, с изключение на непарични позиции, деноминирани в чуждестранна валута, които са оценени по справедлива стойност, които се преоценяват по валутния курс за деня, в който е определена справедливата му стойност. Курсовите разлики, свързани с тези непарични позиции, се третираат като част от промяната на справедливата им стойност и се признават в отчета за доходите или директно в собствения капитал в зависимост от класификацията на непаричната позиция.

Към 31 декември 2019 г. паричните активи и пасиви са преоценени по фиксинга на Централната банка: 1 лев = 0.5113 евро (2018 г.: 1 лев = 0.5113 евро) и 1 лев = 0.574386 щ.д. (2018 г.: 1 лев = 0.585429 щ.д.).

2.2.3 Деривативни финансови инструменти и отчитане на хеджиране

Дериватите са финансови инструменти:

- (а) чиято стойност се променя в отговор на промени в специфичен лихвен процент, цена на финансов инструмент, валутен курс, индекс на цени или лихвени проценти, кредитен рейтинг или кредитен индекс, или друга променлива;
- (б) които не изискват първоначална нетна инвестиция или изискват малка първоначална нетна инвестиция в сравнение с други видове сделки, при които се очаква да реагират по подобен начин на промени в пазарните условия;
- (в) които са платими на бъдеща дата.

Деривативните финансови инструменти, включващи валутни и лихвени суапи, валутни и лихвени форуърдни договори, опции и фючърси, се признават първоначално в баланса по справедлива стойност на датата, на която е сключен договорът за деривативен инструмент и последващо се преоценяват по справедлива стойност. Всички деривати се отчитат като актив, когато справедливата им стойност е положителна величина и като задължение – когато справедливата им стойност е отрицателна величина. Обичайно нетната инвестиция е равна на нула (т.е. първоначалната нетна справедлива стойност на вземането и задължението е нула). Справедливата стойност на дериватите се определя на база на котираните пазарни цени, включващи най-скорошни пазарни транзакции, или чрез използване на други оценителски техники, ако са приложими. Промените в справедливата стойност на дериватите се включва в отчета за доходите. Принципите за оценка на справедливата стойност на финансови инструменти, включително деривативни финансови инструменти, са описани в Приложение 2.2.14 Справедлива стойност на финансовите активи.

По отношение на третирането на валутните суапи, те впоследствие не се преоценяват - договорните задължения за размяна при падежа се отчитат съответно като задбалансови активи и пасиви, а имплицитният лихвен диференциал се начислява (амортизира) в отчета за доходите като лихвен приход/ разход.

Финансовите активи, които включват в себе си деривативен инструмент, се признават в баланса като едно цяло, в съответната категория, на база направената оценката на инструмента по отношение на неговите договорни парични потоци и бизнес модела, описани в Приложение 2.2.10. Някои деривати, съдържащи се във финансови пасиви, се третираат като отделни деривати, когато техните рискове и характеристики не са тясно свързани с тези на основния договор, а основният договор не се отчита по справедлива стойност в печалбата или загубата. Тези деривати се оценяват по справедлива стойност, като промените в справедливата стойност се признават в отчета за доходите.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.3 Деривативни финансови инструменти и отчитане на хеджиране (продължение)

Счетоводно отчитане на хеджирането

За целите на счетоводното отчитане на хеджирането, Банката образува хеджираща връзка между хеджиращия инструмент и хеджираната позиция или групата от инструменти, които се хеджират. Хеджиращият инструмент е дериват или недеривативен финансов актив или финансов пасив, чиято справедлива стойност или парични потоци се очаква да компенсират промените в справедливата стойност или паричните потоци на съответната хеджирана позиция.

По-конкретно, Банката определя дериватите като: хеджиращи експозицията към промени в справедливата стойност на признати активи или пасиви или непризнати ангажименти (хеджиране на справедливата стойност).

За да се прилага счетоводното отчитане на хеджирането, трябва да бъдат изпълнени определени критерии. При възникване на сделката Банката документираща връзката между хеджираните позиции и хеджиращите инструменти, както и целите си по отношение управлението на риска и хеджиращата си стратегия, както и метода, който ще се използва за оценка на ефективността на хеджиращата връзка. Банката документираща своите оценки както при първоначалното извършване на сделката, така и текущо, дали и доколко дериватите, използвани в хеджингови операции, са високоефективни при компенсиране на промените в справедливите стойности или паричните потоци на хеджираните позиции и дали действителните резултати от всеки хедж са в диапазона от 80-125%. Ако дадено взаимоотношение не отговаря на гореспоменатите критерии за ефективност на хеджирането, Банката преустановява счетоводно отчитане на хеджирането за бъдещите периоди. По същия начин, ако хеджиращият дериват приключва или бъде продаден, прекратен или упражнен, или хеджирането е отменено, тогава отчитането на хеджирането се преустановява проспективно. В допълнение, Банката използва и други деривати, които не са в квалифицирани хеджиращи отношения, за да управлява експозицията си главно към лихвени и валутни рискове. Необозначените хеджове са деривати, които се сключват като икономически хеджове на активи и пасиви, за които не се прилагат правилата на счетоводен хедж. Тези деривативни инструменти биват класифицирани заедно с онези, които се използват с цел търгуване.

Методиката за признаване на печалба или загуба в резултат на промяна на справедливата стойност зависи от това дали дериватите са предназначени и квалифицирани като хеджиращи инструменти, и ако те са такива, се взема предвид и същността на позицията, която се хеджира с тях.

Освен това, Банката може да определи групи от позиции като хеджирани позиции, чрез агрегиране на признати активи или пасиви или непризнати, но много вероятни сделки с подобни рискови характеристики, които определят експозицията, за която са хеджирани. Въпреки че общите рискови експозиции могат да бъдат различни за отделните позиции в групата, специфичният риск, който се хеджира, ще бъде присъщ на всеки от елементите в групата.

(i) Хеджиране на справедлива стойност

Банката прилага хеджиране на справедливата стойност за хеджиране на експозициите по отношение предимно на промени в справедливата стойност, дължаща се на лихвения риск и валутния риск.

Лихвеният и валутен риск по отношение на приложимата референтна ставка могат да бъдат хеджирани чрез лихвени суапове и кръстосани валутни суапове.

Банката използва метода долар-офсет, за да оцени ефективността на хеджирането по справедлива стойност. Това е количествен метод, който включва сравнение на промяната в справедливата стойност на хеджиращия инструмент с промяната в справедливата стойност на хеджираната позиция, свързана с хеджирания риск. Дори ако не се очаква хеджирането да бъде високоефективно в даден период, отчитането на хеджирането не се изключва, ако се очаква ефективността да остане достатъчно висока през целия живот на хеджирането.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.3 Деривативни финансови инструменти и отчитане на хеджиране (продължение)

Промените в справедливата стойност на дериватите, които са определени и отговарят на изискванията за хеджиране на справедлива стойност, се отчитат в отчета за доходите, заедно с промените в справедливата стойност на хеджираните активи или пасиви, които се дължат на хеджирания риск. Банката прекратява отчитането на хеджиране в случай, че хеджиращият инструмент изтече или бъде продаден, прекратен или упражнен, хеджирането вече не отговаря на критериите за отчитане на хеджиране или е прието за отменено. В такива случаи всяка корекция на балансовата сума на хеджираната позиция, за която се прилага методът на ефективната лихва, се амортизира като печалба или загуба през периода до падежа. Неефективно хеджирането може да възникне в случай на потенциални разлики в критичните условия между хеджираната позиция и хеджиращия инструмент, като падеж, честота на нулиране на лихвения процент и криви на дисконтиране.

(ii) Деривати, които не са предназначени за хеджиращи инструменти

Промените в справедливата стойност на деривативни финансови инструменти, които не са предназначени за хеджиращи инструменти или не са определени за счетоводно отчитане на хеджиране, се признават в отчета за доходите.

Справедливата стойност на деривативните инструменти, държани за търгуване и хеджиране, са оповестени в Приложение 25.

2.2.4 Отчет за доходите

(i) Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от лихви и разходите за лихви се признават в отчета за доходите за всички лихвоносни финансови инструменти на база текущо начисляване, като се използва методът на ефективния лихвен процент (ЕЛП). Ефективният лихвен процент е процентът, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления през очакваната продължителност на живота на финансовия инструмент или, когато е подходящо, по-кратък период, до брутната балансова стойност на финансовия актив или нетната отчетна стойност на финансовия пасив. При изчисляване на ЕЛП за финансови инструменти, различни от закупени или първоначално възникнали активи с кредитна обезценка (РОСИ), Банката оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но не взема предвид очакваните кредитни загуби. За финансовите активи, които са закупени или първоначално възникнали активи с кредитна обезценка се използва се кредитно-коригиран ЕЛП, представляващ лихвеният процент, който при първоначалното признаване на финансовия актив дисконтира очакваните бъдещи парични потоци (включително очакваните кредитни загуби) до справедливата стойност на РОСИ актива.

Амортизираната стойност на финансовия актив или пасив е сумата, по която се оценява при първоначално признаване минус погашенията на главницата, плюс или минус кумулативната амортизация, използвайки ЕЛП (както е описано по-горе), а за финансовите активи, коригирана само за очакваната компенсация за кредитна загуба, а брутната балансова стойност на финансовия актив е неговата амортизирана стойност преди коригиране за очаквани кредитни загуби.

Изчислението на ЕЛП включва всички транзакционни разходи и такси, платени или получени, които са неразделна част от ефективния лихвен процент и всички други премии или отстъпки.

Банката изчислява приходите и разходите от лихви, като прилага ЕЛП към брутната балансова стойност на необезценените финансови активи (експозиции класифицирани във Фаза 1 и 2) или към амортизираната стойност на финансовите пасиви.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.4 Отчет за доходите (продължение)

За финансови активи, които са станали обезценени след първоначално признаване (експозиции във Фаза 3), Банката изчислява приходите от лихви, като прилага ефективния лихвен процент към амортизираната стойност на финансовия актив (брутна балансова стойност намалена с очаквани кредитни загуби). Ако активът стане необезценен, тогава ЕЛП се прилага отново към брутната балансова стойност.

За финансови активи, които са били кредитно обезценени при първоначално признаване (РОСИ), лихвеният приход се изчислява чрез прилагане на кредитно-коригиран ЕЛП (изчислен както е описано по-горе) към амортизираната стойност на РОСИ финансовия актив. За такива активи, дори ако кредитният риск се подобри, приходите от лихви не се изчисляват върху брутната стойност на актива.

Приходите от лихви по всички дългови инструменти се признават в отчета за доходите и се представят в нетния лихвен доход.

(ii) Приходи и разходи от такси и комисиони

Получените и платени таксите и комисионите, които формират част от ефективния лихвен процент на финансова актив или пасив, са включени в ефективния лихвен процент.

Други приходи от такси и комисиони, като приходи от обслужване на сметки и такси за управление на активи (включително такси, базирани на представянето), се признават, когато свързаните с тях услуги се предоставят на клиента, доколкото е много вероятно да не се налага възстановяване на значителна сума на клиентите, призната вече като приход.

Комисионите и таксите, отнасящи се до валутни операции, внос и износ, преводи, банкови разноски и посредническа дейност, се признават при извършване на съответните трансакции. Разходи за такси и комисиони се отнасят главно до такси за трансакции и услуги, които се признават като разход при получаване на услугите.

В случай на договор с клиент, който води до признаването на финансов инструмент във финансовите отчети на Банката, който може да бъде частично в обхвата на МСФО 9 и частично в обхвата на МСФО 15, Банката първо прилага МСФО 9 като определи и измери частта от договора, която е в обхвата на МСФО 9 и впоследствие прилага МСФО 15 към остатъчната част.

2.2.5 Нетна печалба от търгуване

Нетният доход от търгуване включва печалби и загуби, свързани с деривативни финансови инструменти (хеджиращи и нехеджиращи). Всички промени в справедливата стойност на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, се признават като част от нетния доход от търговия в отчета за доходите.

2.2.6 Печалба/(загуба) от ценни книжа в инвестиционен портфейл, нетно

Печалбите/(загубите) от инвестиционни ценни книжа се отнасят до резултати, получени от реализирани печалби и загуби от ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през печалби и загуби, резултатите от ранната ликвидация на деривативни финансови инструменти с хеджиране на справедлива стойност (такси за прекратяване и отменяне на начисления от последната купонна дата) свързани с облигации, реализирани печалби и загуби от продажба на ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.7 Имоти и оборудване

Банката признава първоначално дълготрайните активи по цена на придобиване. Стойността включва покупната цена, включително мита и други невъзстановими данъци, както и разходите, които директно са свързани с доставката и привеждането на актива в действие, съгласно изискванията на Ръководството на Банката. Цената на придобиване на актива представлява паричния еквивалент, платен за придобиване на актива.

Банката включва последващите разходи към балансовата стойност на актива или ги признава като отделен актив, само когато е сигурно, че бъдещите парични потоци от ползването на актива ще бъдат получени и стойността на актива може да бъде измерена надеждно. Всички ремонти, поддръжката и обновяването на дълготрайния актив се отчитат в отчета за доходите през периода, през който възникват.

След първоначално признаване Банката прилага метода на справедлива стойност по отношение на земя и сгради. Всички останали класове дълготрайни активи се признават по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Справедливата стойност на земя и сгради се определя на база на оценки на професионални оценители и доказателства, основаващи се пазара на недвижими имоти. Основните методи за оценка включват:

- цени на пазарните аналози (оценяваните активи са сравнени с подобни, предлагани на пазара)
- настоящата стойност на бъдещите парични потоци от активи, генериращи наем (ДПП)
- метод на намаляване на разхода (взема се предвид цената, по която актива би могъл да бъде придобит или построен в момента и се намалява със стойността на икономическата и физическата амортизация на актива).

Преоценка на недвижимите имоти се извършва всяка година.

На датата на преоценка, балансовата стойност на актива се променя до неговата преоценена стойност като се коригира натрупаната амортизация, като в случаите, в които сумата на натрупаната амортизация е по-малка от ефектът на преоценката нагоре, стойността на придобиване на актива се коригира с разликата между натрупаната амортизация и сумата на преоценката.

Ако в резултат на преоценката стойността на актива е увеличена, увеличението се признава в друг всеобхватен доход и се натрупва като Преоценъчен резерв. Увеличението от преоценка се признава в отчета за доходите до степента, до която тя възстановява намалението на преоценката на същия актив, което преди това е признато в отчета за доходите.

Когато балансовата стойност на един актив се намалява в резултат на преоценка, намалението се признава първо в друг всеобхватен доход до степента, до която преди това е признат положителен преоценъчен резерв от преоценката на същия дълготраен актив и остатъка в отчета за доходите, ако кредитното салдо на преоценъчния резерв не е достатъчно.

С изключение на земята, Банката начислява амортизация на всички имоти, машини и оборудване. Разходите за амортизация се изчисляват чрез прилагане на линейния метод при разпределяне на стойността им до неговата остатъчна стойност за срока на практическото му използване както следва:

- Сгради - до 50 години;
- Подобрения на наети активи - полезния живот на наети актив;
- Хардуер - 4-10 години;
- Оборудване и мебелировка - 3-20 години;
- Превозни средства - 5 години.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.7 Имоти и оборудване (продължение)

Банката отписва балансовата стойност на дълготраен актив:

- (а) при продажба;
- (б) когато не се очаква да бъдат получени повече икономически ползи от актива.

Печалбата или загубата от отписването на дълготрайния актив се включва в отчета за доходите, когато активът е бил продаден. Печалбата или загубата от отписването на имоти и оборудване се определя като разлика между приходите от продажба и нетната балансова стойност на актива.

Остатъчната стойност на активите и техният полезен живот се преразглеждат и при необходимост се променят към всяка отчетна дата. Дълготрайните активи, които са обект на амортизация, се преразглеждат периодично за обезценка, когато събития или промени в обстоятелствата показват, че балансовата им стойност би могла да не бъде възстановена. Балансовата стойност на актива се отписва до неговата възстановима стойност, ако балансовата стойност на актива е по-висока от оценената възстановима сума. Възстановимата стойност на дълготрайните активи е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба и стойността им в употреба.

2.2.8 Нематериални дълготрайни активи

Разходи, които са директно свързани с непарични активи без физическа субстанция, които се контролират от Банката и се очаква да генерират икономически изгоди, надхвърлящи разходите за тях в период по-дълъг от една година, се отчитат като нематериални дълготрайни активи. Разходи, които подобряват или разширяват възможностите на нематериалните активи в допълнение на техните първоначални спецификации и параметри, се капитализират. Разходите, свързани с поддръжката на нематериални активи, се признават като разход в момента на тяхното възникване.

Направените разходи при вътрешното разработване/ подобряване функционалността на нематериални дълготрайни активи се признават като нематериални дълготрайни активи, когато отговарят на критериите за признаване. Разходите за разработването се капитализират, когато е вероятно Банката да получи икономически ползи от използването на актива и разходите могат да бъдат надеждно измерени.

Отчетените разходи (Приложение 22) включват разходи за персонал на служителите, участвали пряко в развитието на актива и могат да включват и други разходи (за материали и услуги, използвани за създаването на актива, правни такси, регистрационни такси и т.н.).

Нематериалните активи се амортизират по линейния метод в рамките на полезния им живот, както следва:

- Софтуер – 5-15 години;
- Лицензи – 5-15 години;
- Други нематериални дълготрайни активи - 5-15 години.

Нематериалните дълготрайни активи включват софтуер, лицензи, вътрешно разработени и други нематериални активи, които могат да се разделят или произтичат от договорни или други законови права.

Нематериалните дълготрайни активи се преразглеждат периодично за обезценка, когато събития или промени в обстоятелствата показват, че балансовата стойност е възможно да не бъде възстановена. Балансовата стойност на актива се отписва до неговата възстановима стойност, ако е по-висока от оценената възстановима сума.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.9 Инвестиционен имот

Инвестиционен имот се определя като имущество (земя или сграда – или част от сграда – или и двете), държано (от собственика или от наемателя при условията на финансов лизинг) повече с цел печалба от наем или покачване на неговата пазарна цена, или и двете; отколкото за (а) използване в производството на стоки или услуги или за административни цели; или за (б) продажба в рамките на обичайната икономическа дейност.

Инвестиционен имот се отчита по справедлива стойност, представляваща пазарна цена, определяна ежегодно от външни оценители. Справедливата стойност се основава на действащи пазарни цени, коригирани при необходимост за различия в предназначението, разположението или състоянието на конкретен актив. Ако няма налична информация, Банката използва алтернативни методи за оценяване, такива като настоящите цени на неактивни пазари или прогнозни дисконтирани парични потоци. Промените в справедливата стойност се признават в отчета за доходите в други приходи/разходи.

2.2.10 Финансови активи

Финансови активи – Класификация и оценка

Банката класифицира финансовите активи въз основа на бизнес модела за управление на тези активи и техните договорни характеристики на паричните потоци. Съответно, финансовите активи се класифицират в едно от следните категории на оценяване: амортизирана стойност, справедлива стойност в друг всеобхватен доход или справедлива стойност в печалбата или загубата.

Покупките и продажбите на финансови активи се признават на датата на уреждане, която е датата, на която Банката се ангажира да закупи или продаде активите. Кредитите, отпуснати от Банката, се признават, когато паричните средства се отпускат на кредитополучателите. Вземанията от клиенти първоначално се оценяват по цена на сделката.

Финансови активи по амортизирана стойност (AC)

Банката класифицира и оценява финансов актив по амортизирана стойност, ако следните два критерия са изпълнени:

- (а) Неговият бизнес модел е “държан за събиране”;
- (б) Неговите парични потоци представляват единствено плащане на главница и лихви (SPPI).

При първоначално признаване, тези активи се оценяват по справедлива стойност, която обикновено е равна на платеното възнаграждение плюс трансакционните разходи и разходите директно съотносими към инструмента. След първоначалното признаване, активите се оценяват по амортизирана стойност, което изисква признаването на лихви чрез използване на метода на ефективния лихвен процент. Приходите от лихви, реализираните печалби и загуби от отписване и промените в загубите от обезценка на кредити, отчитани по амортизирана стойност, се признават в отчета за доходите.

Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (FVOCI)

Банката класифицира финансов актив по FVOCI, ако са изпълнени едновременно следните две условия:

- (а) Неговият бизнес модел е държан, както за събиране, така и за продажба и
- (б) Неговите парични потоци представляват единствено плащане на главница и лихви (SPPI)

Финансовите активи, които отговарят на тези два критерия са дългови инструменти първоначално признавани по справедлива стойност, която обикновено е равна на платеното възнаграждение плюс трансакционните разходи и разходите директно съотносими към инструмента.

След първоначално признаване, тези инструменти се отчитат по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, освен лихвения приход от тях, печалбите и загубите от валутни преоценки,

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.10 Финансови активи (продължение)

както и загубите от обезценка, които се отчитат в отчета за доходите. В случай на продажба, натрупаните печалби или загуби, които са признати в друг всеобхватен доход се отчитат в отчета за доходите.

Капиталови инструменти с опция за признаване по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (FVOCI)

Банката може да избере да приложи опцията, допусната от стандарта за оценяване на капиталовите инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. Ако бъде избрана тази опция, тя се прилага при първоначалното признаване на всеки инструмент по отделно. Печалбите и загубите от тези инструменти, включително когато са отписани, се отчитат през друг всеобхватен доход и не се прекласифицират в отчета за доходите. Получените дивиденди се отчитат в отчета за доходите. Банката няма такива капиталови инструменти.

Финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Банката класифицира и оценява всички други финансови активи, които не са класифицирани по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, по справедлива стойност в печалбата или загубата. Тази категория включва дългови инструменти, като заеми и дългови ценни книжа, чиито бизнес модел е държан, както за събиране, така и за продажба, но не успяват да покрият условието техните парични потоци да са единствено плащане на главница и лихви, акции, които не се отчитат в друг всеобхватен доход, финансови активи, държани за търгуване и деривативни финансови инструменти.

Финансов актив, който отговаря на горните условия, за да бъде класифициран в АС или FVOCI, може да бъде определен от Банката по FVTPL при първоначално признаване, ако това елиминира или значително намалява счетоводно несъответствие, което иначе би възникнало.

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалби и загуби, първоначално се отчитат по справедлива стойност, а всички нереализирани печалби или загуби, възникващи от промени в справедливата стойност, се включват в отчета за доходите.

Оценка на бизнес модела и характеристиките на договорените парични потоци

Оценката на бизнес модела определя как Банката управлява група активи за генериране на парични потоци. Тоест дали целта на Банката е единствено да събира договорни парични потоци от актива, да реализира парични потоци от продажбата на активи, или и двете. В допълнение, бизнес моделът се определя след агрегиране на финансовите активи в групи (бизнес линии), които се управляват по подобен начин, а не на ниво отделен инструмент.

Бизнес моделът се определя от ключовия управленски персонал на Банката в съответствие с оперативния модел, като се разглежда как се управляват финансовите активи с цел генериране на парични потоци, целите и начина на отчитане на всеки портфейл, както и всяка налична информация за минали продажби и стратегия за бъдещи продажби, където е приложимо.

При извършване на горепосочената оценка, Банката разглежда редица фактори, включително рисковете, свързани с изпълнението на бизнес модела и как тези рискове се оценяват и управляват, свързаната с тях компенсация на персонала, както и честотата, обема и причините за предходни продажби, както и очаквания за бъдещи продажби.

Видове бизнес модели

Бизнес моделите на Банката се разделят на три категории, които са показателни за ключовите стратегии, използвани за генериране на възвръщаемост.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.10 Финансови активи (продължение)

Бизнес моделът „държани за събиране“ (НТС) има за цел да държи финансовите активи с цел събиране на договорните парични потоци. Продажбите в този модел се наблюдават и могат да се извършват по причини, които не са в противоречие с този бизнес модел. По-конкретно, продажбите на финансови активи, дължащи се на влошаване на кредита, както и продажбите, близки до падежа на инструмента, се считат за съвместими с целта да се събират договорни парични потоци, независимо от тяхната стойност и честота. Продажбите по други причини може да са в съответствие с модела на НТС, като например нуждите от ликвидност при определен сценарий или продажбите, направени за управление на висока концентрация на кредитен риск. Тези продажби се наблюдават и оценяват в зависимост от честотата и стойността, за да се заключи дали те съответстват на модела НТС.

Финансовите активи, класифицирани в този бизнес модел, включват пари и парични еквиваленти, облигации, предоставени средства на банки и кредити и аванси на клиенти, които се оценяват по амортизирана стойност, при спазване на критериите за оценка на SPPI.

Бизнес моделът държани за събиране и продажба (НТС&S) има за цел да събере договорни парични потоци и продажба на активите. Дейности като управление на ликвидността, лихвен доход и продължителност на събирането са в съответствие с този бизнес модел, докато продажбите на активи са неразделна част от постигането на целите на този бизнес модел. Дълговите инструменти, класифицирани в този бизнес модел, включват инвестиционни ценни книжа, които се оценяват по FVOCI, при спазване на критериите за оценка на SPPI.

Другите бизнес модели включват финансови активи, които се управляват и оценяват на база справедлива стойност, както и портфейли, държани за търгуване. Това е категория за финансови активи, които не отговарят на критериите на бизнес моделите на НТС или НТС&S, докато събирането на договорните парични потоци може да е случайно за постигане на целите на бизнес моделите.

Бизнес моделите на Банката се преглеждат поне веднъж годишно или по-често, ако има промяна в оценката на продажбите или ако има някакви промени в стратегията и основните дейности на Банката, което може да се види от бизнес плана, бюджета и стратегията за управление на необслужвани експозиции на Банката (NPE strategy).

Оценка на характеристиките на паричните потоци

За да бъде класифициран един финансов инструмент по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, неговите договорни условия трябва да поражда парични потоци, които са единствено плащания на главница и лихви (SPPI) върху непогасената главница.

При оценката на това дали договорните парични потоци са SPPI, Банката ще прецени дали договорните условия на инструмента отговарят на това условие, т.е. лихвата да включва само компенсация за стойността на парите във времето, кредитния риск, други основни рискове по кредитиране и марж на печалбата. При първоначалното признаване на финансов актив се извършва оценка на това дали активът съдържа договорна клауза, която би могла да промени размера или времето на договорните парични потоци, така че да не съответства на горното условие. Когато договорните условия въвеждат експозиция на риск или променливост, които са несъвместими с основно кредитно споразумение, свързаният финансов актив се счита за неуспешно преминал оценката на SPPI и ще се оценява на база FVTPL.

За целите на оценката на SPPI, Банката разглежда съществуването на различни характеристики, включително, наред с другото, договорно свързани условия, срокове за предсрочно плащане, отсрочени безлихвени плащания, опции за удължаване и конвертиране на акции и условия, които въвеждат ливърдж, включително индексирани плащания.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.10 Финансови активи (продължение)

В случай на специални споразумения за отпускане на заеми, като например безвъзмездни заеми, Банката в своята оценка на критерия за SPPI взема предвид различни фактори, като например естеството на кредитополучателя и неговата дейност, ценообразуването на заемите, дали участва в икономическите резултати на базовия актив и степента, в която обезпечението представлява цялата или значителна част от активите на кредитополучателя.

В някои случаи, когато стойността на парите във времето се променя с това, че лихвеният процент на финансовия актив периодично се променя, но честотата на промяна не съответства на стойността на лихвения процент или когато лихвеният процент на финансов актив периодично се връща на средна стойност от краткосрочни и дългосрочни лихвени проценти, се извършва количествена оценка („Benchmark Test“), за да се определи дали договорните парични потоци са SPPI.

Оценка на характеристиките на паричните потоци (продължение)

По-специално, Банката оценява договорните парични потоци на “Реалния инструмент” (РИ), чийто лихвен процент се променя с честота, която не съответства на срока на лихвения процент, и този на “Бенчмарк Инструмент” (БИ), които са идентични във всички отношения, с изключение на това, че срокът на лихвения процент съответства точно на лихвения период. Ако недисконтираните парични потоци на първите се различават значително от референтните парични потоци, дължащи се на модифицираната времева стойност на паричния елемент, финансовият актив не отговаря на критерия SPPI и следователно не може да бъде оценен по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. В своята оценка Банката разглежда както ефекта на модифицираната стойност на паричния елемент във времето за всеки отчетен период, така и кумулативно за срока на действие на инструмента. Това се прави за живота на инструмента, чрез сравняване на кумулативните прогнозираните недисконтирани парични потоци на РИ и БИ.

За целите на оценката на SPPI, ако договорна характеристика може да има ефект, минимален или незначителен, това не засяга класификацията на финансовия актив. Договорна характеристика не засяга класификацията на финансовите активи, ако тя може да има само незначителен ефект върху договорните парични потоци на финансовия актив. Освен това, договорната характеристика се счита за незначителна за Банката, ако тя засяга договорните парични потоци на инструмента само при възникване на събитие, което е изключително рядко, силно аномално и много малко вероятно.

Банката извършва SPPI оценка за своите кредитни експозиции на продуктова база за кредитите на дребно и част от корпоративния портфейл, където договорите са стандартизирани, докато за останалия корпоративен портфейл оценката се извършва индивидуално.

Оценката на SPPI за дългови ценни книжа се извършва централно от Групата, като се използва автоматизирано решение, съответно по дати на възникване и придобиване, като се вземат под променливост в договорните парични потоци на финансов инструмент, които могат да доведат не само до плащания единствено на главница и лихва.

Отписване на финансови активи

Банката отписва финансов актив, когато изтичат неговите договорни парични потоци, или правата за получаване на тези парични потоци се прехвърлят при окончателна продажба, при която са прехвърлени по същество всички рискове и ползи от собствеността. В допълнение, финансов актив се отписва, дори ако се запазят права за получаване на парични потоци, но в същото време Банката поема задължението да изплати получените парични потоци без съществено забавяне (преминаване през споразумение) или когато по същество всички рискове и изгоди нито се прехвърлят или нито се задържат, но Банката е прехвърлила контрол върху актива. Контролът се счита за прехвърлен, ако и само ако приобретателят има практическата възможност да продаде актива в неговата цялост на несвързано трето лице.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.10 Финансови активи (продължение)

При отписване на финансов актив разликата между балансовата стойност на актива и сумата на i) полученото възнаграждение (включително новопридобит актив с приспаднал новопридобит пасив) и ii) натрупаната печалба или загуба, призната в друг всеобхватен доход за финансови активи отчитани по FVOCI, се признава в отчета за дохода.

Банката може да променя договорните условия на финансов актив или като отстъпка, предоставена на клиент, който е изправен пред финансови затруднения или поради други търговски причини, като промени в пазарните условия, конкуренцията или запазването на клиентите.

В случаите, когато договорните парични потоци на даден финансов актив са били променени и промяната се счита за достатъчно съществена, първоначалният финансов актив се отписва. Банката отчита модифицирания актив като „нов“ финансов актив по справедлива стойност, а разликата с нетната балансова стойност на съществуващия се записва в отчета за доходите като печалба или загуба от отписване.

Модификации, които могат да доведат до отписване, включват:

- промяна на кредитополучателя;
- промяна във валутата, в която е отпусната кредитната експозиция;
- консолидация на дълга, при която два или повече необезпечени потребителски кредити са консолидирани в един нов обезпечен кредит;
- премахване или добавяне на клауза за преобразуване и / или механизми за разпределяне на печалбата и;
- всякакви други промени, които водят до съществено различаване на условията по променения договор от тези по първоначалния договор (например нова клауза, поради която заемът не може да се счита, че е съгласно основното кредитно споразумение).

2.2.11 Рекласификация на финансови активи

Банката рекласифицира финансов актив само когато променя своя бизнес модел за управление на финансови активи. Обикновено промяната в бизнес модела се очаква да бъде рядка и се случва, когато Банката започне или престане да извършва дейност, която е съществена за нея; например, когато се придобива, продава или прекратява бизнес линия. В редките случаи, когато има промяна в съществуващите бизнес модели, актуализираната оценка се одобрява от компетентните комитети на Банката и изменението се отразява по подходящ начин в бюджета и бизнес плана на Банката.

Промени в намеренията, свързани с конкретни финансови активи (дори и при значителни промени в пазарните условия), временно изчезване на определен пазар за финансови активи или прехвърляне на финансови активи между части на Банката с различни бизнес модели, не се разглеждат като промени в бизнес модела.

Рекласификацията се прилага проспективно от датата на която е извършена, следователно признатите преди това печалби, загуби (включително загуби от обезценка) или лихви не се преизчисляват.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.12 Финансови пасиви

Класификация и измерване

Банката може да класифицира финансовите си пасиви в следните категории: финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност, и финансови пасиви по справедлива стойност през печалба или загуба.

Финансовите пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалба или загуба, се състоят от две подкатегории: финансови пасиви, държани за търгуване, и финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалба или загуба при първоначално признаване.

Финансовите пасиви, държани за търгуване, са тези, които Банката поема основно с цел обратно изкупуване в краткосрочен план за краткосрочна печалба.

При първоначално признаване Банката може да определи неотменимо финансовите пасиви по справедлива стойност през печалба или загуба, когато е изпълнен един от следните критерии:

- това елиминира или значително намалява счетоводното несъответствие, което иначе би възникнало от оценяването на активи или пасиви или признаването на печалбите и загубите по тях на различни основи; или
- група от финансови пасиви или финансови активи и финансови пасиви се оценява на база справедлива стойност; или
- финансовият пасив съдържа един или повече внедрени деривати, които значително променят паричните потоци, които в противен случай биха се изисквали от договора.

Финансовите пасиви, оценявани по FVTPL, първоначално се признават по справедлива стойност. Промените в справедливата стойност се признават в отчета за доходите, с изключение на промените в справедливата стойност, дължащи се на промени в собствения кредитен риск на Банката, които са признати в друг всеобхватен доход и не се прекласифицират в отчета за доходите при отписване на пасивите. Въпреки това, ако такова третиране създава или увеличава счетоводно несъответствие в отчета за доходите, всички печалби или загуби от този финансов пасив, включително ефектите от промените в кредитния риск, се признават в отчета за доходите.

Към края на 2019 г. Банката класифицира всички свои финансови пасиви по амортизирана стойност.

Отписване на финансови пасиви

Финансов пасив се отписва, когато задължението по пасива бъде погасено, анулирано или изтече. Когато съществуващ финансов пасив на Банката се замени с друг от същия контрагент при съществено различни условия, или условията на съществуващо задължение са съществено променени, такава промяна се третира като погасяване на първоначалния пасив и признаване на ново задължение и всяка възникнала разлика се признават в отчета за доходите.

Банката счита, че условията са съществено различни, ако дисконтираната настояща стойност на паричните потоци съгласно новите условия, включително всички такси, платени след приспадане на получените такси и дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент, е най-малко 10% различна от дисконтирана сегашна стойност на останалите парични потоци от първоначалния финансов пасив.

Ако размяната на дългови инструменти или промяната на условия се осчетоводяват като погасяване, всички направени разходи или такси се признават като част от печалбата или загубата от погасяването. Ако промяната не се отчита като погасяване, всички направени разходи или такси коригират балансовата стойност на пасива и се амортизират през оставащия срок на модифицирания пасив.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.13 Прихващане на финансови активи и пасиви

Финансовите активи и пасиви се прихващат и в баланса се представят по тяхната нетна стойност, единствено и само, когато е налице законно основание за такова нетиране на признатите стойности и е налице намерение същите да бъдат уредени при настъпване на падежа им на нетна основа, или реализирането на активите и покриването на пасивите да бъде извършено едновременно.

2.2.14 Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви

Справедливата стойност е цената, която може да бъде получена за продажбата на актив или платена за прехвърляне на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката при текущите пазарни условия или ако няма такива най-изгодният пазар, до който Банката има достъп на тази дата. Справедливата стойност на пасив отразява риска от неизпълнение.

Банката измерва справедливата стойност на един инструмент, използвайки котираната цена на активен пазар за този инструмент, ако такава е налична. Пазарът се счита за активен, ако сделките за актива или пасива се извършват с достатъчна честота и обем, за да предоставят постоянно ценова информация. Когато няма котирана цена за идентичен актив или пасив, справедливата стойност се измерва посредством техники за оценка, които са уместни според обстоятелствата и максимизират използването на подходящи наблюдавани входящи данни и свеждат до минимум използването на ненаблюдавани входящи данни. Избраната техника на оценяване включва всички фактори, които участниците на пазара биха взели предвид при ценообразуването на една сделка.

Банката е избрала да използва ценообразуването на среден пазар като практическо средство за измерване на справедливата стойност в рамките на спред купува-продава.

Най-доброто доказателство за справедливата стойност на финансов инструмент при първоначално признаване обикновено е цената на сделката, т.е. справедливата стойност на предоставеното или полученото възнаграждение, освен ако Банката не определи, че справедливата стойност при първоначалното признаване се различава от цената на сделката. В този случай, ако справедливата стойност се доказва от котирана цена на активен пазар за идентичен актив или пасив (т.е. вход от ниво 1) или въз основа на техника за оценка, която използва само данни от наблюдавани пазари, в този ден печалбата или загубата се признава в отчета за доходите. От друга страна, ако справедливата стойност се докаже чрез техника на оценяване, която използва ненаблюдаеми входящи данни, финансовият инструмент първоначално се оценява по справедлива стойност, коригирана с цел отлагане на разликата между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката (печалба или загубата в ден 1). Впоследствие отсрочената печалба или загуба се амортизира на подходяща база през целия срок на действие на инструмента или се освобождава по-рано, ако дадена цена на активен пазар или налична пазарна информация стане налична или финансовият инструмент е закрит.

Всички активи и пасиви, за които справедливата стойност се оценява или оповестява във финансовите отчети, се категоризират в йерархията на справедливата стойност на базата на най-ниското ниво на въвеждане, което е важно за оценката на справедливата стойност като цяло (Приложение 5.3).

За активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност на повтаряща се база, Банката признава прехвърляния в и от нивата на йерархията на справедливата стойност годишно за годината, през която е извършен трансферът на финансов инструмент.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.15 Обезценка на финансови активи

Обезценка на финансови активи

Банката признава очакваните кредитни загуби (ОКЗ), които отразяват промените в кредитното качество след първоначалното им признаване за финансовите активи, които се оценяват по АС и FVOCI, включително кредити, вземания по лизинг, дългови ценни книжа, договори за финансови гаранции и кредитни ангажименти. Не се признават ОКЗ за капиталови инвестиции.

ОКЗ са среднопретеглена оценка на вероятните кредитни загуби, която отразява стойността на парите във времето. При първоначално признаване на финансовите инструменти в обхвата на политиката за обезценка, Банката отчита загуба, равна на 12-месечен ОКЗ, което е ОКЗ в резултат на събития, които са възможни през следващите дванадесет месеца. Впоследствие, за онези финансови инструменти, които са претърпели значително увеличение в кредитния риск (SICR) от първоначалното признаване се признава провизия за загуба, равна на жизнения цикъл на ОКЗ, произтичаща от събития, които са възможни през очаквания живот на инструмента. Ако при първоначалното признаване финансовият актив отговаря на дефиницията за закупен или възникнал обезценен кредит (РОСИ), провизията за загуба се основава на промяната в ОКЗ за срока на актива.

Обезценките за загуби на търговски вземания винаги се измерват в ОКЗ, за жизнения цикъл на вземането. За всички останали финансови активи, подлежащи на обезценка, се прилага общият тристепенен подход.

Съответно ОКЗ се признават, като се използва тристепенен подход, основан на степента на влошаване на кредита след възникването му:

- Фаза 1 - съгласно МСФО 9, ако кредитният риск по кредитна експозиция не се е увеличил значително към датата на отчитане в сравнение с датата на възникване, Банката следва да оцени загубата за тази кредитна експозиция в размер равен на 12 месеца очакваните кредитни загуби. 12-месечната ОКЗ представлява част от жизнения цикъл на ОКЗ, който произтича от събития, които са възможни в рамките на следващите 12 месеца след отчетната дата и е равен на очакваните парични пропуски през срока на кредитиране или група от кредитни експозиции, дължащи се на загуби, които биха могли да възникнат през следващите 12 месеца от отчетната дата. Недостигът на средства за целия живот, който ще настъпи, ако неизпълнението се случи през следващите 12 месеца след отчетната дата (или по-кратък период, ако очакваният живот на кредитната експозиция е по-малък от 12 месеца), се претегля с вероятността за възникване на неизпълнение (PD) през следващите 12 месеца след отчетната дата (или по-рано, при по-кратък срок).

За кредитни експозиции с остатъчен срок по-малък от една година се прилага 12-месечно PD. За дългови ценни книжа с остатъчен матуритет по-малък от 12 месеца се използва вероятност от неизпълнение, съответстваща на оставащия срок до падежа. Финансови активи, които не са кредитно обезценени или които са новосъздадени или закупени, както и активи, признати като нововъзникнали след съществена промяна, първоначално се класифицират във Фаза 1.

- Фаза 2 - Банката трябва да признава промените в 12-месечна ОКЗ чрез компенсации и да премества кредитни експозиции към измерване на ОКЗ за целия живот, при условие че има значително увеличение на кредитния риск на експозицията. ОКЗ за целия живот са очакваните кредитни загуби, които произтичат от всички възможни събития през очаквания живот на кредитната експозиция (т.е. Фаза 2, Фаза 3) и РОСИ. Загубите от обезценка се оценяват като ОКЗ за целия живот, ако кредитният риск на даден инструмент към датата на възникване се е увеличил значително след неговото признаване. Ако кредитният риск от кредитна експозиция не се е увеличил значително в последващ период, Банката отменя оценката на провизиите за обезценка ОКЗ за живота на кредита до 12-месечна ОКЗ.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.15 Обезценка на финансови активи (продължение)

- Фаза 3 - Финансовите инструменти, които се считат за обезценени, са включени във Фаза 3. Подобно на Фаза 2, провизиите за кредитни загуби отразяват очакваните кредитни загуби за целия живот на инструмента.
- Закупени или възникнали кредитни обезценени активи (РОСІ) са финансови активи, които са обезценени при първоначално признаване. ОКЗ се признават или освобождават само до степента, до която е налице последваща промяна в очакваните кредитни загуби за живота на активите. РОСІ експозициите не подлежат на разпределение в някоя друга от фазите, тъй като тези експозиции са обезценени към датата на първоначално признаване от Банката и винаги се оценяват въз основа на очакваните кредитни загуби за целия живот. Освен закупените активи, РОСІ активите могат да включват и финансови инструменти, които се считат за нови активи, след съществена промяна по съществуващ актив, който е бил отписан. Всяка последваща положителна промяна на техните очаквани парични потоци се признава като печалба от обезценка в отчета за доходите, дори ако очакваните парични потоци надвишават очакваните парични потоци при първоначалното им признаване.

Дефиниция за неизпълнение

За да се определи рискът от неизпълнение, Банката прилага дефиниция за неизпълнение, която е в съответствие с определението на Европейския банков орган (ЕБО) за необслужваната експозиция (Приложение 5.2.1.2). Счетоводната дефиниция за неизпълнение е в съответствие с тази, използвана за целите на докладването на управлението на вътрешния кредитен риск.

Финансов актив се обезценява, когато са настъпили едно или повече събития, които имат пагубно влияние върху очакваните бъдещи парични потоци от тази експозиция:

- Кредитополучателят е изправен пред значителни трудности при изпълнението на финансовите си задължения.
- Налице е нарушение на договора, като например неизпълнение или просрочено събитие.
- Банката, по икономически или договорни причини, свързани с финансовите затруднения на кредитополучателя, е предоставила на кредитополучателя отстъпка, която Банката не би обмислила в противен случай.
- Има вероятност кредитополучателят да влезе в несъстоятелност или друга финансова реорганизация.
- За РОСІ активите покупката с голяма отстъпка, която отразява възникналите кредитни загуби, се счита за пагубно събитие. Банката оценява критерия за голяма отстъпка, следвайки принципен подход, с цел да включи цялата разумна и подкрепяща информация, която отразява пазарните условия, съществуващи по време на оценката.

Държавни дългови ценни книжа

За държавните дългови ценни книжа Банката определя риска от неизпълнение, като използва вътрешна скала на кредитния рейтинг и ги счита за обезценени, ако вътрешният кредитен рейтинг на емитента/ контрагента към отчетната дата е еквивалентен на „С” (рейтинговата скала на Moody's). Дълговите инструменти с външен рейтинг, еквивалентен на „С“, винаги се считат за обезценени и носят еквивалентен вътрешен рейтинг, който представлява неизпълнение.

Значително увеличение на кредитния риск (SICR) и разпределение по фази

Определянето на това дали провизията за загуба следва да се основава на 12-месечни очаквани кредитни загуби или очаквани кредитни загуби за целия живот, зависи от това дали е налице значително увеличение на кредитния риск (SICR) на финансовите активи, издадените кредитни ангажименти и договорите за финансова гаранция, след първоначалното им признаване.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.15 Обезценка на финансови активи (продължение)

Значително увеличение на кредитния риск (SICR) и разпределение по фази (продължение)

Към всяка отчетна дата Банката прави оценка дали рискът от неизпълнение през оставащия очакван жизнен цикъл на експозицията е нараснал значително от очаквания риск от неизпълнение, изчислено при възникване.

Оценката за SICR се извършва, като се използват както качествени, така и количествени критерии, основани на разумна и подкрепяща се информация, която е достъпна без неоправдани разходи или усилия, включително информация за бъдещето и макроикономически сценарии, както и исторически опит. Освен това, независимо от резултата от оценката на SICR на базата на горните показатели, кредитният риск на даден финансов актив се счита за значително увеличен, когато договорните плащания са с над 30 дни просрочие.

Като основен критерий за оценката на SICR, Банката сравнява остатъчната вероятност за неизпълнение (PD) на всяка отчетна дата с PD за остатъчната продължителност на живота за същата точка във времето.

Също така Банката може да приеме за SICR индикатор, когато остатъчният PD за целия живот на всяка отчетна дата надвишава определени предварително дефинирани стойности. Критерият може да бъде приложен за определяне на случаи, при които свързаното сравнение на PD не води до идентифициране на SICR, въпреки че абсолютната стойност на PD е на нива, които се считат за високи въз основа на рамката за поемане на риск на Банката.

За риск от финансов актив може да бъде приложен праг, който обикновено се отразява чрез прогнозирания PD на актива, под който се счита, че не е настъпило значително увеличение на кредитния риск в сравнение с очакваното PD на актива към датата на създаване. В такъв случай активът се класифицира във фаза 1, независимо дали други критерии биха предизвикали класирането му във фаза 2. Този критерий се прилага предимно за дълговите ценни книжа.

Вътрешният кредитен риск (на база кредитополучател) също се използва като основа за идентифициране на SICR по отношение на кредитните експозиции по корпоративни кредити. По-конкретно, Банката взема предвид промените на вътрешните рейтинги в определени разрези. В допълнение, състоянието на списъка за наблюдение също се счита от Банката за задействане на идентификацията на SICR. Моделите за вътрешен кредитен риск включват специфична информация за кредитополучателя, както и прогнозна информация, включително макроикономически променливи.

Оценката на SICR за дълговите ценни книжа се извършва на индивидуална основа въз основа на броя на понижаванията във вътрешната скала за кредитен рейтинг от датата на възникване.

Мерките за реструктуриране и задържане, наблюдавани от Банката, се считат за индикатор за SICR и по този начин експозициите се разпределят във фаза 2 при отказ, освен ако не се считат за обезценени по кредити, в който случай те са класифицирани във фаза 3. Освен това, независимо от резултата от оценката на SICR въз основа на горните показатели се счита, че кредитният риск на финансов актив се е увеличил значително, когато договорните плащания са дължими над 30 дни.

Освен това, ръководството може да прилага временно колективни корекции, когато определя дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване за експозициите, които споделят едни и същи характеристики на кредитен риск, за да отразят макроикономическите или други фактори, които не са адресирани адекватно от настоящите модели за кредитен риск. Тези фактори могат да зависят от информацията като вида на експозицията, специфичната информация на контрагента и характеристиките на финансовия инструмент, докато тяхното прилагане изисква прилагането на значителна преценка.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.15 Обезценка на финансови активи (продължение)

Значително увеличение на кредитния риск (SICR) и разпределение по фази (продължение)

Банката използва посочените по-долу критерии в комбинация, когато е уместно, с цел идентифициране на значително увеличение на кредитния риск:

(i) Сравнение на PD за остатъчния живот на кредита

Банката счита за значително увеличение на кредитния риск (SICR) по отношение на кредитна експозиция, когато „Текущата остатъчна вероятност за неизпълнение“ към всяка отчетна дата (текуща остатъчна продължителност на живота) е по-висока от остатъчната вероятност за неизпълнение при същата точка на очакваната крива на PD при възникване на определен праг (остатъчен праг на остатъчната продължителност на живота).

В случаите, когато договорните парични потоци по кредитна експозиция са били изменени и първоначалната кредитна експозиция е била отписана, Банката използва датата на същественото изменение като дата на възникване на новата модифицирана експозиция на заема за целите на сравнението на PD за остатъчната продължителност на живота. От друга страна, в случаите, когато изменението не е достатъчно съществено, се прави сравнение между риска от неизпълнение при първоначално признаване (на базата на първоначалните непроменени договорни условия) и риска от неизпълнение към датата на отчета (относно променените договорни условия).

(ii) Мерки по реструктуриране

Отстъпките, предоставени през последните 24 месеца на кредитни експозиции в резултат на финансови затруднения на кредитополучателя, които в противен случай не биха били взети предвид от Банката, се идентифицират като свързани със значително увеличение на кредитния риск SICR и по този начин експозицията се разпределя във Фаза 2.

(iii) Индикатори за спиране

Банката прилага критерий за спиране 30 дни след изтичане на срока за идентифициране на SICR. По-специално, кредитите, които са просрочени повече от 30 дни и под 90 дни, се считат за свързани със значително увеличение на кредитния риск и се класифицират във Фаза 2.

Преминаване от Фаза 2 във Фаза 1

Кредитна експозиция, която е класифицирана във Фаза 2 поради значително увеличение на кредитния риск, се прекласифицира към Фаза 1, когато вече не отговаря на нито един от гореспоменатите критерии за Фаза 2.

Когато мерките за реструктуриране са били приложени в миналото и експозицията е категоризирана като реструктурирана редовна експозиция (поради прилагане на мерки за реструктуриране или вследствие на оздравяване на необслужвана реструктурирана експозиция), следните условия трябва да бъдат изпълнени, за да се класифицира обратно към Фаза 1:

- Счита се за редовна, включително когато е била прекласифицирана от необслужвана експозиция, след като е направен анализ на финансовото състояние на кредитополучателя и той показва, че вече не отговаря на условията, за да се счита за необслужвана експозиция;
- Изминали са най-малко две години изпитателен период от датата, на която се счита, че мерките по реструктуриране са били извършени за експозицията;
- Редовни плащания в значителен размер на главницата или лихвата са направени през най-малко половината от изпитателния период (т.е. една година).

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.15 Обезценка на финансови активи (продължение)

Преминаване от Фаза 3 във Фаза 2

Финансов актив се прехвърля от Фаза 3 към Фаза 2, когато критериите, въз основа на които финансовият актив е характеризирани като обезценен, вече не са валидни. По-специално следва да бъдат изпълнени следните критерии:

- Експозицията отговаря на критериите за излизане от категорията за неизпълнение, прилагана от Банката;
- Положението на длъжника се е подобрило до степен, при която е възможно да се извърши пълно погасяване, в съответствие с първоначалните или променените условия;
- Длъжникът няма материални суми с просрочие над 90 дни.

Когато мерките за реструктуриране са били приложени за необслужвани експозиции, тези експозиции се считат, че спират да бъдат необслужвани и се прехвърлят обратно на Фаза 2, когато са изпълнени всички изброени по-долу условия:

- Прилагането на мерките за реструктуриране не води до признаване на обезценка;
- Изминала е една година от прилагането на мерките за реструктуриране;
- След приложените мерки за реструктуриране на задълженията, няма големи материални просрочени суми или опасения по отношение на пълното погасяване на експозицията в съответствие с условията за реструктуриране. Липсата на опасения се определя след анализ на финансовото състояние на длъжника от страна на Банката (обикновено в контекста на тест за обезценка). Проблемите се определят като несъществуващи, когато кредитополучателят е платил, чрез своите редовни плащания сумата, която преди това е била просрочена (ако има такава) или която е била отписана (когато няма просрочени суми) съгласно мерките за реструктуриране или в противен случай кредитополучателят е показал способността си да спазва условията за реструктуриране на задълженията.

Критерии за групиране на експозициите въз основа на характеристики на споделения кредитен риск

Банката сегментира кредитните си експозиции въз основа на характеристиките на споделения кредитен риск за целите на едновременно оценяване на значително увеличение на кредитния риск и измерване на обезценка на загуби по кредити на колективна основа. Различните сегменти имат за цел да групират кредитните експозиции в хомогенни групи по отношение на очакваните PD и темпове на възстановяване в случай на неизпълнение.

Споделените характеристики на кредитния риск, използвани за сегментирането на кредитните експозиции, включват следното:

- Вид инструмент (например кредитни експозиции, дългови инструменти и т.н.)
- Тип портфейл (например Кредитиране на дребно, Корпоративно банкиране и т.н.)
- Наблюдавана кредитна история (т.е. характеристики, базирани на поведението на кредитополучателите по обслужване на дълга, записано в регистрите на Банката);
- Клас на активи (например ипотечи, потребителски кредити, малък бизнес, големи корпоративни компании, средни предприятия и др.)
- Вид продукт (например револвиращи кредити, лични заеми, консолидация на дълга и др.)
- Оценка на кредитния риск (т.е. сегментиране по групи рейтинги)
- Дата на първоначално признаване
- Оставащ срок до падежа (т.е. сегментиране въз основа на оставащия срок)

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.15 Обезценка на финансови активи (продължение)

Критерии за групиране на експозициите въз основа на характеристики на споделения кредитен риск (продължение)

Кредитните експозиции се разпределят в групи въз основа на характеристиките на споделения кредитен риск при първоначално признаване. На последващи периоди Банката преоценява групирането на своите експозиции поне веднъж годишно, за да се гарантира, че групите остават хомогенни по отношение на идентифицираните характеристики на споделения кредитен риск, а експозициите се пресегментират в случаите, когато съответната нова информация стане налична по отношение на кредитния риск, свързан с конкретните експозиции, или когато има промяна в възприятието на ръководството в сравнение с първоначалното признаване.

Измерване на очакваните кредитни загуби

Измерването на ОКЗ е безпристрастна среднопотеглена оценка на кредитните загуби, която отразява стойността на парите във времето, определена чрез оценяване на диапазон от възможни резултати.

Кредитна загуба е разликата между паричните потоци, дължими на Банката, в съответствие с договорните условия на инструмента и паричните потоци, които Банката очаква да получи (т.е. дефицит на парични средства), дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (ЕЛП) на същия инструмент, или коригиран кредитен ЕЛП в случай на закупени или възникнали кредитни обезценени активи (РОСИ). При измерването на ОКЗ се разглежда информация за минали събития, текущи условия и разумни и подкрепящи прогнози за бъдещи условия.

Банката оценява очакваните парични дефицити, които отразяват очакваните парични потоци от всички възможни източници, включително обезпечения и други кредитни подобрения, които са част от договорните условия и не се признават отделно. В случай на обезпечен финансов инструмент, очакваните парични потоци, свързани с обезпечението, отразяват стойността на паричните потоци във времето, които се очакват от ликвидацията, намалени с дисконтираните разходи за продажба на обезпечението, независимо дали е възможна ликвидация.

ОКЗ се изчисляват за максималния договорен период, през който Банката е изложена на кредитен риск, който се определя на базата на съществените условия на инструмента, или в случай на револвиращи кредити, като се вземат предвид фактори като очакваните от Банката управленски действия за смекчаване на кредитния риск и предишната практика.

Вземанията от клиенти, произтичащи от дейностите на Банката, различни от кредитиране, са представени в Други активи и обикновено са краткосрочни. Като се има предвид, че обикновено няма значителен финансов компонент, провизията за загуба на такива финансови активи се оценява на сума, равна на очакваните кредитни загуби за целия жизнен цикъл при опростения подход.

Входящи данни ключови за оценка на очаквани кредитни загуби

Изчисленията на ОКЗ се основават на срочната структура на вероятността от неизпълнение (PD), загубата от неизпълнение (LGD), експозицията в неизпълнение (EAD) и други входни параметри като коефициент на кредитно преобразуване (CCF) и процент на предплащане. Като цяло Банката извлича тези параметри от вътрешно разработени статистически модели и наблюдава данните и исторически данни, използвайки съществуващото развитие на инфраструктурата за регулаторната рамка и практиките за управление на риска.

PD представя вероятността от неизпълнение, оценена върху преобладаващите икономически условия към датата на отчета, коригирана, за да се вземат предвид прогнозите за бъдещи икономически условия, които е вероятно да повлияят на риска от неизпълнение през даден времеви хоризонт. Банката използва точки във времето (Pit) PD, за да премахне всякакви пристрастия към исторически данни, като по този начин има за цел да отрази гледната точка на ръководството за бъдещето към датата на отчета, като включва съответната информация за бъдещето, включително макроикономически сценарии.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.15 Обезценка на финансови активи (продължение)

Входящи данни ключови за оценка на очаквани кредитни загуби (продължение)

За изчисляване на ОКЗ се използват два вида PD:

- 12-месечен PD, който е очакваната вероятност за неизпълнение през следващите 12 месеца (или през остатъка от живота на финансовия актив, ако тя е по-малка от 12 месеца). Използва се за изчисляване на 12-месечен ОКЗ за експозиции във Фаза 1.

- PD за целия живот, която е очакваната вероятност за неизпълнение през остатъчния живот на финансовия актив. Той се използва за изчисляване на ОКЗ за жизнения цикъл за експозиции от Фаза 2, Фаза 3 и POCI.

За държавни дългови ценни книжа PD се получават от международна рейтингова агенция, като се използват методологии на риска, които максимизират използването на обективни променливи, които не съдържат преценка, и пазарни данни. Банката определя вътрешен кредитен рейтинг на всеки емитент/ контрагент въз основа на тези PD. В случай на контрагенти, за които няма налична информация, групата определя вътрешни кредитни рейтинги, получени от вътрешни модели. За корпоративни дългови ценни книжа, които са част от кредитния портфейл на Банката, важат политиките и правилата за обезценка на кредитите.

Експозицията в неизпълнение (EAD) е приблизителна оценка на експозицията към бъдеща дата на неизпълнение, като се вземат предвид очакваните промени в експозицията след отчетната дата, включително погасяване на главница и лихви и очаквани усвоени средства. EAD включва както балансови, така и задбалансови експозиции. Балансовата експозиция съответства на общата сума, която е изтеглена и се дължи за плащане, която включва непогасената главница, начислени лихви и всякакви просрочени суми. Задбалансовата експозиция представлява кредитът, който е на разположение за изтегляне, надвишаващ балансовата експозиция.

Освен това, коефициентът CCF се използва за преобразуване на сумата на задължението и други задбалансови суми до сума в EAD. Това е моделирано предположение, което представлява част от всяка неизползвана експозиция, която се очаква да бъде изтеглена преди възникване на събитие за неизпълнение.

В допълнение, процентът на предсрочно погасяване е прогноза за предсрочни авансови плащания по експозицията на заема, надвишаваща договорното погасяване съгласно графика за погасяване, и се изразява като процент, прилаган към EAD за всеки период, като съответно намалява последната сума.

LGD представлява очакването на Банката за размера на загубата от експозиция в неизпълнение и разликата между дължимите договорни парични потоци и тези, които Банката очаква да получи, включително всякакви суми от ликвидация на обезпечения. LGD варира според вида на контрагента, вида и поредност на претенцията, наличието на обезпечение или друга кредитна подкрепа и обикновено се изразява като процент от EAD. Банката разделя кредитния портфейл в две широки категории - обезпечени и необезпечени. За обезпечени експозиции, Банката оценява LGD компонента, използвайки лихвени проценти, които отразяват паричните постъпления, оценените постъпления от ликвидация на обезпечения, оценки за реализацията във времето, разходите за реализация и т.н. и време за възстановяване. Когато стойностите на компонентите на LGD зависят от макроикономически данни, такива видове зависимости се отразяват чрез включване на информация за бъдещето, като прогнозни индекси на цените в съответните модели. Оценката на горепосочените стойности на компонентите в LGD отразява наличните исторически данни, които обхващат разумен период, т.е. пълен икономически цикъл.

По отношение на дълговите ценни книжа, LGD обикновено се основава на исторически данни, получени главно от проучванията на агенциите за кредитен рейтинг, но може също така да се определи, като се вземе предвид съществуващата и очаквана структура на задълженията на длъжника и макроикономическата среда.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.15 Обезценка на финансови активи (продължение)

Входящи данни ключови за оценка на очаквани кредитни загуби (продължение)

При изчисляването се взема предвид поредността на дълговата ценна книга, всяко потенциално обезпечение от длъжника или друг вид покритие.

Прогнозна информация

Измерването на очакваните кредитни загуби за всяка фаза и оценката на значителните увеличения на кредитния риск разглеждат информация за разумни и подкрепящи прогнози за бъдещи събития и макроикономически условия. Оценката и прилагането на прогнозна информация изисква значителна преценка.

Банката използва най-малко три макроикономически сценария (т.е. базов, неблагоприятен и оптимистичен) за постигане на целта за измерване на ОКЗ по начин, който отразява безпристрастен и вероятно претеглен резултат. Базовият сценарий представлява най-вероятният сценарий.

Сценариите се отразяват в рисковите параметри, а именно 12-месечни PD, PD за живота и LGD, следователно се използват три набора от всеки от тези параметри, в съответствие с разработените сценарии.

Всеки сценарий има тегло, което представя вероятността за възникване за всеки от тези сценарии. Тези тегла се прилагат за трите групи изчисления на параметрите, за да се получи една единствена стойност на рисковия параметър, която впоследствие се използва както при оценката на SICR, така и при измерването на ОКЗ.

Модифицирани финансови активи

Банката може, в хода на обичайната си дейност, да променя договорните условия на дадено кредитно споразумение или като отстъпка, предоставена на клиент, изправен пред финансови затруднения или поради други търговски причини като промени в пазарните условия, конкуренция в банковата индустрия, задържане на клиенти и др.

При изменение на договорните условия на дадено кредитно споразумение следва да се направи оценка на това дали изменението на договорните условия е съществено, за да се направи заключение дали промяната отговаря на изискванията за отписване на първоначалния инструмент и признаването на нов въз основа на променените договорни условия. Като цяло, кредитната експозиция се отписва само тогава, когато договорните парични потоци по експозицията изтичат или експозицията се прехвърли и прехвърлянето се определя като отписване.

Решението дали изменението на договорните условия на дадено кредитно споразумение се счита за достатъчно съществено, за да предизвика счетоводно отписване, изисква упражняването на преценка. В този контекст Банката оценява промените въз основа на тяхната значимост както на изменението на паричните потоци, така и на рисковия профил на кредитната експозиция, като използва качествени критерии, които показват дали е настъпило изтичане на договорните права върху тези парични потоци. Също така се вземат предвид и други фактори, засягащи промяната на очакваните парични потоци и рисковия профил на кредитната експозиция, подлежащи на промяна.

В случаите, когато изменението на договорните парични потоци не се счита за съществено (след оценката за отписване, извършена с помощта на посочените по-горе критерии за отписване), изменението не води до отписване. Банката преизчислява брутната балансова стойност на финансовия актив и признава разликата като печалба или загуба от изменение, която се отразява в отчета за доходите. Когато модификацията включва опрощаване на дълга, частта от актива, подлежащ на опрощаване, се отписва първо и след това се извършва изчисляването на печалбата / загубата от модификацията.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.15 Обезценка на финансови активи (продължение)

Модифицирани финансови активи (продължение)

Банката е изградила структурирана рамка както за SPPI оценка, така и за оценка на финансови активи за отписване, които се извършват, за да се осигури подходяща класификация и измерване. Банката индикативно счита качествени критерии, посочени в счетоводната си политика за индикатори защото те представляват съществена промяна на договорните условия и те могат да доведат до отписване на кредитна експозиция, като тези индикатори включват промяна на вида на валутата, в която е деноминирана кредитната експозиция, промяна в кредитополучателя, промени в лихвените проценти, които се считат за значими, консолидация на дълг и др. По-конкретно, Банката е въвела няколко нива на защита чрез извършване на прегледи както на оценките, така и на резултатите от тях от висшето ръководство с подходящи познания както за кредитни експозиции, така и за дългови ценни книжа.

Представяне на кредитната загуба

За дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност, загубите от обезценка се признават като провизия за загуба в отчета за доходите, като се намалява брутната балансова стойност на дълговите инструменти в баланса. За дългови инструменти, оценени по FVOCI, загубите от обезценка се признават в друг всеобхватен доход и натрупаната сума не намалява балансовата стойност на дълговите инструменти в баланса. За задбалансови финансови инструменти, произтичащи от кредитни дейности, обезценката за кредитни загуби е представена в Други пасиви, докато съответната ОКЗ се признава като загуба от обезценка.

Отписване на финансови активи

Когато Банката няма очаквания за възстановяване на дългов инструмент в неговата цялост или част от него, брутната балансова стойност на този инструмент се намалява директно, частично или изцяло, срещу обезценката. Сумата, се счита за отписана. Последващите плащания на отписани суми намаляват размера на загубите от обезценка и се отчитат в отчета за доходите. Отписаните финансови активи все още могат да бъдат обект на действия по принудително изпълнение, за да се спазят процедурите на Банката за възстановяване на дължимите суми.

2.2.16 Споразумения за обратно изкупуване и ценни книжа наети/отдадени под наем

(i) Споразумения за обратно изкупуване

Ценните книжа, които служат като обезпечение по “репо” сделки, се отчитат във финансовите отчети като ценни книжа, държани за търгуване, докато задължението към отсрещната страна се отчита съответно като депозити, дължими на други банки или на клиенти. Предоставеният ресурс по “обратни репо” сделки се отчита като предоставени кредити на други банки или клиенти. Разликата между продажната и покупната цена се отчита като лихва и се признава равномерно за срока на сделката по метода на ефективния лихвен процент.

(ii) Ценни книжа наети/отдадени под наем

Ценните книжа, отдадени под наем от Банката, продължават да се отчитат във финансовите ѝ отчети. Ценните книжа, наети от Банката, не се признават във финансовите отчети, освен когато те са продадени на трети страни, в който случай задължението за връщането им се записва по справедлива стойност като търговско задължение.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.17 Лизинг

Политика приложима след 1 януари 2019 г.

(i) Банката като лизингополучател

Когато Банката стане лизингополучател в договор за лизинг, признава в началото на срока на лизинга, задължение за лизинг и съответно актив с право на ползване (RoU), когато придобие контрол върху физическото използване на актива.

Задълженията за лизинг са представени в Други пасиви и активи с право на ползване (RoU) в Имоти и оборудване. Задълженията за лизинг се оценяват въз основа на настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания през срока на лизинга, дисконтирани с помощта на вътрешно дефиниран лихвен процент. Разходите за лихви по лизингови задължения се представят в рамките на нетния лихвен доход.

Първоначално активът с право на ползване (RoU) се отчита в размер, равен на задължението за лизинг и се коригира за получени предплащания за наем, първоначални преки разходи или получени стимули по лизинговия договор. Впоследствие активът с право на ползване (RoU) се амортизира за по-краткия срок на лизинга или полезния живот на базовия актив, като амортизацията е се включва в Оперативните разходи. Когато лизингът съдържа опции за удължаване или прекратяване, които Банката счита за разумно сигурни за изпълнение, очакваните бъдещи лизингови плащания или разходи за предсрочно прекратяване се включват в лизинговите плащания, използвани за изчисляване на лизинговото задължение.

(ii) Банката като лизингодател

Към началната дата на лизинга Банката, действаща като лизингодател, класифицира всеки договор за лизинг като оперативен или финансов лизинг въз основа на определени критерии.

Финансов лизинг

Към началната дата на договора за лизинг Банката отписва балансовата стойност на базовите активи, държани по финансов лизинг, признава вземане в размер, равен на нетната инвестиция в лизинга и признава в в отчета за доходите всяка печалба или загуба от отписването на актив и признаването на нетната инвестиция.

Нетната инвестиция в лизинга се изчислява като настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания по същия начин, както за лизингополучател.

След началната дата, Банката признава последващо финансовите приходи за срока на лизинга въз основа на модел, отразяващ постоянна периодична норма на възвръщаемост на нетната инвестиция на лизингодателя в лизинговия договор. Банката също така признава приходи от променливи плащания, които не са включени в нетната инвестиция в лизинга. След започване на лизинга нетната инвестиция в лизинг не се преизчислява, освен ако лизинговият договор не бъде променен или срокът на лизинга не бъде преразгледан.

Оперативен лизинг

Банката продължава да признава основния актив и не признава нетна инвестиция в лизинга в баланса или първоначалната печалба (ако има такава) в отчета за доходите.

Банката признава лизинговите плащания от лизингополучателите като доход линейно. Също така признава разходите, включително амортизацията, възникнали при използването на актива за генериране на доход от актива даден на оперативен лизинг. Банката добавя първоначалните преки разходи, направени при получаване на оперативен лизинг, към балансовата стойност на базовия актив и признава тези разходи като разход за срока на лизинга на същата основа като дохода от лизинг.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.17 Лизинг (продължение)

Сублизинг

Банката, действаща като лизингополучател, може да сключи договори за отдаване под наем на лизингов актив на трето лице, докато е в сила основния договор за лизинг. Банката действа като лизингополучател и лизингодател на един и същ базов актив. Сублизингът е отделен договор за лизинг, в който междинният лизингодател класифицира договора за сублизинг като финансов лизинг или оперативен лизинг, както следва:

- ако основният/базовият лизинг е краткосрочен, сублизингът се класифицира като оперативен лизинг; или
- обратното сублизингът се класифицира като актив с право на ползване, произтичащ от основния лизинг, а не по отношение на базисния актив.

Политика приложима преди 1 януари 2019 г.

Оперативен лизинг

Банката като лизингополучател

Лизингът, при който значителна част от рисковете и ползите от собствеността се запазват от лизингодателя, се класифицира като оперативен лизинг, при който наетия актив не се признава в баланса. Плащанията по оперативен лизинг се отчитат в отчета за доходите по линейния метод за периода на лизинга.

Банката като лизингодател

Активите, отдадени под оперативен лизинг, се включват в имотите, машините и оборудването или инвестиционните имоти, според случая, в баланса. Те се амортизират през очаквания полезен живот на база, съответстваща на подобни имоти, машини и съоръжения. Приходите от наеми (нетно от всички стимули, дадени на лизингополучателите) се признават на линейна база за срока на лизинга.

2.2.18 Данъчно облагане

Данъчното облагане, отразено във финансовия отчет, е в съответствие с действащото българско законодателство.

Разходът за данък върху печалбата включва сумата на текущ и отсрочен данък. Той се признава в отчета за доходите, освен в случаите, когато се отнася до бизнес комбинация, или позиции, признати директно в собствения капитал или в друг всеобхватен доход.

Текущият данък за отчетния период се изчислява на база облагаемата печалба за годината въз основа на данъчните ставки, валидни към датата на отчета. Дължимият данък върху печалбата, изчислен на база на прилагания данъчен закон, се признава като разход в периода, в който печалбата е възникнала. Банката компенсира текущите данъчни активи и текущи данъчни задължения само ако има законно право да прихваща признатите суми или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Като цяло отсроченият данък се изчислява по балансовия метод на база временните разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната балансова стойност в годишния финансов отчет. Отсроченият данък се изчислява на базата на данъчните ставки, които се очаква да бъдат действащи, когато активът се реализира или задължението се погаси. По принцип временни разлики могат да възникнат от данъчна и счетоводна амортизация на дълготрайни активи, провизии по съдебни дела и провизии за неползвани отпуски както и тези, възникнали в резултат на разликата между справедливата стойност на придобитите активи на преобразуващото се дружество към датата на сливането и стойността, по която същите финансови активи са били признати от приемащото

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.18 Данъчно облагане (продължение)

(дружеството- майка) дружество. Банката признава отсрочени данъчни активи, ако е вероятно, че ще има бъдеща облагаема печалба, срещу която временните разлики могат да бъдат използвани.

Банката компенсира отсрочени данъчни активи и пасиви за отсрочени данъци само ако има законно право да приспада текущите данъчни активи срещу текущи данъчни задължения; и отсрочените данъчни активи и пасивите по отсрочени данъци се отнасят до данъци върху дохода, събирани от един и същ данъчен орган.

2.2.19 Доходи на персонала

(i) Краткосрочни доходи на персонала

Краткосрочните доходи на персонала се признават като разход в момента на предоставянето им. Задължението се признава за сумата, която се очаква да бъде платена, ако Банката има правно задължение да плати тази сума в резултат на предоставена от служителите в минал период услуга и задължението може да бъде надеждно оценено.

(ii) Социални, пенсионни и здравни фондове

Банката е задължена да прави определени вноски в държавен осигурителен фонд от името и за сметка на нейните служители съгласно действащото законодателство в България. Всички тези плащания/задължения се признават за разход в периода, за който се отнасят.

(iii) Обезщетения при пенсиониране

Съгласно чл. 222, ал. 3 от Кодекса на труда в България в случай на прекратяване на трудовия договор, след като служителят е достигнал законоустановената възраст за пенсиониране и независимо от причината за това прекратяване, на служителите се изплащат следните обезщетения: 2 брутни месечни заплати при всички случаи и 6 брутни месечни заплати, ако е работил в Банката най-малко 10 години. Заделени са провизии за актюерската стойност на задължението към персонала в размер на общата сума, дължима при пенсиониране, като се използва метода на прогнозните кредитни единици. При този метод разходът за задълженията по планове с дефинирани доходи се отразява в отчета за доходите като се разпределя съгласно периода на служба на служителите в съответствие с актюерските изчисления, които се извършват всяка година.

Задължението е изчислено като настояща стойност на прогнозните бъдещи изходящи парични потоци, дисконтирани с доходността на ДЦК, емитирани от българското правителство към края на отчетния период. Валутата и падежът на референтните емисии съответстват на валутата и изчисления срок на задълженията по планове с дефинирани доходи. Актюерските печалби и загуби, които възникват при изчисляването на задълженията на Банката, се признават директно в друг всеобхватен доход за периода, в който са възникнали и не се рекласифицират в отчета за доходите през следващи периоди. Разходите за минал стаж и лихвените разходи се признават незабавно в отчета за доходите.

2.2.20 Придобити активи от обезпечения

Земя и сгради, придобити от обезпечения по кредити по време на търг, за да възстановят необслужвани кредити, освен ако не е оповестено друго, се включват в „Други активи“ в баланса. Активите, придобити на търг, се държат временно до продажба и се оценяват по по-ниската от цената на придобиване и нетната реализируема стойност, която представлява приблизителната продажна цена в условията на обичайната дейност, намалена с разходите необходими за продажбата. В случаите, в които Банката използва придобитите активи от обезпечения по кредити като част от своята дейност, те могат да бъдат рекласифицирани в групата на собствени имоти или инвестиционни имоти, където е подходящо. Всяка печалба или загуба при ликвидация се включва в отчета за доходите.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.21 Получени дългосрочни заеми

Заемите, получени от Банката, се признават първоначално по тяхната справедлива стойност, представляваща постъпленията от емитирането, нетирани/намалени с възникналите разходи по сделката. Впоследствие получените заеми се отчитат по амортизирана стойност и всички разлики между нетните постъпленията и стойността им на падеж се отчитат в отчета за доходите за съответния период като се използва метода на ефективен лихвен процент.

Получените дългосрочни заеми включват привлечени средства от банки, привлечени средства от клиенти и други привлечени средства.

2.2.22 Провизии

Провизии се признават, когато Банката има настоящо законово или конструктивно задължение, в резултат на минали събития и е вероятно за погасяването му да бъде необходим изходящ паричен поток от средства, включително икономически ползи за уреждането му и сумата на това задължение може надеждно да се измери.

Сумата, призната като провизия, е най-добрата оценка на необходимите разходи за уреждане на настоящето задължение на всяка дата на отчитане, при която се вземат под внимание всички рискове и несигурности, свързани с тези разходи.

Провизиите се преглеждат на всяка отчетна дата и се коригират, ако е необходимо, за да отразяват най-добрата текуща преценка за задължението. В последствие, ако вече не е вероятно да има изходящ паричен поток, включващ икономически ползи за уреждане на задължението, провизията се освобождава.

2.2.23 Парични средства и парични еквиваленти

За целите на отчета за паричния поток, паричните средства и паричните еквиваленти представляват балансови позиции с матуритет по-малък от 90 дни от датата на придобиване, включващи: паричните средства в брой, наличностите в БНБ, предоставените средства на други банки и краткосрочни ценни книжа. Инвестициите се квалифицират като парични еквиваленти само в случай, че срочността им е до 90 дни, считано от датата на придобиване. Парични средства и парични еквиваленти се отчитат по амортизирана стойност.

2.2.24 Договори за финансови гаранции и други свързани ангажименти

Финансови гаранции

Финансовите гаранции са договори, при които издателят се задължава да извърши определени плащания, с които да обезщети държателя на гаранцията за възникнали загуби вследствие невъзможността конкретният длъжник да извърши плащането, когато е дължимо в съответствие с условията по дълговия инструмент. Такива финансови гаранции се предоставят на банки, финансови и други институции от името на клиенти като обезпечение по кредити, овъдрафти и други банкови продукти.

Първоначално финансовите гаранции се признават във финансовите отчети по справедлива стойност на датата, на която е дадена гаранцията. След първоначалното признаване такива гаранции се оценяват по-високото от размера на обезценката за обезценка и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация на спечелената такса, където е уместно

Ангажименти при отпускане на кредити

Ангажиментите представляват задбалансови позиции, при които Банката се задължава през срока

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.24 Договори за финансови гаранции и други свързани ангажименти (продължение)

на договора да предостави на клиента заем с предварително определени условия. Такива договорни задължения представляват ангажименти за разширяване на кредитните и резервните писма и те са част от обичайните дейности по кредитиране на Банката, за които се признава обезценка съгласно МСФО 9.

Обезценката за задбалансови експозиции (финансови гаранции и ангажименти) е включена в Други пасиви.

Освен това, ангажиментите за отпускане на кредит представляват задбалансови позиции, при които Банката се задължава през целия период на споразумението да предостави заем с предварително определени условия на клиента. Банката признава провизия в съответствие с МСС 37 само когато договорът за ангажимент може да се счита за обременителен.

2.3 Ефект от съществени промени в прилаганите счетоводните политики

2.3.1 МСФО 16 „Лизинг“ - Ефект от първоначално прилагане

Банката изпълни изискванията на МСФО 16 на 1 януари 2019 г., както допълнително е оповестено в бележка 2.1.1. Въздействието на прехода към новия стандарт е разгледано по-долу.

На 1 януари 2019 г. Банката призна активи с право на ползване в размер на 44 684 хиляди лева и задължения за лизинг в еквивалентна сума, възникнали по договори за лизинг на имоти и превозни средства, без това да влияе върху собствения капитал. Капиталовото въздействие, произтичащо главно от увеличението на рисково претеглените активи, е намаление с приблизително 16 bps спрямо общия капитал от първи ред на Банката чрез прилагане на регулаторни преходни договорености (приблизително -9 bps спрямо съотношението на CET1 на Банката при напълно заредена база).

По отношение на последващата оценка, Банката, като лизингополучател, прилага модела на разходите за измерване на актив с право на ползване. Съответно активът с право на ползване се оценява по отчетна стойност, намалена с натрупана амортизация и натрупани загуби от обезценка, определени в съответствие с МСС 36, и се коригира при преоценка на лизинговото задължение.

От друга страна, разходите за лихви се признават по лизинговите задължения, докато балансовата им стойност се намалява, за да отрази направените лизингови плащания. В случай на уточнени преоценки или изменения на лизинга, балансовата стойност на лизинговите задължения се преоценява, за да отрази преразгледаните лизингови плащания. За периода, приключил на 31 декември 2019 г., разходите за амортизация за активи с право на ползване са били 10 685 хил. лв., а разходите за лихви, признати по лизингови задължения, са 49 хил. лв.

Следващата таблица представя равнението между ангажиментите по оперативен лизинг, както е оповестено съгласно МСС 17 във финансовите отчети за годината, приключила на 31 декември 2018 г., и задълженията за лизинг, признати съгласно МСФО 16 на 1 януари 2019 г.:

Неотменяеми наеми за оперативен лизинг, дължими съгласно МСС 17	7,087
Бъдещи договорни лизингови плащания (над неотменяемия срок на лизинга)	44,945
Общи бъдещи договорни оперативни лизингови плащания	52,032
Изключения при признаване на краткосрочни договори и лизингови договори с ниска стойност	(617)
Изключване на митнически такси и ДДС	(6,671)
Недисконтирани задължения за лизинг към 31 декември 2018 г.	44,744
Ефект на дисконтиране на лизинговото задължение, като се използва приложимия лихвен процент към 1 януари 2019 г.	(60)
Общи задължения за лизинг, признати към 1 януари 2019 г. съгласно МСФО 16	44,684

Няма ефект от приемането на МСФО 16 за лизингови договори, в които Банката е лизингодател.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**2.3.2 МСФО 9 ‘Финансови инструменти’ – Ефект от първоначално прилагане**

Банката приложи МСФО 9 през първото тримесечие на 2018 г ретроспективно, като използва предоставената от стандарта възможност за корекция на балансови позиции на Банката на датата на преминаване на 1 януари 2018 г. Ефектът върху балансовите стойности на финансовите активи и пасиви към датата на преминаване към МСФО 9 е признат като корекция на началните резерви и неразпределената печалба както е оповестено по-долу.

Ефектът от преминаването към МСФО 9, който е в размер на 85,579 хил. лева преди данъци, както е показано в таблицата по-долу, се дължи основно на кредитния портфейл (84,926 хил. лева). Преходът към МСФО 9 води до намаление на собствения капитал със 77,021 хил. лева след данъци и се признава като корекция на началния баланс на 1 януари 2018 година.

<i>Ефект от:</i>	МСФО 9 брутен ефект	Данъчен ефект	МСФО 9 ефект след данъци
Обезценка			
Предоставени кредити и аванси на клиенти	84,926	(8,493)	76,433
Други финансови активи	653	(65)	588
Общо МСФО 9 ефект	85,579	(8,558)	77,021

Таблицата по-долу представя влиянието на прехода към МСФО 9 към резерв и неразпределена печалба:

	МСФО 9 ефект
Преоценъчен резерв	
Крайно салдо МСС 39	31,052
<i>от което Преоценъчен резерв от ЦК на разположение за продажба</i>	<i>31,052</i>
Прекласифициране съгласно МСФО 9 категориите	(824)
Прекласифициране съгласно МСФО 9 категориите – обезценка на портфейла отчитан по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	678
Данък	15
Начално салдо по МСФО 9	30,921
Неразпределена печалба	
Крайно салдо по МСС 39	361,632
Ефект от преминаване към МСФО 9 – обезценка, вкл. прекласифициране на портфейла отчитан по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	(85,433)
Данък	8,543
Начално салдо по МСФО 9	284,742

(ii) Регулаторен капитал

Очакваното влияние върху капитала на Банката от първоначалното прилагане на МСФО 9 е показано в таблицата по-долу:

	31 декември 2017	01 януари 2018	01 януари 2018
	МСС 39	МСФО 9 пълен ефект	МСФО 9 споразумение при преминаване
Базов собствен капитал от първи ред	996,240	919,219	992,389
Рисково-претеглени активи	4,576,754	4,510,453	4,573,439
Съотношение на базовия собствен капитал от първи ред	21.77%	20.38%	21.70%

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.3.2 МСФО 9 ‘Финансови инструменти’ – Ефект от първоначално прилагане (продължение)

Банката е избрала да приложи поетапния подход съгласно законодателството на ЕС (Регламент (ЕС) 2017/2395) за смекчаване на въздействието на прехода от МСФО 9 към регулаторния капитал. Преходният период е за пет години, като процентът на въздействието ще бъде включен 5% през 2018 г. и 15%, 30%, 50% и 75% през следващите четири години. Цялостното въздействие се очаква от 1 януари 2023 г. В резултат на това коефициентът на CET1 е намален приблизително с 7 базисни пункта през първата година от приемането на МСФО 9, което съответства на намаление от 3,972 хил. лева на регулаторния капитал чрез прилагане на регулаторни преходни разпоредби.

3. Значими счетоводни преценки и решения при прилагане на счетоводната политика

В процеса на прилагане на счетоводните политики, Ръководството на Банката прави различни преценки, оценки и допускания, които могат да окажат влияние върху стойностите на активите и пасивите, приходите и разходите, признати във финансовите отчети в рамките на следващата финансова година и придружаващите ги оповестявания. Преценките и решенията се оценяват текущо и се базират на исторически опит и други фактори, включително очаквания за бъдещи събития, които са приемливи при съответните обстоятелства. Най-значимите области, в които Банката прави преценки, оценки и допускания при прилагането на счетоводните си политики, са изложени по-долу:

3.1 Обезценка на кредити и вземания

Очаквани кредитни загуби (ОКЗ)

Оценяването на ОКЗ изисква от ръководството да приложи значителна преценка, по-специално оценка за сумата и бъдещите парични потоци и стойностите на обезпечението при определяне на загубите от обезценка, както и оценката на значително увеличение на кредитния риск. Тези оценки се обуславят от редица фактори, промени в които могат да доведат до значителни промени във времето и размера очакваните кредитни загуби от обезценка, която да бъде призната.

Изчисленията на ОКЗ за Банката са резултат от сложни модели с редица основни предположения относно избора на променливи входящи данни и техните взаимозависимости. Елементите на моделите ОКЗ, които се считат за счетоводни приблизителни преценки и оценки, включват:

Определяне на значително увеличение на кредитния риск

МСФО 9 не включва определение за това какво представлява значително увеличение на кредитния риск (SICR). Оценка дали кредитният риск е нараснал значително се извършва към всеки отчетен период, като се взема предвид предимно промяната в риска от неизпълнение през оставащия живот на финансовия инструмент. Банката оценява дали е възникнало значително увеличение на кредитния риск SICR след първоначалното признаване на базата на качествена и количествена разумна прогнозна информация, която включва значителна преценка на ръководството. По-строгите критерии биха могли значително да увеличат броя на инструментите, преминаващи към Фаза 2.

За всички кредитни експозиции основният критерий е процентната промяна в текущата остатъчна кумулативна стойност на PD за живота на инструмента сравнено с остатъчната кумулативна продължителност на експлоатационния период над определените прагове. Тези прагове се определят и варират за всеки портфейл, тип продукт, както и за ниво на PD при възникване. Като цяло, праговете за по-ниски PD стойности са по-високи от тези, оценявани за по-високи PD при възникване.

Към 31 декември 2019 г. диапазонът на праговете на PD през целия живот на инструмента въз основа на горепосочената сегментация, която определя разпределението към Фаза 2 за кредитните експозиции, са изложени по-долу:

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**3. Значими счетоводни преценки и решения при прилагане на счетоводната политика (продължение)****3.1 Обезценка на кредити и вземания (продължение)**

Портфейл	Диапазон на праговете на SICR
Потребителски кредити	10% - 70%
Ипотечни кредити	20% - 30%
Малък бизнес	0% - 80%
Корпоративни кредити	100% - 2000%

Определяне на сценарии, тежести на сценариите и макроикономически фактори

За постигане на целта за измерване на ОКЗ Банката оценява редица възможни резултати в съответствие с изискванията на МСФО 9 чрез прилагане на минимум три макроикономически сценария - базов, неблагоприятен и оптимистичен, по начин, който отразява непредубеден и представлява вероятно претеглен резултат.

Всеки от сценариите се основава на предположенията на ръководството за бъдещите икономически условия под формата на макроикономически, пазарни и други фактори. Към 31 декември 2019 г. теглата на вероятностите за гореспоменатите сценарии, прилагани от Банката при изчисленията на ОКЗ, са 40% за базовия сценарий и 30% за неблагоприятния и оптимистичния сценарий. Банката гарантира, че оценките за обезценка и макроикономическите прогнози, приложими за бизнес и регулаторни цели, са в пълно съответствие.

По отношение на макроикономическите предположения Банката оценява редица показатели при проектирането на рисковите параметри. По отношение на макроикономическите показатели, използвани в оценката на ОКЗ на кредитните портфейли за годината, приключила на 31 декември 2019 г., средните аритметични стойности на прогнозните годишни стойности за сценариите от 2020 до 2024 г. са посочени в таблицата по-долу:

	Мерна единица	Аритметична средна стойност (2020 - 2024 г.) Претеглена вероятна годишна прогноза
Брутен вътрешен продукт	YOY % 2010 цени	3.03%
Вътрешно търсене	YOY % 2010 цени	2.74%
Брой заети лица	YOY %	(1.10%)
Коефициент на безработица	%	5.12%
Дългосрочен лихвен процент	%	3.07%
Продажби на дребно	YOY %	3.80%
Средна месечна заплата	YOY %	5.63%
Общ разполагаем доход на едно лице	YOY %	4.62%
Индекс на цените на жилищата	YOY % 2015=100	5.21%
Лихвен процент - спред (компани)	%	4.36%
Процент съгласно политика на Централната банка	%	1.34%
Внос (стоки и услуги)	YOY %	2.92%

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

3. Значими счетоводни преценки и решения при прилагане на счетоводната политика (продължение)

3.1 Обезценка на кредити и вземания (продължение)

Промените в сценариите и теглата, съответният набор от макроикономически променливи и предположенията, направени около тези променливи за прогнозния хоризонт, биха имали значителен ефект върху размера на ОКЗ.

Разработване на модели за калкулиране на ОКЗ, включващи различни формули, избор на входящи данни и взаимозависимости

За целите на изчислението на ОКЗ Банката извършва необходимата параметризация на модела въз основа на наблюдаваните данни към определен момент с голяма детайлност на месечните интервали.

Изчисленията на ОКЗ се основават на входни параметри, т.е. EAD, PD, LGD, CCF и т.н., включващи и гледната точка на ръководството за бъдещето. Банката също така определя връзките между макроикономическите сценарии и икономическите фактори, като нивата на безработица и стойностите на обезпеченията, както и въздействието върху PD, EAD и LGD. PD са по-скоро безпристрастни, отколкото консервативни и включват подходяща информация за бъдещето, включително макроикономически сценарии. Моделите на прогнозните рискови параметри включват редица обяснителни променливи, като БВП, безработица и т.н., които се използват като независими променливи за оптимална прогнозна оценка. Моделите се основават на линейни и логистични регресии и се изпълняват при различните макроикономически сценарии и съответните промени и сътресения в макросредата са отразени.

Сегментиране на финансови активи, когато техните ОКЗ се оценяват колективно

Банката сегментира експозициите си въз основа на характеристиките на кредитния риск при първоначалното им признаване за целите на едновременно оценяване на значителното увеличение на кредитния риск и измерване на обезценките за кредитни загуби на колективна основа. Различните сегменти имат за цел да обхванат разликите в PD и в степента на възстановяване в случай на неизпълнение. През следващите периоди Банката преразглежда групирането на своите експозиции поне веднъж годишно, за да гарантира, че групите остават хомогенни по отношение съответствието им към идентифицираните характеристики на споделения кредитен риск. Повторното сегментиране отразява възприятието на ръководството по отношение на промяната на кредитния риск, свързан с конкретните експозиции в сравнение с първоначалното признаване.

Моделиране и корекции след Управленски решения

Разработени са редица сложни модели за изчисляване на ОКЗ, като временно могат да се използват корекции в следствие управленско решение, за да обхванат нови разработки и налична информация, които все още не са отразени в изчислението на ОКЗ чрез моделите на риска. Промените в рейтинга на вътрешните контрагенти, новите или ревизирани модели и данни могат значително да повлияят на ОКЗ.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**3. Значими счетоводни преценки и решения при прилагане на счетоводната политика (продължение)****3.1 Обезценка на кредити и вземания (продължение)***Анализ на чувствителността на кредитните портфейли*

Таблиците по-долу представят ефекта от изчислението на ОКЗ в банката при потенциални, разумно комбинирани промени на прогнозите във всички макроикономически показатели, използвани за оценка на ОКЗ през следващите 5 години (2020-2024), в сравнение с действителните претеглени вероятностни макроикономически сценарии:

Индикатор	Мерна единица	Сценарий		Сценарий				
		Сценарий	2020	2021	2022	2023	2024	
Брутен вътрешен продукт	YOY % 2010 цени	Оптимален	8.04%	7.21%	7.49%	7.41%	7.40%	
		Неблагоприятен	-1.62%	-1.97%	-1.95%	-2.13%	-2.11%	
Вътрешно търсене	YOY % 2010 цени	Оптимален	3.22%	4.62%	4.62%	4.59%	4.47%	
		Неблагоприятен	0.39%	1.58%	1.41%	1.23%	1.10%	
Брой заетите лица	YOY %	Оптимален	0.46%	0.46%	0.59%	0.53%	0.63%	
		Неблагоприятен	-2.98%	-3.04%	-2.95%	-3.00%	-2.87%	
Коефициент на безработица	%	Оптимален	2.95%	3.26%	3.44%	3.76%	4.01%	
		Неблагоприятен	6.24%	6.64%	6.83%	7.15%	7.40%	
Дългосрочен лихвен процент	%	Оптимален	1.35%	2.87%	3.34%	4.59%	5.01%	
		Неблагоприятен	0.63%	2.14%	2.64%	3.87%	4.28%	
Продажби на дребно	YOY %	Оптимален	4.68%	6.04%	5.79%	5.71%	5.47%	
		Неблагоприятен	1.39%	2.58%	2.21%	2.04%	1.81%	
Средна месечна заплата	YOY %	Оптимален	12.30%	6.16%	6.45%	5.63%	5.76%	
		Неблагоприятен	9.20%	3.01%	3.13%	2.19%	2.31%	
Общ разполагаем доход на едно лице	YOY %	Оптимален	9.46%	9.98%	10.23%	10.01%	10.05%	
		Неблагоприятен	-1.61%	-1.35%	-1.31%	-1.63%	-1.57%	
Индекс на цените на жилищата	YOY % 2015=100	Оптимален	11.50%	10.27%	10.82%	10.80%	10.32%	
		Неблагоприятен	-1.70%	-1.34%	-1.45%	-1.57%	-1.35%	
Лихвен процент - спред (компани)	%	Оптимален	3.44%	3.70%	4.00%	4.16%	4.16%	
		Неблагоприятен	4.34%	4.62%	4.94%	5.12%	5.11%	
Процент съгласно политика на Централната банка	%	Оптимален	0.41%	0.91%	1.43%	1.90%	2.90%	
		Неблагоприятен	0.07%	0.56%	1.06%	1.56%	2.56%	
Внос (стоки и услуги)	YOY %	Оптимален	5.74%	7.49%	7.38%	7.30%	6.78%	
		Неблагоприятен	-2.45%	-0.84%	-1.05%	-1.18%	-1.72%	

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**3. Значими счетоводни преценки и решения при прилагане на счетоводната политика (продължение)****3.1 Обезценка на кредити и вземания (продължение)***Анализ на чувствителността на кредитните портфейли (продължение)*

Кредитен портфейл	в милион евро		Към 31 декември 2019 Ефект		% ОКЗ	
	Оптимален сценарий	Неблагоприятен сценарий	Оптимален сценарий	Неблагоприятен сценарий	Оптимален сценарий	Неблагоприятен сценарий
Корпоративен	(3,6)	8,2	(2,92%)	6,72%		
Кредитиране на дребно	(1,3)	1,6	(0,82%)	0,99%		
Общо	(4,9)	9,8	(1,74%)	3,5%		

Анализът на чувствителността, когато се извършва по някои ключови параметри, може да предостави значима информация само за портфейли, където параметрите на риска имат значително влияние върху общия кредитен риск на кредитния портфейл, особено когато такива чувствителности се използват и за целите на управление на вътрешния кредитен риск. В противен случай чувствителността към някои комбинации от някои от рисковите параметри може да не доведе до значими резултати, тъй като в действителност съществуват взаимозависимости между различните икономически фактори, които правят каквито и да е промени свързани с промени в други фактори.

Банката актуализира и прави преглед доколко са разумни данните като извършва бек-тестване на основните допускания, използвани в оценката на методологията за измерване на SICR и ОКЗ, поне веднъж годишно или по-често, въз основа на факти и обстоятелства. В този контекст, по-опитният персонал в отделите за управление на риска на Банката следи рисковите параметри, прилагани за оценка на ОКЗ. Освен това, като част от добре дефинираната управленска рамка, всички ревизии на използваната методология се одобряват от компетентните комитети на Банката и като последно одобряващ е Риск комитетът.

3.2 Справедлива стойност на финансови инструменти

Справедливата стойност на финансовите инструменти е цената, която би била получена за продажба на актив или платена за прехвърляне на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката при текущи пазарни условия (т.е. изходяща цена), независимо дали тази цена е директно наблюдавана или оценена чрез друга техника за оценка.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не се котират на активен пазар, се определят с помощта на други техники за оценка, които включват използването на модели за оценка. За финансовите инструменти, които се търгуват рядко и имат малка прозрачност на цените, справедливата стойност е по-малко обективна и изисква различна степен на преценка в зависимост от ликвидността, концентрацията, несигурността на пазарните фактори, предположенията за ценообразуване и други рискове, засягащи конкретния инструмент. В тези случаи справедливите стойности се оценяват от наблюдавани данни по отношение на подобни финансови инструменти или чрез други техники за оценка.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

3. Значими счетоводни преценки и решения при прилагане на счетоводната политика (продължение)

3.2 Справедлива стойност на финансови инструменти (продължение)

Използваните модели за оценка включват методи на настоящата стойност и други модели, базирани основно на наблюдавани входящи данни и в по-малка степен на ненаблюдаеми входящи данни, за да се поддържа надеждността на оценката на справедливата стойност.

Моделите за оценка се използват главно за оценяване на деривати и ценни книжа, оценени по справедлива стойност.

Когато за определяне на справедливите стойности на финансови инструменти, които не се котираат на активен пазар, се използват техники за оценка, те се валидират и периодично преглеждат от квалифициран персонал, независим от персонала, който ги е създал. Всички модели са сертифицирани преди да бъдат използвани и са калибрирани, за да се гарантира, че резултатите отразяват действителните данни и сравнителните пазарни цени.

Основните допускания и оценки, разгледани от ръководството при прилагането на модел за оценка, включват:

- вероятността и очакваното време на бъдещите парични потоци;
- избора на подходящ дисконтов процент, който се основава на оценка на това, което пазарният участник би приел за подходящо разпределение на процента над безрисковия процент; и
- преценка за определяне на модела, който да се използва за изчисляване на справедливата стойност.

Моделите използват доколкото е възможно само наблюдаеми данни, но области като кредитния риск (както собствения, така и този на контрагента), волатилността и корелациите изискват от ръководството да прави оценки, за да отразява несигурността в справедливите стойности в резултат на липсата на пазарни данни. Входящите данни за оценките, базирани на ненаблюдаеми данни, са несигурни, защото съществуват малко или липсват текущи пазарни данни. Въпреки това, в повечето случаи ще има някои исторически данни, на които да се базира оценката на справедливата стойност и следователно, дори когато се използват ненаблюдаеми входящи данни, справедливите стойности ще използват някои пазарно наблюдавани входящи данни.

Информация относно справедливата оценка на финансовите активи и пасиви на Банката е представена в Приложение 5.3.

3.3 Класификация на финансовите инструменти

Банката прилага значителна преценка при класифицирането на своите финансови инструменти и по-специално в следните области:

Оценка на бизнес модела

Извършва се преценка, за да се определи подходящото ниво, на което да се оцени бизнес моделът. Бизнес моделите на Банката се определят на ниво ключов управленски персонал за кредитния портфейл и централно от Групата за дългови ценни книжа. При оценката на бизнес модела на финансовите инструменти те се агрегират в групи (бизнес линии) въз основа на техните характеристики и начина, по който се управляват с цел постигане на бизнес целите на Банката. Като цяло оценката се извършва на ниво бизнес единица както за кредити, така и за дългови ценни книжа.

При оценката на бизнес модела на финансовите инструменти, Банката извършва оценка на минали продажби на финансовите инструменти и оценява очакваната им тенденция в бъдеще. Извършва се преценка при определяне на ефекта от продажбите на бизнес модел „държани за събиране“ в зависимост от тяхната цел, приемливо ниво и честота.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

3. Значими счетоводни преценки и решения при прилагане на счетоводната политика (продължение)

3.3 Класификация на финансовите инструменти (продължение)

Тест на характеристиките на паричните потоци по договора (SPPI тест)

Банката извършва SPPI оценка на кредити и дългови ценни книжа, като отчита всички характеристики, които биха могли да доведат до неуспешно преминаване на SPPI. Преценката се прилага от отговорните бизнес звена, когато се преценява дали определени договорни особености оказват съществено влияние върху бъдещите парични потоци. За кредити, които не са регресни, Банката оценява съвместно критериите като съотношенията за адекватност на собствения капитал, LTV (съотношението кредит към стойността на обезпечението) и DSCR (съотношението дълг-обслужване-покритие), както и наличието на корпоративни и лични гаранции. За да се прецени дали променливостта на паричните потоци се получава изменението на стойността на парите във времето, Банката извършва количествена оценка (както е описано в Приложение 2.2.10). Освен това, Банката оценява за определени случаи дали съществуването на условия, свързани със сроковете на изпълнението, излага Банката на риск, а не на кредитния риск на кредитополучателя.

Банката е изградила рамка за извършване на необходимите оценки в съответствие с приложимите политики, за да осигури подходяща класификация на финансовите инструменти, включително прегледи от опитен персонал както за кредитни експозиции, така и за дългови ценни книжа.

3.4 Задължения по планове с дефинирани доходи

Настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи зависи от редица фактори, които се определят на актюерска основа като се използват някои допускания. Основните допускания, използвани за определянето на нетния разход за задължения по планове с дефинирани доходи, включват дисконтовия фактор и бъдещите увеличения на заплатите. Всяка промяна в тези допускания ще окаже влияние върху балансовата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи.

Към края на всяка година Банката определя дисконтовия фактор, който трябва да се използва при изчисляването на настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи. За определянето на дисконтовия фактор се използват лихвените проценти към края на отчетния период по ДЦК, емитирани от българското правителство. Валутата и падежът на референтните емисии съответстват на валутата и изчисления срок до падежа на задълженията по планове с дефинирани доходи. Приетата норма на увеличение на заплатите се определя като ежегодно се преглеждат увеличенията на заплатите в Банката. Други допускания за задълженията по планове с дефинирани доходи като например инфлация са базирани на текущите пазарни условия.

Анализ на чувствителността на задълженията по планове с дефинирани доходи, базиран на възможни разумни промени в споменатите по-горе основни актюерски допускания към датата на изготвянето на тези финансови отчети, е представен в Приложение 30.

3.5 Провизии и условни задължения

Банката признава провизии, когато има настоящо правно или конструктивно задължение, има вероятност за изтичане на ресурси, съдържащи икономически ползи, за уреждане на задължението и може да бъде направена надеждна оценка на нейния размер.

Провизия не се признава и условно задължение се оповестява, когато не е вероятно изтичане на ресурси да бъде необходимо за уреждане на задължението, когато сумата на задължението не може да бъде надеждно оценена или в случай, че задължението се счита за възможно и при възникване или ненастъпване на едно или повече несигурни бъдещи събития. Като се има предвид субективността и несигурността, присъщи на определянето на вероятността и размера на горепосочените изходящи потоци, Банката взема предвид редица фактори, като правни съвети, етап на въпроса и исторически доказателства от подобни случаи. Допълнителна информация във връзка с провизиите и условните задължения на Банката е представена в Приложение 35.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

3. Значими счетоводни преценки и решения при прилагане на счетоводната политика (продължение)

3.6 Справедлива стойност на земя и сгради, активи за препродажба и инвестиционни имоти

Справедлива стойност на земя и сгради

Банката определя справедливата стойност на земята и сградите, използвайки пазарни индикатори, като оценката е направена от професионални лицензирани оценители.

Основните методи на оценка, които определят справедливата стойност са:

- аналогови пазарни цени (активите се сравняват с подобни на тях, които се предлагат на пазара);
- настояща стойност на бъдещ доход от активи, генериращи наем;
- метод на редуцираната стойност (цената, която активът ще има към момента на придобиване или изграждане, редуцирана на база на икономически и физически амортизационни фактори).

Справедлива стойност на активи за препродажба

Дълготрайните активи се класифицират в баланса като активи за препродажба, когато тяхната балансова стойност ще бъде възстановена основно чрез продажба. Те се оценяват по по-ниската от балансовата им стойност и справедливата стойност, намалена с разходите по продажбата. Справедливата стойност се определя всяка година от външни оценителски фирми.

Справедливата стойност е основана на активни пазарни цени, коригирани, ако е необходимо, за различия във вида, местоположението и състоянието на специфичния актив. При липсата на такава информация, оценката на справедливата стойност, извършена от външните оценителски фирми, е основана на разходите за придобиване на актива, коригирани с промените в икономическите условия и най-добрата преценка на ръководството относно бъдещите тенденции в пазара на недвижими имоти.

Справедлива стойност на инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти се отчитат по справедлива стойност, определена от външни, независими, сертифицирани оценители на годишна база.

Основните фактори, които се вземат предвид при определяне на справедливата стойност са свързани с доходите от текущи наеми по договори и предположенията за доходите от наеми в бъдеще, в светлината на настоящите пазарни условия, коефициенти на бъдеща заетост на имотите, дисконтови фактори или коефициенти на възвръщаемост, стойностите при прекратяване, както и нивото на бъдеща поддръжка и други оперативни разходи свързани с имота.

Освен това, когато справедливата стойност се определя въз основа на пазарните цени на съпоставими сделки за наем, тези цени подлежат на подходящи корекции, за да отразят текущите икономически условия и най-добрата преценка на ръководството по отношение на бъдещата тенденция на пазара на недвижими имоти, направена въз основа на съвети, получени от независимите външни оценители. Допълнителна информация по отношение на оценката на инвестиционните имоти на банката по справедлива стойност е представена в приложение 20.

3.7 Справедлива стойност на придобитите кредити и аванси на клиенти

Съгласно изискването за МСФО 3 Бизнес комбинации, кредити и аванси на клиенти, придобити чрез придобиването на Банка Пиреос България (Бележка 38), трябва да се оценят по справедлива стойност към датата на придобиване и впоследствие да се оценяват по амортизирана стойност.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

3. Значими счетоводни преценки и решения при прилагане на счетоводната политика (продължение)

3.7 Справедлива стойност на придобитите кредити и аванси на клиенти (продължение)

Придобитите кредити и аванси на клиенти се оценяват по справедлива стойност, като се използва модел за оценка на база приходите. Моделът, базиран на приходите показва стойността на актива въз основа на потенциала му да генерира пари като максималната сума, която потенциален инвеститор би бил готов да плати за актива не надвишава нетната настояща стойност на бъдещите ползи, генерирани от актива. Справедливите стойности се оценяват чрез дисконтиране на бъдещи очаквани парични потоци през периода, в който се очаква да бъдат възстановени, като се използват подходящи дисконтови проценти коригирани с кредитния риск. Заемите се групират на база техните ЕБО категории и фази към датата на придобиване в хомогенни групи активи със сходни характеристики, като валута, продукт, вид на кредитополучателя и т.н., за да се подобри точността на прогнозните резултати от оценката. Предположенията за очакваните предплащания и сроковете за реализация на обезпечението бяха включени при оценката на бъдещите парични потоци, докато дисконтовите проценти включват наблюдаеми входящи данни, като БНБ лихвена статистика при новоотпуснати кредити и ненаблюдаеми входящи данни за съответните рискови премии, за да отрази ликвидността, матуритета, клиентския тип, изискваната норма на възвращаемост от средния инвеститор в необслужвани експозиции и други.

3.8. Лизинг

Банката, като лизингополучател, определя срока на лизинга като неотменяем, заедно с всички периоди, обхванати от опция за удължаване на лизинга, ако прецени с разумна степен на сигурност, че опцията ще бъде упражнена, или всякакви периоди, обхванати от опция за прекратяване на договора за наем, ако прецени с разумна степен на сигурност, че опцията няма да бъде упражнена. Банката прилага допускания, когато преценява дали има разумна степен на сигурност да използва опция за подновяване или прекратяване на лизинговия договор, като отчита всички определящи фактори и икономически аспекти, които създават икономически стимул.

При измерване на лизинговите задължения Банката използва дисконтов процент, равен на цената на депозитите на Банката за съответната валута към датата на преминаване по новия стандарт. Този процент се ревизира редовно и ревизирият дисконтов процент се използва за новите договори.

4. Управление на капитала

Банката изготвя тримесечни законови отчети и месечни отчети за вътрешни цели, в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 575/2013 и Наредба №8 на БНБ за капиталовите буфери на банките. Банката прилага стандартизирания подход за кредитни и пазарни рискове и подхода за основен индикатор за операционен риск от 1 януари 2007 година.

Според надзорните изявления на Банката за целите на Българската народна банка в съответствие с Регламент (ЕС) 575 на Европейския парламент и Съвета към 31 декември 2018 г. Банката е спазила изискванията за капиталова адекватност, поддържайки съотношението СЕТ 1 значително над нормативно изискваното ниво. Както е оповестено в регулаторните отчети към Централната банка, коефициентът на капиталова адекватност на Банката е 16.82%.

Целите на Банката при управление на капитала, който е по-широко понятие в сравнение с капитала в баланса, са следните:

- Да се придържа към изискванията, наложени от регулаторните органи на банковия пазар, където Банката извършва дейност;
- Да гарантира способността на Банката да продължи да работи като действащо предприятие, така че да осигурява възвръщаемост за акционерите и печалба на вложителите; и
- Да поддържа добра капиталова база с цел подпомагане развитието на бизнеса.

В съответствие със Закона за кредитните институции всяка банка или банкова група следва да поддържа минимално ниво на капитал от 10,000 хиляди лева.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

4. Управление на капитала (продължение)

Капиталовата адекватност и използването на регулаторния капитал се контролират от Ръководството на Банката чрез техники и указания, разработени от Базел Комитета, Регламент (ЕС) № 575/2013 и Директива 2013/36 на Европейския съюз. Изискваната информация се подава в Българска Народна Банка на тримесечие.

Регулаторният капитал се състои от базов собствен капитал от първи ред, допълнителен капитал от първи ред и капитал от втори ред. Капиталът от първи ред включва внесения и регистриран капитал, фонд „Резервен“, неразпределената печалба от минали години, нереализираната печалба/загуба от финансовите инструменти на разположение за продажба и се намалява със стойността на нематериалните активи. Капиталът от втори ред включва сумите, привлечени като подчинен срочен дълг и резервите от преоценка на недвижимите имоти, в които се помещава Банката.

Изискванията по отношение на собствения капитал съгласно Базел III са следните (като процент от рисковопретеглените активи):

- Базов собствен капитал от първи ред е в размер на 4.5%;
- Капитал от първи ред е в размер на 6%;
- Общият капитал е в размер на 8%.

В допълнение са въведени предпазен капиталов буфер и буфер за системен риск. Предпазният капиталов буфер е в размер на 2.5% от рисковопретеглените активи, а буферът за системен риск е в размер на 3% от рисковопретеглените активи. Рисковопретеглените активи се изчисляват по смисъла на система от пет рискови категории, класифицирани според природата им и отразяващи оценката за кредитен, пазарен и други рискове, с които са свързани, като се взимат предвид признатите обезпечения или гаранции. По подобен начин се третират и задбалансовите експозиции с някои допълнения, които отразяват непредвидени потенциални загуби.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност

5.1 Използване на финансови инструменти

По своята същност дейностите на Банката принципно са свързани с използването на финансови инструменти, включително деривати. Банката приема депозити от клиенти с различна срочност и се старее да постигне по-високи от средните лихвени маржове посредством инвестиция на тези средства в активи с високо качество. Банката се стреми да увеличи тези маржове чрез обединяване на краткосрочни средства и кредитиране за по-дълги периоди при по-високи лихвени проценти, като същевременно поддържа достатъчна ликвидност за посрещане на всички задължения, които могат да настъпят.

Банката също така се стреми да повиши лихвените си маржове, като получи над средните маржове, нетно от провизии, посредством кредитиране на търговци и кредитополучатели на дребно в рамките на определен кредитен рейтинг. Такива експозиции включват както балансови кредити и аванси, така и задбалансови гаранции и други ангажименти, като например акредитиви.

Банката също така търгува с финансови инструменти като заема позиции в търгувани и извънборсови финансови инструменти, включително деривати, за да се възползва от краткосрочните пазарни движения на пазарите на акции и облигации, както и тези на валутни котировки и лихвени проценти.

5.2 Фактори за финансов риск

Поради същността на своята дейност Банката е изложена на редица финансови рискове като кредитен риск, пазарен риск (включително валутен и лихвен риск), ликвиден и оперативен риск. Цялостната стратегия за управление на риска на Банката има за цел да сведе до минимум всички потенциални неблагоприятни ефекти върху дейността ѝ, финансовото ѝ състояние и паричните ѝ потоци.

Цели и политики за управление на риска

Рискът е неделима част от дейността на Банката по пътя към постигане на нейните бизнес цели. Поради това ръководството на Банката е установило адекватни механизми за идентифициране на тези рискове на ранен етап и оценява потенциалното им въздействие върху постигането на тези цели.

Тъй като условията, в които оперира Банката, от икономически, секторен и регулаторен характер ще продължават да се променят, механизмите за управление на риска се определят (и коригират), по начин, който позволява да се идентифицират и управляват рискове, свързани с промяната.

Структурата на Банката, вътрешните процеси и съществуващите механизми за контрол гарантират както принципа на независимост, така и упражняването на достатъчен надзор.

Ръководството на Банката счита ефективното управление на риска за основен приоритет, както и за голямо конкурентно предимство за организацията. В тази връзка Банката е отделила значителни ресурси за усъвършенстване на своите политики, методи и инфраструктура, за да осигури съответствие с изискванията на Европейската централна банка (ЕЦБ), с насоките на Европейския банков орган (ЕБО) и на Базелския комитет за банков надзор, с Българската народна банка и с най-добрите международни банкови практики. Банката е изградила добре структуриран процес за одобрение на кредити, независими прегледи на исканията за кредит и ефективни политики за управление на кредитния, пазарния, ликвидния и операционния риск. Политиките за управление на риска, прилагани от Банката, се преразглеждат ежегодно.

Стратегията за управление на риска в Банката, която е официално документирана, очертава цялостната насока на Банката по отношение на управлението на риска и капитала, включително мисията и целите за управление на риска, дефинициите за риск, принципите за управление на риска, рамката за рисковия апетит, рамката за управление на риска, стратегическите цели и инициативите на топ мениджмънта за подобряване на рамката за управление на риска, която се прилага.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

Максималният риск, който Банката желае да поеме при осъществяването на своите стратегически цели, се формулира чрез набор от количествени и качествени отчети за специфични видове риск, включително специфични нива на толерантност. Целта е да се подпомогне бизнес развитието на Банката, да се постигне силна капиталова позиция с по-висока възвращаемост на собствения капитал и да се гарантира спазването от страна на Банката на регулаторните изисквания.

Риск комитет

Рамката за управление на риска в Банката се състои от няколко различни подразделения. По-специално, Надзорният съвет е създал Риск комитет, който упражнява всички функции по управление на риска. Неговата дейност понастоящем се допълва с функцията на Управление „Риск“.

Надзорният съвет е делегирал на Риск комитета ролята да одобрява всички решения за стратегическо управление на риска (например местния рисков апетит, разпределение на капитала, профил на баланса и структурата за управление на риска). Риск комитетът отговаря за мониторинга на количествените и качествените аспекти на всички кредитни, пазарни, ликвидни и оперативни рискове. Риск комитетът има следните правомощия:

- ✓ Преглед и анализ на рисковия профил на Банката, както и идентифициране и оценка на съществените за Банката рискове;
- ✓ Създаване на адекватни политики и процедури за идентифициране, оценка, мониторинг и контрол на съществените рискове;
- ✓ Информирание на Надзорния съвет за съществени проблеми и събития, които могат да имат значително въздействие върху рисковия профил на Банката;
- ✓ Мониторинг на влезлите в сила политики, свързани с управлението на значителните рискове;
- ✓ Одобрение на подходящи методологии и модели за оценка на риска и лимит на експозиция.

Риск комитетът информира периодично Надзорния съвет за адекватността на структурата на Управление „Риск“, както и отчита ключови риск индикатори. Ако има съмнение за съществени проблеми, то те се ескалират или до Надзорен съвет на Юробанк България АД или до Груповия Риск комитет.

Управление на необслужваните експозиции

Банката е изградила организационен и йерархичен модел, за да подsigури управление на проблемните активи и да бъде адекватна на макросредата, като същевременно прилага регулаторните изисквания.

В тази връзка бяха предприети инициативни мерки, като Банката трансформира операционния си модел за проблемни активи, създавайки специално управление „Управление на проблемните активи“ (TAG) и съответните органи за управление на проблемните активи, а именно „Комитет по проблемните активи“ (TAC) и „Комитет за управление и наблюдение на проблемни експозиции“ (SHMC).

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

Комитет по проблемните активи (TAC)

Комитетът по проблемните активи е създаден като комитет към Управление „Управление на проблемни активи“ под Управителния съвет на Банката. Комитетът по проблемните активи следи и контролира управлението на проблемните активи на Банката. По-специално основните компетенции, които са делегирани на Комитета по проблемни активи, се отнасят до мониторинга на просрочените кредити и управлението на необслужваните кредити, определянето и внедряването на стратегията за управление на проблемните активи, както и одобрението и оценката на устойчивостта на мерките по реструктуриране и по приключвателните процедури.

Комитет за управление и наблюдение на проблемни експозиции (SHMC)

Комитетът за управление и наблюдение на проблемни експозиции е създаден като специален комитет, който осъществява мониторинг на списък от корпоративни клиенти, които са проблемни и не обслужват своите експозиции. Основните компетенции на комитета за управление и наблюдение на проблемни експозиции са свързани с мониторинга на дейността на клиентите и финансовите им показатели, както и с вземането на решения относно стратегията за управление на проблемни отношения с корпоративни клиенти.

Управление „Управление на проблемни активи“ (TAG)

Управление „Управление на проблемни активи“ е създадено като независим орган, който се отчита пряко пред Главния изпълнителен директор на Банката и е основното отговорно звено за управлението на портфейла от проблемните активи на Банката, за целия процес от момента преди изпадане в просрочие в случай на високо-рискови експозиции до правните действия. Управлението подsigурява непосредствено наблюдение, строг контрол и коригиране на курса спрямо непрекъснатите промени в макросредата, регулаторните и законови изисквания, добрите международни практики и новите или съществуващи вътрешни изисквания.

Управление „Управление на проблемни активи“ се състои от отдел „Управление на проблемни активи на дребно“, отдел „Управление на проблемни корпоративни активи“, отдел „Риск и политика“ и отдел „Централизирана обработка на кредитни сделки“. Структурата на управлението е напълно отделена от бизнес звената на Банката, както по отношение на управлението на портфейла, така и по отношение на процеса по одобрение на кредити, като по този начин се осигурява прозрачност, гъвкавост, по-добро приоритизиране и отговорност на мениджмънта като се прехвърля управлението от минимизиране на лошите дългове към управление на стойността на лошия дълг, в съответствие с рисковия апетит на Банката.

Управление „Управление на проблемни активи“ си сътрудничи с управление „Риск“, което от своя страна е отговорно за цялостната рамка за управление на риска и за разработването и утвърждаването на методологии и инструменти за кредитна оценка (т.е. модели и таблици за оценка). Налице е взаимодействие с Управление „Риск“, свързано с разработването, потвърждаването и актуализирането на Кредитната политика на „Управление на проблемни активи“, оценката и становището по бизнес предложенията на „Управление на проблемни активи“, одобрението на мерките по реструктуриране и програми за предоговаряния (представители на управление „Риск“ участват в процеса на одобрение).

Резултатите от управлението на проблемните активи се представят на редовните Риск комитети.

Основните ръководни принципи на Управление „Управление на проблемни активи“ са:

- Запазване на ясната граница между бизнес звената и управлението на проблемните активи;
- Осигуряване на пряко участие на висшето ръководство в управлението на проблемните активи и тясно наблюдение на съответния портфейл;

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

Управление „Управление на проблемни активи“ (TAG) (продължение)

- Разработване на устойчива стратегия за работния процес по кредитиране посредством иновативни предложения, които ще доведат до краткосрочни и дългосрочни решения, като същевременно се подсигури последователен подход за управление на проблемните активи в портфейлите;
- Инженерни подобрения в наблюдението и предлагането на целеви решения чрез сегментиране на кредитополучателите с просрочени експозиции и адаптиране на процеса по предоговаряне и работния подход към конкретен сегмент;
- Осигуряване на последователен подход за управление на проблемните активи в портфейлите;
- Предотвратяване на възникването на необслужвани експозиции чрез ранна намеса и ясно определяне на основните финансови цели на проблемните активи;
- Наблюдаване на статистиката на просрочените кредити, както и определяне на целеви действия за намаляване на риска, за да се осигури намаляване на риска от портфейла;
- Стремж към максимизиране на броя на кредитополучателите, които се връщат към статус „редовен“ като следствие от осъществени модификации или действия по събиране на вземания;
- Следене на загубите, които произтичат от проблемни активи; и
- Дефиниране на критерии за оценка на устойчивостта на предложените мерки за реструктуриране и приключаване и определяне на йерархията за вземане на решения.

Оперативни цели за управление на необслужвани експозиции (НОЕ)

В отговор на изискванията на надзора на Европейската Централна Банка и съобразено с насоките на Групата, Банката разработи рамка с оперативни цели за управление на портфейла си от НОЕ, подкрепена с няколко ключови индикатори за измерване на резултатите.

В съответствие с посочената рамка, Банката разработи набор от оперативни цели за управление на НОЕ, както и подробна три-годишна стратегия за представянето на НОЕ портфейла, която ще се преразглежда на годишна база, за да отрази евентуалните промени настъпили в оперативната среда или в стратегическите приоритети на Банката. През декември 2019 г., Ръководството на Банката одобри стратегия за управление на НОЕ за периода 2019-2022 г., която предвижда НОЕ портфейл от 476 млн. лева към края на 2019 и портфейл от 388 млн. лева (или под 5% съотношение на необслужвани към всички експозиции) към края на 2022 г.

Основният двигател за ускореното намаляване на НОЕ се очаква да бъдат сделките за продажба на необслужвани експозиции.

Очакваните кредитни загуби по необслужвани експозиции отчитат очакваната загуба, свързана със стратегията на Банката за управление на НОЕ. МСФО 9 не ограничава паричните потоци, които Банката може да получи съгласно договорените парични потоци, събирани от кредитополучателите. Също така, дейностите по управление на кредитния риск, които са носочени към намаляване на потенциалните кредитни загуби, като продажби, са неразделна част от бизнес модела за събиране на НОЕ. Съответно, паричните потоци, които се очакват да бъдат възстановени от продажба на необслужвани експозиции, следва да бъдат включени в измерването на очакваните кредитни загуби. Очакваните парични потоци от освобождаване на експозиции в неизпълнение е количествено определена, като се вземат предвид досегашните практики, както и бъдещите очаквания на Банката, съгласно пазарните цени на подобни експозиции.

Предвидените в стратегията допълнителни мерки за намаляване на НОЕ са отписвания на необслужван дълг (частични и пълни), извършени спрямо натрупаната обезценка от предходни периоди.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск

Кредитният риск е рискът насрещната страна по сделката да не е в състояние да изплати в срок дължимите суми в пълен размер.

Сетълмент рискът е този, който възниква при уреждане на плащанията, например за сделки с финансови инструменти, включително деривати и валутни сделки. Рискът възниква, когато Банката извършва плащания, преди да може да се увери, че плащанията на насрещната страна са получени.

Кредитният риск възниква основно от дейности, свързани с предоставяне на кредити на корпоративни клиенти и на клиенти на дребно от страна на Банката, включително предоставянето на кредитни улеснения, като финансови гаранции и акредитиви. Банката е изложена и на кредитен риск, произтичащ от други дейности като инвестиции в дългови ценни книжа, търговски дейности, капиталови пазари и сетълмент дейности. Като се има предвид, че кредитният риск е основният риск, на който Банката е изложена, той се управлява стриктно и се наблюдава от централизиран специализиран звена в управление „Риск“, които от своя страна се отчитат пред Главния директор на „Управление на риска“ в Банката и пред Главния директор на „Управление на риска“ в Групата.

(а) Процес по одобрение на кредити

Понастоящем са обособени две отделни групи от кредитни комитети – комитети за клиенти с редовни експозиции и комитети за управление на проблемни експозиции.

Комитетите за клиенти с редовни експозиции са отговорни за прилагането на функциите по кредитна оценка, одобрение и периодичен преглед на редовните клиенти. Техните задължения са свързани едновременно с целите за поддържане за стабилен портфейл от кредити, осигуряване на постоянни приходи за Банката и устойчив растеж.

Дейността на комитетите за управление на проблемни експозиции включва работа с кредитополучатели със средна и висока степен на класификация на риска. Тяхната основна насока е прецизното оценяване на финансова жизнеспособност на клиентите, за да се определи стратегията за управление на портфейла.

Разделянето на задълженията гарантира независимост между ръководителите, които отговарят за взаимоотношенията с клиентите, процеса на одобрение и усвояване на кредита, както и наблюдение на кредита през целия му жизнен цикъл.

Кредитни комитети

Процесът на одобрение на кредити в сектор корпоративно банкиране е централизиран чрез създаване на кредитни комитети с нарастващи нива на одобрение на кредити, с цел управление на корпоративния кредитен риск. Основните комитети на Банката са следните:

- Кредитни комитети (централни и местни), упълномощени да одобряват ново финансиране, подновяване или промяна на съществуващите кредитни лимити, в съответствие с тяхното ниво на одобрение, в зависимост от общия размер на лимита и рисковия профил на клиента (т.е. висок, среден или нисък), както и стойността и вида на обезпечението;
- Комитет за управление на проблемни кредитни експозиции, упълномощен да одобрява кредитни искания и да предприема действия към клиенти с влошена експозиция;
- Международни кредитни комитети (регионални и национални), създадени за кредитиране на големи кредитополучатели на дъщерните дружества от Групата, са упълномощени да одобряват нови лимити, подновявания или промяна по съществуващи лимити, в съответствие с тяхното ниво на одобрение в зависимост от общата експозиция на клиента и рисковия профил на клиента (т.е. висок, среден или нисък), както и стойността и вида на обезпечението; и
- Международни комитети за управление на проблемни експозиции, създадени за работа с големи клиенти с влошена експозиция на дружества от Групата.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

Кредитни комитети (продължение)

Кредитните комитети провеждат заседания веднъж седмично или по-често, ако се налага.

Отдел „Кредитен риск“

Основните задължения на отдел „Кредитен риск“ са:

- Преглед и оценка на кредитните искания на:
 - ✓ Местни големи и средни корпоративни клиенти от всяка рискова категория;
 - ✓ Специализирани звена, като проектно финансиране, факторинг;
 - ✓ Чуждестранни клиенти; и
 - ✓ Клиенти от сектор „на дребно“ (банкиране на малък бизнес и индивидуално банкиране) над предварително определен праг и за предварително определени типове изключения;
- Даване на независимо становище за риска за всяко искане за кредит, което включва:
 - ✓ Оценка на кредитния профил на клиента въз основа на идентифицираните качествени и количествени рискови фактори (пазарни, операционни, структурни и финансови);
 - ✓ Задълбочен секторен анализ; и
 - ✓ Препоръки за изготвяне на сигурна, добре обезпечена и добре контролирана сделка.
- Преглед и потвърждение на рейтингите на всеки отделен кредитополучател, които да отразяват установените рискове;
- Участие във всички кредитни комитети и с право на глас в местните такива (както за клиенти с обслужвани експозиции, така и за такива с необслужвани), съгласно процедурата за одобрение на кредити;
- Активно участие във всички външни/регулаторни проверки на Банката;
- Подготовка на специализирани доклади към Международния Кредитен Сектор (ICS) на регулярна основа, по отношение на изтеклите прегледи на кредити, сделки по финансиране със заемни средства, както и изготвяне различни статистики за съществуващите и ново одобрените финансираня при поискване;
- Осигуряване на съответствие на звената за кредитиране с одобрените политики в Банката; и
- Предоставяне на специализирани знания, опит и подкрепа на други управления в Банката във връзка с оперативни процедури и процедури по кредитиране, политики за сигурност, нови кредитни продукти и схеми за реструктуриране.

Процес на одобрение в сектор „Банкиране на дребно“

Процесът по одобряване на кредити за малки предприятия (с оборот до 3 милиона евро) е централизиран следвайки специфични насоки за признати обезпечения, както и принципа „четири очи“. Оценката се основава на анализ на финансовото състояние на кредитополучателя и на статистическите „скор карти“.

Процесът по одобрение на кредити в сектор „Индивидуално банкиране“ (потребителски и жилищни кредити) също е централизиран. Той се основава на специализирани модели за оценка на кредитните искания и критерии за кредитиране, които отчитат поведението на изплащане, личното богатство и финансовото състояние на кредитополучателите, включително наличието на недвижим имот, вида и качеството на обезпеченията и други фактори. Непрекъснатото наблюдение на качеството на портфейла и всички други отклонения, които могат да възникнат, води до незабавно коригиране, в случай, че се счете за необходимо, на кредитната политика и процедури.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

(б) Наблюдение на кредитния риск

Отдел „Кредитен контрол“

Отдел „Кредитен контрол“ следи и оценява качеството на всички кредитни портфейли на Банката и оперира независимо от бизнес звената. Отделът докладва пряко на Главния директор на „Управление на риска“.

Основните задължения на отдела са:

- Наблюдение и преглед на състоянието на всички кредитни портфейли на Банката;
- Провеждане прегледи на място и изготвяне на писмени доклади до ръководството относно качеството на всички кредитни портфейли на Банката и спазването на действащите разпоредби на Европейския банков орган;
- Надзор и поддръжка на системите за кредитен рейтинг и за обезценка, които се използват за оценка на корпоративните клиенти;
- Редовно наблюдение и докладване на тримесечна база на Комитета по риска на ниво страна на рисковите експозиции, заедно с придружаващите ги анализи;
- Участие в процеса по одобрение на нови политики за кредитиране и нови кредитни продукти;
- Участие в Комитета по проблемни активи;
- Участие в заседанията на Кредитните комитети и Комитетите за управление на проблеми експозиции, без право на глас;
- Наблюдение и оценка на ефективността на приетите стратегии и предложените решения по отношение на справянето с необслужваните експозиции и постигане на целите за намаляване на необслужваните експозиции;
- Участие при формулиране на политиката за провизиране и редовно следене на степента на адекватност на провизиите на всички кредитни портфейли на Банката.

Отдел „Методология на кредитния риск и контрол на капиталовата адекватност“

Отдел „Методология на кредитния риск и контрол на капиталовата адекватност“ се отчита пряко пред главния директор на „Управление на риска“.

По-специално, основните отговорности на отдела са:

- Управление на развитието на модели, внедряване, поддръжка и валидация на вътрешнорейтинговите модели за вероятност от неизпълнение (PD), загуба от неизпълнение (LGD) и експозиция в неизпълнение (EAD), които се използват за оценка на кредитния риск;
- Да управлява разработването, внедряването, поддържането и валидирането на моделите за оценка на риска;
- Да управлява разработването, внедряването, поддържането и валидирането на МСФО 9 моделите за изчисляване на 12-месечна очаквана кредитна загуба и очаквана кредитна загуба за целия срок на инструмента;
- Внедряване, мониторинг и поддържане на калкулационния модул за обезценка по МСФО 9;
- Внедряване, мониторинг и поддържане на системите за кредитен рейтинг;

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

(б) Наблюдение на кредитния риск (продължение)

Отдел „Методология на кредитния риск и контрол на капиталовата адекватност“ (продължение)

- Провеждане на стрес тестове, както вътрешни, така и външни (ЕБО/Българска народна банка (БНБ)) и поддържане на модела за стрес тестове на кредитния риск;
- Изготвяне на анализ на кредитния риск за целите на Вътрешния анализ на адекватността на капитала (ВААК)/ Стълб 2;
- Изготвяне на оповестяванията за кредитен риск по базелския Стълб 3;
- Да участват в изготвянето на бизнес плана, плана за необслужваните експозиции и плана за възстановяване на Банката по отношение на качеството на активите и капиталовите изисквания за кредитния портфейл (прогнозни обезценки и рисково-претеглени активи), както и участие в съответните комисии;
- Подпомагане на бизнес звената при използването на модели за кредитен риск при вземане на бизнес решения, за целите на кредитирането, в оценката на въздействието на стратегическите инициативи върху капитала и разработването и използването на показатели, свързани с риска.
- Да съблюдава регулаторната рамка във връзка с горепосоченото, да извършва оценка на въздействието, да инициира и управлява съответните проекти;
- До докладва редовно на Главния директор на „Управление на риска“ и на Главния директор на „Управление на риска“ на Групата, на Риск комитета на управителния съвет по отношение на: ефективността на риск моделите, рисковите параметри (PD, LGD, EAD), концентрационен риск, регулаторните промени и оценката на въздействието им и прегледи на качеството на активите.

Отдел „Пазарен риск“

Отдел „Пазарен риск“ е отговорен за измерването, наблюдението и отчитането на експозицията на Банката към риск от контрагента, който представлява риска от загуба поради неизпълнение от страна на клиента на договорните задължения в контекста на сделките на капиталовите пазари, като например ценни книжа, деривати, репо-сделки, обратни репо сделки, междубанкови пласменти и други.

Банката определя лимити за нивото на риск от контрагента (вж. също 5.2.1 (е) редуциране на кредитния риск), които се основават главно на кредитния рейтинг на контрагента, предоставен от международните рейтингови агенции и на типа на продукта (например лимити за контрол на нетни открити позиции в деривати, както по отношение на размер, така и на срок, експозиции в държавни ценни книжа, междубанкови сделки и салда по оперативните сметки). Усвояването на горепосочените лимити и всякакви надвишения по тях, както и съвкупната експозиция по контрагент и тип на продукта се следи ежедневно от отдела. При изчисляването на окончателната експозиция се вземат предвид договорите за редуциране на риска.

В случай на необезпечени деривативни сделки, Банката оценява текущата експозиция заедно с потенциалната бъдеща експозиция, посредством използването на финансови модели. За наблюдение на неусвоения лимит се използва общата експозиция.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

(в) Кредитни ангажименти

Основната цел на кредитните ангажименти е да се гарантира, че средствата са на разположение на клиента, както е договорено. Договорите за финансова гаранция носят същия кредитен риск като кредитите, тъй като представляват неотменими гаранции, че Банката ще извършва плащания в случай, че клиентът не може да изпълни задълженията си към трети страни. Документарните и търговските акредитиви, които са писмена гаранция от Банката от името на клиент, позволяващи на трета страна да усвоява средства от Банката до определена сума и при определени правила и условия, са обезпечени от извършената доставка на стоки, за която те се отнасят и следователно носят по-малък риск от кредита. Ангажиментите за предоставяне на кредит представляват договорни задължения за предоставяне на кредит при предварително определени условия (Приложение 35) под формата на кредити, гаранции или акредитиви, за които Банката обикновено получава такса ангажимент. Такива ангажименти са неотменими за срока на договора или могат да бъдат отменени само в случай на съществен неблагоприятен ефект.

(г) Концентрационен риск

Банката определя нивата на кредитния риск, който поема, чрез поставяне на лимити за експозиция от кредитополучател или група от кредитополучатели и по индустриални сектори.

Концентрационният риск се наблюдава регулярно и се отчита на Риск комитета.

(д) Рейтингови системи

Рейтинг на кредитни експозиции на корпоративни клиенти

Банката използва редица рейтингови модели и инструменти, за да отрази по подходящ начин риска, произтичащ от корпоративни клиенти с кредитни експозиции с различни характеристики. Съответно Банката използва следните рейтингови модели за корпоративния портфейл:

- Moody's Risk Advisor ("MRA" или "Фундаментален анализ"- "FA") се използва за оценка на риска на кредитополучателите в сектора на корпоративното кредитиране.
- Слот модели: за оценка на риска, произтичащ от ограничени експозиции, които са част от специалния корпоративен кредитен портфейл, се използват слот модели за рейтинг.
- Вътрешни модели за кредитен рейтинг ("ICR") се използват за тези клиенти, които не могат да бъдат рейтинговани нито от "MRA", нито от слот методологията.

Системата за кредитен рейтинг „Moody's Risk Advisor“ дава възможност за оценка на кредитоспособността на корпоративните кредитополучатели чрез анализ на (а) количествени критерии (минимум два годишни финансови отчета), които се сравняват с финансовите отчети на сходна група (т.е. компании с подобна бизнес дейност) и б) качествени параметри като фирмена репутация и състояние, управленски характеристики и умения и др. MRA взема предвид балансите на предприятието, отчетите за приходите и разходите и отчетите за паричните потоци за изчисляване на ключовите коефициенти. Анализът на коефициентите включва оценки на тренда на всяко съотношение в множество периоди, както по отношение на кривата, така и на волатилността на тренда. Той също така сравнява стойността на коефициента за последния период със стойностите, които са една четвърт под или над медианата за сравнима група. Освен това MRA е снабден с широко използван набор от качествени фактори, свързани с качеството на управление

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

(д) Рейтингови системи (продължение)

на компанията, позицията на компанията в нейния индустриален сектор и присъщите рискове за съответната индустрия. MRA използва финансови данни за компании, опериращи на българския пазар.

По отношение специализирания кредитен портфейл (за който Банката използва слот рейтингови модели) и в съответствие с дефинициите на Европейския банков орган (ЕБО), той се състои от типове експозиции към предприятия, специално създадени за финансиране или управление на физически активи, когато основният източник на приходи и погасяването на задължението са пряко свързани с финансираните активи. Рейтинговата система New Credit Rating (NCR) се прилага за проекти за недвижими имоти, т.е. за финансиране на проекти за недвижими имоти (например офис сгради, които могат да бъдат отдавани под наем, търговски площи, жилищни сгради, индустриални или складови площи), където очакваните парични потоци за погасяването на кредита ще бъдат генерирани от съответния актив (лизингови плащания, плащания за наем или продажба на актива). Рейтинговата система за проекти за недвижими имоти се използва за инвестиционни недвижими имоти (инвеститори) и недвижими имоти в процес на изграждане (строители). Според слот методологията се оценяват четири ключови аспекта на проекта: финансова стабилност, характеристики на актива, стабилност на инвеститора/строителя, обезпечения.

MRA не се използва за определени типове предприятия, които се отличават със специални характеристики на различните счетоводни методи, които използват за изготвяне на своите финансови отчети, като застрахователни компании и брокерски фирми. Освен това предприятия (като стартиращи предприятия), които не са представили финансова информация за най-малко два годишни счетоводни периода, не се оценяват с MRA.

В случай, че за клиента не е приложим нито MRA, нито рейтинг въз основа на слот методологията, се използва вътрешният кредитен рейтинг ("ICR"). Той се основава на задълбочен анализ на набор от качествени фактори (управление на компанията, промишленост, условия на работа, пазарен сектор, обезпечение по кредита и др.) и количествени фактори (финансови показатели като рентабилност, ливъридж, ликвидност и други, които са вземат от финансовите отчети на клиента). Всеки клиент трябва да получи индивидуален рейтинг, но клиентите, които принадлежат към обща група, трябва да бъдат разглеждани заедно. В случай, че свързаното дружество предостави корпоративна гаранция, тогава дружеството, което е кредитополучател, трябва да получи кредитния рейтинг на компанията, предоставяща гаранцията.

В контекста на прилагането на МСФО 9, Банката допълнително подобри своите модели за оценка на корпоративния кредитен риск, свързвайки оценката на рисковите параметри с макроикономически фактори, което позволи прогнозиране на промяната на рейтинга при различни макроикономически сценарии (базисен, неблагоприятен и оптимистичен).

Описаните по-горе рейтингови системи са неразделна част от процеса на вземане на решения и управление на риска при корпоративното банкиране:

- Одобрение или отхвърляне на кредита, както в процеса на създаване, така и в последващия процес на преразглеждане;
- Разпределяне на нивата на компетенция в процеса на одобрение на кредита;
- Изчисляване на обезценката (критериите за определяне на фаза и последващото изчисление на очакваните кредитни загуби на база прогнозните рискови параметри).

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

(д) Рейтингови системи (продължение)

Рейтинг на кредитни експозиции на дребно

Банката прилага кредитни оценки на своите клиенти на дребно, като използва редица статистически базирани модели както при създаването на кредита, така и последващо чрез поведенчески скоркарти. Тези модели са разработени въз основа на наличната информация, за да се предвиди вероятността от неизпълнение, загубата от неизпълнение и експозицията в неизпълнение. Те обхващат целия спектър от продукти на дребно (кредитни карти, потребителско кредитиране, жилищни кредити и кредити за малки предприятия).

Моделите са разработени въз основа на историческите данни на Банката и на данните от кредитните отдели. Поведенческите скоркарти се изчисляват автоматично на месечна база, като по този начин се гарантира, че оценката на кредитния риск е актуална.

Моделите се прилагат в процеса на одобрение на кредити, управлението на кредитните лимити, както и в процеса на събиране на вземанията за приоритизиране на сметките в процеса на обработката.

В контекста на МСФО 9, Банката допълнително е усъвършенствала своите модели за оценка на кредитния риск на дребно, свързвайки калкулацията на рисковите параметри с макроикономически фактори, което позволява тяхното прогнозиране за една година и за целия срок при различни макроикономически сценарии (базисен, неблагоприятен и оптимистичен) и по този начин подпомага анализа на процеса по определяне на фазите и разпределение на база рискови класове в хомогенни пулове.

Отдел „Методология на кредитния риск и контрол на капиталовата адекватност“ съблюдава капацитета на рейтинговите модели и системите за оценка, за да класифицират клиентите според риска, както и да прогнозират текущо вероятността от неизпълнение, загубата от неизпълнение и експозицията в неизпълнение. Банката проверява актуалността на рейтинговите модели и системите за оценяване на годишна база като проверката включва както количествени, така и качествени аспекти.

(е) Редуциране на кредитния риск

Ключов елемент от бизнес стратегията на Банката е намаляване на риска чрез използване на различни техники за неговото редуциране. Най-важните средства за намаляване на риска са залогът на обезпечението, гаранциите и рамковите споразумения за нетиране.

Типове обезпечения, които най-често се приемат от Банката

Банката има вътрешни политики, в които са посочени следните видове обезпечения, които обикновено се приемат в процеса на кредитиране:

- Недвижим имот;
- Залог на движимо имущество;
- Залог на търговски предприятия;
- Залог на вземанията;
- Ценни книжа;

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

(е) Редуциране на кредитния риск (продължение)

- Парични средства;
- Гаранции;
- Поръчителство;
- Други приемливи обезпечения.

Съгласно кредитната политика на Банката определен коефициент на покритие е предварително условие, както при одобрението на кредитната сделка, така и текущо, за всеки вид обезпечение.

При междубанкови експозиции (например обратни репо сделки, деривати), Банката приема като обезпечение само парични средства или ликвидни облигации.

Принципи на оценяване на обезпеченията

При определянето на максималното съотношение на обезпеченията за кредити, Банката отчита цялата налична информация, включително специфичните характеристики на обезпеченията, ако участниците на пазара вземат това предвид при ценообразуването на съответните активи. Оценката и следователно допустимостта се основават на следните фактори:

- справедливата стойност на обезпечението, т.е. цената на излизане, която би била получена за продажба на актива в обичайна сделка при текущи пазарни условия;
- справедливата стойност отразява способността на участниците на пазара да генерират икономически ползи чрез използването на актива в най-високата и най-добрата му употреба или чрез продажбата му;
- отчита се намаляване на стойността на обезпечението, ако видът, местоположението или състоянието (като влошаване и остаряване) на актива дават основание за това;
- не се дава стойност на обезпечението, ако залогът не е правно приложим.

Политики и документация за обезпеченията

По отношение на обезпеченията политиката на Банката подчертава необходимостта от своевременност и разумно изпълнение на обезпеченията и съответните процеси, с цел да се гарантира, че обезпеченията и съответната документация са правно приложими по всяко време. Банката има право да ликвидира обезпечение в случай на финансово затруднение на длъжника и може да претендира и контролира паричните постъпления от процеса на ликвидация.

Гаранции

Гаранциите използвани като средство за редуциране на кредитния риск от Банката, са основно издадени от централни и регионални правителства в страните, в които Банката оперира. Европейският инвестиционен фонд (ЕИФ) е също значителен гарант за кредитен риск.

Риск от контрагента

Банката намалява риска от контрагенти, произтичащ от дейности на капиталовите пазари, като сключва рамкови договори за нетиране и други подобни споразумения, както и споразумения за обезпечение с контрагенти, с които извършва значителен обем сделки. Рамковите споразумения за нетиране обикновено не водят до компенсирани на балансните активи и пасиви, тъй като транзакциите обикновено се уреждат на брутна основа.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

(е) Редуциране на кредитния риск (продължение)

Въпреки това, съответният кредитен риск се намалява чрез рамково споразумение за нетиране, доколкото при възникване на случай на неизпълнение всички суми с насрещната страна се прекратяват и се уреждат на нетна база.

В случай на деривати, Банката използва договорите на Международната асоциация за суапове и деривати (ISDA), които ограничават експозицията чрез прилагане на нетиране, и приложения за кредитна подкрепа (CSAs), които допълнително намаляват общата експозиция към съответния контрагент. В рамките на тези споразумения, общата експозиция към контрагента се изчислява ежедневно, като се вземат предвид всички нетиращи споразумения и обезпечения.

Същият процес се прилага и в случая на репо сделки, при които се използват стандартни Глобални рамкови споразумения за репо сделки (GMRA). Експозицията (нетната разлика между сумата на репото и пазарната стойност на ценните книжа) се изчислява ежедневно и обезпечението се прехвърля между контрагентите като по този начин експозицията се минимизира.

5.2.1.1 Максимална експозиция към кредитен риск преди обезпечение

Суми съгласно МСФО 9

	Към 31 декември	
	2019	2018
Кредити и аванси на банки	1,702,886	1,418,148
Намалени с: Обезценка	(90)	(226)
Кредити и аванси на клиенти:		
- Ипотечни	2,094,864	1,751,030
- Потребителски кредити (включително кредитни карти)	1,033,018	792,274
- Малки бизнес кредити	760,360	700,029
- Корпоративни кредити	3,534,285	2,364,851
Намалени с: Обезценка	(310,786)	(336,995)
Активи за търгуване - дългови ценни книжа	7,903	7,096
Деривативни финансови инструменти	1,502	2,400
Дългови ценни книжа по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход	519,643	378,858
Дългови ценни книжа по амортизирана стойност	40,421	19,181
Намалени с: Обезценка	(444)	(583)
Други финансови активи*	20,136	15,404
Намалени с: Обезценка	(2,378)	(1,337)
Експозициите на кредитен риск, свързани с задбалансови позиции, са както следва (прил. 35):		
Гаранции и акредитиви	296,053	196,064
Кредитни ангажименти	1,349,801	1,089,966
Намалени с: Обезценка	(515)	(589)
Общо	11,046,659	8,395,571

(*) *отнася се до финансови активи обект на изисквания по МСФО 9, които са признати като други активи*

Горната таблица представя максималната кредитна експозиция на Банката към 31 декември 2019 г и 31 декември 2018 г., без да се вземат предвид притежаваните обезпечения или други кредитни подобрения.

Относно балансните активи, изложените по-горе експозиции се основават на нетните балансните стойности, отчетени в баланса.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти

Разделът по-долу дава подробен преглед на експозицията на Банката към кредитен риск, произтичащ от кредитни портфейли на клиенти.

Предоставените кредити и аванси на клиенти, отчитани по амортизирана стойност, се класифицират в зависимост от това как се измерва очакваната кредитна загуба.

Съответно кредитите, докладвани като необезценени, включват кредити, за които се признава „12-месечна очаквана загуба“, тъй като те не показват значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване и кредитите, за които се признава „очакваната кредитна загуба за живота на кредита“, тъй като за тях има значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване, но не се считат за такива в неизпълнение.

Категорията „обезценени кредити“ включва кредити, за които се счита, че са в неизпълнение, за които е призната обезценка, равна на „очаквана кредитна загуба за живота на кредита“, и кредити, класифицирани като „закупени или възникнали финансови активи с кредитна обезценка“ (РОСІ), които винаги се измерват на базата на очакваната кредитна загуба.

Счетоводната политика на Банката по отношение на обезценката на финансови активи е посочена в Приложение 2.2.15.

(а) Качество на кредитите и авансите на клиентите

Регулаторни дефиниции

„Експозиции в неизпълнение“ в съответствие с регулаторната дефиниция за неизпълнение, приета от Банката, включват съществени експозиции с просрочие над 90 дни, експозиции, които Банката оценява като малко вероятно да бъдат изплатени, както и тези, които са индивидуално оценени за обезценка и носят индивидуална обезценка. Към 31 декември 2019 г. експозициите в неизпълнение на Банката възлизат на 474,157 хил. лв.

„Необслужвани експозиции“, които Банката понастоящем наблюдава и отчита, в съответствие с насоките, определени от Европейския банков орган (Технически стандарти за изпълнение на ЕБО), включват съществени експозиции, които са с просрочие над 90 дни или са оценени като малко вероятно да бъдат платени, обезценени експозиции, експозиции, класифицирани като такива в неизпълнение за регулаторни цели, както и необслужвани експозиции с мерки по реструктуриране. Банката е съгласувала счетоводната си дефиниция за неизпълнение с определението за неизпълнение на ЕБО, както е описано по-горе.

Към 31 декември 2019 г. необслужваните експозиции на Банката възлизат на 620,869 хил. лв. (2018: 647,378 хил. лв.). РОСІ кредитите, включени в необслужваните експозиции, са в размер на 104,867 хил. лв. (2018: 9,389 хил. лв.). Съответно „Обслужваните експозиции“ включват експозиции без просрочени плащания, тези, които са с просрочие по-малко от 90 дни или не са оценени като малко вероятно да бъдат платени, не са обезценени и не са в неизпълнение за регулаторни цели. Към 31 декември 2019 г. обслужваните експозиции на Банката възлизат на 6,801,658 хил. лв. (2018: 4,960,806 хил. лв.).

Категорията „малко вероятно да бъдат изплатени“ се отнася до експозиции, при които възможността на кредитополучателя да погаси изцяло своите кредитни задължения без реализирането на обезпечение се оценява като малко вероятно, независимо от наличието на просрочени суми или броя на просрочените дни.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(а) Качество на кредитите и авансите на клиентите (продължение)

Количествена информация

Следващите таблици представят общата брутна сума, представляваща максималната експозиция към кредитен риск преди обезценка на кредити и аванси, които са класифицирани като обезценени (Фаза 1 и Фаза 2) и тези, класифицирани като обезценени (Фаза 3 и POCI). Те също така представят общия размер на обезценка, призната по отношение на всички кредити и аванси, анализирани и индивидуално или колективно оценени, въз основа на това как е изчислена съответната обезценка, балансовата стойност на кредити и аванси, както и стойността на обезпеченията, държани за ограничаване на кредитния риск.

За целите на управлението кредитният риск в публичният сектор, включващ експозиции към централното и местно правителство, държавните дружества и предприятия, контролирани и изцяло или частично притежавани от държавата, е включен в кредитирането на едро.

В допълнение, стойността на обезпеченията, представени в таблиците по-долу, е ограничена до съответната брутна сума на кредита.

Общата обезценка за кредити и аванси е в размер на 310,786 хил. лв., от които 135,484 хил. лв. представляват провизиите за индивидуално обезценени кредити, а останалата сума в размер на 175,302 хил. лв. представлява провизии на портфейлна основа. През 2019 г. общите нетни кредити и аванси на Банката се увеличават с 35%, като значителен дял в този ръст е в следствие на придобития портфейл от Пиреос Банк България АД. С цел минимизиране на потенциалното увеличаване на експозицията към кредитния риск, Банката се фокусира повече върху бизнеса с големи корпоративни предприятия с добър кредитен рейтинг или с клиенти на дребно, осигуряващи достатъчно обезпечение.

Следващата таблица представя информация за кредитното качество на брутната балансова стойност на кредити и аванси на клиенти, отчитани по амортизирана стойност и номиналните експозиции по поети кредитни ангажименти и съответните им обезценки към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г.:

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(а) Качество на кредитите и авансите на клиентите (продължение)

	Към 31 декември 2019														Нетна балансова стойност	Стойност на обезпечението	
	Необезценени				Обезценени				Общо брутна балансова стойност/ номинална експозиция	Необезценени				Обезценени			
	12-месеца ОКЗ	ОКЗ за целия срок на кредита	Индивидуално оценени	Колективно оценени	Индивидуално оценени	Колективно оценени	РОСИ	12-месеца ОКЗ		ОКЗ за целия срок на кредита	Индивидуално оценени	Колективно оценени	Индивидуално оценени	Колективно оценени			РОСИ
Кредитиране на дребно	3,194,766	286,619	175,142	208,414	11,546	11,755	3,888,242	(21,500)	(12,492)	(82,070)	(123,897)	(6)	(155)	3,648,122	2,720,878		
- Ипотечни кредити	1,742,756	129,101	84,014	119,807	9,534	9,652	2,094,864	(2,813)	(2,352)	(36,461)	(62,792)	(6)	(150)	1,990,290			
Стойност на обезпечението	1,710,501	120,327	56,436	100,196	8,201	8,382									2,004,043		
- Потребителско кредитиране	904,328	87,681	-	40,554	-	455	1,033,018	(10,541)	(5,416)	-	(25,267)	-	-	991,794			
Стойност на обезпечението	23,016	8,776	-	304	-	-									32,096		
- Малък бизнес	547,682	69,837	91,128	48,053	2,012	1,648	760,360	(8,146)	(4,724)	(45,609)	(35,838)	-	(5)	666,038			
Стойност на обезпечението	542,748	62,206	58,820	18,769	1,800	396									684,739		
Корпоративно кредитиране	2,847,965	470,898	125,595	6,851	80,111	2,865	3,534,285	(7,414)	(7,740)	(46,698)	(1,737)	(6,710)	(367)	3,463,619	2,949,285		
Стойност на обезпечението	2,316,182	453,170	92,390	4,089	80,688	2,766									2,949,285		
Total	6,042,731	757,517	300,737	215,265	91,657	14,620	7,422,527	(28,914)	(20,232)	(128,768)	(125,634)	(6,716)	(522)	7,111,741	5,670,163		
Обща стойност на обезпечението	4,592,447	644,479	207,646	123,358	90,689	11,544	-								5,670,163		
Задължения, свързани с кредитиране	1,594,573	46,860	3,448	237	666	70	1,645,854	(367)	(11)	(135)	(2)	-	-				
Кредитни ангажименти	1,305,856	42,878	106	225	666	70	1,349,801	-	-	-	-	-	-				
Финансови гаранции и други ангажименти	288,717	3,982	3,342	12	-	-	296,053	(367)	(11)	(135)	(2)	-	-				

	Към 31 декември 2018														Нетна балансова стойност	Стойност на обезпечението	
	Необезценени				Обезценени				Общо брутна балансова стойност/ номинална експозиция	Необезценени				Обезценени			
	12-месеца ОКЗ	ОКЗ за целия срок на кредита	Индивидуално оценени	Колективно оценени	Индивидуално оценени	Колективно оценени	РОСИ	12-месеца ОКЗ		ОКЗ за целия срок на кредита	Индивидуално оценени	Колективно оценени	Индивидуално оценени	Колективно оценени			РОСИ
Кредитиране на дребно	2,486,198	245,637	238,325	273,173	156,945	175,103	3,243,333	(17,386)	(10,810)	(106,658)	(143,675)	2,964,804	2,086,528				
- Ипотечни кредити	1,369,416	121,637	103,032	156,945	156,945	1,751,030	1,751,030	(2,860)	(3,276)	(40,561)	(65,275)	1,639,058					
Стойност на обезпечението	1,327,718	108,016	54,135	84,827											1,574,696		
- Потребителско кредитиране	679,571	68,220	-	44,483		792,274	792,274	(8,037)	(3,538)	-	(29,217)	751,482					
Стойност на обезпечението	9,350	4,641	-	116											14,107		
- Малък бизнес	437,211	55,780	135,293	71,745		700,029	700,029	(6,489)	(3,996)	(66,097)	(49,183)	574,264					
Стойност на обезпечението	380,084	45,646	60,888	11,107											497,725		
Корпоративно кредитиране	1,893,769	335,201	127,484	8,397	2,364,851	(3,047)	2,364,851	(3,047)	(2,150)	(49,403)	(3,866)	2,306,385	1,638,085				
Стойност на обезпечението	1,274,119	297,047	62,749	4,170											1,638,085		
Total	4,379,967	580,838	365,809	281,570	5,608,184	(20,433)	5,608,184	(20,433)	(12,960)	(156,061)	(147,541)	5,271,189					
Обща стойност на обезпечението	2,991,271	455,350	177,772	100,220											3,724,613		
Задължения, свързани с кредитиране	1,185,506	99,270	587	667	1,286,030	(358)	1,286,030	(358)	(10)	(81)	(140)						
Кредитни ангажименти	1,033,661	55,868	199	237	1,089,965	-	1,089,965	-	-	-	-						
Финансови гаранции и други ангажименти	151,845	43,402	388	430	196,065	(358)	196,065	(358)	(10)	(81)	(140)						

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(а) Качество на кредитите и авансите на клиентите (продължение)

Банката оценява кредитното качество на своите кредити и аванси на клиенти и кредитни ангажименти, които са предмет на кредитен риск. Вътрешните системи за кредитен рейтинг на Банката в портфолиото на едро се основават на различни количествени и качествени фактори, а кредитното качество в портфейла на дребно се основава на вероятността от неизпълнение (PD).

Таблицата по-долу представя разпределението на брутната балансова стойност на предоставените кредитите и номиналната експозиция на кредитните ангажименти на базата на категориите за кредитното качество и разпределението по фази:

		31 December 2019				
		Необезценени		Обезценени		
Вътрешен кредитен рейтинг		12-месечна ОКЗ	ОКЗ за целия живот на кредита за необезценени	ОКЗ за целия живот на кредита за обезценени	Общо брутна балансова стойност	Вътрешен кредитен рейтинг
Кредитиране на дребно						
- Ипотечно	PD<2.5%	1,742,516	851	-	-	1,743,367
	2.5%<=PD<4%	183	1,252	-	-	1,435
	4%<=PD<10%	-	20,697	-	129	20,826
	10%<=PD<16%	-	39,039	-	910	39,949
	16%<=PD<99.99%	57	67,262	-	350	67,669
	100%	-	-	203,821	17,797	221,618
- Потребителски	PD<2.5%	93	8,244	-	-	8,337
	2.5%<=PD<4%	829,879	2,107	-	-	831,986
	4%<=PD<10%	73,643	6,397	-	7	80,047
	10%<=PD<16%	494	10,579	-	15	11,088
	16%<=PD<99.99%	219	60,354	-	-	60,573
	100%	-	-	40,554	433	40,987
- Кредити за малък бизнес	PD<2.5%	3	193	-	-	196
	2.5%<=PD<4%	474,270	65	-	-	474,335
	4%<=PD<10%	73,400	2,443	-	-	75,843
	10%<=PD<16%	9	7,368	-	-	7,377
	16%<=PD<99.99%	-	59,768	-	-	59,768
	100%	-	-	139,181	3,660	142,841
Корпоративно кредитиране						
	Силно	1,745,614	243,413	-	-	1,989,027
	Задоволително	923,831	66,363	-	-	990,194
	Под наблюдение	178,520	161,122	-	-	339,642
	Обезценени	-	-	132,446	82,976	215,422
Общо		6,042,731	757,517	516,002	106,277	7,422,527

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(а) Качество на кредитите и авансите на клиентите (продължение)

		31 декември 2018			Общо брутна балансова стойност
		Необезценени 12-месечна ОКЗ	ОКЗ за целия живот на кредита за необезценени	Обезценени ОКЗ за целия живот на кредита за обезценени	
Вътрешен кредитен рейтинг					
Кредитиране на дребно					
- Ипотечно	PD<2.5%	1,368,129	85,751	-	1,453,880
	2.5%<=PD<4%	1,207	1,828	-	3,035
	16%<=PD<99.99%	80	34,057	-	34,137
	100%	-	-	259,978	259,978
- Потребителски	PD<2.5%	75	9	-	84
	2.5%<=PD<4%	619,569	9,975	-	629,544
	4%<=PD<10%	58,377	28,353	-	86,730
	10%<=PD<16%	484	5,718	-	6,202
	16%<=PD<99.99%	1,066	24,165	-	25,231
	100%	-	-	44,483	44,483
- Кредити за малък бизнес	PD<2.5%	24	-	-	24
	2.5%<=PD<4%	379,463	13,795	-	393,258
	4%<=PD<10%	56,900	30,678	-	87,578
	10%<=PD<16%	824	5,781	-	6,605
	16%<=PD<99.99%	-	5,527	-	5,527
	100%	-	-	207,037	207,037
Корпоративно кредитиране					
	Силно	904,193	117,600	-	1,021,793
	Задоволително	989,576	176,353	-	1,165,929
	Под наблюдение	-	41,248	-	41,248
	Обезценени	-	-	135,881	135,881
Общо		4,379,967	580,838	647,379	5,608,184

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(а) Качество на кредитите и авансите на клиентите (продължение)

		31 декември 2019			
		Необезценени		Обезценени	
Вътрешен кредитен рейтинг		12- месечна ОКЗ	ОКЗ за целия живот на кредита за необезценени	ОКЗ за целия живот на кредита за обезценени	Общо номинална стойност
<u>Кредитни ангажименти</u>					
<i>Кредитиране на дребно</i>					
Кредитни ангажименти					
	PD<2.5%	150,681	10,048	-	160,729
	2.5%<=PD<4%	227,495	1,837	-	229,332
	4%<=PD<10%	138,722	5,238	-	143,960
	10%<=PD<16%	306	5,683	-	5,989
	16%<=PD<99.99%	161	6,352	-	6,513
	100%	-	-	114	114
Договори за финансови гаранции и други ангажименти					
	PD<2.5%	11,065	-	-	11,065
	2.5%<=PD<4%	4,939	-	-	4,939
	100%	-	-	6	6
<i>Корпоративно кредитиране</i>					
Кредитни ангажименти					
	Силно	503,235	11,760	-	514,995
	Задоволително	271,376	1,916	-	273,292
	Под наблюдение	13,880	45	-	13,925
	Обезценени	-	-	952	952
Договори за финансови гаранции и други ангажименти					
	Силно	230,271	3,027	-	233,298
	Задоволително	30,286	-	-	30,286
	Под наблюдение	12,157	954	-	13,111
	Обезценени	-	-	3,348	3,348
Общо		1,594,574	46,860	4,420	1,645,854

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(а) Качество на кредитите и авансите на клиентите (продължение)

		31 декември 2018			
		Необезценени		Обезценени	
Вътрешен кредитен рейтинг		12- месечна ОКЗ	ОКЗ за целия живот на кредита за необезценени	ОКЗ за целия живот на кредита за обезценени	Общо номинална стойност
<u>Кредитни ангажименти</u>					
<i>Кредитиране на дребно</i>					
Кредитни ангажименти					
	PD<2.5%	142,708	2,135	1	144,844
	2.5%<=PD<4%	188,048	554	-	188,602
	4%<=PD<10%	93,807	22,527	-	116,334
	10%<=PD<16%	272	2,566	4	2,842
	16%<=PD<99.99%	1,154	7,397	51	8,602
Договори за финансови гаранции и други ангажименти					
	2.5%<=PD<4%	15,891	-	19	15,910
<i>Корпоративно кредитиране</i>					
Кредитни ангажименти					
	Силно	223,134	-	-	223,134
	Задоволително	384,538	-	-	384,538
	Под наблюдение	-	20,689	-	20,689
	Обезценени	-	-	381	381
Договори за финансови гаранции и други ангажименти					
	Силно	90,349	-	-	90,349
	Задоволително	45,605	-	-	45,605
	Под наблюдение	-	43,402	-	43,402
	Обезценени	-	-	798	798
Общо		1,185,506	99,270	1,254	1,286,030

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(а) Качество на кредитите и авансите на клиентите (продължение)

Следващата таблица представя групирането на корпоративния портфейл съгласно вътрешния кредитен рейтинг (MRA/ NCR/ ICR рейтингова скала), което съответства на категориите за класификация на кредитното качество, представени в горните таблици, като първият и единствен критерий за категоризирането е Фазата, в която е разпределен кредитополучателят.

Категория на кредитното качество	Фаза	Рейтинг (MRA/ ICR/ NCR)
Силно	Фаза 1	1-4
Задоволително	Фаза 1	4,1-8,6
Под наблюдение	Фаза 2	2-9
Обезценени	Фаза 3	3-10

Таблиците по-долу представят движението на брутните балансови суми за кредити и аванси на клиенти по продуктова линия по отношение на началните и крайните баланси за отчетния период от 01.01.2019 до 31.12.2019 г. и 01.01.2018 до 31.12.2018 г.:

	31 December 2019																Общо
	Корпоративни				Ипотечни				Потребителски				Малък бизнес				
	12-месечен ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита необезце- нени – Фаза 2	ОКЗ за целия срок на кредита необезце- нени – Фаза 3	РОСИ	12-месечен ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита необезце- нени – Фаза 2	ОКЗ за целия срок на кредита необезце- нени – Фаза 3	РОСИ	12-месечен ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита необезце- нени – Фаза 2	ОКЗ за целия срок на кредита необезце- нени – Фаза 3	РОСИ	12-месечен ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита необезце- нени – Фаза 2	ОКЗ за целия срок на кредита необезце- нени – Фаза 3	РОСИ	
Брутна балансова стойност към 1 януари	1,893,769	335,201	135,345	536	1,369,416	121,637	253,048	6,929	679,571	68,220	44,429	54	437,211	55,780	205,168	1,870	5,608,184
Нови финансови активи, първоначално създадени или закупени	475,782	-	-	-	358,029	-	-	582	254,286	-	-	-	145,203	-	-	-	1,233,882
Възникнали от сливане	741,643	-	-	117,223	218,396	-	-	12,169	137,249	-	-	1,758	69,527	-	-	2,416	1,300,381
-към 12-месечен ОКЗ	18,966	(17,870)	(1,096)	-	41,231	(38,956)	(2,275)	-	20,737	(20,527)	(210)	-	16,504	(16,404)	(100)	-	-
-към ОКЗ за целия срок на кредита	(168,695)	169,284	(589)	-	(56,877)	74,349	(17,472)	-	(42,157)	47,606	(5,449)	-	(34,114)	38,245	(4,131)	-	-
-към ОКЗ за целия период на кредита обезценени	(8,779)	(23,165)	31,944	-	(4,615)	(17,929)	22,544	-	(7,222)	(9,308)	16,530	-	(5,324)	(5,853)	11,177	-	-
Финансови активи отписани през периода	-	-	(1,119)	-	-	-	(1,373)	-	-	-	-	-	-	-	(620)	-	(3,112)
Отписани суми	-	-	(22,784)	(2)	-	-	(41,737)	(1,085)	-	-	(13,317)	(5)	-	-	(53,173)	(12)	(132,115)
Погашения	(90,656)	(3,609)	(3,591)	-	(88,409)	(5,476)	(13,607)	-	(93,116)	(6,986)	(2,087)	-	(54,907)	(4,739)	(6,428)	-	(373,611)
Валутна разлика и други движения	(14,065)	11,057	(5,664)	(34,781)	(94,415)	(4,524)	4,693	591	(45,020)	8,676	658	(1,352)	(26,418)	2,808	(12,712)	(614)	(211,082)
Брутна балансова стойност към 31 декември	2,847,965	470,898	132,446	82,976	1,742,756	129,101	203,821	19,186	904,328	87,681	40,554	455	547,682	69,837	139,181	3,660	7,422,527
Кумулативни загуби от обезценка	(7,414)	(7,740)	(48,435)	(7,077)	(2,813)	(2,352)	(99,253)	(156)	(10,541)	(5,416)	(25,267)	-	(8,146)	(4,724)	(81,447)	(5)	(310,786)
Нетна балансова стойност към 31 декември	2,840,551	463,158	84,011	75,899	1,739,943	126,749	104,568	19,030	893,787	82,265	15,287	455	539,536	65,113	57,734	3,655	7,111,741

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(а) Качество на кредитите и авансите на клиентите (продължение)

	31 December 2018												Общо
	Корпоративни			Ипотечни			Потребителски			Малък бизнес			
	12- Месечен ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита необезце- нени – Фаза 2	ОКЗ за целия период на кредита обезце- нени – Фаза 3	12- Месечен ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита необезце- нени – Фаза 2	ОКЗ за целия период на кредита обезце- нени – Фаза 3	12- Месечен ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита необезце- нени – Фаза 2	ОКЗ за целия период на кредита обезце- нени – Фаза 3	12- Месечен ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита необезце- нени – Фаза 2	ОКЗ за целия период на кредита обезце- нени – Фаза 3	
Брутна балансова стойност към 1 януари	1,871,587	58,192	222,661	1,205,613	156,530	293,892	467,576	158,385	52,504	360,743	76,740	273,708	5,198,131
Нови финансови активи, първоначално създадени или закупени	305,370	-	-	298,848	-	-	236,986	-	-	137,945	-	-	979,149
-към 12-месечен ОКЗ	38,048	(37,740)	(308)	46,116	(45,555)	(562)	79,443	(79,275)	(167)	21,025	(20,978)	(47)	-
-към ОКЗ за целия срок на кредита	(305,436)	305,742	(306)	(29,986)	50,695	(20,708)	(15,994)	22,682	(6,689)	(27,047)	29,616	(2,569)	-
-към ОКЗ за целия период на кредита обезценени	(6,666)	-	6,666	(4,113)	(17,364)	21,477	(3,079)	(8,799)	11,878	(2,566)	(10,284)	12,850	-
Финансови активи отписани през периода	-	-	(52,504)	-	-	(8,056)	-	-	(580)	-	-	(293)	(61,433)
Отписани суми	-	-	(44,999)	-	-	(9,405)	-	-	(7,451)	-	-	(56,229)	(118,084)
Погашения	(430,619)	(4,379)	(14,153)	(161,897)	(24,410)	(21,922)	(134,196)	(34,869)	(7,855)	(82,887)	(21,332)	(22,990)	(961,509)
Валутна разлика и други движения	421,485	13,386	18,824	14,835	1,741	5,261	48,835	10,096	2,843	29,998	2,018	2,608	571,930
Брутна балансова стойност към 31 декември	1,893,769	335,201	135,881	1,369,416	121,637	259,977	679,571	68,220	44,483	437,211	55,780	207,038	5,608,184
Кумулативни загуби от обезценка	(3,047)	(2,150)	(53,269)	(2,860)	(3,276)	(105,836)	(8,037)	(3,538)	(29,217)	(6,489)	(3,996)	(115,280)	(336,995)
Нетна балансова стойност към 31 декември	1,890,722	333,051	82,612	1,366,556	118,361	154,141	671,534	64,682	15,266	430,722	51,784	91,758	5,271,189

Финансови активи, отписвани през периода представляват продадените кредити, както и тези, които са модифицирани (когато модификацията е довела до отписване) през периода.

Обезценени кредити и аванси на клиенти

В таблицата по-долу е представен анализът на просрочията на кредитите и авансите, които са обезценени (Фаза 3) по продуктова линия по брутната им балансова стойност, както и съответните кумулативни загуби от обезценка:

	Към 31 декември 2019								
	Ипотечни	РОСІ	Потреби- телски	РОСІ	Кредити за малък бизнес	РОСІ	Корпора- тивни	РОСІ	(ОКЗ за живота на кредита - обезценени)
под 90 дни	56,581	6,107	12,583	25	20,618	130	59,092	59,683	214,819
90 до 179 дни	11,459	450	6,340	4	5,170	81	17,879	252	41,635
180 до 360 дни	5,385	1,356	7,677	73	3,906	211	7,927	350	26,885
над 360 дни	130,396	9,884	13,954	332	109,487	3,238	47,548	22,691	337,530
Обща брутна балансова стойност	203,821	17,797	40,554	434	139,181	3,660	132,446	82,976	620,869
Обезценка	(99,253)	(156)	(25,267)	-	(81,447)	(5)	(48,435)	(7,077)	(261,640)
Нетна балансова стойност	104,568	17,641	15,287	434	57,734	3,655	84,011	75,899	359,229
Стойност на обезпечението	156,632		304		77,589		96,479		331,004

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(а) Качество на кредитите и авансите на клиентите (продължение)

	Към 31 декември 2018				(ОКЗ за живота на кредита - обезценени)
	Ипотечни	Потребителски	Кредити за малък бизнес	Корпоративни	
под 90 дни	60,101	14,573	22,252	50,262	147,188
90 до 179 дни	24,033	6,214	7,536	4,543	42,326
180 до 360 дни	10,522	8,144	5,882	12,747	37,295
над 360 дни	165,321	15,552	171,368	68,328	420,569
Обща брутна балансова стойност	259,977	44,483	207,038	135,880	647,378
Обезценка	(105,836)	(29,217)	(115,280)	(53,269)	(303,602)
Нетна балансова стойност	154,141	15,266	91,758	82,611	343,776
Стойност на обезпечението	138,961	116	71,995	66,920	277,992

(б) Обезпечения и придобити обезпечения

Обезпечения

Съотношението на кредита към стойността на обезпечението (LTV) за ипотечното кредитиране отразява брутната кредитна експозиция на датата на баланса към пазарната стойност на имота, държан като обезпечение.

Коефициентът LTV на ипотечния портфейл е представен по-долу:

	31 декември	
	2019	2018
Ипотеки		
Под 50%	394,092	281,815
50%-70%	534,966	396,795
71%-80%	440,167	322,401
81%-90%	333,476	266,948
91%-100%	65,573	60,093
101%-120%	121,382	149,046
121%-150%	80,851	98,606
Повече от 150%	124,357	175,326
Обща експозиция	2,094,864	1,751,030
Средно LTV	60.35%	66.46%

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.2 Фактори за финансов риск (продължение)****5.2.1 Кредитен риск (продължение)****5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)****(б) Обезпечения и придобити обезпечения (продължение)**

Видът обезпечения за различните видове активи е представен в таблицата по-долу::

Експозиция	Процент от експозицията, която е предмет на изисквания за обезпечение		Основен вид обезпечение
	31.12.2019	31.12.2018	
Деривативни инструменти за търгуване	100	100	Парични средства
Деривативни финансови инструменти	100	100	Парични средства
Предоставени кредити и аванси на клиенти на дребно			
Кредити за малък бизнес – обезпечени	100	100	Имоти (жилищни, търговски, административни), парични обезпечения, гаранции, оборудване
Кредити за малък бизнес – необезпечени	под 100, без фиксиран процент на покритие	под 100, без фиксиран процент на покритие	Имоти (жилищни, търговски, административни), парични обезпечения, гаранции, оборудване
Кредити за малък бизнес – Факторинг	100	100	Фактури за факторинг
Ипотечни кредити	100	100	Жилищен имот
Потребителски кредити, включително кредитни карти	-	-	няма
Предоставени кредити и аванси на корпоративни клиенти			
Корпоративно банкиране - Факторинг	100	100	Фактури за факторинг
Корпоративно банкиране	не е фиксиран задължителен процент на покритие	не е фиксиран задължителен процент на покритие	Имоти (жилищни, търговски, административни), парични обезпечения, оборудване

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.2 Фактори за финансов риск (продължение)****5.2.1 Кредитен риск (продължение)****5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)****(б) Обезпечения и придобити обезпечения (продължение)**

Разпределението на обезпеченията и гаранциите е както следва:

	Към 31 декември 2019			
	Стойност на полученото обезпечение			
	Недвижими имоти	Финансови	Други обезпечения	Общо
Кредити на дребно	2,534,131	117,799	68,948	2,720,878
Корпоративно кредитиране	2,298,721	331,093	319,471	2,949,285
Общо	4,832,852	448,892	388,419	5,670,163
	Към 31 декември 2018			
	Стойност на полученото обезпечение			
	Недвижими имоти	Финансови	Други обезпечения	Общо
Кредити на дребно	1,849,748	54,613	182,167	2,086,528
Корпоративно кредитиране	756,933	55,187	825,966	1,638,086
Общо	2,606,681	109,800	1,008,133	3,724,614

Справедливата стойност на обезпеченията, представени в таблиците по-горе е показана до размера на остатъчния баланс по съответния кредит.

Придобити обезпечения

Банката признава обезпеченията в баланса, когато получи собствеността обикновено чрез съдебни процеси или като упражнява права върху други кредитни застраховки. Основният вид обезпечение, което Банката придобива срещу погасяване или намаляване на непогасения кредит, е недвижимо имущество, което се признава в придобитите активи. Те са включени в Други активи (Приложение 23). Дълготрайните активи придобити на търг са държани временно за продажба и се оценяват по по-ниската от балансовата им стойност и справедливата стойност, намалена с разходите по продажбата.

В случаите, когато Банката използва придобити имоти като част от своята дейност, те се класифицират като собствени или инвестиционни имоти.

Следващите таблици представят обобщение на обезпеченията, които Банката е придобила и са били признати като придобити обезпечения, както и движението през 2019 г. и 2018 г.:

Тип на актива	2019	2018
Търговски имот	7,478	4,714
Жилищен имот	3,294	3,139
Земи	1,227	635
Общо	11,999	8,488
<u>Равнение на движението на ниво 3:</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Баланс към 1 януари	8,488	11,649
Допълнителни	5,401	-
Продажби	(1,415)	(2,664)
Обезценка	(475)	(497)
Баланс към 31 декември	11,999	8,488

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.2 Фактори за финансов риск (продължение)****5.2.1 Кредитен риск (продължение)****5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)****(б) Обезпечения и придобити обезпечения (продължение)****Количествена информация за оценките на справедливата стойност с използване на значителни ненаблюдаеми данни (ниво 3)**

Вид имот	Справедлива стойност 31/12/2019 (в хил.лв.)	Техника на оценяване	Вид цена	Обхват (лева) (средно претеглена) 2019	Обхват (лева) (средно претеглена) 2018	Връзка между ненаблюдаеми данни и справедливата стойност
Земя	1,227	Подход на пазарни сравнения	цена за м ²	0.51 - 90.63 (12.64)	0.50 - 94.29 (12.40)	Значително увеличение на цената на м ² би довело до висока справедлива стойност
Жилище	3,300	Подход на пазарни сравнения	цена за м ²	1.51 - 1,502.08 (335.12)	1.47 - 1,521.64 (373.70)	Значително увеличение на цената на м ² би довело до висока справедлива стойност
		Разходи за придобиване	цена за м ²	41.97	62.45	Значително увеличение на цената на м ² би довело до висока справедлива стойност
Комбинирано	7,277	Подход на пазарни сравнения	цена за м ²	37.47 - 1,451.23 (264.71)	44.34 - 1,441.23 (330.92)	Значително увеличение на цената на м ² би довело до висока справедлива стойност
		Метод на дохода	наем за м ²	1.93 - 7.10 (3.06)	1.25 - 7.20 (2.94)	Значително увеличение на цената на м ² би довело до висока справедлива стойност
		Разходи за придобиване	цена за м ²	6.59 - 100.00 (49.03)	8.79 - 288.00 (75.77)	Значително увеличение на цената на м ² би довело до висока справедлива стойност

(в) Географски и отраслови концентрации на кредитите и аванси на клиенти

Банката държи диверсифицирани портфейли на пазарите и прилага лимити за концентрации, произтичащи от географското местоположение или дейността на групи кредитополучатели, които биха могли да бъдат засегнати по подобен начин от промени в икономическите или други условия, с цел намаляване на кредитния риск.

Таблицата по-долу представя експозициите на Банката по кредити и аванси на клиенти и кредитни ангажименти по тяхната брутна балансова стойност и номинална стойност съответно по фаза, продуктова линия, индустрия и географски регион, както и обезценка за загуба.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(в) Географски и отраслови концентрации на кредитите и аванси на клиенти (продължение)

	31 декември 2019																		
	България				Гърция				Други в Европа				Други страни						
	Брутна балансова стойност/номинална стойност				Брутна балансова стойност/номинална стойност				Брутна балансова стойност/номинална стойност				Брутна балансова стойност/номинална стойност						
	12-месечен OKЗ – Фаза 1	OKЗ за целя на кредита на неопбезе-нени – Фаза 2	OKЗ за целя на кредита на неопбезе-нени – Фаза 3	POCI	Обез-ценка	12-месечен OKЗ – Фаза 1	OKЗ за целя на кредита на неопбезе-нени – Фаза 2	OKЗ за целя на кредита на неопбезе-нени – Фаза 3	POCI	Обез-ценка	12-месечен OKЗ – Фаза 1	OKЗ за целя на кредита на неопбезе-нени – Фаза 2	OKЗ за целя на кредита на неопбезе-нени – Фаза 3	POCI	Обез-ценка	12-месечен OKЗ – Фаза 1	OKЗ за целя на кредита на неопбезе-нени – Фаза 2	OKЗ за целя на кредита на неопбезе-нени – Фаза 3	
Кредитиране на дребно	3,167,602	282,997	379,530	23,168	(238,670)	4,553	714	628	119	(300)	17,094	2,345	1,910	14	(477)	5,517	563	1,488	(673)
-Ипотени	1,726,415	126,291	200,069	19,083	(103,482)	2,589	516	574	89	(223)	9,616	1,887	1,769	14	(275)	4,136	407	1,409	(594)
-Потребителски	893,519	86,869	40,280	425	(40,866)	1,964	198	54	30	(77)	7,470	458	141	-	(202)	1,375	156	79	(79)
-Малък бизнес	547,668	69,837	139,181	3,660	(94,322)	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	6	-	-	-
Корпоративно кредитиране	2,798,078	470,898	132,446	82,976	(70,619)	-	-	-	-	-	40,108	-	-	-	(35)	9,779	-	-	(12)
-Търговски услуги	940,519	12,725	32,329	40,046	(25,381)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,973	-	-	(6)
-Производство	750,100	100,296	14,829	7,735	(9,238)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-Строителство	312,407	2,183	16,421	31,327	(6,565)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-Туризм	227,604	132,821	19,633	2,324	(3,139)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-Енергиен сектор	85,445	-	25,022	209	(8,371)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-Други	482,003	222,873	24,212	1,335	(17,925)	-	-	-	-	-	40,108	-	-	(35)	3,806	-	-	-	(7)
Общо	5,965,680	753,895	511,976	106,144	(309,289)	4,553	714	628	119	(300)	57,202	2,345	1,910	14	(512)	15,296	563	1,488	(686)
Ангажименти свързани с кредити	1,529,822	46,532	3,685	732	(515)	3,906	172	-	4	-	60,279	137	-	-	-	567	18	-	-
Кредитни ангажименти	1,241,299	42,550	331	732	-	3,741	172	-	4	-	60,279	137	-	-	-	538	18	-	-
Финансови гаранции и други ангажименти	288,523	3,982	3,354	-	(515)	165	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29	-	-	-

	31 декември 2018																
	България				Гърция				Други в Европа				Други страни				
	Брутна балансова стойност/номинална стойност				Брутна балансова стойност/номинална стойност				Брутна балансова стойност/номинална стойност				Брутна балансова стойност/номинална стойност				
	12-месечен OKЗ – Фаза 1	OKЗ за целя на кредита на неопбезе-нени – Фаза 2	OKЗ за целя на кредита на неопбезе-нени – Фаза 3	Обез-ценка	12-месечен OKЗ – Фаза 1	OKЗ за целя на кредита на неопбезе-нени – Фаза 2	OKЗ за целя на кредита на неопбезе-нени – Фаза 3	Обез-ценка	12-месечен OKЗ – Фаза 1	OKЗ за целя на кредита на неопбезе-нени – Фаза 2	OKЗ за целя на кредита на неопбезе-нени – Фаза 3	Обез-ценка	12-месечен OKЗ – Фаза 1	OKЗ за целя на кредита на неопбезе-нени – Фаза 2	OKЗ за целя на кредита на неопбезе-нени – Фаза 3	Обез-ценка	
Кредитиране на дребно	2,466,976	244,406	507,258	(277,176)	2,919	367	873	(384)	11,966	487	1,511	(334)	4,337	377	1,856	(635)	
-Ипотени	1,356,230	120,940	256,096	(110,966)	2,020	217	815	(324)	8,209	198	1,280	(124)	2,957	282	1,786	(558)	
-Потребителски	673,559	67,686	44,124	(40,445)	899	150	58	(60)	3,733	289	231	(210)	1,380	95	70	(77)	
-Малък бизнес	437,187	55,780	207,038	(125,765)	-	-	-	-	24	-	-	-	-	-	-	-	
Корпоративно кредитиране	1,621,973	334,207	135,287	(57,555)	-	-	-	-	267,762	994	594	(909)	4,034	-	-	(2)	
-Търговски услуги	413,170	8,546	32,275	(17,327)	-	-	-	-	33,608	28	404	-	-	-	-	-	
-Производство	337,552	104,214	15,402	(7,426)	-	-	-	-	135,659	-	-	-	-	-	-	-	
-Строителство	201,224	11,100	16,974	(7,258)	-	-	-	-	974	966	-	-	-	-	-	-	
-Туризм	172,314	128,245	8,407	(1,281)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-Енергиен сектор	92,981	-	25,738	(3,490)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-Други	404,732	82,102	36,491	(20,773)	-	-	-	-	97,521	-	190	(909)	4,034	-	-	(2)	
Общо	4,088,949	578,613	642,545	(334,731)	2,919	367	873	(384)	279,728	1,481	2,105	(1,243)	8,371	377	1,856	(637)	
Ангажименти свързани с кредити	1,063,403	98,817	952	(589)	1,005	150	5	-	120,829	277	297	-	268	27	-	-	
Кредитни ангажименти	911,723	55,415	135	-	840	150	5	-	120,829	277	297	-	268	27	-	-	
Финансови гаранции и други ангажименти	151,680	43,402	817	(589)	165	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(г) Практики за реструктуриране при кредитиране

Модификации на договорните условия на кредитите могат да възникнат поради различни фактори като промени в пазарните условия, задържане на клиенти и други фактори, както и поради потенциалното влошаване на финансовото състояние на кредитополучателите. Банката използва редица опции за реструктуриране, за да подобри управлението на взаимоотношенията с клиентите и ефективността на усилията за събиране на вземания, както и да подобри нивото на възстановяване на паричните потоци и да намали кредитните загуби при кредитирането на дребно и корпоративното кредитиране.

Класификация на програмите за реструктуриране

Практиките за реструктуриране, наблюдавани и докладвани от Банката въз основа на насоките за прилагане на техническите стандарти на Европейския банков орган (EBA ITS), се извършват само в случаите, когато договорните условия за плащане по кредит са променени, тъй като се счита, че кредитополучателят не е в състояние да изпълни съществуващите условия на кредита поради известни финансови затруднения и Банката предоставя отстъпки като по-благоприятни условия, които не би разглеждала, ако кредитополучателят не е бил във финансови затруднения.

Всички останали видове модификации, предоставени от Банката, когато няма известни финансови затруднения на кредитополучателя и могат да бъдат обусловени от фактори от бизнес характер, не се класифицират като мерки за реструктуриране.

Програми за реструктуриране

Програмите за реструктуриране се предоставят след оценка на способността и желанието на кредитополучателя да изплати задълженията си и могат да бъдат от краткосрочен или дългосрочен характер. Целта е да се подпомогнат кредитополучателите с финансови проблеми, като се предоговорят техните изходящи парични потоци за погасяване с устойчива модификация и в същото време се предпази Банката от понасяне на кредитни загуби. Банката използва целеви стратегии за сегментиране с цел да адаптира различни краткосрочни или дългосрочни устойчиви управленски решения към избрани групи кредитополучатели за посрещане на техните специфични финансови нужди.

Естеството и вида на опциите за реструктуриране могат да включват, но не са ограничени до едно или повече от следните:

- консолидация на дълга, при която съществуващите задължения на кредитополучателя се комбинират в един кредит;
- плащания само на лихва;
- гратисен период;
- намалени погасителни вноски;
- план за изплащане на просрочията;
- удължаване срока на договора/частично опрощаване на кредита/отписване;
- намаляване на лихвения процент;
- разделен баланс (комбинация от опции за реструктуриране, които основно включват капитализация на просрочените задължения, удължаване на срока на кредита и намаляване на лихвения процент);
- оперативно реструктуриране.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(г) Практики за реструктуриране при кредитиране (продължение)

По-специално за необезпечени потребителски кредити (включително кредитни карти), програми за реструктуриране (напр. удължаване на срока) се прилагат в комбинация с консолидация на дълга, при която всички съществуващи потребителски баланси се обединяват. Решенията за реструктуриране се прилагат, за да се осигури достатъчно намаление на вноската и надеждно решение за кредитополучателя. В определени случаи консолидацията на дълга може да се комбинира с учредяване на ипотека, за да се превърнат необезпечените кредитни експозиции в обезпечени.

В случай на ипотечни кредити намаляването на вноската може да се постигне чрез мерки за реструктуриране, като например удължени срокове за плащане, капитализация на просрочените задължения, разделен баланс и намалени погасителни планове.

Корпоративните експозиции подлежат на реструктуриране, когато има индикации за финансови затруднения на кредитополучателя, доказани от комбинация от фактори, включително влошаване на финансовите показатели, понижаване на кредитния рейтинг, забавяне на плащанията и други.

Звената за банкиране на дребно са отговорни за всички първоначални модификации на кредити, просрочени от 1 до 89 дни.

Управление „Управление на проблемни активи“ (TAG) е независим орган, който носи цялостната отговорност за управлението на портфейла на проблемните кредити на Банката, включително реструктурираните кредити, в съответствие с действащите регулации. TAG осигурява строг контрол и стриктно наблюдение на ефективността на схемите за реструктуриране и представянето на управляваните портфейли. TAG също така гарантира непрекъснатото подобряване и приспособяване на политиките и процедурите чрез извършване на прегледи за гарантиране на качеството и чрез оценка и отчитане на макроикономическото развитие, регулаторните и законови изисквания и промени, най-добрите международни практики и всички съществуващи или нови вътрешни изисквания.

TAG си сътрудничи с Управление на риска, за да постигне взаимно разбиране и да разработи подходяща методология за оценка на рисковете, присъщи на всеки вид модификация и просрочие в портфейла.

i. Класификация на кредитите с мерки по реструктуриране

Кредитите с мерки по реструктуриране се класифицират като необезпечени (Фаза 2) или обезпечени (Фаза 3) чрез оценка на техния статус на просрочие и кредитно качество.

Обезпечените кредити с мерки по реструктуриране влизат първоначално в изпитателен срок от една година като изпълнението на плащанията на кредитополучателите се наблюдава отблизо. Ако в края на гореспоменатия период кредитополучателите са спазили условията на програмата и няма просрочени дължими суми и опасения по отношение на пълното погасяване на кредитите, кредитите се отчитат като необезпечени реструктурирани кредити (Фаза 2). Освен това, необезпечени реструктурирани кредити, включително тези, които са били класифицирани по-рано като обезпечени и отговарят на условията на програмата, се наблюдават за период от две години. Ако в края на този период кредитополучателите са направили плащания на значителна сума, нямат дължими суми, просрочени повече от 30 дни и кредитите не са нито обезпечени, нито са изпълнени други критерии за значително увеличение на кредитния риск, те излизат от статуса „реструктурирани“ и се класифицират като Фаза 1.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(г) Практики за реструктуриране при кредитиране (продължение)

i Класификация на кредитите с мерки по реструктуриране (продължение)

По-специално, категорията на обезценени кредити включва тези, които (а) към датата, на която са били предоставени мерки за реструктуриране, са били просрочени повече от 90 дни или са оценени като малко вероятно да бъдат изплатени, (б) в края на едногодишния изпитателен срок отговарят на критериите за влизане в статус за необезценени и през двегодишния период на мониторинг са били предоставени нови мерки за реструктуриране или са станали просрочени повече от 30 дни и (в) първоначално са класифицирани като необезценени и през двегодишния период на наблюдение са изпълнили критериите за влизане в статус „обезценени”.

Освен това кредити с мерки по реструктуриране, които не се обслужват съгласно новите модифицирани условия и впоследствие стават съдебни, престават да бъдат наблюдавани като част от дейностите по реструктуриране на Банката и се докладват като съдебни обезценени кредити (Фаза 3) в съответствие с управлението и наблюдението на всички предсрочно изискуеми кредити на Банката.

ii. Реструктуриране на кредити

В случаите, когато договорните парични потоци на реструктуриран кредит са били съществено променени, първоначалният реструктуриран кредит се приключва и се признава нов кредит. Банката записва модифицирания кредит като „нов” финансов актив по справедлива стойност и разликата с нетната балансова стойност на съществуващия кредит се признава в отчета за доходите като печалба или загуба от отписване.

Въпреки това, в някои случаи може да има доказателства, че новият кредит е с кредитна обезценка при първоначалното признаване и следователно се признава като възникнал с кредитна обезценка (РОСИ).

В случаите, когато модификацията е в резултат на мерките за реструктуриране и не се счита за съществена, Банката преизчислява брутната балансова стойност на кредита и признава разликата като печалба или загуба от модификация в отчета за доходите. Банката продължава да наблюдава модифицирания реструктуриран кредит, за да определи дали финансовият актив показва значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване по време на периода на реструктуриране.

Следващите таблици представят анализ на практиките на Банката за реструктуриране на кредити, оценени по амортизируема стойност. Съответните таблици по-долу са представени на база на брутната балансова стойност, докато кумулативната обезценка е показана отделно, в съответствие с вътрешния процес на Банката за наблюдение на кредитния риск, съгласно принципите на МСФО 9.

Мерки за реструктуриране:	2019	2018
Удължаване срока на договора	186,316	208,050
Намалени плащания под дължимите лихви	20,860	22,878
Намаляване на лихвения процент	219,756	216,280
Намалени плащания над дължимите лихви	24,169	27,978
План за погасяване на просрочията	53,063	55,973
Само лихвата	9,509	17,521
Общо брутна балансова стойност	513,673	548,680
Намалени с: кумулативни обезценки	(51,225)	(68,796)
Общо нетна балансова стойност	462,448	479,884

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.2 Фактори за финансов риск (продължение)****5.2.1 Кредитен риск (продължение)****5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)****(г) Практики за преструктуриране при кредитиране (продължение)**

Следващите таблици представят обобщение на кредитното качество на преструктурираните кредити и аванси на клиенти:

	Към 31 декември 2019		
	Общо кредити и аванси	Преструктурирани кредити и аванси	% от преструктурирани кредити и аванси
<i>Брутна балансова стойност:</i>			
12-месечна ОКЗ	6,042,731	-	-
ОКЗ за живота на кредита - необезценени	758,927	361,279	48%
ОКЗ за живота на кредита - обезценени	620,869	152,394	25%
Обща брутна балансова стойност	7,422,527	513,673	7%
<i>Кумулативна ОКЗ за обезценка :</i>			
12-месечна ОКЗ	(28,914)	-	-
ОКЗ за живота на кредита (необезценени)	(20,232)	(4,909)	-
ОКЗ за живота на кредита (обезценени), от които:	(261,640)	(46,316)	-
- индивидуално оценени	(135,484)	(21,278)	-
- колективно оценени	(126,155)	(25,038)	-
Общо нетна балансова стойност	7,111,741	462,448	7%
Получено обезпечение	5,670,163	449,798	
	Към 31 декември 2018		
	Общо кредити и аванси	Преструктурирани кредити и аванси	% от преструктурирани кредити и аванси
<i>Брутна балансова стойност:</i>			
12-месечна ОКЗ	4,379,967	-	-
ОКЗ за живота на кредита - необезценени	580,839	364,592	63%
ОКЗ за живота на кредита - обезценени	647,378	184,088	28%
Обща брутна балансова стойност	5,608,184	548,680	10%
<i>Кумулативна ОКЗ за обезценка :</i>			
12-месечна ОКЗ	(20,432)	-	-
ОКЗ за живота на кредита (необезценени)	(12,961)	(3,571)	-
ОКЗ за живота на кредита (обезценени), от които:	(303,602)	(65,225)	-
- индивидуално оценени	(156,061)	(26,106)	-
- колективно оценени	(147,541)	(39,119)	-
Общо нетна балансова стойност	5,271,189	479,884	9%
Получено обезпечение	3,724,613	413,765	

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.2 Фактори за финансов риск (продължение)****5.2.1 Кредитен риск (продължение)****5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)****(г) Практики за реструктуриране при кредитиране (продължение)**

Следващата таблица представя движението на реструктурираните кредити и аванси :

Брутна балансова стойност към 1 януари 2018	354,884
Мерки за реструктуриране през годината	337,000
Погасяване по кредити	(20,344)
Отписване на реструктурирани кредити	(42,743)
Кредити и аванси, излизащи от статус „реструктурирани“	(80,117)
Намалени с: кумулативни обезценки	(68,796)
Нетна балансова стойност към 31 декември 2018	479,884
Брутна балансова стойност към 1 януари 2019	548,680
Мерки за реструктуриране през годината	40,411
Погасяване по кредити	(16,165)
Отписване на реструктурирани кредити	(7,004)
Кредити и аванси, излизащи от статус „реструктурирани“	(41,162)
Други	(11,087)
Намалени с: кумулативни обезценки	(51,225)
Нетна балансова стойност към 31 декември 2019	462,448

Следващата таблица представя експозицията на Банката към реструктурирани кредити и аванси по продуктова линия:

	Към 31 декември	
	2019	2018
Кредити на дребно	165,128	196,687
- Ипотечни	104,905	126,372
- Потребителски	27,884	28,977
- Малък бизнес	32,339	41,338
Корпоративни кредити	348,545	351,993
Обща брутна балансова стойност	513,673	548,680
Намалена с: кумулативни обезценки	(51,225)	(68,796)
Обща нетна балансова стойност	462,448	479,884

Следващата таблица представя експозицията на Банката към реструктурирани кредити и аванси по географски региони:

	Към 31 декември	
	2019	2018
България	513,462	548,516
Гърция	67	154
Други в Европа	143	7
Други държави	1	3
Обща брутна балансова стойност	513,673	548,680
Намалена с: кумулативни обезценки	(51,225)	(68,796)
Обща нетна балансова стойност	462,448	479,884

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.2 Фактори за финансов риск (продължение)****5.2.1 Кредитен риск (продължение)****5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)****(г) Практики за реструктуриране при кредитиране (продължение)**

Следващата таблица предоставя информация за измененията, дължащи се на мерките за реструктуриране върху кредитните експозиции, които не са довели до отписване. Тези финансови активи са модифицирани, докато са имали обезценка за загуба, измерена в размер, равен на очакваната кредитна загуба за целия живот на кредита:

	31 декември	
	2019	2018
Модифицирани кредити през годината		
Брутна балансова стойност към 31 декември	115,777	548,680
(Загуба) от модификация	(3,337)	(4,692)
Модифицирани кредити от първоначалното признаване		
Брутна балансова стойност към 31 декември, за която обезценката е променена на 12-месечна ОКЗ	16,138	13,468

5.2.1.3 Дългови ценни книжа, кредити и аванси на банки и деривати

В таблицата по-долу е представен анализ на дълговите ценни книжа, дериватите и пласментите при банки, нетирани от обезценка за очаквана кредитна загуба по рейтинг, присъден от кредитна агенция на базата на кредитна оценка от номинирани външни институции за кредитна оценка. Дълговите ценни книжа, пласментите при банки и финансовите активи са класифицирани във Фаза 1, съгласно изискванията на МСФО 9.

Рейтинг	31 декември 2019 г.					
	Необезценени					
	Ценни книжа за търгуване	Дългови ценни книжа по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход	Дългови ценни книжа по цена на придобиване	Кредити и вземания от банки	Деривати	Общо
AA- to AA+	-	27,944	-	104,914	-	132,858
A- to A+	-	-	-	18,019	-	18,019
BBB- to BBB+	7,903	491,699	-	65,793	-	565,395
По-ниски от BB-	-	-	39,977	1,513,354	1,494	1,554,825
Без рейтинг	-	-	-	716	8	724
Общо	7,903	519,643	39,977	1,702,796	1,502	2,271,821

Рейтинг	31 декември 2018 г.					
	Необезценени					
	Ценни книжа за търгуване	Дългови ценни книжа по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход	Дългови ценни книжа по цена на придобиване	Кредити и вземания от банки	Деривати	Общо
AA- до AA+	-	-	-	7,300	-	7,300
BBB- до BBB+	7,096	378,858	-	110,991	-	496,945
BB- до BB+	-	-	-	206	-	206
По-ниски от BB-	-	-	18,598	1,299,010	2,400	1,320,008
Без рейтинг	-	-	-	415	-	415
Общо	7,096	378,858	18,598	1,417,922	2,400	1,824,874

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.2 Фактори за финансов риск (продължение)****5.2.1 Кредитен риск (продължение)****5.2.1.3 Дългови ценни книжа, кредити и аванси на банки и деривати (продължение)****Концентрация на рисковете от финансови активи с кредитен риск**

Следващата таблица представя разбивка на финансовите инструменти на Банката (с изключение на кредити и аванси на клиенти) по тяхната балансова стойност, категоризирани по географски регион ни към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. За тази таблица Банката е разпределила експозициите по региони въз основа на страната на местоживее на нейните контрагенти.

(а) Географски сектори

	България	Гърция	Други в Европа	Други държави	Общо
Кредити и вземания от банки	26,116	1,513,354	117,850	45,476	1,702,796
Ценни книжа за търгуване - дългови ценни книжа	7,903	-	-	-	7,903
Дългови ценни книжа по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход	389,790	-	101,909	27,944	519,643
Дериватни финансови инструменти	8	1,494	-	-	1,502
Дългови ценни книжа по амортизируема стойност	-	20,958	19,019	-	39,977
31 декември 2019 г.	423,817	1,535,806	238,778	73,420	2,271,821

	България	Гърция	Други в Европа	Други държави	Общо
Кредити и вземания от банки	-	1,299,010	85,936	32,976	1,417,922
Ценни книжа за търгуване - дългови ценни книжа	7,096	-	-	-	7,096
Дългови ценни книжа по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход	378,858	-	-	-	378,858
Дериватни финансови инструменти	-	2,400	-	-	2,400
Дългови ценни книжа по амортизируема стойност	-	-	18,598	-	18,598
31 декември 2018 г.	385,954	1,301,410	104,534	32,976	1,824,874

5.2.1.4 Нетирание на финансови активи и финансови пасиви

Банката няма нетирани активи/пасиви, които да попадат под обхвата на МСС 32, т.е. нетната балансова стойност се отчита в отчета за финансовото състояние, когато дружеството има правно основание да се прихванат признатите суми и е налице намерение за уреждане на нетна база, или за реализиране на актива и уреждане на пасива едновременно.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.2 Фактори за финансов риск (продължение)****5.2.1 Кредитен риск (продължение)****5.2.1.4 Нетирание на финансови активи и финансови пасиви (продължение)**

Банката има сключени рамкови споразумения за нетирание с банки-контрагенти, които са неотменими, в случай че даден контрагент не е в състояние да изпълни задълженията си. В допълнение приложимото законодателство позволява на Банката едностранно да урежда търговски вземания и задължения, които са станали дължими, при положение, че са деноминирани в същата валута и към същата насрещна страна.

Те попадат в обхвата на оповестяването, ако са намерили отражение в отчета за финансовото състояние. Банката също така прави маржин депозити като обезпечение по своите деривативни позиции. Насрещната страна може да погаси задължението на Банката с маржин депозита в случай на неизпълнение.

	Сума преди нетирание в баланса, брутно	Сума нетирана в баланса, брутно	Сума след нетирание в баланса, нетно	Получени или предоставени финансови или парични обезпечения, признати или непризнати в баланса, които не са нетирани в баланса	Нетна сума на експозицията
	(a)	(b)	(c) = (a) - (b)	(d)	(c) - (d)
Активи към 31 декември 2019 г.					
Деривативни финансови инструменти	1,495	-	1,495	(1,495)	-
Пасиви към 31 декември 2019 г.					
Деривативни финансови инструменти	(6,554)	-	(6,554)	5,269	(1,285)
	(a)	(b)	(c) = (a) - (b)	(d)	(c) - (d)
Активи към 31 декември 2018 г.					
Деривативни финансови инструменти	2,400	-	2,400	(2,400)	-
Пасиви към 31 декември 2018 г.					
Деривативни финансови инструменти	(5,397)	-	(5,397)	5,138	(259)

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.2 Пазарен риск

Пазарният риск представлява текущият или потенциален риск за доходите и капитала, произтичащ от неблагоприятни движения в пазарни променливи като лихвени проценти, валутни курсове, цени на капиталови инструменти и имплицитна волатилност. Пазарният риск принципно може да окаже влияние както върху позициите в търговския портфейл, така и върху тези извън него, обхващайки и активната, и пасивната страна на баланса на Банката. Пазарният риск обхваща:

- Лихвен риск;
- Валутен риск;
- Риск, свързан с цените на капиталовите инструменти.

Лихвеният риск е текущият или потенциален риск за доходите и капитала, произтичащ от промяна в посоката или волатилността на лихвените проценти/лихвените деривати, формата на лихвената крива и спреда между различните лихвени проценти.

Валутният риск е текущият или потенциален риск за доходите и капитала, произтичащ от неблагоприятни движения на спот и форуърдните обменни курсове на чуждестранните валути спрямо базисната валута в търговския и банковия портфейли.

Рискът от промяна на цените на капиталови инструменти е текущият или потенциален риск за доходите и капитала, произтичащ от промяна в посоката или волатилността на цените на капиталовите инструменти или стойността на капиталовите индекси или промени във връзките между различните капиталови цени/индекси.

Корпоративните ръководни принципи по отношение на контрола и наблюдението на пазарните рискове са дефинирани в „Политиката за пазарен риск и риск от контрагента“ на Банката, разработена в съответствие с „Политиката за пазарен риск и риск от контрагента“ на Групата. Целите на „Политиката за пазарен риск и риск от контрагента“ са:

- да създаде основната рамка и да постави минималните стандарти за контрол и управление на пазарния риск в Банката;
- да осигури съответствие с изискванията на местни и чуждестранни регулатори;
- да осигури надлежно спазването на указанията на Групата;
- да установи рамка, която да позволи на Банката да придобие конкурентно преимущество чрез рисково-базирано вземане на решения.

“Политиката за пазарен риск и риск от контрагента” се допълва от процедури за пазарния риск, които излагат в детайли стандартите и изискванията, необходими за прилагането на Политиката. Политиката и процедурите се отнасят до контрола на пазарните рискове, произтичащи от всички активи, пасиви и задбалансови позиции на Банката, като по този начин покриват както дейностите на управление „Капиталови пазари“, така и всички останали, които носят експозиция към пазарен риск. „Политиката за пазарен риск и риск от контрагента“ се одобрява и приема от Риск комитета на Юробанк България АД и се поддържа и обновява от отдел „Пазарен риск“. Отдел „Пазарен риск“ преразглежда политиката поне веднъж годишно и предлага евентуални промени в нея за одобрение от Риск комитета.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.2 Пазарен риск (продължение)

Установената от Банката рамка за контрол и управление на пазарните рискове има за цел:

- да защити Банката от непредвидени пазарни загуби и да допринесе за стабилността на доходите посредством независимо идентифициране, оценка и разбиране на пазарните рискове, присъщи на бизнеса;
- да допринесе за привеждането на банковата организационна структура и управленски процес в съответствие с най-добрите международни практики и да постави минималните стандарти за контрол на пазарните рискове;
- да изгради прозрачна, обективна и последователна информация относно пазарните рискове като база за вземането на разумни решения;
- да бъде създадена структура, с помощта на която Банката да може да осъществи връзката между бизнес стратегията и операциите - от една страна, и целите на контрола и наблюдението на риска - от друга;

Рисковият апетит на Банката по отношение поемането на пазарни рискове представлява размера на неочакваните загуби, които тя е склонна да поеме вследствие на неблагоприятни изменения в пазарните променливи. Той е свързан със способността ѝ да абсорбира тези загуби, която на свой ред зависи от капитала и резервите на Банката, потенциалните загуби, породени от други непазарни рискове и регулаторния капитал, изискван за поддържане на бизнеса. Банковият апетит за пазарен риск е изразен под формата на номинални лимити за експозициите към пазарни рискове. Апетитът за поемане на пазарен риск се определя от Риск комитета на Банката, който одобрява всички лимити за поемане на риск от страна на Банката. Тези лимити също така са част от глобалната структура от лимити на Групата и са ратифицирани на ниво група. Рисковият апетит за пазарен риск на Банката също така се определя чрез характеристики като различни типове разрешени пазари, продукти, държави, контрагенти и валути.

Техники на оценка на пазарният риск

Банката се грижи за това всички съществени позиции, изложени на пазарен риск, да бъдат включени в системата за измерване на пазарните рискове. Като минимум, системата за измерване на пазарните рискове следва да обхваща рискове, породени от експозиции към следните специфични фактори, пораждащи пазарен риск, т.е. специфичните пазарни цени или курсове, които влияят върху стойността на позициите:

- Валутни курсове;
- Лихвен проценти;
- Цени на акции.

Измерването на пазарния риск се осъществява текущо чрез използването на данни за номиналните експозиции и лимити върху тях, допълнени от извършването на регулярни стрес тестове. Банката не използва VaR-базирани лимити. Единствено за портфейла от търгувани капиталови инструменти се изчислява ежедневно VaR. При решение на Ръководството на Банката в бъдеще е възможно да бъде въведен допълнителен value-at-risk анализ.

Валутен риск

Промените във валутните курсове оказват съответното въздействие върху финансовото състояние и паричните потоци на Банката. Основната част от откритата валутна позиция на Банката е срещу евро, като обменният курс на лева спрямо еврото е фиксиран на 1.95583 като част от параметрите на Валутния борд в България. Ръководството определя лимити за откритите позиции по отделни валути и за нетната обща открита овърнайт позиция, като тези лимити се следят на ежедневна база.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.2 Фактори за финансов риск (продължение)****5.2.2 Пазарен риск (продължение)****Чувствителност на активите и пасивите**

Лихвен риск на паричните потоци е рискът от промяна в бъдещите парични потоци от даден финансов инструмент вследствие на промени в пазарните лихвени проценти. Лихвен риск на справедливата стойност е рискът от промяна на стойността на финансовите инструменти вследствие на промени в пазарните лихвени проценти.

Колебанието на пазарните нива на лихвените проценти оказва въздействие върху финансовата позиция и паричните потоци на Банката. В резултат на подобни промени лихвеният марж може да се увеличи, но също така би могъл и да се намали или да доведе до загуби при поява на неочаквани движения. Ръководството наблюдава нивата на лихвените дисбаланси на месечна база и оценява необходимостта от предприемане на промени в лихвената политика на Банката.

Банката е изложена на въздействието на различни видове пазарен риск. Представеният анализ на чувствителността на активите и пасивите показва потенциалното влияние на възможни промени върху отчета за доходите и капитала, определени на база на наблюденията върху пазарната динамика и икономическата среда през отчетния период.

	31 декември 2019 г.			
	Общ ефект върху иконом. стойност	Пряк ефект в отчета за доходите	Пряк ефект върху капитала	Ефект на банковия портфейл
<u>Лихвени проценти</u>				
+100 б.т. паралелно изместване за всички валути	(14,080)	(444)	(12,937)	(699)
<u>Акции/Индекси върху акции/Взаимни фондове</u>	(90)	(90)	-	-
-10% намаление на цените				
<u>Валутни курсове</u>	810	810	-	-
-10% обезценка на местната валута				

	31 декември 2018 г.			
	Общ ефект върху иконом. стойност	Пряк ефект в отчета за доходите	Пряк ефект върху капитала	Ефект на банковия портфейл
<u>Лихвени проценти</u>				
+100 б.т. паралелно изместване за всички валути	(9,614)	(398)	(10,836)	1,620
<u>Акции/Индекси върху акции/Взаимни фондове</u>	(98)	(98)	-	-
-10% намаление на цените				
<u>Валутни курсове</u>	879	879	-	-
-10% обезценка на местната валута				

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.2 Пазарен риск (продължение)

Чувствителност на активите и пасивите (продължение)

Таблицата по-долу представя разпределението на активите и пасивите обект на пазарен риск между търговски и нетърговски портфейли:

Към 31 декември 2019	Нетна балансова стойност	Измерване на пазарен риск	
		Търговски портфейл	Нетърговски портфейл
Активи, обект на пазарен риск			
Пари и парични еквиваленти и салда при Централната банка	1,454,306	-	1,454,306
Активи за търгуване	8,805	8,805	-
Деривативни финансови инструменти	1,502	1,502	-
Предоставени средства на банки	1,702,796	-	1,702,796
Предоставени кредити и аванси на клиенти	7,111,741	-	7,111,741
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	579,275	-	579,275
Други финансови активи	17,758	-	17,758
Общо активи, обект на пазарен риск	10,876,183	10,307	10,865,876
Пасиви, обект на пазарен риск			
Деривативни финансови инструменти	8,353	3,981	4,372
Привлечени средства от други банки	15,036	-	15,036
Привлечени средства от клиенти	9,438,085	-	9,438,085
Други привлечени средства	38,924	-	38,924
Други финансови пасиви	74,880	-	74,880
Общо пасиви, обект на пазарен риск	9,575,278	3,981	9,571,297
		Измерване на пазарен риск	
	Нетна балансова стойност	Търговски портфейл	Нетърговски портфейл
Към 31 декември 2018			
Активи, обект на пазарен риск			
Пари и парични еквиваленти и салда при Централната банка	871,393	-	871,393
Активи за търгуване	8,071	8,071	-
Деривативни финансови инструменти	2,400	2,400	-
Предоставени средства на банки	1,417,922	-	1,417,922
Предоставени кредити и аванси на клиенти	5,271,189	-	5,271,189
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	409,407	-	409,407
Други финансови активи	14,067	-	14,067
Общо активи, обект на пазарен риск	7,994,449	10,471	7,983,978
Пасиви, обект на пазарен риск			
Деривативни финансови инструменти	5,938	2,640	3,298
Привлечени средства от други банки	28,079	-	28,079
Привлечени средства от клиенти	6,814,255	-	6,814,255
Други привлечени средства	22,973	-	22,973
Други финансови пасиви	25,818	-	25,818
Общо пасиви, обект на пазарен риск	6,897,063	2,640	6,894,423

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.2 Фактори за финансов риск (продължение)****5.2.2 Пазарен риск (продължение)****Чувствителност на активите и пасивите (продължение)**

Чувствителността по отношение на промените в трите основни пазарни рискови фактора – валутни курсове, лихвени проценти и цени на акциите, е пресметната и представена в горната таблица. Използваните параметри за изчисление са определени въз основа на текущата пазарна среда и динамиката, наблюдавана през последните няколко години и представят по достоверен начин възможните изменения в пазарните променливи.

1. Чувствителността към промени във валутните курсове е изчислена директно на база на общата нетна открита позиция на Банката във всички валути (с изключение на евро) като 10% обезценяване в стойността на местната валута спрямо всички чуждестранни валути (без евро), основните сред които са щатски долар, швейцарски франк и британски паунд. Валутният курс лев/евро е фиксиран на 1.95583 като част от параметрите на Валутния борд.
2. Чувствителността спрямо лихвените равнища е определена като се използва паралелно изместване на кривата на доходността по отношение на релевантните балансови и задбалансови позиции на Банката и се пресметнат промените в тяхната настояща стойност.

Резултатите са разпределени в три колони в зависимост от счетоводното третиране на всяка позиция:

- Пряк ефект в отчета за доходите – за позиции, чиято преоценка се отразява в печалбата или загубата (ценни книжа в оборотен портфейл и деривати);
- Пряк ефект върху капитала – за позиции, чиято преоценка се отразява в друг всеобхватен доход (ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход);
- Други – за позиции без счетоводна преоценка (активи и пасиви, неоченявани по справедлива стойност), при които ефектът се отразява като промяна в икономическата стойност на капитала.

Сумата на трите колони показва общия ефект върху икономическата стойност на Банката.

3. Чувствителността по отношение на промяната в цените на акциите се изчислява като се използва 10% спад на цените на притежаваните регистрирани за търговия акции.

Концентрация на валутен риск

Таблицата по-долу представя експозицията на Банката към валутен риск към 31 декември 2019 г. и 2018 г.:

Активи	Към 31 декември 2019					
	BGN	EUR	USD	CHF	Други валути	Общо
Пари и парични еквиваленти и салда при Централната банка	1,037,421	405,175	6,445	2,246	3,018	1,454,305
Предоставени средства на банки	196	1,591,113	76,452	10,726	24,308	1,702,795
Финансови активи държани за търгуване	8,805	-	-	-	-	8,805
Деривативни финансови инструменти	259	1,202	-	-	41	1,502
Кредити и аванси на клиенти	5,032,656	1,962,461	63,827	52,797	-	7,111,741
Инвестиционни ценни книжа	38,161	503,224	37,890	-	-	579,275
Други финансови активи	8,599	6,243	2,906	2	8	17,758
Общо финансови активи	6,126,097	4,469,418	187,520	65,771	27,375	10,876,181

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.2 Пазарен риск (продължение)

Концентрация на валутен риск (продължение)

Пасиви	Към 31 декември 2019					
	BGN	EUR	USD	CHF	Други валути	Общо
Привлечени средства от банки	5,886	7,824	957	-	369	15,036
Деривативни финансови инструменти	-	8,282	-	71	-	8,353
Привлечени средства от клиенти	5,828,024	2,992,404	561,862	11,658	44,138	9,438,086
Други привлечени средства	31,139	7,785	-	-	-	38,924
Други финансови пасиви	71,567	64,830	4,706	307	35	141,445
Общо финансови пасиви	5,936,616	3,081,125	567,525	12,036	44,542	9,641,844

Активи	Към 31 декември 2018					
	BGN	EUR	USD	CHF	Други валути	Общо
Пари и парични еквиваленти и салда при Централната банка	707,916	153,749	5,530	1,181	3,017	871,393
Предоставени средства на банки	195	1,363,029	37,532	5,203	11,963	1,417,922
Финансови активи държани за търгуване	8,040	-	31	-	-	8,071
Деривативни финансови инструменти	319	-	2,000	-	81	2,400
Кредити и аванси на клиенти	3,787,304	1,373,729	53,546	56,610	-	5,271,189
Инвестиционни ценни книжа	7,711	397,557	4,139	-	-	409,407
Други финансови активи	6,068	5,658	1,693	63	585	14,067
Общо финансови активи	4,517,553	3,293,722	104,471	63,057	15,646	7,994,449

Пасиви	Към 31 декември 2018					
	BGN	EUR	USD	CHF	Други валути	Общо
Привлечени средства от банки	7,141	16,625	4,271	-	42	28,079
Деривативни финансови инструменти	-	5,801	-	137	-	5,938
Привлечени средства от клиенти	4,359,339	2,007,940	394,904	7,751	44,321	6,814,255
Други привлечени средства	22,973	-	-	-	-	22,973
Други финансови пасиви	14,687	5,200	5,442	351	138	25,818
Общо финансови пасиви	4,404,140	2,035,566	404,617	8,239	44,501	6,897,063

5.2.3. Ликвиден риск

Съгласно дефиниция на Базелския комитет ликвидност е “способността на Банката да финансира увеличение на активите си или да посрещне задълженията си, когато те станат изискуеми, без да претърпи неприемливи загуби”.

Ликвидният риск е риска, при който Банката не може да посрещне плащания, свързани с нейните финансови пасиви, когато станат дължими, както и да възстанови средства след тяхното изтегляне. Последствията могат да бъдат невъзможност за изпълнение на задължения за изплащане на депозити и кредитиране. Банката има ограничен апетит по отношение на ликвидния риск и приема потенциално увеличени разходи по поддържане на ликвидни буфери с оглед подsigуряване на адекватна ликвидна позиция.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.3 Ликвиден риск (продължение)

Управление на ликвидния риск

Банката поддържа политики за ликвидността, които подсиgurяват наличието на адекватни практики в областта на управление на ликвидността.

Като част от своята рамка за управление на ликвидния риск, Банката съблюдава различни ликвидни съотношения и индикатори. Основните аспекти, които следва да бъдат взети под внимание при контрола на ликвидността, са ликвидните съотношения, наличието на достатъчно и качествени ликвидни активи и буфери, профилът на падежните несъответствия, разнообразието и стабилността на депозитната база, съотношението на кредити към депозити, резултатите от провежданите стрес тестове и др.

Отдел „Пазарен риск“ има съществена роля при наблюдението на ликвидните рискове, които Банката поема и в подаването на отчети за състоянието на рисковете към висшия мениджмънт.

Отдел „Пазарен риск“ е отговорен за регулярното изготвяне и докладване на вътрешния отчет за ликвидните несъответствия и заложените в него ликвидни съотношения. Отделът независимо упражнява контрол на ликвидния риск и ескалира всякакви отклонения към съответните ръководни органи.

Освен вътрешно приетите ликвидни съотношения и отчети, във връзка с Регламент (ЕС) 575/2013, Регламент (ЕС) 2015/61 и Регламент (ЕС) 2016/313 Банката изготвя отчети за отношение за ликвидно покритие (Liquidity Coverage Ratio - LCR), допълнителни показатели за наблюдение на ликвидността (Additional Liquidity Monitoring Metrics - ALMM) на месечна база и отношение на нетно стабилно финансиране (Net Stable Funding Ratio - NSFR) на тримесечна база. През 2018 г., отчетът за ликвидност съгласно Наредба 11 на БНБ беше заменен от новия отчет „Падежна стълбица“ за целите на мониторинга на падежната структура на входящите и изходящи потоци. Отчетът „Падежна стълбица“ се изготвя по методологията на ЕБО съгласно Приложение 23 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/2114 на Комисията.

Банката анализира ликвидната си позиция също така и при стресови сценарии, разработени да проверят способността на Банката да устои на кризисни ситуации (например значителен отлив на депозити, редуциране на кредитните линии и др.).

Управителният съвет (УС) на Банката възлага на Комитета за управление на активите и пасивите (КУАП) първостепенна отговорност да съветва УС относно стратегическото управление на активите и пасивите на Банката с цел да управлява лихвения и ликвиден риск на Банката.

КУАП е съставен от представители на висшия мениджмънт на Банката, заседава най-малко веднъж месечно и надлежно докладва за всички значими въпроси на Управителния съвет.

В неговите правомощия е да взема всички необходими решения по отношение на лихвената политика, управлението на ликвидността и активите и пасивите на Банката и да определя целевите параметри по потенциалното външно финансиране.

Относно управлението на активите и пасивите КУАП регулярно разглежда:

- Структурата, текущото състояние и тенденциите в развитието на активите и пасивите;
- Лихвения марж, генериран от активите и лихвения разход на привлечените средства (депозитна база, външни финансираня);
- Лихвени проценти, предлагани от основните конкуренти и пазарни дялове;
- Капиталова адекватност.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.2 Фактори за финансов риск (продължение)****5.2.3 Ликвиден риск (продължение)****Управление на ликвидния риск (продължение)**

Относно управлението на ликвидността КУАП регулярно разглежда:

- Ликвидни съотношения и ликвидните буфери, дефинирани от БНБ;
- Вътрешни ликвидни съотношения;
- Ликвидни буфери;
- Източници и употреба на ликвидност и ликвидни разчети;
- Ликвидни стрес тестове, отразяващи промените по падежната таблица на активите и пасивите при стрес сценарии и ефектите върху ликвидните буфери.

На стратегическо ниво КУАП управлява активите и пасивите на Банката с оглед осигуряване на редовно и навременно посрещане на текущите и бъдещи задължения.

Оперативното управление на ликвидността на Банката и изпълнението на решенията на КУАП относно управлението на ликвидността се възлагат на Началника на управление „Капиталови пазари”. При необходимост в управлението на ликвидността директно може да бъде ангажиран и КУАП, който мобилизира всички ресурси на Банката с цел посрещане на ангажиментите по разплащания.

Парични потоци

Приложената таблица показва паричните потоци във връзка с вземания и задължения на Банката по финансови активи/пасиви, разпределени по остатъчен матуритет към датата на баланса. Посочените в таблицата стойности са договорните недисконтирани парични потоци към края на 2019 и 2018 година. Задълженията без договорен матуритет (спестовни депозити и депозити на виждане) са представени в колона „По-малко от 1 месец”.

31 декември 2019 г.	Балансова стойност	Брутен номинален входящ/ (изходящ) поток	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години
Финансови активи							
<i>Недеривативни активи</i>	10,874,681	11,691,412	4,728,441	234,200	793,187	3,360,774	2,574,810
Пари и депозити при ЦБ	1,454,306	1,454,306	1,454,306	-	-	-	-
Предоставени средства на банки	1,702,796	1,703,016	1,703,016	-	-	-	-
Кредити и аванси на клиенти	7,111,741	7,921,015	1,536,955	209,562	770,818	2,954,862	2,448,818
Финансови активи държани за търгуване	8,805	8,819	903	23	32	1,305	6,556
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	579,275	586,498	15,503	24,615	22,337	404,607	119,436
Други финансови активи	17,758	17,758	17,758	-	-	-	-
<i>Деривативни финансови инструменти</i>	1,502	1,467,085	1,075,606	382,031	773	5,661	3,014
Входящи парични потоци на нетна база		9,975	-	527	773	5,661	3,014
Входящи парични потоци на брутна база		1,457,110	1,075,606	381,504	-	-	-
Общо активи (по договорен матуритет)	10,876,183	13,158,497	5,804,047	616,231	793,960	3,366,435	2,577,824

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.3 Ликвиден риск (продължение)

Управление на ликвидния риск (продължение)

31 декември 2019 г.	Балансова стойност	Брутен номинален входящ/ (изходящ) поток	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години
Финансови пасиви							
Недеривативни пасиви	9,633,488	(9,639,358)	(7,096,092)	(788,104)	(1,409,221)	(327,445)	(18,496)
Привлечени средства от банки	15,036	(15,036)	(15,036)	-	-	-	-
Привлечени средства от клиенти	9,438,085	(9,441,927)	(7,004,908)	(785,482)	(1,388,689)	(262,848)	-
Други привлечени средства	38,924	(40,376)	-	(119)	(9,963)	(27,446)	(2,848)
Наети пасиви	66,563	(67,139)	(1,268)	(2,503)	(10,569)	(37,151)	(15,648)
Други финансови пасиви	74,880	(74,880)	(74,880)	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	8,353	(1,472,255)	(1,074,789)	(382,318)	(1,751)	(9,490)	(3,907)
(Изходящи) парични потоци изплатени на нетна база		(16,321)	-	(1,173)	(1,751)	(9,490)	(3,907)
(Изходящи) парични потоци изплатени на брутна база		(1,455,934)	(1,074,789)	(381,145)	-	-	-
Общо пасиви (договорен падеж)	9,641,841	(11,111,613)	(8,170,881)	(1,170,422)	(1,410,972)	(336,935)	(22,403)

31 декември 2019 г.	Брутен номинален входящ/ (изходящ) поток	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години
Задбалансови позиции						
Кредитни ангажименти	(1,349,801)	-	(45,891)	(847,525)	(436,974)	(19,411)
Финансови гаранции и други ангажименти	(296,053)	(21,703)	(54,955)	(130,478)	(75,266)	(13,651)
Общо	(1,645,854)	(21,703)	(100,846)	(978,003)	(512,240)	(33,062)

31 декември 2018 г.	Балансова стойност	Брутен номинален входящ/ (изходящ) поток	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години
Финансови активи							
Недеривативни активи	7,992,049	8,523,300	3,306,114	147,093	532,450	2,437,181	2,100,462
Пари и депозити при ЦБ	871,393	871,393	871,393	-	-	-	-
Предоставени средства на банки	1,417,922	1,418,265	1,418,265	-	-	-	-
Кредити и аванси на клиенти	5,271,189	5,797,045	1,001,394	142,203	528,854	2,152,267	1,972,327
Финансови активи държани за търгуване	8,071	8,230	979	55	30	1,331	5,835
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	409,407	414,300	16	4,835	3,566	283,583	122,300
Други финансови активи	14,067	14,067	14,067	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	2,400	1,245,654	1,235,689	823	853	6,822	1,467
Входящи парични потоци на нетна база	-	9,965	-	823	853	6,822	1,467
Входящи парични потоци на брутна база	-	1,235,689	1,235,689	-	-	-	-
Общо активи (по договорен матуритет)	7,994,449	9,768,954	4,541,803	147,916	533,303	2,444,003	2,101,929

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.3 Ликвиден риск (продължение)

Управление на ликвидния риск (продължение)

31 декември 2018 г.	Балансова стойност	Брутен номинален входящ/ (изходящ) поток	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години
Финансови пасиви							
<i>Недеривативни пасиви</i>	<i>6,891,125</i>	<i>(6,895,080)</i>	<i>(5,125,442)</i>	<i>(508,815)</i>	<i>(1,050,503)</i>	<i>(204,942)</i>	<i>(5,378)</i>
Привлечени средства от банки	28,079	(28,079)	(28,079)	-	-	-	-
Привлечени средства от клиенти	6,814,255	(6,816,963)	(5,071,545)	(508,717)	(1,046,715)	(189,986)	-
Други привлечени средства	22,973	(24,220)	-	(98)	(3,788)	(14,956)	(5,378)
Други финансови пасиви	25,818	(25,818)	(25,818)	-	-	-	-
<i>Деривативни финансови инструменти</i>	<i>5,938</i>	<i>(1,251,818)</i>	<i>(1,237,382)</i>	<i>(1,173)</i>	<i>(1,862)</i>	<i>(9,959)</i>	<i>(1,442)</i>
(Изходящи) парични потоци изплатени на нетна база	-	(14,436)	-	(1,173)	(1,862)	(9,959)	(1,442)
(Изходящи) парични потоци изплатени на брутна база	-	(1,237,382)	(1,237,382)	-	-	-	-
Общо пасиви (договорен падеж)	6,897,063	(8,146,898)	(6,362,824)	(509,988)	(1,052,365)	(214,901)	(6,820)

31 декември 2018 г.	Брутен номинален входящ/ (изходящ) поток	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години
Задбалансови позиции						
Кредитни ангажименти	(1,089,966)	-	(61,364)	(561,137)	(445,306)	(22,159)
Финансови гаранции и други ангажименти	(196,064)	(23,099)	(63,420)	(41,396)	(57,477)	(10,672)
Общо	(1,286,030)	(23,099)	(124,784)	(602,533)	(502,783)	(32,831)

Задбалансови позиции

(а) Кредитни ангажименти

Датите на договорните суми по задбалансовите ангажименти на Банката, които я задължават да предостави кредити на клиенти и други улеснения са представени на виждане – най-ранния период, в който може да бъде поискано Банката да плати.

(б) Финансови гаранции и други ангажименти

Финансовите гаранции, показани в приложената таблица, са на база най-ранната падежна дата, на която гаранцията може да влезе в сила.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.3 Справедливи стойности на финансови активи и пасиви**

Справедливата стойност е цената, която може да бъде получена за продажбата на актив или платена за прехвърляне на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката при текущите пазарни условия (изходна цена). Когато няма котирана цена за идентичен актив или пасив, справедливата стойност се измерва посредством техники за оценка, които са уместни според обстоятелствата и максимизират използването на подходящи наблюдавани входящи данни и свеждат до минимум използването на ненаблюдавани входящи данни. Наблюдаваните входящи данни се синтезират от пазарна информация, като публична информация за действителни събития или сделки и отразяват допускания, които пазарните участници биха използвали, когато оценяват финансови инструменти, например котираните цени на активни пазари за подобни инструменти, лихвени проценти и криви на доходност, имплицитна волатилност или кредитни спредове.

Справедливи стойности на финансови активи и пасиви, които не са оценени по справедлива стойност

Следната таблица представя балансовите стойности и справедливите стойности на финансовите активи и пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност в баланса, анализирани по нивото в йерархията на справедливата стойност, в която е включена всяка оценка на справедливата стойност:

	На 31 декември 2019				
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Обща справедлива стойност	Обща балансова стойност
Финансови активи					
Предоставени кредити и аванси на клиенти					
- Корпоративни кредити	-	-	3,191,194	3,191,194	3,463,619
- Малък бизнес	-	-	650,087	650,087	666,038
- Потребителски кредити	-	-	1,071,427	1,071,427	991,794
- Ипотечни	-	-	1,986,443	1,986,443	1,990,290
Общо	-	-	6,899,151	6,899,151	7,111,741

	На 31 декември 2018				
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Обща справедлива стойност	Обща балансова стойност
Финансови активи					
Предоставени кредити и аванси на клиенти					
- Корпоративни кредити	-	-	2,116,779	2,116,779	2,306,385
- Малък бизнес	-	-	563,474	563,474	574,264
- Потребителски кредити	-	-	838,076	838,076	751,482
- Ипотечни	-	-	1,748,441	1,748,441	1,639,058
Общо	-	-	5,266,770	5,266,770	5,271,189

Допусканията и методологиите, които лежат в основата на определянето на справедливата стойност на финансовите инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност към отчетната дата, са в съответствие с тези, използвани за определянето на справедливата стойност на финансовите инструменти, признати по справедлива стойност. Те са:

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.3 Справедливи стойности на финансови активи и пасиви (продължение)

а) Кредити и аванси на клиенти

При кредитите и аванси на клиенти няма котиран пазарен цени, тъй като няма активни пазари, на които се търгуват тези инструменти. Справедливата стойност се определя като се дисконтират очакваните бъдещи парични потоци за времето, за което се очаква те да бъдат получени, като се използва подходящ дисконтов фактор, коригиран спрямо риска. Кредитите се обединяват в хомогенни групи активи със сходни характеристики, така както се наблюдават от ръководството (например: по продукт, вид на заемополучателя, статут на просрочие) с цел да се подобри прецизността на получените изходящи данни. При оценката на бъдещите парични потоци Банката отчита информацията за договорните условия, остатъчния матуритет и параметрите на кредитния риск на експозициите.

За други финансови инструменти, които са краткосрочни (пари и парични еквиваленти и салда при Централната банка, предоставени кредити на клиенти, привлечени средства от Централни банки и други банки) или които се преоценяват на чести интервали (привлечени средства от клиенти) и други привлечени средства, балансовите стойности представляват достоверни приближения на справедливите стойности.

б) Дългови и други привлечени средства

За привлечените средства, които са или краткосрочни, или преоценявани на чести интервали, балансовата стойност представлява разумно приближение на справедливите стойности.

Справедливите стойности на привлечените средства с фиксиран лихвен процент се определят чрез дисконтиране на очакваните парични потоци с коригиран към риска курс, при който собственият кредитен риск на Банката се определя чрез входни индиректно наблюдаеми, т.е. котиран цени на подобни ценни книжа, емитирани от Банката или други емитенти.

За други финансови инструменти, които са краткосрочни (парични средства и салда в централни банки, заеми и аванси за банки, дължащи се на централни банки и други банки) или преоценявани на чести интервали (депозити на клиенти), балансовата стойност представлява разумни приближения на справедливи стойности.

Финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност

Активите за търгуване, деривативните финансови инструменти и други сделки, които се извършват с цел търгуване, както и ценни книжа отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в отчета за доходите, се оценяват по справедлива стойност, определена на база на котиран цени, ако има такива. Ако няма котиран цени, справедливата стойност се определя като се използват методи за оценка.

Финансовите инструменти, които се отчитат по справедлива стойност, са групирани в зависимост от това дали входящите данни за справедливата цена са наблюдавани или ненаблюдавани по следния начин в трите нива на йерархията на справедливата стойност към 31 декември 2019 г.:

Ниво 1 – Финансови инструменти, оценявани на базата на котиран цени на активни пазари за идентични финансови инструменти, до които дружеството има достъп към датата на оценката. Пазарът се счита за активен, ако котираните цени са лесно и редовно предоставяни от борси, дилъри, брокери, индустриални групи, оценителски компании или регулаторни агенции и тези цени представляват действителни и редовно осъществявани пазарни трансакции. Те включват котиран дългови инструменти, както и акции и деривативни инструменти, търгувани на борси, както и взаимни фондове и други продукти свързани с дялове, които имат редовни и често публикувани котировки.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.3 Справедливи стойности на финансови активи и пасиви (продължение)****Финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност (продължение)**

Ниво 2 – Финансови инструменти, оценявани посредством оценителски методи със следните входящи данни: 1) котирани цени на подобни финансови инструменти на активни пазари, 2) котирани цени за идентични или подобни финансови инструменти на пазари, които не са активни; 3) входящи данни, различни от котирани цени, които са наблюдавани пряко или косвено – основно наблюдавани лихвени проценти и криви на доходност за стандартни интервали, форуърдни валутни курсове, цени на акции, кредитни спредове и имплицитна волатилност, получени от международно признати доставчици на пазарни данни и 4) може да включват и други ненаблюдавани входящи данни, които обаче имат незначителен дял за цялостната оценка на справедливата стойност. Финансовите инструменти от Ниво 2 включват основно извънборсови деривати и по-малко ликвидни дългови инструменти.

Ниво 3 – Финансови инструменти, оценявани посредством оценителски методи със значителни ненаблюдавани входящи данни. Когато се определят ненаблюдаваните входящи данни, се използва най-добрата налична информация, включително собствена информация, като същевременно се вземат под внимание допусканията на пазарните участници (например допускания относно риска). Финансовите инструменти от Ниво 3 включват некотирани капиталови инструменти и неликвидни дългови ценни книжа.

Категоризацията на йерархията на справедливата стойност на активите и пасивите, признати по справедлива стойност, е представена в следващата таблица:

	31 декември 2019 г.			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност:				
Финансови активи, държани за търгуване				
- Дългови ценни книжа	7,903	-	-	7,903
- Капиталови ценни книжа	902	-	-	902
Деривативни финансови инструменти	-	1,502	-	1,502
Ценни книжа в инвестиционен портфейл				
- Ценни книжа в инвестиционен портфейл отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	512,757	-	-	512,757
- Ценни книжа в инвестиционен портфейл отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	100	-	19,556	19,656
Общо финансови активи	521,662	1,502	19,556	542,720
Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност:				
Деривативни финансови инструменти	-	8,353	-	8,353
Общо финансови пасиви	-	8,353	-	8,353
	31 декември 2018 г.			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност:				
Финансови активи, държани за търгуване				
- Дългови ценни книжа	7,096	-	-	7,096
- Капиталови ценни книжа	975	-	-	975
Деривативни финансови инструменти	-	2,400	-	2400
Ценни книжа в инвестиционен портфейл				
- Ценни книжа в инвестиционен портфейл отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	378,858	-	-	378,858
- Ценни книжа в инвестиционен портфейл отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	1	-	11,950	11,951
Общо финансови активи	386,930	2,400	11,950	401,280
Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност:				
Деривативни финансови инструменти	-	5,938	-	5,938
Общо финансови пасиви	-	5,938	-	5,938

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.3 Справедливи стойности на финансови активи и пасиви (продължение)

Финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност (продължение)

<u>Равнение на измерване на справедливата стойност на Ниво 3</u>	<u>2019 г.</u>	<u>2018 г.</u>
Балансова стойност на 1 януари	11,950	12,704
Прехвърляния към Ниво 3	3,566	3,584
Общо печалба (загуба) за периода включена в печалбата или загубата	4,040	2,448
Прехвърляния към кредитния портфейл	-	(6,786)
Балансова стойност на 31 декември	19,556	11,950

Процесите на оценяване, използвани от Банката

Банката използва широко приети модели за оценка за определяне на справедливата стойност на обичайни финансови инструменти като лихвени и валутни суапи и форуърди, за които се използват само наблюдавани пазарни данни и изискват малки управленски преценки. Наблюдавани цени или входящи данни за моделите обикновено са налични за борсово търгувани дългови или капиталови ценни книжа, борсови или обикновени извънборсови деривати. Наличието на наблюдавани пазарни цени и входящи данни за моделите намалява нуждата от управленски преценки и също така намалява несигурността, свързана с определянето на справедливата стойност.

Там, където за определянето на справедливата стойност на финансови инструменти са използвани оценителски методи, те се потвърждават спрямо исторически данни и публикувани прогнози и където е възможно спрямо текущи или скорошни наблюдавани сделки с различни инструменти, като периодично се прави преглед от квалифициран персонал, различен от персонала, който ги е създал. Всички модели се одобряват преди да бъдат използвани и се коригират, за да бъде подсигурано, че изходящите данни отразяват действителна информация и сравними пазарни цени. Оценки на справедливата стойност, получени от модели, се коригират и с други фактори като ликвиден риск или несигурност в модела до степента, до която пазарните участници биха ги взели под внимание при оценяване на инструментите. Справедливата стойност отразява кредитния риск на инструмента и включва корекции, които вземат под внимание кредитния риск на Банката и контрагента, когато е уместно.

Банката следва процеси и процедури за определяне на справедливата стойност, които са въведени на групово ниво от сектор „Пазарен и контрагентски риск“ на Групата. Някои от специфичните оценителски контроли включват: потвърждаване на наблюдаваното оценяване, повторно извършване на оценките съгласно модела, процес на преглед и одобрение на новите модели или промени в моделите, допълнителни настройки и бек-тестване спрямо наблюдавани пазарни сделки, когато такива са налични, анализи на значителни движения в оценките и др. Там, където за определяне на справедливата стойност са използвани оценки от трети стани, те се подлагат на преглед, за да се осигури съответствие с изискванията на МСФО 13.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.3 Справедливи стойности на финансови активи и пасиви (продължение)

Финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност (продължение)

Техники за оценяване

Справедливата стойност на извънборсовите деривативни финансови инструменти се определя като се дисконтират очакваните парични потоци използвайки пазарни лихвени проценти към датата на оценка. Към извънборсовите деривативни инструменти се прилагат корекции за кредитен риск на контрагента и собствен кредитен риск там, където е приложимо. Двустранните корекции за кредитен риск вземат под внимание очакваните парични потоци между Банката и контрагентите ѝ,

съответните условия на деривативните инструменти и ефекта на кредитния риск върху оценката на тези парични потоци. Когато е уместно, Банката взема под внимание и ефектите на всички споразумения за редуциране на кредитния риск, включително обезпечителни споразумения и рамкови споразумения за нетиране, при изчисляването на корекциите за оценка на кредитния риск (CVAs).

Банката определя справедливата стойност на дълговите инструменти, които притежава, като използва котировки от активни пазари за ценни книжа със сходен кредитен риск, матуритет и доходност или като използва метода на дисконтираните парични потоци.

Справедливата стойност на нерегистрираните за търговия капиталови инструменти се изчислява основно: 1) като се използват оценителски доклади от трети страни, основани на нетните активи на дружеството, в което е инвестирано и ръководството не извършва допълнителни корекции, 2) оценка на нетните активи, коригирани, където се прецени за необходимо, и 3) модели на дисконтираните дивиденди, когато използването на такива модели е подходящо.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**6 Нетен доход от лихви**

Приходи от лихви и подобен приход	2019 г.	2018 г.
Предоставени кредити на клиенти	300,242	283,023
Предоставени средства на банки	25,616	21,304
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	8,230	7,518
Хеджиращи инструменти	4,275	4,035
Деривативни инструменти	8,901	7,076
Ценни книжа в оборотен портфейл	111	97
Общо	347,375	323,053

Сумата на компенсиране на дисконтирането на ОКЗ (Приложение 18) в размер на 18,560 хил.лв. (2018 г.: 21,528 хил. лева) е включена в приходите от лихви по обезценени кредити.

Лихвените приходи включват начислени лихви по обезценени кредити на клиенти в размер на 26,416 хил. лева (2018 г.: 30,037 хил. лева), от които 11,858 хиляди лева (2018 г.: 8,307 хил. лева) остават дължими от клиенти към края на годината.

Приходите от лихви включват 15,632 хил. лв. (2018: 12,286 хил.лв.) приходи от застрахователи, свързани с платени премии по застраховки от кредитополучателите като неразделна част от основната кредитна сделка.

Разходи за лихви и подобен разход	2019 г.	2018 г.
Депозити от клиенти	6,569	7,830
Хеджиращи инструменти	2,612	2,733
Депозити от банки	1,291	572
Други привлечени средства	367	405
Оперативен лизинг	49	-
Деривативни инструменти	9	-
Общо	10,897	11,540

7 Нетен доход от такси и комисиони

Приходи от такси и комисиони	2019 г.	2018 г.
Преводи	34,061	32,710
Поддържане на сметки	27,717	24,580
Комисиони от покупко-продажба на валута	12,682	10,853
Такси свързани с кредитиране	10,262	9,955
Постъпления от продажба на услуги	12,957	9,444
Касови операции	8,888	7,518
Документарни операции	2,615	2,180
Управление, попечителски услуги и търговия с ценни книжа	1,481	616
Други такси	1,284	1,363
Общо	111,947	99,219

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**Разходи за такси и комисиони**

	2019 г.	2018 г.
Такси свързани с кредитиране	2,334	3,497
Преводи	13,252	11,173
Касови операции и кореспондентски сметки	562	771
Други такси	1,269	648
Управление, попечителски услуги и търговия с ценни книжа	518	232
Общо	17,935	16,321

8 Други оперативни приходи, нетно

	2019 г.	2018 г.
Нетна печалба от отписване на финансови активи	1,940	2,255
Нетна (загуба) от модификация на нереструктурирани кредити	(1,189)	(1,885)
Нетна печалба от продажба на дълготрайни активи	456	581
Приходи от наеми	608	186
(Загуба) от продажба на дъщерно дружество	(814)	-
Обезценка на инвестиционни и собствени имоти	-	(105)
Общо	1,001	1,032

9 Нетна печалба от търгуване

	2019 г.	2018 г.
Нетен резултат от курсови разлики	(212)	-
Нетен резултат от деривативни инструменти	501	118
<i>от които:</i>		
<i>(Загуба) от деривативни инструменти – хеджиращи (Приложение 25)</i>	<i>(30)</i>	<i>(44)</i>
<i>Печалба от деривативни инструменти - нехеджиращи</i>	<i>531</i>	<i>162</i>
Общо	289	118

10 Други разходи за дейността

	2019 г.	2018 г.
Разходи за персонала (Приложение 11)	100,634	74,940
Амортизация на ДМА и активи с право на ползване (Приложение 21)	19,738	6,866
Ремонт и поддръжка	9,863	8,631
Наеми по оперативен лизинг	1,656	20,683
Амортизация на нематериални активи (Приложение 22)	8,142	6,814
Външни услуги	7,474	5,707
Разходи за софтуер	7,020	5,518
Реклама и маркетинг	6,690	5,865
Сигурност	5,970	4,834
Други оперативни разходи	6,972	1,035
Разходи свързани със сделката по придобиване	20,541	-
Комуникации	613	550
Материали	1,627	1,441
Застраховки	682	530
Разходи за командировки	1,011	793
Общо	198,633	144,207

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

10 Други разходи за дейността (продължение)

Разходи свързани със сделката по придобиване включват изплатени консултантски възнаграждения, разходи по регистрация и други разходи свързани с придобиването на Банка Пиреос България.

Начислени суми през 2019 г. за предоставените услуги от регистрираните одитори за задължителен съвместен независим финансов одит, са следните: за КПМГ Одит ООД - 446 хил. лева без ДДС, за Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД - 117 хил. лева без ДДС.

През 2019 г. Банката е начислила суми за други незадължителни одиторски услуги, предоставени от КПМГ Одит ООД на обща стойност 23 хил. лева без ДДС.

Начислени суми през 2018 г. за предоставените услуги от регистрираните одитори за задължителен съвместен независим финансов одит, са следните: за КПМГ Одит ООД - 192 хил. лева без ДДС, за Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД - 27 хил. лева без ДДС.

През 2018 г. Банката е начислила суми за други незадължителни одиторски услуги, предоставени от КПМГ Одит ООД на обща стойност 121 хил. лева без ДДС, за Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД - 3 хил. лева без ДДС.

11 Разходи за персонала	2019 г.	2018 г.
Заплати и други възнаграждения	72,631	61,883
Разходи за социално осигуряване	5,155	4,513
Разходи за пенсионно осигуряване – планове с дефинирани вноски	7,208	5,753
Разходи за пенсионно осигуряване – планове с дефинирани доходи (Приложение 30)	(151)	585
Други	15,791	2,206
Общо	100,634	74,940

В други разходи за персонала за 2019 г. са включени разходи, свързани с процеса на реструктуриране във връзка с придобиването на Банка Пиреос България.

12 Разходи от обезценка за кредитни загуби	2019 г.	2018 г.
Предоставени кредити на клиенти (Приложение 18)	(66,370)	(63,274)
Провизии по задбалансови ангажименти – възстановени/(заделени)	73	(453)
Други възстановени/(заделени) загуби от обезценка	230	(72)
Общо	(66,067)	(63,799)

Други възстановени/(заделени) загуби от обезценка включват възстановени или начислени разходи за очаквани кредитни загуби през 2019 г. и 2018 г. съгласно МСФО 9 по финансови активи, различни от кредити предоставени на клиенти (ценни книжа, банкови депозити и др.).

13 Разход за данъци	2019 г.	2018 г.
(Приходи)/Разходи по отсрочени данъци (Приложение 28)	(499)	217
Данък за текущата година	17,879	17,565
Общо	17,380	17,782

Официалната данъчна ставка е 10% (2018 г.: 10%) върху облагаемата печалба съгласно Закона за корпоративното подоходно облагане.

Данъкът върху доходите от дейността се различава от теоретичната сума, която би възникнала в случай, че се приложи основната данъчна ставка, както следва:

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

13. Разход за данъци (продължение)

	2019 г.	2019 г.	2018 г.	2018 г.
	Дан. ставка	Сума	Дан. ставка	Сума
Печалба преди данъци		231,079		175,209
Данък, изчислен по основната данъчна ставка	10.0%	23,108	10.0%	17,521
<i>Данъчен ефект от:</i>				
Разходи, непризнати за данъчни цели	0.3%	689	0.3%	544
Приходи, непризнати за данъчни цели	(2.9%)	(6,627)	(0.2%)	(271)
(Печалба)/ загуба, призната в друг всеобхватен доход	0.1%	210	0.0%	(12)
Разход за данъци	7.5%	17,380	10.1%	17,782

Допълнителна информация за данъчните временни разлики е изложена в Приложение 28.

Данъчните власти могат да проверяват Банката по всяко време за 5 годишен период, следващ отчетната данъчна година, като могат да наложат допълнителни данъци и глоби. Ръководството на Банката няма информация за събития, които могат потенциално да доведат до значителни данъчни задължения.

Последната пълна данъчна проверка приключи през 2014 г. и обхваща периода 2008 г. – 31.03.2013 г. по ЗДДС и 2008 г. – 2012 г. по ЗКПО.

14 Ефект на данъка върху печалбата върху всеобхватния доход

	Годината, завършваща на 31 декември 2019 г.			Годината, завършваща на 31 декември 2018 г.		
	Стойност преди данъци	Данъчни (разходи) / приходи	Стойност след данъци	Стойност преди данъци	Данъчни (разходи) / приходи	Стойност след данъци
Ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	(2,191)	219	(1,972)	(9,610)	961	(8,649)
Промяна в справедливата стойност на имоти и оборудване, нетно от данък	1,003	(100)	903	(40)	4	(36)
Преизчислени задължения по планове с дефинирани доходи	(193)	19	(174)	121	(12)	109
Общо	(1,381)	138	(1,243)	(9,529)	953	(8,576)

15 Пари и парични еквиваленти и салда при Централната банка

	2019 г.	2018 г.
Пари и парични еквиваленти	150,938	116,689
Салда при Централната банка	1,303,368	754,704
Общо	1,454,306	871,393
<i>от които:</i>		
Задължителен резерв в БНБ в съответствие с Наредба 21 на БНБ	834,167	608,978

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**15 Пари и парични еквиваленти и салда при Централната банка (продължение)**

Задължителните резерви в БНБ представляват минималното ниво на средни месечни депозити, които Банката е задължена да поддържа по сметки в БНБ. Към края на 2019 г. и 2018 г. Банката е изпълнила задължението си да поддържа минимум 100% покритие на изискуемите резерви със парични средства в БНБ на месечна база. Тези суми могат да бъдат ползвани от Банката свободно на дневна база, при условие, че се поддържа определено средно месечно ниво на депозитите.

16 Предоставени средства на банки	2019 г.	2018 г.
Депозити в банки	1,702,886	1,418,148
Намалено с обезценка	(90)	(226)
Общо	1,702,796	1,417,922

В сумата на предоставените средства на други банки е включена начислена лихва в размер на 65 хиляди лева (2018 г.: 59 хиляди лева). Направените обезценки по МСФО 9 към края на 2019 г. възлизат на 90 хил. лв. (2018 г.: 226 хиляди лева).

Приблизително 98% (2018 г.: 100%) от предоставените средства на други банки представляват депозити в банки, опериращи в страните членки на ОИСР (Организация за икономическо сътрудничество и развитие).

17 Ценни книжа в оборотен портфейл	2019 г.	2018 г.
Български държавни облигации	7,903	7,096
Акции	902	975
Общо	8,805	8,071

Капиталови ценни книжа

- Листвани на фондова борса	902	975
-----------------------------	-----	-----

Дългови ценни книжа

- Листвани на фондова борса	7,903	7,064
- Нелиствани на фондова борса	-	32

Облигациите включват начислена лихва в размер на 17 хиляди лева (2018 г.: 22 хиляди лева).

Печалба/ (загуба) от ценни книжа в оборотен портфейл	2019 г.	2018 г.
Дългови ценни книжа	333	(75)
Капиталови ценни книжа	(74)	(189)
Общо	259	(264)

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

18 Предоставени кредити и аванси на клиенти	2019 г.	2018 г.
- Потребителски кредити (включително кредитни карти)	1,033,018	792,274
- Малък бизнес	760,360	700,029
- Ипотечни кредити	2,094,864	1,751,030
- Корпоративни кредити	3,534,285	2,364,851
Кредити и аванси (брутни)	7,422,527	5,608,184
Минус разходи от обезценка за кредитни загуби	(310,786)	(336,995)
Нетна балансова стойност на кредитите и аванси на клиенти	7,111,741	5,271,189

В сумата на предоставените кредити и аванси е включена начислена лихва от 31,294 хиляди лева (2018 г.: 28,650 хиляди лева). Към 31 декември 2019 г. придобитите кредити и аванси на клиенти от Банка Пиреос към датата на сливане са на стойност 1,300,381 хиляди лева. През 2019 г. Банката е закупила кредити от Български Ритейл Сървисиз АД в размер на 6,350 хиляди лева (2018 г.: 12,538 хиляди лева). Компанията е свързано лице на Банката.

Десетте най-големи експозиции към клиенти	2019 г.	2018 г.
Процент от брутните кредити	716,409	371,412
	9.65%	6.62%

Промените в провизиите за обезценка на кредити и аванси по класове са както следва:

	31 декември 2019														Общо		
	Корпоративни				Ипотечни				Потребителски				Малък бизнес				
	12-Месечни а ОКЗ	ОКЗ за живота на кредити фаза 2	ОКЗ за живота на обезценени кредити фаза 3	POCI	12-Месечни а ОКЗ	ОКЗ за живота на кредити фаза 2	ОКЗ за живота на обезценени кредити фаза 3	POCI	12-Месечни а ОКЗ	ОКЗ за живота на кредити фаза 2	ОКЗ за живота на обезценени кредити фаза 3	POCI	12-Месечни а ОКЗ	ОКЗ за живота на кредити фаза 2	ОКЗ за живота на обезценени кредити фаза 3	POCI	
Салдо към 1 януари	3,046	2,149	53,270	-	2,860	3,275	105,665	171	8,038	3,539	29,217	1	6,488	3,997	115,244	35	336,995
Нови кредити и аванси възникнали или закупени	1,268	-	-	1	763	-	-	153	5,723	-	-	-	2,748	-	-	5	10,661
Възникнали при придобиване/сливане	9,874	-	-	12,641	1,150	-	-	485	1,575	-	-	70	1,134	-	-	352	27,281
<i>Движение между фази</i>																	
- с 12-месеца ОКЗ	251	(251)	-	-	1,658	(678)	(980)	-	685	(564)	(121)	-	1,034	(969)	(65)	-	-
- с ОКЗ за живота на кредита	(8,662)	8,662	-	-	(329)	7,404	(7,075)	-	(1,005)	4,470	(3,465)	-	(543)	2,185	(1,642)	-	-
- с ОКЗ за живота на обезценени кредити	(32)	(435)	467	-	(23)	(579)	602	-	(102)	(689)	791	-	(88)	(541)	629	-	-
Ефект от нетно преизчисление на ОКЗ	(1,920)	(1,144)	9,305	-	798	575	23,258	-	916	551	11,458	-	586	435	43,606	-	88,424
Възстановени обезценки от изписани кредити	-	-	(23,567)	-	-	-	(4,035)	-	-	-	(2,986)	-	-	-	(3,829)	-	(34,417)
Отписани кредити и аванси/реклафицирани в държани за продажба	-	-	(1,119)	-	-	-	(1,373)	-	-	-	-	-	-	-	(620)	-	(3,112)
Изписани кредити	-	-	(22,786)	-	-	-	(42,822)	-	-	-	(13,322)	-	-	-	(53,184)	-	(132,114)
Компенсирани на дисконтирането	-	-	2,065	-	-	-	6,974	-	-	-	1,295	-	-	-	8,226	-	18,560
Курсови разлики и други движения	3,589	(1,241)	30,800	(5,565)	(4,064)	(7,645)	19,039	(653)	(5,289)	(1,891)	2,400	(71)	(3,213)	(383)	(26,918)	(387)	(1,492)
Салдо към 31 декември	7,414	7,740	48,435	7,077	2,813	2,352	99,253	156	10,541	5,416	25,267	-	8,146	4,724	81,447	5	310,786

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

18. Предоставени кредити и аванси на клиенти (продължение)

	31 декември 2018												Общо
	Корпоративни			Ипотечни			Потребителски			Малък бизнес			
	12-месечна ОКЗ	ОКЗ за живота на кредити фаза 2	ОКЗ за живота на кредити фаза 3	12-месечна ОКЗ	ОКЗ за живота на кредити фаза 2	ОКЗ за живота на кредити фаза 3	12-месечна ОКЗ	ОКЗ за живота на кредити фаза 2	ОКЗ за живота на кредити фаза 3	12-месечна ОКЗ	ОКЗ за живота на кредити фаза 2	ОКЗ за живота на кредити фаза 3	
Салдо към 1 януари	4,936	305	132,799	2,670	4,461	109,960	5,320	4,306	25,442	5,869	5,124	153,234	454,426
Нови кредити и аванси възникнали или закупени	594	-	-	735	-	-	6,028	-	-	2,552	-	-	9,909
Възникнали при придобиване/сливане													
- с 12-месечна ОКЗ	510	(273)	(237)	1,741	(1,016)	(725)	1,684	(1,492)	(192)	1,558	(1,512)	(46)	-
- с ОКЗ за живота на кредита	(367)	531	(164)	(67)	7,580	(7,513)	(447)	2,501	(2,054)	(441)	1,212	(771)	-
- с ОКЗ за живота на обезценени кредити	(4)	-	4	(84)	(778)	862	(48)	(695)	743	(57)	(894)	951	-
Ефект от преценка на трансферите от 12 месечни/за живота на кредита ОКЗ	(2,663)	1,385	6,446	415	(5,570)	6,935	(397)	(1,207)	11,381	(724)	792	(3,567)	13,226
Изменения в ОКЗ поради промени в рисковите параметри (различни от трансферите)	404	97	6,140	(1,333)	(315)	11,758	(3,221)	(142)	4,768	(1,002)	(287)	16,928	33,795
Възстановени обезценки от изписани кредити	-	-	(5,755)	-	-	(2,146)	-	-	(4,214)	-	-	(2,915)	(15,030)
Промени в парични потоци поради модификации без ефект на отписване	-	-	(10)	(44)	(735)	(2,587)	(12)	(230)	(432)	(2)	(34)	(395)	(4,481)
Отписани финансови активи през годината	(162)	(51)	-	(1,015)	(173)	-	(80)	(3)	-	(754)	(17)	-	(2,255)
Изписани кредити	-	-	(97,503)	-	-	(17,462)	-	-	(8,030)	-	-	(56,522)	(179,517)
Компенсирани на дисконтирането	-	-	1,958	6	1	7,759	6	56	1,329	-	-	10,414	21,529
Курсови разлики и други движения	(201)	156	9,591	(164)	(179)	(1,005)	(796)	444	476	(510)	(388)	(2,031)	5,393
Салдо към 31 декември	3,047	2,150	53,269	2,860	3,276	105,836	8,037	3,538	29,217	6,489	3,996	115,280	336,995

Кредитни ангажименти, финансови гаранции и други ангажименти

	12-месечна ОКЗ фаза 1	ОКЗ за живота на кредита – необезценени фаза 2	ОКЗ за живота на кредита – обезценени фаза 3	Общо
Салдо към 1 януари 2018 г.	53	6	79	138
Закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка	167	-	-	167
Увеличение на провизиите през годината	138	1	142	281
Валутни разлики и други движения	-	3	-	3
Салдо към 31 декември 2018 г.	358	10	221	589

Салдо към 1 януари 2019 г.

	12-месечна ОКЗ фаза 1	ОКЗ за живота на кредита - необезценени фаза 2	ОКЗ за живота на кредита - обезценени фаза 3	Общо
Салдо към 1 януари 2019 г.	358	10	221	589
Закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка	187	-	-	187
Увеличение на провизиите през годината	(4)	1	(26)	(29)
Валутни разлики и други движения	(174)	-	(58)	(232)
Салдо към 31 декември 2019 г.	367	11	137	515

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**18 Предоставени кредити и аванси на клиенти (продължение)**

	2019	2018
Салдо към 1 януари	336,995	454,426
Възникнали при придобиване/сливане	27,281	-
Изписани кредити	(132,114)	(179,517)
Движение в печалби/загуби	66,370	63,274
Възстановени обезценки от изписани кредити	34,417	15,030
Компенсиране на дисконтирането	(18,560)	(21,529)
Други движения (Разходи за събиране, Модификации, Валутни преоценки)	(3,603)	5,311
Салдо към 31 декември	310,786	336,995

19 Ценни книжа в инвестиционен портфейл**а) Ценни книжа в инвестиционен портфейл разпределение**

	2019 г.	2018 г.
Инвестиционни ценни книжа оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	19,655	11,951
Инвестиционни ценни книжа оценявани по амортизирана стойност	40,421	19,181
ОКЗ за инвестиционни ценни книжа оценявани по амортизирана стойност	(444)	(583)
Инвестиционни ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – дългови инструменти	519,643	378,858
Общо	579,275	409,407
Капиталови Ценни книжа		
- Листвани на фондова борса	-	1
- Нелиствани на фондова борса	19,655	11,950
Дългови Ценни книжа		
- Листвани на фондова борса	559,620	397,456
Общо	579,275	409,407

б) Инвестиционни ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Движението на инвестиционните ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход е представено в таблицата по-долу:

Балансова стойност към 31 декември 2017 г.	440,228
МСФО 9 прекласификация към кредити и аванси на клиенти	(6,786)
Прекласификация от ценни книжа на разположение за продажба към ценни книжа по амортизирана стойност / ценни книжа по справедлива стойност през печалбата или загубата	(9,349)
Продадени ценни книжа	(39,728)
Изменение в начислените лихви	(699)
Амортизация на сконто и премия	(757)
Намаление в справедливата стойност	(4,051)
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	378,858
Ценни книжа възникнали при придобиване/вливане	57,251
Закупени ценни книжа	136,027
Продадени ценни книжа	(51,727)
Изменение в начислените лихви	1,205
Амортизация на сконто и премия	(473)
Намаление в справедливата стойност	(1,461)
Курсови разлики от преоценка	(37)
Балансова стойност към 31 декември 2019 г.	519,643

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

19 Ценни книжа държани с инвестиционна цел (продължение)

	2019 г.	2018 г.
Печалба намалена със загуба и обезценка на инвестиционни ценни книжа		
Преоценъчен резерв, прехвърлен от друг всеобхватен доход в отчета за доходите	3,237	2,480
Печалба/ (загуба) от продажба на ценни книжа отчетени в друг всеобхватен доход	(113)	(100)
Печалба/ (загуба) отчетена от обезценка на ценни книжа в инвестиционен портфейл	1,907	2,409
Печалба/ (загуба) от операции с деривативни инструменти (хеджиращи)	(61)	(47)
Общо	4,970	4,742
	2019 г.	2018 г.
в) Дългови ценни книжа по амортизирана стойност		
Облигации издадени от банки	19,179	19,181
ОКЗ на облигациите издадени от банки	(160)	(583)
Държавни облигации	21,242	-
ОКЗ на държавните облигации	(284)	-
Общо	39,977	18,598

Движението на провизиите за обезценка на инвестиционните ценни книжа е представено в таблицата по-долу:

	Инвестиционни ценни книжа оценявани по амортизирана стойност 12-месечна ОКЗ	Инвестиционни ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход 12-месечна ОКЗ
Салдо към 1 януари 2018	10	678
Промени, дължащи се на промяна в рисковите параметри на ОКЗ (различни от трансферите)	573	(241)
Финансови активи отписани през периода	-	(29)
Салдо към 31 декември 2018	583	408
Нововъзникнали или купени финансови инструменти	284	151
Промени, дължащи се на промяна в рисковите параметри на ОКЗ (различни от трансферите)	(423)	(46)
Финансови активи отписани през периода	-	(15)
Салдо към 31 декември 2019	444	498

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**20 Инвестиционни имоти**

Инвестиционният имот се държи с цел увеличаване на стойността на капитала и не се обитава от Банката

Справедлива стойност на инвестиционните имоти.

Справедливата стойност на инвестиционните имоти се актуализира с цел да отразява пазарните условия към края на отчетния период като се използват оценителски доклади на лицензирано оценителско дружество. Справедливата стойност на инвестиционния имот е цената, която може да бъде получена при продажба на имота в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Най-добрият пример за справедлива стойност е текущата цена на активен пазар за подобни недвижими имоти. При липсата на подобна информация, оценката на справедливата стойност, извършена от външен оценител, се основава на скорошни цени на имоти в различно състояние или местоположение, с корекции отразяващи тези различия.

За целите на оповестяването справедливата стойност се основава на оценителски доклади, изготвени от оценителско дружество към края на отчетния период. При определяне на справедливи цени на имотите, ръководството на Банката прави преценка доколко на имотния пазар е налице достатъчна активност, която да осигурява сравними цени за обичайни сделки със сходни имоти.

Инвестиционни имоти	2019 г.	2018 г.
В началото на годината	406	406
Имоти възникнали при придобиване/сливане	1,086	-
Нетни загуби от промени в справедливата стойност	(4)	-
В края на годината	1,488	406

Количествена информация за оценка на справедливата стойност чрез използването на значителни ненаблюдавани входящи данни (Ниво 3)

Вид недвижим имот	Справедлива стойност към 31/12/2019 г. в хиляди лева	Методи за оценка	Значими ненаблюдавани входящи данни	Интервал (средно претеглен) за 2019 г. в лева	Интервал (средно претеглен) за 2018 г. в лева	Връзка между ненаблюдаваните входящи данни и справедливата стойност
Земя	402	Подход на пазарните сравнения	Цена на м ²	11.87	11.97	Значително увеличение на цената на м ² ще доведе до по-висока справедлива стойност.
Имоти за използване с търговски цели	1,086	Метод на база на приходите	Цена на м ²	19,56	-	Значително увеличение на цената на м ² ще доведе до по-висока справедлива стойност.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

21. Имоти и оборудване

	Земя и сгради	Подобрения на наети активи	Обзавеждане и инвентар	Земя и сгради - Активи с право на ползване	Автомобили-Активи с право на ползване	Общо
Към 31 декември 2017 г.						
Отчетна стойност	12,959	27,068	84,939	-	-	124,966
Натрупана амортизация	(4,017)	(19,091)	(61,256)	-	-	(84,364)
Балансова стойност	8,942	7,977	23,683	-	-	40,602
Към 31 декември 2018 г.						
В началото на периода	8,942	7,977	23,683	-	-	40,602
Новопридобити активи	13,286	1,423	7,608	-	-	22,317
Преоценени и отписани	(145)	-	(6)	-	-	(151)
Възникнали от придобиване на дъщерни дружества	68,292	-	894	-	-	69,186
Разход за амортизация (Приложение 10)	(393)	(1,858)	(4,615)	-	-	(6,866)
В края на периода	89,982	7,542	27,564	-	-	125,088
Отчетна стойност	94,394	27,864	87,960	-	-	210,218
Натрупана амортизация	(4,412)	(20,322)	(60,396)	-	-	(85,130)
Балансова стойност	89,982	7,542	27,564	-	-	125,088
Към 31 декември 2018 г.						
В началото на периода	89,982	7,542	27,564	-	-	125,088
Признаване на активи с право на ползване при първоначално прилагане на МСФО16	-	-	-	43,139	1,545	44,684
Новопридобити активи	1,014	1,209	7,377	8,554	1,159	19,313
Преоценени и отписани	327	(1,343)	(1,079)	-	-	(2,095)
Възникнали от придобиване /вливане	9,091	1,336	4,854	10,182	-	25,463
Прекратяване/ Модификации	-	-	-	8,881	-	8,881
Разход за амортизация (Приложение 10)	(1,943)	(1,734)	(4,718)	(10,712)	(631)	(19,738)
Възникнали от придобиване /вливане	-	-	-	(707)	-	(707)
Прекратяване/ Модификации	-	-	-	98	-	98
В края на периода	98,471	7,010	33,998	59,434	2,073	200,986
Към 31 декември 2019 г.						
Отчетна стойност	103,372	29,426	98,105	70,756	2,704	304,363
Натрупана амортизация	(4,901)	(22,416)	(64,107)	(11,321)	(631)	(103,376)
Балансова стойност	98,471	7,010	33,998	59,435	2,073	200,987

Придобити активи чрез придобиване на дъщерно дружество ИМО Централен офис в размер на 69,186 лв. през декември 2018 г.

	2019 г.	2018 г.
Земя и сгради по преоценена стойност	98,471	89,982
Преоценен резерв, нетно от данъци	(1,855)	(1,023)
Разлика между натрупаната амортизация, изчислена по цена на придобиване и по преоценена стойност (нетрансферирана към неразпределена печалба)	1,361	683
Отсрочени данъци по преценка	(206)	(113)
Земя и сгради по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация	97,771	89,529

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

21. Имоти и оборудване

Количествена информация за оценка на справедливата стойност чрез използването на значителни ненаблюдавани входящи данни (Ниво 3)

Вид недвижим имот	Справедлива стойност към 31.12.2019 г. в хил. лева	Методи за остойно-стяване	Значими ненаблюдавани входящи данни	Интервал (средно претеглен) за 2019 г. в лева	Интервал (средно претеглен) за 2018 г. в лева
Земя	13,529	Метод на база на приходите	Наем на м ²	23.11	21.87
Земя	945	Метод на пазарните сравнения	Цена на м ²	14.32 - 688.00 (85.86)	-
Офис	77,380	Метод на база на приходите	Наем на м ²	4.26 - 23.12 (19.72)	6.14 - 21.87 (20.05)
Офис	6,617	Метод на пазарните сравнения	Цена на м ²	74.89 – 2,546.49 (416.89)	112.03 – 3,122.44 (535.38)
Общо	98,471				

Земята и сградите са класифицирани изцяло на Ниво 3 в йерархията на справедливата стойност. Равнението на движението на Ниво 3 за годината може да бъде видно в таблиците, показани по-горе.

22 Нематериални активи

	Софтуер	Лицензи	Вътрешно разработени	Други	Общо
<i>Към 31 декември 2017 г.</i>					
Отчетна стойност	37,954	25,570	5,877	23,135	92,536
Натрупана амортизация	(17,581)	(15,755)	(1,633)	(11,313)	(46,282)
Балансова стойност	20,373	9,815	4,244	11,822	46,254
<i>Към 31 декември 2018 г.</i>					
В началото на периода	20,373	9,815	4,244	11,822	46,254
Новопридобити активи	7,387	8,445	995	2,269	19,096
Трансферирани	(16)	49	-	(33)	-
Разход за амортизация (Приложение 10)	(2,476)	(2,555)	(605)	(1,178)	(6,814)
В края на периода	25,268	15,754	4,634	12,880	58,536
<i>Към 31 декември 2018 г.</i>					
Отчетна стойност	44,588	34,015	6,829	25,077	110,509
Натрупана амортизация	(19,320)	(18,261)	(2,195)	(12,197)	(51,973)
Балансова стойност	25,268	15,754	4,634	12,880	58,536
<i>Към 31 декември 2019 г.</i>					
В началото на периода	25,268	15,754	4,634	12,880	58,536
Новопридобити активи	6,834	2,213	66	2,118	11,231
Преоценени и отписани	(1,450)	(1,127)	-	-	(2,577)
Възникнали от придобиване /вливане	1,400	1,402	-	-	2,802
Разход за амортизация (Приложение 10)	(3,436)	(2,927)	(519)	(1,260)	(8,142)
В края на периода	28,616	15,315	4,181	13,738	61,850
<i>Към 31 декември 2019 г.</i>					
Отчетна стойност	50,828	36,622	6,895	27,194	121,539
Натрупана амортизация	(22,212)	(21,307)	(2,714)	(13,456)	(59,689)
Балансова стойност	28,616	15,315	4,181	13,738	61,850

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

23 Други активи	2019 г.	2018 г.
Преводи	11,401	10,894
Активи за препродажба	11,999	8,488
Други дебитори	5,998	2,963
Разходи за бъдещи периоди	6,957	4,966
Други активи	2,738	1,547
Материали	24	24
Минус: обезценка на други финансови активи	(2,378)	(1,337)
Общо	36,739	27,545

Финансовите активи, включени в Други активи, са в размер на 17,758 хиляди лева (2018 г.: 14,067 хиляди лева). Натрупаната обезценка на финансовите активи е в размер на 2,378 хиляди лева (2018 г.: 1,337 хиляди лева). Нефинансовите активи в размер на 18,981 хиляди лева (2018: 13,478 хиляди лева) се очаква да бъдат използвани в рамките на 12 месеца.

Обезценка на други активи	2019 г.	2018 г.
Начално салдо към 1 януари	1,337	1,113
Начислени обезценки в отчета за доходите	401	179
Освободени обезценки в отчета за доходите	(153)	(15)
Използвани през годината	793	60
Крайно салдо	2,378	1,337

24 Привлечени средства от банки	2019 г.	2018 г.
Разплащателни сметки	6,843	2,183
Депозити на други банки	8,193	25,896
Общо	15,036	28,079

25 Деривативни финансови инструменти

Банката сключва следните договори за деривативни инструменти както с цел хеджиране, така и за нехеджиращи (бизнес) цели: валутни форуърди, валутни суапи, лихвени суапи, между-валутни лихвени суапи в различни валути, форуърдни договори с фиксиран лихвен процент (FRA), валутни опции и лихвени опции.

Договорите за валутни форуърди представляват задължение определена сума от дадена валута да бъде обменена за друга валута по определен обменен курс на конкретна бъдеща дата. Тъй като валутните форуърди са извънборсови сделки, те могат да бъдат структурирани така, че точно да отговарят на изискванията на клиентите по отношение на размера, точната бъдеща дата и използваната валутна двойка.

Валутните суапи представляват ангажимент за обмен на един набор от парични потоци срещу друг. Икономическият резултат от суапите е размяна на валути или комбинация от валути и лихвени проценти (при лихвени суапи в различни валути). Кредитният риск за Банката се представя чрез потенциалните разходи за замяна на договорите за суап, в случай, че съответните контрагенти не изпълнят задължението си. Тъй като при валутните суапи се изисква размяна на главниците в съответните валути в края на договора (съответно засилената значимост на ефекта на дифузия), профилът на потенциалната кредитна експозиция обикновено е възходящ.

Тези рискове и съответно настояща справедлива стойност и потенциална бъдеща кредитна експозиция (включително като дял от съответните условни стойности) се следят както текущо, така и в перспектива. За да контролира поетия кредитен риск, Банката изготвя кредитни оценки на контрагентите, прилагайки подобни техники, които използва при кредитната си дейност.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

25 Деривативни финансови инструменти (продължение)

Лихвените суапи са ангажименти за обмен на един набор от парични потоци за друг. Икономическият резултат от суапите е обмен на лихвени проценти. Профилите на очакваната и максималната кредитни експозиции по лихвени суапи се оценяват непосредствено преди сключването им с помощта на финансово моделиране. Те зависят от „ефекта на дифузия“ (волатилността на базисния инструмент и други стохастични свойства) и „ефекта на амортизация“ (изтичането на живота на сделката с изминаване на времето). Експозицията достига своя пик в междинна точка от живота на суаповата сделка. Тъй като самите условни суми не биват разменяни, сумата, изложена на кредитен риск, представлява относително малък процент от условния размер при обичайни условия на пазара.

Форуърдният договор с фиксиран лихвен процент (FRA) представлява сделка между два контрагента, при която една от страните (купувачът или заемащият „дълга позиция“) се съгласява да направи предварително известно лихвено плащане към другата страна (продавача или заемащия „къса“ позиция) на определена бъдеща дата, като продавачът се съгласява да направи лихвено плащане към купувача на базата на неизвестен към момента на сключването на сделката процент, който ще бъде определен при изтичането на договора. Повечето FRA договори се базират на добре установен референтен лихвен процент като например доларов LIBOR или EURIBOR.

Опциите са финансови инструменти, които предоставят на едната страна правото, но не и задължението, да закупи или продаде базовия актив от или на друга страна при фиксирана цена за определен период от време или на определена предварително конкретна бъдеща дата. Опциите обикновено не са свързани с периодични плащания, а се характеризират със заплащане на премия при сключването на договора и окончателно изплащане на съответната дължима сума при упражняването на правото. Обикновено ефектът на дифузия е по-силен от ограничения ефект на амортизация – по-дългите времеви периоди се транслират в по-широки диапазони на движение на базовата променлива, което би могло да доведе до голяма кредитна експозиция, свързана с опцията (при закупени опции).

Условните суми по някои видове финансови инструменти представляват база за сравнение с инструментите в баланса на Банката, но не е задължително те да са индикатор за размера на бъдещите парични потоци, свързани с инструмента или за настоящата му справедлива стойност и следователно не представляват измерител за експозицията на Банката към кредитен или пазарен риск. Деривативните инструменти могат да доведат до положителен резултат (активи) или отрицателен резултат (пасиви) като следствие от флукуациите на пазарните лихвени проценти или обменни курсове и съпоставянето на тези променливи със заложените в договора условия. Общата договорна или условна сума на наличните деривативни финансови инструменти, степента до която те са печеливши или губещи, и съответно агрегираната справедлива стойност на деривативните финансови активи и пасиви, могат да варират значително в някои случаи.

Справедливите стойности на деривативните инструменти са посочени по-долу:

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

25 Деривативни финансови инструменти (продължение)

Към 31 декември 2019 г.	Справедлива стойност		
	Номинална стойност	Активи	Пасиви
Деривати, държани за търгуване, които не отговарят на изискванията за деривати държани за хеджиране			
Валутни деривати			
Извънборсови валутни суапи	1,446,500	300	2,182
Общо валутни деривати	1,446,500	300	2,182
Лихвени деривати			
Извънборсови лихвени суапи	38,693	1,016	1,799
Общо лихвени деривати	38,693	1,016	1,799
Деривати за хеджиране			
Извънборсови лихвени суапи	138,668	186	4,372
Общо извънборсови лихвени деривати за хеджиране	138,668	186	4,372
Общо признати деривативни активи/пасиви		1,502	8,353

Към 31 декември 2018 г.	Справедлива стойност		
	Номинална стойност	Активи	Пасиви
Деривати, държани за търгуване, които не отговарят на изискванията за деривати държани за хеджиране			
Валутни деривати			
Извънборсови валутни суапи	1,228,543	2,400	1,323
Общо валутни деривати	1,228,543	2,400	1,323
Лихвени деривати			
Извънборсови лихвени суапи	38,334	-	1,317
Извънборсови опции купени и продадени	39,383	-	-
Общо лихвени деривати	77,717	-	1,317
Деривати за хеджиране			
Извънборсови лихвени суапи	107,571	-	3,298
Общо извънборсови лихвени деривати за хеджиране	107,571	-	3,298
Общо признати деривативни активи/пасиви		2,400	5,938

Банката хеджира част от лихвеният си риск, произтичащ от евентуалното намаление в справедливата стойност на облигации с фиксиран лихвен процент, деноминирани в чуждестранна валута, като използва лихвени суапи.

През 2019 г. загубата от хеджиращия инструмент, дължаща се на промяна в справедливата стойност, е 850 хиляди лева (2018 г.: загуба в размер на 704 хил. лв.). Печалбата от хеджираните позиции, дължаща се на хедж риск е 820 хил. лв. (2018: печалба в размер на 659 хил. лв.). Нетният ефект, отразен в отчета за доходите, е загуба в размер на 30 хиляди лева (2018 г.: загуба в размер на 44 хил. лв.), както е представено в Приложение 9. През 2019 г. хеджирането на справедливата стойност е високо ефективно (2018 г.: високо ефективно).

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

25. Деривативни финансови инструменти (продължение)

Хеджиране на справедливата стойност

Към 31 декември 2019 г. сумите, свързани с позиции, определени като хеджирани позиции на справедлива стойност, са както следва:

Към 31 декември 2019

Хеджиране на справедливата стойност	Нетна балансова стойност	Натрупана сума от корекциите за хеджиране на справедливата стойност по хеджираната позиция
Дългови ценни книжа	154,410	(3,043)
Общо	154,410	(3,043)

Към 31 декември 2019 г. натрупаната сума от корекции за хеджиране на справедливата стойност, отразени в счетоводния баланс за всички хеджирани позиции, по които отчитането на корекции за хеджиране е преустановено, е 0 лева (2018 г.: 0 лева).

Към 31 декември 2019

Хеджиране на справедливата стойност

Номинална сума	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Общо
Лихвени суапи	-	-	-	107,571	31,097	138,668
Общо	-	-	-	107,571	31,097	138,668

26 Привлечени средства от клиенти

2019 г.

2018 г.

Големи корпоративни клиенти	1,994,518	1,540,547
Средни корпоративни клиенти	458,042	228,046
Общо корпоративни клиенти	2,452,560	1,768,593
Клиенти на дребно	6,985,525	5,045,662
Общо	9,438,085	6,814,255

В привлечените средства от клиенти са включени задължения по начислени лихви, възлизащи на 3,605 хиляди лева (2018 г.: 2,231 хиляди лева).

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

27	Други привлечени средства	2019 г.	2018 г.
	Получени кредити от Българската банка за развитие	31,139	22,973
	Получен кредит от Европейската банка за възстановяване и развитие	7,785	-
	Общо	38,924	22,973

Движението на задълженията, произтичащи от финансова дейност, е представено в таблицата по-долу:

	2019 г.	2018 г.
Салдо към 1 януари	22,973	30,420
Получено ново финансиране	22,527	-
Изплащане на дългосрочен дълг (главница)	(6,548)	(7,441)
Разход за лихви	379	405
Платени лихви	(363)	(411)
Отсрочени разходи	(44)	-
Салдо към 31 декември	38,924	22,973

а) Кредити, получени от Българската банка за развитие

През юли 2015 г. Юробанк България АД и Българската банка за развитие подписаха договор за кредит по партньорска програма “НАПРЕД” за индиректно финансиране на микро, малък и среден бизнес, в размер на 30,000 хиляди лева. Средствата от кредита се усвояват на три равни транша от по 10,000 хиляди лева всеки, в рамките на съответно договорения период за усвояване. Към 31 декември 2018 г. общата сума на задължението е 19,438 хиляди лева. (2018 г.: 22,973 хиляди лева).

С придобиването на Банка Пиреос България АД, Юробанк България АД наследи договор за заем от Българската банка за развитие по партньорска програма “НАПРЕД”. Договорът за заем е сключен при сходни условия с този, получен от Пощенска банка през 2015 г. – за индиректно финансиране на микро, малък и среден бизнес и комбиниране на финансиране и споделяне на риска. Към 31 декември 2019 г. Общата сума на задължението е 11 701 хиляди лева.

б) Кредити, получени от Европейската банка за възстановяване и развитие

С придобиването на Банка Пиреос България АД, Юробанк България АД наследи договор за заем от Европейската банка за възстановяване и развитие в рамките на кредитната линия за жилищна енергийна ефективност (REECL). Договорът за заем е отпуснат от юли 2016 г. и целта му е да финансира подобрения в енергийната ефективност за физически лица и компании. Общата договорена сума на заема е до 10 000 хиляди евро (равностойност на 19 558 хиляди лева) договорени на два транша (А&В), от които са получени само транша А в размер на 5000 хиляди евро (равностойност на 9,779 хиляди лева). Към 31 декември 2019 г. общото задължение по този договор е 7 785 хиляди лева.

в) Целеви финансираня в рамките на гаранционно споразумение между Юробанк България и Международната Финансова Корпорация (IFC), член на групата на Световната Банка

През февруари 2012 г. Юробанк България АД и Международната Финансова Корпорация (IFC), член на Световната Банка, договориха Споразумение за Търговско Финансиране за подпомагане на търговски сделки на местно ниво под формата на краткосрочно финансиране на пред-експортни трансакции, предоставяне на гаранции и акредитиви, в размер на 20,000 хиляди щатски долара. През декември 2013 г. размерът на лимита бе увеличен до 40,000 хиляди щатски долара.

Към 31 декември 2019 г. и 2018 г. използваният лимит по тази кредитна линия е 0 лева.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

**28 Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)
Отсрочени данъци**

Отсрочените данъци са изчислени по балансовия метод като е използвана данъчна ставка от 10% (2018 г.: 10%). Движението на отсрочените данъци е както следва:

	2019 г.	2018 г.
Отсрочени данъчни пасиви в началото на годината	2,001	1,776
Отсрочени данъчни активи от придобиване/вливане	(618)	-
Отсрочени данъчни активи, признати в печалба по придобиването, нетно	(16,915)	-
Отсрочени данъчни активи, признати в резерв по сливането, нетно	(92)	-
Отсрочени данъчни пасиви, признати в друг всеобхватен доход, нетно	73	8
(Приходи)/разходи по отсрочени данъци (Приложение 13)	(499)	217
Нетно отсрочени данъчни (активи)/пасиви в края на годината	(16,050)	2,001

Отсрочени данъчни активи и пасиви се отнасят до следните елементи:

	2019 г.	2018 г.
Отсрочени данъчни пасиви		
Възникнали от придобиване/ сливане	205	-
Ускорена амортизация	4,320	3,689
Преоценка на дълготрайни активи	206	113
Печалба от замяна на акции	416	416
Отсрочени данъчни пасиви свързани с печалба по придобиване (справедлива стойност на ценни книжа, гаранции/акредитиви)	393	-
	5,540	4,218
Отсрочени данъчни активи		
Възникнали от придобиване/ сливане	822	-
Начисления за неизползвани отпуски	109	128
Провизии по съдебни дела	1,154	787
Задължения по планове с дефинирани доходи	482	523
Отсрочен данъчен актив свързан с актюерски загуби	39	20
Отсрочен данъчен актив по провизии за реструктуриране	2,185	181
Отсрочени данъчни активи свързани с печалба по придобиване (справедлива стойност на ценни книжа, гаранции/акредитиви)	16,046	-
Други временни разлики	753	578
Общо	21,590	2,217

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**28. Отсрочени данъци**

(Приход)/разход по отсрочени данъци, посочени в отчета за доходите, произтича от следните временни разлики:

	2019 г.	2018 г.
Разход по отсрочени данъци, признати за погасени кредити от Банка Пиреос	1,356	-
Амортизация	631	46
Начисления за неизползвани отпуски	19	9
Провизии по съдебни дела и задбалансови задължения	(367)	(162)
Други временни разлики	(175)	218
Провизии за реструктуриране и за други задължения	(2,004)	156
Задължения по планове с дефинирани доходи	41	(50)
(Приходи/ разходи по отсрочени данъци (Приложение 13))	(499)	217

29 Провизии по други пасиви**(а) Съдебни процедури**

Банката е страна в съдебни процедури, възникващи в нормалния ход на дейността ѝ. Периодът, в който се очакват изходящи парични потоци във връзка със съдебни дела не може да бъде точно определен. Базирайки се на преценка на Ръководството, се очаква до две години изходящият поток да бъде реализиран. По-детайлна информация е представена в Приложение 35 (а).

В таблицата по-долу е представено движението на провизиите по съдебните искове:

Провизии по съдебни спорове	2019 г.	2018 г.
Начално салдо към 1 януари	6,513	6,243
Начислени в отчета за доходите	6,481	1,642
Използвани през годината	(981)	(1,372)
Крайно салдо	12,013	6,513

(б) Провизии за реструктуриране

През 2019 г. Банката призна резерви за реструктуриране в съответствие с МСС 37, след одобряването на официален план за реструктуриране с оглед придобиването на Банка Пиреос България. Планът предвижда съществени и големи договори, локализация на клонове и оптимизиране на персонала, и се очаква да се проведе в тригодишен хоризонт след сливането.

Таблицата по - долу показва движението на провизиите по реструктуриране:

Провизии по реструктуриране	2019 г.	2018 г.
Начално салдо към 1 януари	304	1,167
Начислени в отчета за доходите	31,848	-
Използвани през годината	(12,754)	(863)
Освободени през годината	(4,828)	-
Крайно салдо	14,570	304

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**29 Провизии по други пасиви (продължение)****(в) Заложени активи**

Активи са заложени като обезпечение по бюджетни сметки и по получено дългосрочно финансиране от Европейската банка за възстановяване и развитие и Българска банка за развитие. В съответствие с националното законодателство Банката поддържа задължителните резерви в БНБ, изчислени като процент върху депозитната база, основно за обезпечаване на ликвидността:

	Активи		Съответни пасиви	
	2019 г.	2018 г.	2019г.	2018 г.
Пари по сметки в БНБ (задължителни резерви)	834,167	608,978	9,447,037	6,813,134
ЦК заложени по бюджетни сметки	85,761	65,355	58,093	47,564
Инвестиционни ценни книжа (заложени във връзка с финансиране от ЕБВР)	12,280	-	7,785	-
Кредити, заложени във връзка с дългосрочно финансиране	19,878	18,604	39,139	22,973
Общо	952,086	692,937	9,552,054	6,883,671

Заложенияте финансови активи, служещи като обезпечения по задължения (включващи сумите, отразени по-горе), към 31 декември 2019 г. са 952,086 хил. лв. (2018 г.: 692,937 хил. лв.). Тези трансакции са направени при обичайни условия за стандартно кредитиране, за наети/отдадени под наем ценни книжа, както и изискванията, определени за размяна, когато Банката участва като посредник.

Сумата от 263 хил. лева (2018 г.: 263 хил. лева) е блокирана по сметката в БНБ, свързана с оспорвано постановление на съда. Заложенияте средства по Споразумение за кредитна подкрепа са 3,775 хил. лева (2018 г.: 2,738 хил. лева).

Банката е установила, че задържа всички рискове и ползи от заложенияте кредити и ценни книжа за търгуване в инвестиционен портфейл и поради това тези активи не са били отписани. Съответните пасиви са признати в „Привлечени средства от клиенти“ (Приложение 26) и „Други привлечени средства“ (Приложение 27).

30 Задължения по планове с дефинирани доходи

МСС 19 „Доходи на наети лица“ установява принципа, че разходите за доходи на персонала трябва да се признават в периода, в който са заработени от служителя, а не когато са платени или дължими.

Плановите с дефинирани доходи включват актюерски допускания при измерването на задълженията и разходите. Ето защо възниква актюерска печалба и загуба. Задълженията се изчисляват чрез дисконтиране, тъй като те биха могли да бъдат уредени много години, след като наетите лица са ги заработили.

Според ревизирия МСС 19, задължението за доходи на наети лица, признато в баланса в края на година трябва да е равно на задължението в баланса към началото на годината и след ефекта от:

- разходи за текущ трудов стаж;
- разходи за лихви;
- вноски на работодателите;
- изплатени обезщетения;
- печалби или загуби от свиване или уреждане на плана;
- печалби или загуби в актюерските задължения или активите на плана.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**30. Задължения по планове с дефинирани доходи (продължение)**

Задължения по планове с дефинирани доходи	2019 г.	2018 г.
Задължения по планове с дефинирани доходи към 1 януари	5,429	5,059
Възникнали от придобиване/сливане	2,852	-
Разходи за текущ трудов стаж	602	485
Разходи за лихви	116	91
Изплатени обезщетения	(213)	(94)
Уреждане/съкращаване	(917)	9
Преизчисление	193	(121)
Задължения по планове с дефинирани доходи към 31 декември	8,062	5,429
Разходи, признати в отчета за доходите		
Разходи за текущ трудов стаж	602	485
Разходи за лихви	116	91
Уреждане/съкращаване	(917)	9
Обща сума, включена в разходите за персонал (Приложение 11)	(199)	585
Общо преизчисление признато в отчета за всеобхватния доход	193	(121)

Значителни актюерски предположения:

	2019 г.	2018 г.
Норма на дисконтиране	0.96%	2.01%
Процент на бъдещо увеличение на заплатите:		
2020 г.:	5.00%	5.00%
2021 г.:	5.00%	5.00%
2022 г.:	4.00%	-

МСС 19 изисква използването на дисконтов фактор, определян след сравнение на доходността на висококачествени корпоративни облигации или ДЦК към отчетната дата, ако няма „дълбок“ пазар за подобен дълг. Дисконтовият фактор трябва да отразява процентът, при който задълженията се очаква да бъдат изцяло уредени. Дисконтовият фактор се определя на базата на доходността по дългосрочни ДЦК с фиксиран лихвен процент, емитирани от българското правителство.

Анализ на чувствителността

Количественият анализ на чувствителността, основан на разумно очаквани промени на значими актюерски допускания към 31 декември 2019 година, включва:

Увеличение/намаление на дисконтовия фактор с 0.5%/ (0.5%) би довело до понижаване/увеличаване на стандартните законови задълженията за обезщетение при пенсиониране с (661 хил. лева)/ 742 хил. лева.

Увеличение/намаление на бъдещите предполагаеми увеличения на работните заплати с 0.5%/ (0.5%) би довело до повишаване/намаление на стандартните законови задълженията за обезщетение при пенсиониране с 742 хил. лева/ (653 хил. лева).

Анализът на чувствителността, описан по-горе, е основан на промяна в определени допускания при непроменени стойности на останалите допускания. В действителност подобно предположение е малко вероятно да се случи и при промени в някои от допусканията може да има корелация със стойностите на други допускания.

Методите и допусканията, използвани при изготвянето на горния анализ на чувствителността, са прилагани последователно при определянето на задълженията по планове с дефинирани доходи и не са променяни спрямо предходната година.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

31 Други пасиви	2019 г.	2018 г.
Лизингови задължения	66,565	-
Други кредитори	64,716	20,467
Начислени разходи	28,298	25,948
Задължения за данъци	11,593	12,582
Начисления за неизползвани отпуски	1,833	1,279
Приходи за бъдещи периоди	335	-
Други	2,023	771
Общо	175,363	61,047

Към 31 декември 2019 г. финансовите пасиви, включени в Други пасиви, са в размер на 141,445 хиляди лева (2018: 25,818 хиляди лева).

32 Капитал, резерви и дивиденди**а) Акционерен капитал**

Към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. общият брой на акциите на Юробанк България АД е 560,323,302 с номинал стойност 1 лев на акция. Юробанк Ергасиас С.А. притежава пряко 56.14%, другите 43.85% от капитала са притежание на И Ар Би Нью Юръп Холдинг Б.В. и 0.01% се притежават от миноритарни акционери.

Съгласно процедурата за обратно изкупуване на акции от миноритарни акционери на Банка Пиреос България АД във връзка със сливането, през годината Банката е придобила собствени акции в размер на 457 броя.

б) Същност и предназначение на резервите*и) Фонд резервен*

Съгласно чл. 246 от Търговския закон в България, Банката трябва да заделя една десета от печалбата във фонд „Законови резерви“, докато не достигне една десета или повече от собствения капитал на Банката. Средствата от резерва могат да се използват само за покриване на загуби от текущата или от предходната година. Съгласно банковото законодателство средствата, акумулирани в сметката за законови резерви, не могат да бъдат разпределени като дивидент без съгласието на местния банков регулатор.

(i) Резерв от промяна в справедливата стойност (преоценъчен резерв)

Резервът от промяна на справедлива стойност включва нетната промяна в справедливата стойност на дълговите ценни книжа с натрупване, измерена в FVOCI, докато активите не бъдат отписани или рекласифицирани. Резервът се увеличава със сумата на натрупаната загуба по сметката за обезценка (Приложение 2.2.10)

(ii) Преоценъчен резерв от собствени имоти

Преоценъчният резерв на собствени имоти включва промените в справедливата стойност на земя и сгради доколкото Банката прилага преоценъчния метод по МСС16. Този метод предполага, че активът се отчита по преоценената му стойност, представляваща неговата справедлива стойност към датата на преоценка и последваща амортизация и обезценка, при условие, че справедливата стойност може да бъде надеждно определена (Приложение 2.2.7).

в) Дивиденди

Дивидентите се признават като задължение, когато са одобрени от Общото събрание на акционерите и с тяхната стойност се намалява собствения капитал.

Банката не е изплатила дивиденди на акционерите през 2019 г. През 2018 г., на извънредно Общо събрание на акционерите, е одобрено разпределянето на дивидент на притежателите на обикновени акции в размер на 30,000 хил. евро, представляващи общо равностойността на 58,674 хил. лв. (0.053541 евро, представляващ равностойността на 0.10472 лева за обикновена акция) и същият е изплатен.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**33 Парични средства и еквиваленти**

За целите на отчета за паричния поток, паричните средства и еквиваленти се състоят от следните активи с падеж до 90 дни от датата на възникване:

	2019 г.	2018 г.
Пари и парични еквиваленти (Приложение 15)	150,938	116,689
Парични средства в БНБ с изключение на минималното ниво на задължителни резерви	886,292	450,221
Предоставени средства на банки (Приложение 16)	1,702,796	1,418,148
Общо парични средства и еквиваленти	2,740,026	1,985,058
Намлаено с обезценка	(90)	(226)
Общо парични средства и еквиваленти - нетно	2,739,936	1,984,832

50% от минималното ниво на задължителните резерви, държани в БНБ, се считат за част от паричните средства и еквиваленти, тъй като Банката може да ги използва по всяко време, без да е необходимо да заплаща лихва.

34 Сделки със свързани лица

Юробанк България АД е дъщерно дружество на Юробанк Ергасиас С.А., публично дружество регистрирано на Атинската Фондова Борса.

През май 2019 г., след увеличението на акционерния капитал на Юробанк Ергасиас в контекста на сливането с поглъщане на Grivalia Properties REIC, процентът на обикновените акции с право на глас, притежаван от Гръцкият фонд за финансова стабилност (ГФФС), намалява от 2,38% до 1,40%. Все още се счита, че ГФФС има значително влияние върху Юробанк Ергасиас съгласно разпоредбите на закон 3864/2010, който е в сила, както и поради Рамковото споразумение за взаимоотношения (RFA), което Юробанк Ергасиас е сключила с ГФФС.

По-конкретно, наред с други права съгласно закон 3864/2010, който е в сила, и рамковото споразумение с фонда, ГФФС упражнява своето право на глас в общото събрание на Юробанк Ергасиас само за решения относно изменението на Устава на Юробанк Ергасиас, включително увеличаването или намаляването на капитала на Юробанк Ергасиас или предоставянето на съответно разрешение на Управителния съвет на Юробанк Ергасиас, решения относно сливания, разделяния, преустройство, възстановяване, удължаване на съществуването или прекратяването на Юробанк Ергасиас, трансфер на активи (включително продажба на дъщерни дружества) или всеки друг въпрос, изискващ одобрение от квалифицирано мнозинство, както е записано в Закона за предприятията 4548/2018. В допълнение на 4 декември 2015 г. Юробанк Ергасиас сключи ново Рамково споразумение с ГФФС, заменяйки предишното, подписано на 26 август 2014г., което регулира по-конкретно, (а) корпоративното управление на банката, (б) плана за реструктуриране и неговото съблюдаване, (в) мониторинг върху прилаганата рамката за управление на необслужвани кредити и изпълнението на решението за необслужвани кредити от страна на банката, (г) значими задължения и прехвърляне на правата на глас, (д) мониторинг на фактическия рисков профил на банката, съгласно одобрените рисковата и капиталова стратегии, (е) предварително писмено съгласуване за рисковата и капиталова стратегии на банката и за стратегията, политиката и управлението на Групата с ГФФС по отношение на просрочените и необслужваните кредити и всяко подобрене, удължаване на срока, преразглеждане и отклонение от договореностите и (ж) задачите, правата и задълженията на представителя на ГФФС в Съвета на директорите на Юробанк Ергасиас.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

34 Сделки със свързани лица (продължение)

Банката извършва голям брой сделки със свързани лица в нормалния ход на своята дейност и сделките се сключват при същите условия като тези с трети страни. Тези сделки със свързани лица включват предоставени кредити, привлечени депозити и издадени гаранции. Освен това, като част от обичайния бизнес свързан с дейностите по инвестиционно банкиране, Групата понякога може да държи позиции в дългови и капиталови инструменти на свързани лица.

След приключването на сливането на Юробанк с Grivalia Properties REIC, Fairfax group увеличи процентния си дял в акционерния капитал на Юробанк Ергасиас, който към 31 декември 2019 г. е вече 31,27%. Обемите на тези операции, балансовите им стойности и свързаните с тях приходи и разходи към края на годината са както следва:

	31 декември 2019			31 декември 2018		
	Компания майка	Други лица от Групата*	Ръководен персонал	Компания майка	Други лица от Групата*	Ръководен персонал
Закупени кредити и аванси от свързани лица (Приложение 18)	-	6,350	-	-	12,538	-
Предоставени кредити на банки (средно претеглен лихвен процент 2019: 0.65%, 2018: 0.98%)	1,513,442	-	-	1,299,229	174	-
Предоставени кредити на клиенти (средно претеглен лихвен процент 2019: 1.88%, 2018: 2.10%)	-	21,254	91	-	-	108
Дългови ценни книжа	-	19,179	-	-	19,181	-
Деривативни финансови активи	1,495	-	-	2,400	-	-
Други активи	-	21	-	-	163	-
Акции в дъщерни дружества	-	6,763	-	-	4,868	-
Привлечени средства от банки	2,288	2,152	-	908	776	-
Привлечени средства от клиенти (средно претеглен лихвен процент 2019: 0.01% , 2018: 0.02%)	-	9,548	245	-	24,262	95
Деривативни финансови пасиви	6,554	-	-	5,397	-	-
Други пасиви	-	79	-	-	63	-
Приходи от лихви	36,709	1,871	1	32,098	1,601	2
Разходи за лихви	(2,638)	(598)	-	(2,748)	(5)	-
Приходи от такси и комисиони	1	402	-	7	748	-
Разходи за такси и комисиони	(86)	(2)	-	(73)	(2)	-
Нетен приход/(разход) от търговия	1,056	-	-	(608)	(50)	-
Възнаграждения и други краткосрочни доходи	-	-	2,425	-	-	1,801
Приходи/(разходи) за наем	-	225	-	-	(6,964)	-
Разходи за оценка на обезпечения	-	-	-	-	(266)	-
Други разходи	(1,211)	(192)	-	(643)	(606)	-
Издадени гаранции	-	-	-	-	79	-
Получени гаранции	5,867	1,565	-	2,816	-	-
Обратно изкупуване на акции	31	-	-	-	-	-
Общо	1,563,508	68,617	2,762	1,338,783	56,560	2,006

*представяват други дружества с общ контрол

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

34 Сделки със свързани лица (продължение)

Отпуснатите кредити на свързани лица към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 г. са категоризирани като необезпечени (Фаза 1) съгласно политиката на Банката за провизиране.

Крайното контролиращо дружество за Банката е Юробанк Ергасиас С.А.

Ключовият ръководен персонал включва членовете на Управителния и Надзорния съвет на Банката.

Списък на свързаните дружества за Банката през 2019 г. е представен в таблицата по-долу:

<u>Свързано дружество (име на компанията)</u>	<u>Държава</u>	<u>Свързаност с дружеството</u>
Eurobank Ergasias S.A.	Гърция	Дружество майка
ERB Hellas Plc	Великобритания	Друго дружество от Групата
Eurobank Factors S.A.	Гърция	Друго дружество от Групата
Be-Business Exchanges S.A.	Гърция	Друго дружество от Групата
Bancpost S.A.	Румъния	Друго дружество от Групата
Bulgarian Retail Services A.D.	България	Друго дружество от Групата
Eurobank EFG a.d. Beograd	Сърбия	Друго дружество от Групата
ERB Retail Services IFN S.A.	Румъния	Друго дружество от Групата
ERB Property Services Sofia E.A.D.	България	Друго дружество от Групата
Eurobank Fund Management Company (Luxembourg) S.A.	Люксембург	Друго дружество от Групата
ERB IT Shared Services S.A.	Румъния	Друго дружество от Групата
Eurobank Holding (Luxembourg) S.A.	Люксембург	Друго дружество от Групата
Eurobank Cyprus Limited	Кипър	Друго дружество от Групата
СЕН Balkan Holdings Limited	Кипър	Друго дружество от Групата
IMO Property Investments Sofia E.A.D.	България	Друго дружество от Групата
IMO Central Office E.A.D.	България	Друго дружество от Групата
IMO 03 E.A.D.	България	Друго дружество от Групата
Eurobank Private Bank Luxembourg S.A.	Люксембург	Друго дружество от Групата
ERB Leasing Bulgaria E.A.D.	България	Друго дружество от Групата

35 Условни пасиви и ангажименти

(а) Съдебни искиове

Банката е обект на определен брой съдебни искиове, произтичащи от обичайната дейност. Освен провизиите, които са начислени (Приложение 29), не са оповестени други условни пасиви, свързани с правни искиове, тъй като професионалното становище е, че практически е невъзможно да се определи времето на възникване на съществени загуби в бъдеще.

(б) Ангажименти по кредити, гаранции и други финансови улеснения

Към 31 декември Банката има договорени суми по своите задбалансови финансови инструменти, които я задължават допълнително да предостави кредити на клиенти, да осъществи плащане по гаранции и други финансови улеснения, както следва:

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**35 Условни пасиви и ангажименти**

	2019 г.	2018 г.
Финансови гаранции	235,395	140,604
Акредитиви	60,658	55,460
Ангажименти по кредити и други кредитни пасиви	1,349,801	1,089,966
Общо	1,645,854	1,286,030

(в) Капиталови разходи

Към 31 декември Банката има следните ангажименти по капиталови разходи:

	2019 г.	2018 г.
Капиталови разходи	13,631	8,362

36 Лизинг**Банката като лизингополучател***Политика, приложима след 1 януари 2019 г. (МСФО 16)*

Банката наема помещения за офиси и клонове, и моторни превозни средства.

По-голямата част от наетите от Банката имоти са при условията на дългосрочни договори (за срок от 12 месеца или повече в случаите, когато наети активи са недвижими имоти), с възможности за продължаване или прекратяване на лизинга съгласно условията на всеки договор и обичайните условия на търговски лизинг, приложими във всяка юрисдикция, докато договорите за наем на моторните превозни средства обикновено имат продължителност до 4 години. Опциите за удължаване, с които Банката разполага, се включват в срока на лизинга, когато въз основа на преценка на ръководството е достатъчно сигурно, че опциите ще бъдат упражнени.

Преди приемането на МСФО 16 тези лизингови договори бяха класифицирани като оперативен лизинг съгласно МСС 17.

Информация за лизинговите договори, по които Банката е лизингополучател, е представена по-долу:

Активи с право на ползване

Към 31 декември 2019 г. активите с право на ползване, включени в имоти и оборудване, възлизат на 61,508 хил. лв. (Приложение 21), докато тези, които отговарят на определението за инвестиционни имоти, възлизат на 1,086 хил. лв. (Приложение 20).

Задължение за лизинг

Към 31 декември 2019 г. лизинговите задължения, включени в други пасиви са 66,565 хил. лв. (Приложение 31). Падежният анализ на лизинговите задължения към 31 декември 2019 г. въз основа на недисконтираните договорни парични потоци е представен в Приложение 5.2.3 – Ликвиден риск.

Суми признати в печалба или загуба

Лихвите по лизинговите задължения са представени в Приложение 6, а разходите за лизинг, свързани с краткосрочни лизинги, са представени в Приложение 10. Разходите за оперативен лизинг по МСС 17 са били 20,683 хил. лв. през 2018 г.

През 2019 г. Банката отчита общо изходящи парични потоци за лизинг в размер на 13,709 хил. лв. Анализът на падежиращите бъдещите лизингови плащания е представен в таблицата по-долу:

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

36. Лизинг (продължение)

Политика, приложима преди 1 януари 2019 г.

Банката е страна по договори за оперативен лизинг на сгради и превозни средства. Повечето лизинговите задължения на Банката като лизингополучател са съгласно дългосрочни споразумения, в съответствие с обичайните срокове и условия на търговски лизинг, включително опции за подновяване.

Неотменяемите плащания свързани с наеми при условията на оперативен лизинг бяха както следва:

Бъдещи минимални лизингови плащания	2018
До 1 година	5,433
От 1 до 5 години	1,654
Общо	7,087

Банката като лизингодател

Оперативен лизинг

Политика, приложима след 1 януари 2019 г. (МСФО16)

Банката отдава под наем инвестиционния си имот при обичайните условия на търговски лизинг, приложими във всяка юрисдикция. Когато такъв лизинг не прехвърля по същество всички рискове и ползи, свързани със собствеността върху лизингованите активи, Банката класифицира този лизинг като оперативен лизинг.

Падежният анализ на вземанията от оперативен лизинг въз основа на недисконтираните лизингови плащания, които ще бъдат получени след датата на отчета, е представен по-долу:

	2019
до 1 година	357
от 1 до 2 години	340
от 2 до 3 години	294
от 3 до 4 години	183
от 4 до 5 години	147
Над 5 години	594
Общо	1,915

Политика, приложима преди 1 януари 2019 г.

Банката е страна по договори за оперативен лизинг на сгради. В случаите, когато Банката е лизингодател, сумата на минималните бъдещи плащания по отношение на неотменяемия оперативен лизинг към 31 декември 2018 г. е 92 хиляди лева, дължими не по-късно от една година.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

37 Акции в дъщерни дружества

Като следствие от придобиването на 99,98% от акционерния капитал на Банка Пиреос България АД на 13.06.2019 г., Юробанк България АД придоби косвено и 99,98% от акционерния капитал на Пиреос Застрахователен брокер ЕООД - еднолично дружество с ограничена отговорност, 100% собственост на Банка Пиреос България АД. По-късно през 2019 г. бяха предприети действия по дерегистрация на предприятието като „финансов посредник“ в Комисията за финансов надзор и същото е преименувано на „Пиреос Брокер“ ЕООД. След приключване на сливането на Банка Пиреос България АД в Юробанк България АД на 12.11.2019 г, последната в качеството си на правопреемник на Банка Пиреос България АД, стана едноличен собственик на Пиреос Брокер ЕООД.

Като част от проекта за оптимизиране на груповата структура през 2019 г. бяха завършени следните придобивания, отделяния и сливания: на 04.09.2019 г. придобиване на 100% от акционерния капитал на И АР БИ Лизинг България ЕАД (3,018 хил. лв.) и на 12.11.2019 г. придобиване на 100% от основния капитал на Български Ритейл Сървисиз АД (2,176 хил. лв.); на 28.10.2019 г. част от бизнеса на И АР БИ Лизинг България ЕАД е прехвърлена чрез отделяне на дейността в И АР БИ Пропърти Сървисиз София ЕАД; на 29.11.2019 г. Български Ритейл Сървисиз АД е погълната по смисъла на сливане с И АР БИ Лизинг България ЕАД, а на 03.12.2019 г. Пиреос Брокер ЕООД е погълната по смисъла на сливане с И АР БИ Лизинг България ЕАД.

На 30.12.2019 г. по решение на Управителния съвет 100% от акциите в дъщерното дружество И АР БИ Пропърти Сървисиз София ЕАД бяха продадени на трето лице за сумата от 4,053 хил. лв.

Към 31 декември 2019 г. общият брой акции от капитала на И АР БИ Лизинг България ЕАД, които Банката притежава след извършените през 2019 г. сливания в И АР БИ Лизинг България ЕАД се е увеличил на 6,763 акции, както следва:

	Акции
И АР БИ Лизинг България ЕАД	3,018
Пиреос Брокер ЕООД	1,569
Български Ритейл Сървисиз АД	2,176
Общо	6,763

38. Придобиване на Банка Пиреос България АД от Юробанк България АД

През ноември 2018 г. Банката обяви, че е сключила споразумение с Банка Пиреос С.А. за придобиване на 99,98% от акциите с правото на глас на Банка Пиреос България АД („БПБ“), дъщерно дружество на Piraeus Bank S.A. („Транзакцията“).

През юни 2019 г. след получаване на съответните регулаторни одобрения сделката беше сключена.

Крайното възнаграждение по сделката възлиза на 150,956 хил. лв., от които 107,571 хил. лв. в брой, 4,354 хил. лв. допълнителна дължима сума определена на база на стойността на нетните активи (НА) на БПБ, след извършен финален одит на заключителния отчет на банката и 39,031 хил. лв. представляваща нетната настояща стойност на разсроченото възнаграждение, дължимо в следващите четири години.

Печалбата от сделката по придобиване е свързана с факта, че сделката представлява последния важен етап за изпълнение на ангажиментите по Плана за реструктуриране на Банка Пиреос С.А., съгласно договореното с Европейската комисия.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**38. Придобиване на Банка Пиреос България АД от Юробанк България АД (продължение)**

За счетоводни цели, придобиването беше отчетено като бизнес комбинация, използвайки метода на покупката.

Печалбата от сделката по придобиването на БПБ в размер на 78,690 хил. лв. е в резултат на конкретните обстоятелства по придобиването, в съответствие с плана за реструктуриране на продавача и стратегията на Юробанк Груп да се фокусира върху българския пазар. Горепосочената печалба се счита за необлагаема съгласно корпоративната данъчна рамка в България.

Във връзка с транзакцията на 13 юни 2019 г. Банката и Банка Пиреос С.А подписаха договори за въстпване в подчинен дълг и хибриден капитал на БПБ в размер на 134,554 хил. лв., които ефективно прехвърлиха всички права и задължения по първоначалните договори от Банка Пиреос С.А към Банката. Договорите между Банката и БПБ бяха анулирани при правното сливане на двете дружества.

Освен това на 13 юни 2019 г. беше подписано споразумение за прехвърляне на парични обезпечения в размер на 123,374 хил. лв. между Юробанк Ергасиас и Банка Пиреос С.А., които ефективно прехвърлиха всички права и задължения по договора за парично обезпечение от Банка Пиреос С.А на Юробанк Ергасиас. Споразуменията за парично обезпечение между двете банки бяха прекратени на 25 юни 2019 г.

През септември 2019 г. Общото събрание на акционерите на Пощенска банка одобри вливането на БПБ в дружеството. През ноември 2019 г. Пощенска банка приключи успешно вливането на Банка Пиреос България, след получаване на съответните регулаторни одобрения, постигайки поредна важна стъпка в консолидирането на позицията си на системна банка, разширяване на клиентската си база и развитие на своя екип.

Справедливите стойности на идентифицираните активи и пасиви към датата на придобиване са представени в таблицата по-долу:

	Балансова стойност	Корекция на справедлива стойност	Справедлива стойност
Парични средства в брой и по сметки в централната банка	532,215	-	532,215
Предоставени средства на банки	637,013	-	637,013
Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,596,462	(171,583)	1,424,879
<i>Брутна сума по договор</i>	<i>1,678,545</i>		
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	64,098	(887)	63,211
Имоти, оборудване и дълготрайни нематериални активи	38,592	(7,841)	30,751
Други активи*	8,850	341	9,191
Общо активи	2,877,230	(179,970)	2,697,260
Привлечени средства от банки	289,961	-	289,961
Привлечени средства от клиенти	2,157,571	-	2,157,571
Други пасиви**	50,556	(13,591)	36,965
Общо пасиви	2,498,088	(13,591)	2,484,497
Собствен капитал	379,142	(166,379)	212,763
Общо пасиви и собствен капитал	2,877,230	(179,970)	2,697,260

(*) Сумата на Други активи съдържа и инвестицията в Пиреос Брокер ЕООД

(**) Сумата на Други Пасиви съдържа и допълнителни провизии за съдебни дела в размер на 243 хил. лева.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**38. Придобиване на Банка Пиреос България АД от Юробанк България АД (продължение)**

Придобитите кредити и аванси на клиенти са оценени по справедлива стойност от външен оценител, използвайки модел на база на приходите. Справедливите стойности са оценени чрез дисконтиране на очакваните бъдещи парични потоци през периода, през който се очаква те да бъдат възстановени, като се използват подходящи кредитно-коригиран дисконтови фактори (Приложение 3.7).

Балансовата стойност на парични средства и еквиваленти, и предоставени средства на банки, както и на привлечените средства от банки и от клиенти е равна на тяхната справедлива стойност, поради тяхната ликвидност, ценообразуване на пазарно ниво и краткосрочен характер.

Придобитите инвестиционни ценни книжа са оценени и се отчитат по справедлива стойност.

Справедливите стойности на имотите се определят от външен оценител, използвайки или метода на база на приходите или този на база подхода на пазарни сравнения.

Използвайки амортизираната им възстановителна стойност, балансовите стойности на материалните активи, различни от имоти и нематериалните активи, бяха оценени като представителни за тяхната справедлива стойност.

Други активи са били предмет на тест за обезценка. Обезценената балансова стойност се приема за равна на справедливата им стойност.

По отношение на други пасиви бяха преразгледани заделените провизии и беше преценено, че сумите по баланса отразяват тяхната справедлива стойност.

Таблицата по-долу показва как е изчислена печалбата от покупка при бизнес комбинация:

	2019
Обща сума на платеното/дължимото възнаграждение	(150,956)
Справедлива стойност на идентифицируемите нетни активи	212,763
Малцинствено участие	(32)
Отсрочени данъчни активи	16,915
Печалба от покупка при бизнес комбинация	78,690

Банката е направила разходи, по придобиването в размер на 2,188 хил. лв., свързани с правни такси и разходи за външни консултанти. Тези разходи са включени в „административни разходи“.

Във връзка с интеграцията на придобития от БПБ бизнес, Банката също така е признала разходи за интеграция, разпределени в Административни разходи – 18,353 хил. лв (Приложение 10) и в Разходи за персонал -13,495 хил. лв. (Приложение 11).

Подробености за постъпленията от придобиване на дъщерно дружество, нетно от придобитите парични средства в брой, можете да намерите по-долу:

Изплатено парично възнаграждение	(107,571)
Намалено: Придобити активи и пасиви	
Парични средства и еквиваленти	1,169,228
Привлечени средства	(289,961)
Нетен входящ паричен поток – инвестиционна дейност на датата на сливане	771,696
Движение на парични средства от датата на придобиване до датата на сливане	2,750
Нетен входящ паричен поток – инвестиционна дейност на датата на сливане	774,446

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

38. Придобиване на Банка Пиреос България АД от Юробанк България АД (продължение)

Резултатите на БПБ бяха включени във финансовите отчети на банката проспективно, считано от 1 ноември 2019 г. Ако придобиването и вливането бяха извършени на 1 януари 2019 г., БПБ щеше да донесе нетна печалба от 13,992 хиляди лева на Банката за периода от 1 януари 2019 г. до 31 октомври 2019 г.

39 Събития след датата на баланса

На 20.03.2020 г. бе одобрено и вписано в Главния търговски регистър, Юробанк Ергасиас С.А. да се преобразува чрез отделяне и учредяване на ново дружество – кредитна институция с наименование Юробанк С.А., като по този начин се създаде нова корпоративна група.

В резултат от тези действия:

- а) Юробанк Ергасиас С.А. става акционер на новото дружество, придобивайки всички негови акции, и
- б) по реда на универсалното правоприемство от Юробанк Ергасиас С.А. към Юробанк С.А. се прехвърлят всички активи и пасиви, посочени в баланса по преобразуването.

След приключване на преобразуването Юробанк Ергасиас С.А. престава да бъде кредитна институция и ще продължи да притежава единствено активи и пасиви, които не са свързани с основна банкова дейност.

Сливането на И АР БИ Лизинг България с Банката се състоя на 4 февруари 2020 г. след получаване на съответните регулаторни одобрения. Бизнесът на И АР БИ Лизинг ще продължи в рамките на операциите на Банката.

На 11 март 2020 г. Световната Здравна Организация обяви пандемия от коронавирус, а на 13 март 2020 г. българското правителство обяви извънредно положение в страната. В отговор на потенциално сериозната заплаха, която коронавирусът представлява за общественото здраве, българските правителствени органи взеха мерки за ограничаване на огнището на зараза, включително с въвеждане на ограничения за трансграничното движение на хора, ограничителни мерки за влизане в страната за чуждестранни граждани от 16 държави до по-нататъшно развитие на обстановката и "блокиране" на определени отрасли. По-специално, авиокомпаниите и железопътните линии спират международния транспорт на пътници, затворени са училища, университети, ресторанти, кина, театри и музеи и спортни съоръжения, търговци на дребно с изключение на търговците на дребно на хранителни стоки, магазини за хранителни стоки и аптеките. Също така някои фирми в България са инструктирали служителите си да останат по домовете си и са ограничили или временно спрели извършването на обичайната си дейност.

По-широките икономически въздействия на всички тези събития включват:

- нарушаване на оперирането на бизнеса и икономическата дейност в България, с каскадни въздействия върху доставките едновременно в посока нагоре – производители/вносители, така и надолу – към крайните потребители;
- значително нарушаване на дейността на предприятията в някои сектори, както в рамките на България, така и на пазари, които са със значителна зависимост от веригата на доставки от Китай и Италия, а така също и предприятия, ориентирани към износ, със значителна зависимост от чуждестранните пазари. Засегнатите сектори включват търговия и транспорт, пътувания и туризъм, развлечения, производство, строителство, търговия на дребно, застраховане, образование и финансов сектор;
- значително намаляване търсенето на стоки, които не са от първа необходимост и услуги за бита;
- увеличаване на икономическата несигурност, отразена в по-нестабилните цени на активите и валутните курсове.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

39. Събития след датата на баланса (продължение)

На 15 март 2020 г. българското правителство обяви програма за държавна помощ за противодействие на негативните ефекти от разпространението на COVID-19 върху икономиката. Някои от подробностите за мерките в програмата все още не са обявени.

Също така на 19 март 2020 г. Българската Народна Банка обяви пакет за гарантиране на функционирането на банковата система в условията на пандемия. Целта му е да се запази устойчивостта на банковата система и да се намалят отрицателните ефекти от ограниченията върху гражданите и предприятията. Мерките включват изисквания за капитализиране на печалбата, намаляване на експозициите в чужбина, отмяна на планираното увеличение на капиталовите буфери.

Въз основа на публично достъпната информация към датата, на която тези финансови отчети са били разрешени за издаване, ръководството разгледа редица тежки, но реалистични неблагоприятни сценарии по отношение на потенциалното развитие на огнището и очакваното му въздействие върху Банката и икономическата среда, в която тя извършва своята дейност.

Вземайки предвид наличната информация до момента, ръководството е на мнение, че влиянието на епидемията от COVID-19 и мерките предприети от държавата няма да доведат до по-сериозни негативни последици върху икономиката и макроикономическите показатели от тези заложиени в утежняния сценарий, използван при ICAAP стрес теста на Банката.

Сценариите при неблагоприятния стрес тест включват:

- ✓ хипотетични неблагоприятни икономически и финансови пазарни условия (БВП, индекс на потребителските цени, процент на безработица, цени на жилища и търговски недвижими имоти);
- ✓ PD за активи фаза 1 и фаза 2 е съответно 12-месечната вероятност за преминаване във фаза 3 и PD за живота на актива за тези във фаза 2;
- ✓ LGD за всяка от годините по време на симулацията се коригира допълнително в съответствие с макроикономическите сценарии за цените на жилищните и търговските недвижими имоти;
- ✓ годишните преходни матрици на ниво портфейл се прилагат за определяне на разпределението на балансовата стойност по фази през целия период на симулацията. Макроикономическа корекция се прилага към прогнозираните преходни матрици, както и към динамичните компоненти на баланса, като очаквани отписвания, плащания, увеличение на дълга и нови плащания.

Също така, стрес тестът, направен в контекста на Индивидуалната оценка за адекватност на ликвидността (ILAAR), показва значителни ликвидни буфери дори и при най-утежняния сценарий. Съответно изчисленият „период на оцеляване“ надхвърля времевия период на стрес теста от една година и ликвидните буфери остават достатъчни в края на дванадесетмесечния период.

В случай на забавяне на икономическата активност в глобален мащаб, негативното влияние върху конкретни индустрии на Българската икономика като туризъм, транспорт и производство не е изключено. Концентрацията на кредитни експозиции на Банката към тези индустрии е около 19% към края на годината. Повече детайли са оповестени в Бележка 5.2.1.2. Географски и отраслови концентрации на кредитите и аванси на клиенти. Ръководството отчете факта, че Банката има експозиции към сектори, които могат да бъдат временно блокирани като превантивна мярка наложена от държавата и отчете, че периодът на блокада може да продължи по-дълго от първоначално обявените 4 седмици.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

39. Събития след датата на баланса (продължение)

В отговор на очакваните сценарии, ръководството предприе действия, целящи ограничаването на рисковете, които включват:

- Действия насочени към служителите на Банката (подсигуряване на най-високи нива на дезинфекция в офисите, разместване на служителите в различни локации с цел минимизиране риска от инфекция, осигуряване на работни места с отдалечен достъп – „работа от вкъщи“);
- Действия насочени към осигуряването на непрекъсваемост на работата на доставчиците (свързване с доставчици, намиране на алтернативни решения);
- Действия насочени към клиентите и особено към кредитополучателите (предлагане на улеснени условия за погасяване на кредитите им);
- Стратегически действия към подсилване на капиталовата и ликвидната позиция на Банката (капитализиране на цялата печалба от минали години и осигуряване на достатъчна ликвидност в цялата страна) и изпълнение в най-висока възможна степен на стратегическите и бизнес планове за следващите тримесечия.

Поради факта, че ситуацията, свързана с развитието на болестта, е много динамична и реакциите на българските и останалите правителства по света се променят много бързо, някои от горните мерки, инициирани от ръководството, все още са в ход и резултатът им е несигурен на този етап. Съществува риск, че при тежък, но реалистичен сценарий за продължително блокиране, планове на ръководството биха могли да се окажат недостатъчни за смекчаване на операционните и ликвидните рискове. Въпреки това ръководството следи ситуацията много отблизо и е готово да приложи допълнителни мерки, инициативи и политики, ако е необходимо. Към този момент, ръководството счита за подходящ принципът на действащо предприятие при изготвянето на настоящите финансови отчети.

Няма други значими събития след баланса, които имат ефект върху финансовите отчети към 31 декември 2019 г.